

ד'תשס"א

ספר

תורות והלכות

והוא ליקוטי הלכות מסודר
מחדש לפי סדר התורות

יב
חלק ב

י"ל לאלפי לומדי התורה הזמנית העולמית

מהדורת מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

קונטרס זה הוא דוגמא מהספר 'תורות והלכות' בו מובא התורות בליקו"מ עם הלכות והתפילה שעליה.

הקונטרס יו"ל ע"י ארגון "תמימי דרך" שע"י עמותת נחלת חן. לעי"נ ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה, איטא בת ר' דוב בעריש ולה צלחת וישועת ר' בנימין יעקב נתן בן איטא וויצהנדלר ובני ביתו בכל מיני דמיטב.

בסיוע בהוצאות 'לטייל בתורתו'

מדברי ראב"נ זיע"א

ואותו באמת קשה מאוד למצאו גם בחייו הק' ומכל שכן וכ"ש כשנסתתר ונסתלק לגמרי ואין לנו רק מה שנשאר אור פני חכמתו ונשמתו בהתלבשותו בספריו הק' אשר על זה מצווה ומזהיר מאוד בחי' משה הנ"ל על מצות ריבוי הכתב והדפוס של ספריו וספרי תלמידיו וכו' כי בזה לבד עיקר הרפואה והתיקון של כ"א בגוף ובנפש ובממון [ביאה"ל תורה ל']

ברסלב'ר חסיד קח לך זכות בפעולות ארגון תמימי דרך להפצת התורה הזמנית

אם ברצונך ליטול חלק בפעילות המבורכת של חבורת "תמימי דרך", בכל צורה שהיא - הן בגוף והן בממון, פנה עוד היום ל-0527148323.

ספר תורות והלכות

תורה יב חלק ב

הנה הספר שלפניכם הוא קנקן מלא ישן השלימות שבכל ספרי רבינו הקדוש רבי נחמן בן פיגא מברסלב, מאחר שהוא חיבור בן חמה ולבנה, בן הרב רבינו הקדוש לבן תלמידו נאמן ביתו הממשיך דרכו לדורותיו רבי נתן מברסלב, שהוא מבאר את כל התורה שבכתב ובעל פה בספרו ליקוטי הלכות על פי הקדמותיו ויסודות שקיבל מרבו המובאים בליקוטי מוהר"ן ובשאר ספריו. ועד עתה שני המאורות האלו היו בשני ספרים וכל אחד היה צריך בעצמו לחברם ביחד, ומהסיבה הזאת הרבה לא זכו לטעום מהאור האמיתי השורה על ספרי ליקוטי הלכות, כי אין מי שיבין את דבריו לאמיתו אלא אם כן הוא יודע היטב התורה שבליקוטי מוהר"ן שעליה בנוים החידושי'ן הקדושים של התלמיד. והנה לשונו בהקדמתו לליקוטי הלכות: "פי דברי רבינו ז"ל הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש פמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים, בכל החדושים שה' יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים, ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבינו ז"ל שפלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שאמר על החדושים שלי, שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יפגס בלב המעיין תכן הפונה האמתית, לידע החדוש על בריו" עד כאן לשונו. והנה כאן בספר הזה חמה ולבנה מקובצים, כלומר שחיברנו את דברי רבי נתן המפוזרים בליקוטי הלכות אל דברי רבינו שעליהם הם מיוסדים, ועל ידי זה יכולים לטעום את נועם דבריו, להבין את עומק עצותיו הנפלאות, ואת עוצם התחזקותו! אשרי שיאחז בו!

תוכן העניינים

סודרו כסדר כתיבתם

<p>קכו מבחינת אין</p> <p>הלכות פורים ד אות א - תוקף הקליפות</p> <p>קכו מקבלים חיות מהמאמר סתום</p> <p>הלכות תלמוד תורה ב - הסטרא אחרא</p> <p>קכט יונקת מבחינת 'איה'</p> <p>הלכות מילה הלכה ב - ונוגה לו</p> <p>קלא סביב</p> <p>הלכות תפילה הלכה ד אות ג - כבוד הוא</p> <p>קלא שורש הבריאה</p> <p>הלכות פריה ורביה ג אות כא - בראשית</p> <p>קלב מאמר סתום</p> <p>הלכות גיטין ג אות כא - ירידה תכלית</p> <p>קלב העליה</p> <p>הלכות שבת ז אות יז - בחורבן צריך לבקש</p> <p>קלה איה מקום כבודו</p> <p>הלכות שבת ז אות כג - המאמר סתום</p> <p>קלז מחיה כל המקומות הרחוקים</p> <p>קלז פרפראות לחכמה</p> <p>קלט פרפראות על הש"ס</p> <p>קמג יקרא דשבתא</p> <p>קמו זמרת הארץ</p> <p>קמט כוכבי אור</p> <p>קנב ליקוטי תפילות יב</p> <p>קנו תפילות הבוקר</p>	<p>ג..... שיחות השייכות לתורות</p> <p>ט..... ליקוטי מוהר"ן תורה יב</p> <p>ט..... איה מקום כבודו</p> <p>יב..... ליקוטי הלכות</p> <p>יב..... הלכות ציצית הלכה ב</p> <p>יז..... הלכות בית הכנסת הלכה ב</p> <p>יח..... הלכות תערובות הלכה ב</p> <p>כד..... הלכות שלוח הקן הלכה ב</p> <p>כו..... הלכות תולעים הלכה ג</p> <p>לג..... הלכות בשר בחלב הלכה ג</p> <p>לו..... הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ג</p> <p>סא..... הלכות פורים</p> <p>סו..... הלכות כבוד אב ואם הלכה ד</p> <p>עד..... הלכות ערובי תחומין הלכה ו</p> <p>עד..... תחום שבת אלפים אמה</p> <p>צה..... הלכות נפילת אפים הלכה ו</p> <p>קד..... הלכות ראש השנה הלכה ו</p> <p>הלכות חנוכה הלכה ה אות א - הכפירות</p> <p>קכג..... מקבלים חיות מבחינת 'איה'</p> <p>הלכות נשיאת כפים הלכה ב אות ב - ירידה</p> <p>קכג..... תכלית העליה</p> <p>הלכות שחיטה ואבר מהחי ב אות ד -</p> <p>קכה..... הכפירות מקבלים מבחינת 'איה'</p> <p>הלכות דגים ב אות ב - הטומאה יונקת</p>
--	--

תורה יב
חלק ב

שיחות השייכות לתורות

הקדוש לקוטי מוה"ר"ן תנינא כי מיום שבא מלמברג הכרחתי להתגיע בכמה יגיעות לכתב בעצמי כל חדושי כי מקדם שהיה בלמברג היו כמה חדושים שכתבם בעצמו וגם כל התורות כתבתי לפניו כנ"ל אבל אחר שבא מלמברג לא כתב בעצמו דבר ולא כתבתי לפניו כלל, רק היה לי כמה יגיעות קדם שכתבתי

תורותיו. (ימי מוהר"ת כ"ט)

כשבא מלמברג והיה עדין החולאת שלו דהינו ההוסט מתגבר עליו, ואז היה נוסע כמעט בכל יום לטיל סמוך לעיר לרפואה ושאר כונות נוראות שהיה לו בזה. ושמענו מפיו הקדוש אז בדרך הטיול כמה תורות וכמה שיחות וספורים נפלאים ונוראים. גם המאמר המתחיל: דע כשאחד מתפלל בשדה, הנאמר על פסוק: ויצא יצחק לשוח בשדה וכו' (בלקוטי תנינא סימן י"א) נאמר גם כן אז בעת שנסענו עמו לטיל ועמדנו בשדה אחד וירדנו מהעגלה והוא היה עדין יושב על העגלה ועמדנו סביבו. בתוך כך הגיע שעת המנחה והיינו רוצים להתפלל שם. אז אמר התורה הנ"ל והענין שם שכשמתפללין בשדה אזי כל העשבים וכו' נכנסין לתוך התפלה וכו' עין שם. ואמר אחר כך שכמו שאנחנו עומדים סביבו הוא רואה כל העשבים איך כל עשב ועשב דוחק עצמו לכל אחד ואחד מהעומדים שם

אחר שבא מלמברג נסע על פי רב לטיל מחמת עצם חלישותו ובנסיעות אלו לטיול שמענו כמה וכמה תורות נפלאות ונוראות ופעם אחת נסעתי עמו ודבר עמי מענין הספר שלו שנדפס בסמוך ושבח אותו מאד ואמר מאחר שכבר נדפס צריכין ללמד אותו מאד עד שיהיה שגור בעל פה וכו' כמבאר במקום אחר (חיי מוה"ר"ן שמו"י) ואחר כך ענה ואמר צריכין לחבר עוד ספר אחד שיהיה נאה ויפה עוד יותר מהראשון ואחר כך בהיותי עמו בשדה וכבר בקש לעלות על העגלה לישב עליה לחזור לביתו, נתגלגל מתוך שיחתו הקדושה שגלה לפני התורה הנוראה על פסוק ואיה השה לעולה (לקוטי תנינא י"ב), והיא עמקה מאד ומחיה נפשות מעמקי שאול תחתיות מאד מאד לחיותם לחיי עולם וכו', כמבאר למעין שם בספרו הקדוש ובדברינו מה שזכני השם יתברך לחדש ולבאר בדברי התורה הזאת עין שם. ואחר כך כשחזרתי עמו לביתו ענה ואמר לי זה יהיה לך על הספר השני הינו מה שאמר תחלה שצריכין עוד לחבר ספר שני וכו' כנ"ל עתה העיר אזני שיש לי התחלה על זה הספר השני ובזה חזק אותי ביותר לעסק בנוריות והתאמצות לכתב כל חדושי הקדושים וכן היה עד שזכיתי לחבר מחדושי ספר

שיחות השייכים לתורות

לארץ על ידי אס או במספרים כעין תער אבל מכל מקום כזה חזק את ידי עוברי עברה המגלחים זקנם במדינות אשכנז). ואחר כך התחיל לומר את התורה הנ"ל עד שגמר אותה.

ואז היה זה אצלי לדבר פלא כי אז לא שמעתי עדין מעולם שהמחבר הנ"ל אמר טעות כזה, ה' יסלח לו. אף אחר כך דברתי עם אנשים הבקיאים בספרים ובספורים כאלה ואמרו לי שהוא דבר מפרסם שאמר כך בעל המחבר הנ"ל. גם שמעתי שבספר שאלות ותשובות ב"ע מביא שטות סברא רעה וכזבת הנ"ל, וכבר מחו לו במאה עוכלי כל צדיקי וחכמי אמת. וכזה יכולים לראות איך דעת האדם כוזבת ואיך שאסור לסמוך על שכלו כנגד תורת משה שבכתב ובעל פה אפלו כחוט השערה. מכל שפן בדבר כזה שמפרש בתורה אסור גלות הזקן.

ורבותינו זכרונם לברכה אמרו (מכות 10): שעוברין על חמשה לאוין וכבר הלכה פסוקה שכל דבר שהוא חובת הגוף אין חלוק בין ארץ ישראל לחוץ לארץ כלל.

ויוכל למצא אחד שעל ידי חכמתו ודעתו יאמר סברא שאינה אמתית, שיתגלגל על ידי זה שיבואו להתיר חס ושלום אסור כזה חמשה לאוין בתורה, ולחזק על ידי זה עוברי עברה. אשר ראוי לכל מחבר ספר לצעק על זה בכל מיני קולות, וצעקת שבר יעורר על פרצה הזאת

כדי לעלות ולכנס בתוך תפלתו כפי המבאר בתורה הנזכרת לעיל:

גם התורה של איה מקום כבודו, על פסוק ואיה השה לעולה בסימן י"ב. והתורה על מאמר מאי טעמא גמלי זוטרי גנובתי ותורא ארוכא גנובתא, המתחיל: אלו המתפארין בגדולות, בסימן ט"ו. והתורה המתחיל: הקשו מפני מה כשאחד מבקש פרנסה וכו' בסימן ט"ז, כל זה שמענו על הדרך בשעת הטיוול ועוד שארי תורות. וכל המאמרים הנ"ל ומה שנאמר על בדיחא דעתה, וכל מה ששמענו אז על הדרך הכל מקשר ומרמז במאמרי רבותינו זכרונם לברכה באגדה הפליאה ששאל רבי יהודה לרבי זירא בעת שהיה בדיחא דעתה מאי טעמא תרנגולא מדלי עינא וכו', ושם מרמז כל זה: (שיחות

ה"רן קמד)

התורה "איה מקום כבודו" בלקוטי חנינא סימן י"ב המתחלת כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו יוכל לפול בטעותים ומכשולים רבים. זאת התורה נאמרה לענין שיחה שהיה מדבר עמי מענין טעותים ומבוכות הרבה וקלקולים גדולים שבאים על ידי שהולכים אחר שכלו וחכמתו. והזכיר אז את בעל המחבר וכו' שטעה וענת מאד על ידי חכמתו שאמר שהזקן גבוה כל כך עד שחוץ לארץ אינה יכולה לסבל אור קרשת הזקן. (והגם כי כונתו גם כן להתיר בחוץ

יודע שרַבם עוֹבְרִים בְּמִזִּיד וּמְגַלְחִים בְּשָׂאט נֶפֶשׁ בְּיָדִים בְּתַעַר, וּמֵאָחַר שֶׁהֵם בַּעֲצָמָם מוֹדִים שֶׁבְּתַעַר אָסוּר, כִּי אֵינָם יְכוֹלִים לְהַכְחִישׁ הַמִּפְרָשׁ בְּתוֹרָה וּבַגְּמָרָא וְהֵם בַּעֲצָמָם בְּנוֹשֵׂם יוֹדְעִים הָאֵמֶת אִם מְגַלְחִים בְּתַעַר אוֹ בְּסֵם, כִּמָּה יֵשׁ לִבְכוּת וְלִצְעַק בְּמַר נֶפֶשׁ וְלִכְכוּת כְּנַחַל שׁוֹטֵף מֵאֵין הַפּוֹגוֹת עַל הַפְּרָצָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל. עַד שֶׁהִתְחִילָה לְצַמַּח הָרַעָה הַזֹּאת סְמוּךְ לְמִדְיָנְתָנוּ שְׁנִמְצָאִים גַּם שֵׁם רִשְׁעִים כְּאֵלוֹ הַפּוֹרְקִים עַל וּמְגַלְחִים זְקֵנִים. הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עַל פְּלִטַת עַמּוֹ וְיִצִּיל הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאֶרֶת בְּכַחוֹ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְיִבְיֵא לָנוּ מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ וְיַגְלֶה הָאֵמֶת בְּעוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן: (חיי מוהר"ן נא)

מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶפְלוּ מִסְפּוּרֵי הַגּוֹיִם צוֹעֵק גַּם כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֵת כְּבוֹדוֹ שֶׁאֶפְלוּ בְּסִפּוּרֵי הַגּוֹיִם צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ צוֹעֵק תָּמִיד וְקוֹרָא וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם שֶׁיִּקְרַב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְהוּא יִתְבָּרֵךְ יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים בְּאַהֲבָה וּבְחֻבָּה גְדוּלָה.

(שיחות הר"ן נב)

דַּע, שְׁכָל הַדְּבָרִים שֶׁגְּלָה רַבְּנוּ ז"ל הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי, (אס אַמְנֵם כֻּלָּם בְּנוּיִם וּמְקִיָּדִים עַל כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה הַמְּקַבְּלוֹת בְּיַדְנוּ מִכְּבָר, עַם כָּל זֶה הֵם הַקְּדָמוֹת חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי), וְכֻלָּם הֵם עֲצוֹת וּדְרָכִים

שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּיִשְׂרָאֵל זֶה קְרוֹב בְּמִדְיָנוֹת אֲשֶׁכְּנוּ לַעֲבֹר בְּכָל יוֹם חֲמֵשֶׁה לְאוּיִן. כִּי גַם בְּמִדְיָנוֹת אֲשֶׁכְּנוּ אֵין הַמְּנַהֵג הָרַע הַזֶּה מִימּוֹת עוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם, רַק הִרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֲלָף שָׁנִים אַחַר חֲרַבְּן בֵּית שְׁנֵי הַתְּחִילָה הָרַעָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת לְצַמַּח בָּהֶם. כִּי שְׁמַעְתִּי מְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁגַם אֲמוֹת הָעוֹלָם לֹא הָיוּ מְגַלְחִים זְקֵנִים בְּיָמֵי קֹדֶם וְזֶה סְמוּךְ אֵיזֶה מֵאוֹת שָׁנִים שֶׁהִתְחִילוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם לְגַלַּח זְקֵנִים, וְאַחַר כֵּךְ בְּזִמְן רַב בְּתַקְּףָה מְרִירוֹת הַגְּלוּת הַתְּפִשְׁטָה הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַתְּגָרָה הַיֵּצֵר הָרַע גַּם בְּבֵנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִתְעַרְבוּ בְּגוֹיִים וְלָמְדוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם וְהִתְחִילוּ אֵיזֶה רִשְׁעִים גְּדוּלִים מְפֹרְסָמִים לְגַלַּח זְקֵנִים, וְכֵן לָמְדוּ אַחַד מִחֻבְרוֹ עַד שֶׁנִּתְרַבֶּה הַפְּרָצָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים וְנַעֲשֶׂה לָהֶם כְּהֵתֵר, כְּאֲשֶׁר רֹאִים גַּם עַכְשָׁו שֶׁהַכְּשָׁרִים בְּאֵמֶת אֵינָם מְגַלְחִים זְקֵנִים גַּם בְּאֲשֶׁכְּנוּ.

וְגַם בְּמִדְיָנוֹת הַסְּמוּכִים לְאֲשֶׁכְּנוּ עֲדִין לֹא נִתְפִשְׁטָה הָרַעָה הַזֹּאת כְּמוֹ בְּאֲשֶׁכְּנוּ, רַק כִּי הִרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים מִתְחִילִים בְּזֶה, וְאַחַר כֵּךְ טוֹעִים בְּזֶה גַם הַכְּשָׁרִים קִצְתָה. וְגַם עֲתָה כְּשִׁמוּכִיחִים אוֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל חֲמֵשֶׁה לְאוּיִן בְּתוֹרָה, הֵם עוֹנִין שְׁמַגְלִיחִין עַל יְדֵי סֵם שֶׁמְתָר בְּאֵמֶת, וּמִי שֶׁנִּוְהַג כֵּן יֵשׁ לוֹ הֵתֵר עַל פִּי הַדִּין וְלֹא עַל פִּי כְּתָבֵי הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ. אֲבָל בּוֹחֵן לְבוֹת

כל ימינו פורחים והולכים כצל עובר וכענן כלה וכרוח נושבת וכחלום יעוף וכו'. ואין לנו במה לתפסם ולהחזיקם שיהיו נשאים קימים לנו שנחיה בהם לנצח כי אם על ידי תפלה ותחנונים, והעקר על פי הדרך הקדוש הזה שהוא ישן וחדש מאד שהוא לעשות מהתורות תפלות כנ"ל. וכל אחד רחוק בעיני עצמו מזה ובאמת אינו כן, כי קרוב אליך הדבר מאד בפיה ובלבך לעשותו. ואם אף על פי כן אין יכולים להתחיל לדבר כלל, הלא כבר גם מזה דברנו הרבה בעצות אמיתיות ותמימות שהם בדוקים ומנסים שכבר הועיל לנו הרבה, ובפרט מה שעזר לנו השם יתברך לדבר בראש השנה העבר על התורה "ואיה השנה לעולה" (לקוטי תנינא יב) שגם במקומות המטנפים שהם בחינת מחשבות רעות מאד והרהורים מגנים וכו', גם שם יכולין לחפש ולבקש את השם יתברך תמיד עד שיהפך הירידה לעליה גדולה שיזכה לבחינת בראשית מאמר סתום וכו' וכו'. ותודה לקל דברנו בזה עוד הרבה בענין סכות וכו', ומצריך לזה המעשה נראה של יום הששי וכו' (ספורי מעשיות יג) אשרינו שזכינו לשמע כל זה ולעסק בזה קצת, מי יתן שנזכה לקיים רצונו באמת וללכת בכל דרכיו, לשמח בכל יום בכל יום ולחפש ולבקש ולצעק לה' לעשות מהתורות תפלות וכו', ולהתחיל בכל יום מחדש מאיזה נקדה שיתחיל כי

נפלאים להתקרב על-ידם לה' יתברך כל אחד ואחד ממקום שהוא. ועקר הכוונה לקימם בפשיטות כפי מה שיצאו מפיו בתמימות ופשיטות. אבל מעצם גשמיות גופנו ועכירת שכלנו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה, כי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם שרובן מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות, בפרט כי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו ז"ל עמק עמק מאד מאד, עמק עמק מי ימצאנו, ויש בכל דבר ודבר שגלה הוא ז"ל תלי תלין של הלכות, מעינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר, כי כל דבריו הם כמעין הנובע, כאשר יראה הרואה מעט דמעט במקומות אשר חנני ה' למצא דברים נפלאים ונוראים וכונות כמה מצוות בדבור אחד שגלה רבנו ז"ל... כמו התורה "ואיה השנה לעולה" בלקוטי תנינא סימן י"ב, שהעצה המבארת שם עמקה מאד, הינו שהפשיטות והתמימות של העצה והדרך הזה עמק מאד, וצריכין להרחיב הדבור בזה הרבה, ולדבר מזה בכמה לשונות. ובחסדי ה' האיר ה' עיני ומצאתי שדרך עצה זו מרמז במקומות הרבה בתורה, כמבאר בהלכות גבית חוב מהיתומים, אשר המשפיל יכול להבין מדעתו דבר מתוך דבר, שכל התורה מלאה מדרך עצה זאת. (הקדמת ליקוטי הלכות)

שנעלם ממנו הקדושה בתכלית, עד שאין במקומו לפי דעתו שום אלקות, דומה הוא לאחד שהולך ונטבע במים, שאז כשרואה גדל צרתו, תופס עצמו אף בעשב וזיו כל שהוא. אולם יש אחד שאבדה כל תקנתו לגמרי, עד שאין רואה שום נקודת אחיזה, ולרוב שברון לבו עומד ושואג שאגות נוראות באין לו כבר שום דרך הצלה. כמו כן הוא ענין צעקת איה מקום כבודו, שרואה האדם לרוב שפלותו שאין בו שום נקודה טובה של קדושה אמתית ומבוררת, ועל זה באה עצה זו שהיא הצעקה מעומק הלב "איה" איה קדושתי ואיה מקום כבודו של ה' יתברך שנתעלם ממני כל כך, ועל ידי צעקה זו נתעלה עד שזוכה לבחינת מאמר סתום שמחיה כל העשרה מאמרות כלם, כמבאר בפנים. (שם נב)

תדעו שהיום למדתי הלכות ראש השנה הלקה ו' על התורה 'איה השה לעלה', ומה אמר לכם אחי ורעי, תעינו בהלקה זאת באמת, ותראו הסודות הגדולים אשר שם מגלה, ותמצאו שם מרגוע לנפשכם להחיותכם, כי לפי ההרפתקאות שעוברין עלי בשנה הזאת, בלתי ספרי רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש לא הייתי יכול לחיות אפלו שעה אחת. (מכתבי ר' נתן ב"ר יהודה קנט מיום ב' ויקהל תרמ"ג).

כשאדם נופל ממדרגתו, הינו שמאבד את הרגש ואת

הכל תלוי זה בזה, כאשר דברנו בזה כבר. ושלא יפיל לידי זקנה חס ושלום כמו שהזהיר מאד בקול גדול ולא יסף (שיחות הר"ן נא בזה הלשון "אלט טאר מען ניט זיין" [נקן - אטור להיות] וכדו. ויתר מזה אי אפשר להאריך בכתב. (עלים לתרופה שצו מיום א' נח תר"ג)

אמרו אנ"ש, לענין העצות והדרכים הנפלאים והנוראים שלמדנו רבנו, דהינו העצה המבארת על הכתוב, "אזמרה לאלקי בעודי", שבלקוטי מוהר"ן סימן רפב, והעצה המבארת בלקוטי מוהר"ן ח"ב על הכתוב, "ואיה השה לעלה". שזו העצה השניה גבוהה היא יותר מהראשונה, כי עצה הראשונה נאמרת לאדם שיש בו עדין איזה טוב כל שהוא בבחינת "אזמרה לאלקי בעודי". אולם בעצה השניה מבאר רבנו עצה למרחק עצום כזה שאפלו נקודה טובה אחת שלמה שעשה אי פעם, גם זה אין בו, אף על פי כן גם הוא לא יתיאש לגמרי חס ושלום, אלא יזעק הרבה הרבה "איה מקום כבודו", ואז יאיר עליו אור ה"מאמר סתום" שקבעו השם יתברך כבר בראשית ותחילת ההויה, ובזה יש תקנה לכל אחד ואחד, יהיה אידך שיהיה. (שיש"ק ד מט)

בענין המבאר בתורה י"ב ח"ב מענין צעקת "איה מקום כבודו" עיי"ש, אמרו אנ"ש שהנה זה שנתרחק מה' יתברך בתכלית הריחוק כמו זה שצריך לצעוק "איה" מחמת

עברה הגדול ביותר חס ושלוש, אם רק יחזיק עצמו ברבנו זכרוננו לברכה, בודאי ישוב בתשובה ויהיה לו תקוה, כן אמר בלשונו הקדוש, וזאת העצה לאדם שנפל למקומות המטנפים והמלכלכים, שיחפש את השם יתברך, הינו שינער עצמו בכל כוחותיו מעמק הנפילות והירידות ומכל ההתרחקויות, ויפנה ליראת השם ולקיום התורה, ויצעק "איה מקום כבודו", כמבאר בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב. הינו שירבה בתפלה ותחנונים להשם יתברך על התרחקותו הנוראה מן האמת. וצריך לדעת ולזכור כי העסק בתפלה ובתחנונים, ובפרט הזעקה "איה מקום כבודו", בכל אדם לפי מדרגתו, אסור שיהיה ברכים ובפרהסייה, רק במקומות שאין מצויים שם אנשים, בכדי שלא יהיה בלבול הדעת, ובפרט חלול השם חס ושלוש, עקב צעקתו, וצריך להזהר בזה מאד, בכדי שלא יצא מכף שום קלקול ושום מכשול בכמה פרטים. גם צריך לדעת שהאנחות והגניחות על ההתרחקות הן בכלל הזעקה "איה מקום כבודו", ומה שהאדם חש בעצמו יותר, שרחוק הוא מהשם יתברך, הינו מיראת השם וקיום התורה, צריך הוא יותר לצער עצמו על זה ולצעק "איה מקום כבודו". הינו שצריך להרבות בגניחות ואנחות על התרחקותו. ועל ידי שמשתוקק באמת להשם יתברך, הינו על ידי זה

החיות שהרגיש בעבודת ה' בכלליות ובפרטיות, ולפעמים נפילתו וירידתו גדולים מאד, הינו שנפול מאד ומתרחק מאד מיהדות וממעשים טובים בכלליות ובפרטיות, כי מצויים אנשים, הנופלים למקומות מאוסים ומגנים מאד, המכנים "מקומות המטנפים והמלכלכים". ויש הנופלים לספקות באמונה רחמנא לצלן, ולמחשבות רעות ובלתי נקיות ולבלבולים רבים, ולבו של האדם סתרחר עליו, כי הקלפות הינו הדעות הרעות והמחשבות הרעות, הן של תאוות, הן מחמת חסרונות ונסיונות, ומחמת כפירות וספקות באמונה, כל אלו מסבכים ומעקמים את לבו של האדם בעקמומיות רבה ובלבולים רבים. ואף על פי שבמקומות מגנים כאלה אי אפשר למצוא את השם יתברך, אף על פי כן צריך לדעת ולזכור, שבאמת לאמתה אפשר גם בנפילות וירידות כאלה למצוא עצה ותקנה לשוב אל השם יתברך, אם מקשרים באמת לצדיק האמת, כי ההתקשרות לצדיק האמת מעוררת את האדם אפלו בירידה ובנפילה הגדולה ביותר שישוב אל השם יתברך, כמבאר בדברי האדמו"ר זכרוננו לברכה, (ליקו"מ ח"א סימן רפה על משלי לא, יח). "טעמה כי טוב סחרה, לא יכבה בלילה נרה". וכמבאר ממוהר"ן ז"ל (במכתב לאנשי טשעהרין על הסתלקותו) שאמר קדם הסתלקותו הקדושה, "כי אפלו בעל

המקומות הנמוכים שנפל לתוכם, ומכל ההתרחקויות יטה עצמו ויפנה ליהדות בכל כחותיו. ועל ידי עצה זו, בודאי יתהפכו כל הירידות לעליות, הינו שיתקרב בודאי להשם יתברך, כלומר ליראת השם וקיום התורה בהתקרבות גדולה. (עצות מבורות

התחזקות ל)

שמצטער על התרחקותו, ומתחזק ביראת השם וקיום התורה בכל כחו ובכל יכלתו, בכל המקומות שנפל בהם והתרחק מהשם יתברך, על ידי זה בודאי יתקרב אליו בהתקרבות גדולה. וזהו עקר התשובה של כל אדם, שיחפש תמיד את השם יתברך, הינו שיעקר עצמו ליראת השם מכל

ליקוטי מוהר"ן תורה יב

איה מקום כבודו

כל הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא ברא אלא לכבודו, כמו שכתוב: כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' (יומא לח). ומאחר שהכל נברא בשביל כבודו יתברך, נמצא שכבודו יתברך הוא שרש כל הבריאה, ואף על פי שכל אחד, על כל זה בהבריאה יש חלקים, ובכל חלק וחלק מהבריאה יש בו בחינת כבוד מיוחד, שהוא שרשו כנ"ל.

וזה בחינת (אבות פ"ה): בעשרה מאמרות נברא העולם. והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא בשביל שכן וענש נברא בעשרה מאמרות. ובכל מאמר ומאמר יש בו בחינת כבוד מיוחד, שהוא שרשו, כי הכבוד הוא שרש הכל כנ"ל.

וזה בחינת (תהלים ט): ובהיכלו כלו אומר כבוד - שבכל מאמר

כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חקמתם ושכלם. ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות, בלי שום חכמות, ולהסתפל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו, רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם.

ואפלו כשנופל, חס ושלום, לספקות, ויש שנפילתו גדולה מאד מאד, רחמנא לצלן, שנופל לספקות והרהורים, ומהרהר אחר השם יתברך, אף על פי כן הנפילה והירידה היא תכלית העליה. כי דע, כי שרש

לכחינת מקומות המטנפים, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ואזי מתחיל להסתכל על עצמו, ורואה שרחוק מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש איה מקום כבודו, מאחר שרואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך, מאחר שנפל למקומות כאלו, רחמנא לצלן, וזהו עקר תקונו ועליתו, בבחינת ירידה תכלית העליה, המובא בספרים. כי "איה" מקום כבודו - זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון, דהיינו המאמר שתום בראשית כנ"ל, שממש נמשך חיות למקומות האלו. נמצא, כשמבקש ומחפש "איה" מקום כבודו, בזה בעצמו הוא חוזר ועולה אל הכבוד העליון, שהוא בחינת "איה", שמגדל הסתרתו והעלמו הוא מחיה מקומות הללו, ועכשו, על ידי שהוא נפל לשם, ואזי מבקש "איה" מקום כבודו, ובזה חוזר ומדבק עצמו לשם, ומחיה את נפילתו, ועולה בתכלית העליה. וזה בחינת קרבן עולה, שמכפר על הרהור הלב, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מ"ד ויקרא פ"ד), כמו שכתוב: והעולה על ויחכם - שעולה מכפר ההרהור. כי יש בחינת (תהלים לח): לבי סחרחר; כי יש קלפה, שהיא מעקמת ומסבבת הלב בעקומים וסבובים ובלבולים הרבה, והיא בחינת קלפת נגה, ועל כן נקרא סחרחר, תרגום של סביב: סחור סחור, בחינת (יחזקאל א): ונגה לו סביב, כי היא בחינת תרגום, כמובא

מלבש בו כבודו יתברך, שעל ידי זה נברא העולם, כי מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו); ואפלו בעברות ודברים רעים, חס ושלום, ששם אין כבודו יתברך, בבחינת (ישעיה מב): וכבודי לאחר לא אתן; שיש גבול להכבוד שלא יתפשט לשם, ואף על פי שמלא כל הארץ כבודו, עם כל זה יש גבול כשמגיע למקומות הנ"ל, שלא יצא לשם, בבחינת: וכבודי לאחר לא אתן כנ"ל. ויש גבול לכל כבוד וכבוד, שמלבש בכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות כנ"ל, שלא יתפשט למקומות החיצונים כנ"ל.

אבל דע, כי אף על פי כן בודאי גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, ואפלו מקומות המטנפים או בתי עבודה וזה צריכין גם כן לקבל חיות ממנו יתברך. אך דע, כי הם מקבלים מבחינת מאמר שתום, שהוא בראשית מאמר שתום (ע' חא"ג שבת קד ד"ה מם סתומה מאמר שתום), שהוא כולל כל המאמרות, וכלם מקבלים חיות ממנו. והכבוד של המאמר שתום הוא שתום ונעלם בתכלית ההסתרה, ומשם הם מקבלין חיות, כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות משם, בבחינת: וכבודי לאחר לא אתן כנ"ל, רק מהמאמר שתום, שהוא נסתר בתכלית ההסתרה, משם מקבלין חיות. ודבר זה אי אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל.

ועל כן כשאדם נופל, חס ושלום, לבחינת מקומות אלו, דהיינו

ומלבן הדבר כראוי. ואלו הספקות הם בחינת עץ הדעת טוב ורע, שהוא בחינת נגה, וכשמגיע אל התורה בעצמה, זה בחינת עץ החיים וכו':

(ש"ך לעיל:)

וזהו בחינות: אם יאמר לך אדם, היכן אלקיך - תאמר לו: בכרך גדול של רומי (ירושלמי תענית פ"א) - שגם שם, שמלאים גלולים ועבודה זרה, גם שם מסתר הוא יתברך כנ"ל. והכלל - כשנופל לשם, חס ושלום, אזי כשמתחיל לבקש איה מקום כבודו, בזה הוא מחיה את עצמו מחיות הקדשה. כי חיות הקלפות הוא רק מההסתרה, מה שנסתר השם יתברך שם בתכלית ההסתרה, עד שאין יודעין ממנו יתברך כלל; אבל תכף כשמבקשין איה מקום כבודו, נמצא שיודעין על כל פנים שיש אלוך יתברך, רק שהוא נסתר ונעלם, ועל כן מבקשין איה מקום כבודו, ובה בעצמו מחיה עצמו במקום נפילתו, כי איה הוא בחינות מאמר סתום, שהם מקבלין חיות משם, רק שחיות הקלפות הוא מההסתרה, אבל הוא מחיה את עצמו בבחינות חיות הקדשה במקום נפילתו, על ידי הבקשה והחפוש שמחפש איה מקום כבודו כנ"ל. ואחר כך זוכה לעלות משם לגמרי אל הקדשה בעצמה, דהינו במקום התגלות כבודו יתברך, כי עקר הקדשה - שיתגלה כבודו יתברך. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

(ע' בליקוטי א' סי' יט), ועל כן כתיב בלשון תרגום. וכשאדם נופל לשם, שזה בחינת מקומות המטנפים, ואזי מבקש וצועק "איה" מקום כבודו, וזה בעצמו תקונו, כי חוזר ושב אל הכבוד העליון, שהוא בחינת "איה" כנ"ל.

וזהו בחינות עולה, בחינת (בראשית כב): "ואיה" השה לעולה; שבחינת "איה" היא בחינות שיה לעולה, לתקן ולכפר הרהור הלב, שבא ממקומות המטנפים כנ"ל, כי על ידי בחינות "איה" נתתקן ועולה משם כנ"ל.

וזה בחינות מה שמוכא בסוף תקונים (תיקון תניינא דף א'): בראשית - ברא תיש; דהינו השה לעולה, שנעשה על ידי בחינת "איה", שהוא בחינות בראשית מאמר סתום כנ"ל. וזה בחינות תשובה, כי זה עקר התשובה, כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו יתברך, ורואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך, ומתגעגע ושואל ומצטער "איה" מקום כבודו, וזהו בעצמו תשובתו ותקונו כנ"ל, והבן היטב. ויש בזה עוד הרבה דברים, כי כשאדם הולך בדרך, או כשהולך בדרךים ברוחניות, אזי התורה הולכת לפניו, בבחינות (משלי ו'): בהתהלךך תנחה אתך; כי יש בזה כמה בחינות, כי כל אחד לפי תורתו. ולפני כל תורה יש בחינות ספקות הנ"ל, כגון בחדושי תורה, קדם שמחדשין יש כמה ספקות ובלבולים קדם שמברר

שנאמר שם בעת שהיה בדיחא דעתה. גם מה שמוכא במאמר הזה על פסוק ואיה השה לעולה, מרמז באגדה הנ"ל, שנאמר שם: אי בעי מנה כל חללי דעלמא - זה סוד בחינת חלל הפנוי, שהוא כביכול פנוי מאלקותו יתברך, ובאמת בודאי אי אפשר שלא יהיה שם גם כן השם יתברך, כי אם כן מהיכן קבל חיות אף זהו בחינה הנ"ל, שמקבל חיות מבחינת מאמר סתום, בחינת בראשית וכו'. גם מה שמוכא לקמן בענין יראה ירא שבת שיך גם כן לכאן, כי כל יראה יש לה מאמר וכו', ויש מאמר שכולל כלם וכו' כנ"ל. גם מה שמוכא לקמן בענין השגחה שיך גם כן לזה, על אגדה הנ"ל: מאי טעמא תרנגולא מדלי עינא. ולא זכיננו לשמע באור כל זה]:

זאת התורה, וגם מאמר המתחיל: אלו המתפארים עצמן וכו', וכל מה שנאמר בדרך וכו', כגון הקשו וכו' - הכל אחד, כי כל אלו המאמרים קשורים זה בזה, והם מרמזים ונסתרים בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שבת דף עז) בתוך האגדה הפליאה מאד, מה ששאל רבי זירא את רב יהודה כד הוי בדיחא דעתא, ואי בעי מנה כל חללי דעלמא וכו', ושאל אותו כמה שאלות, והם פליאות נשגבות מאד, כגון: מאי טעמא תורא אריכא גנובתה וכו', מאי טעמא תרנגולא מדלא עינא וכו', וכל השאלות הנאמרות שם כלם הם פליאות גדולות מאד, ושם מרמז ונסתר כל הנ"ל. ומה שמוכא לעיל בענין שמחה וכדיחא דעתה שיך גם כן לזה, ומבאר גם כן באגדה הנ"ל,

ליקוטי הלכות

הלכות ציצית הלכה ב

(נכתב בחודש אב אלול תקס"ח) [א]

לאחר לא אתן, עם כל זה הם מקבלים חיות מבחינת מאמר סתום שהוא 'בראשית', שהוא בחינת פבור עליון שהוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה, ומשם הם מקבלים חיות. וכשאדם נופל לשם חס ושלוה, אזי כשמתחיל לבקש ולחפש איה מקום כבודו זהו תשובתו ותקונו, כי חוזר ועולה אל הכבוד העליון הנ"ל שהוא

ענין ציצית על-פי מה שאמר רבנו נרו יאיר, (בלקוטי תנינא סימן יב) על פסוק 'ואיה השה לעולה', עין שם היטב.

א והפלל, שגם מקומות המטנפים ובתי עבודה זרה גם הם מקבלים חיות מהבורא יתברך שמו. ואף-על-פי שפבורו יתברך שמו רחוק משם, בבחינת (ישעיה מב) וכבודי

שְׁהֵם יוֹצְאִים מִבְּחִינַת וְאִיהַ הַשָּׂה לְעוֹלָה. כִּי צִמְר כִּבְשׁ וְשָׂה הֵם יוֹצְאִים מִבְּחִינַה גְבוּהַ מְאֹד כְּמוֹכָא בְּכַתְבֵּינִי, בְּבַחֲבִינַת (דְּנִיאל ז) וְשִׁעַר רֹאשִׁיהַ כְּעִמְר נִקָּא. וּבְחִינַה זֹה הִיא בְּחִינַת אִיהַ כְּנוֹדַע. וּמִשָּׁם בְּחִינַת הַצִּיצִית הַנֶּעֱשִׂין מִצְמֹר, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁעָרוֹת, בְּחִינַת וְשִׁעַר רֹאשִׁיהַ וְכוּ' כִּנ"ל, הֵינּוּ שְׁהֵם בְּבַחֲבִינַת מְאֹרַת הַעֲלִיּוֹן הַנ"ל. וּמִחֲמַת שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאֹרַת סְתוּם, עַל-כֵּן הֶאֱרַתְּם רַק בְּבַחֲבִינַת שְׁעָרוֹת שְׁהֵם סְתוּמִים, וְהֶאֱרַתְּם בְּצִמְצוּם גְּדוֹל מְאֹד בְּבַחֲבִינַת מְאֹרַת סְתוּם. וְאֵלוֹ הַצִּיצִית מִתְקַנֵּין הַבְּגָדִי כְבוֹד, כִּי כָּל בְּחִינַת הַכְּבוֹד מְקַבְּלִין מִשָּׁם כִּנ"ל וְהֵם שְׁמִירָה מִן הַקְּלָפוֹת וּמִתְקַנֵּין הֶרְהוֹר הַלֵּב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר טו): "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְכוּ' וְלֹא תִתְרוּ אַחֲרָי לְבַכְּכֶם וְכוּ'". כִּי עֵקֶר תְּקוּן הֶרְהוֹר הַלֵּב הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת אִיהַ שְׁמִשָּׁם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת, וְעַל-יְדֵי זֶה בְּעִצְמוֹ נִתְקַנֵּין, וְזֶהוּ בְּחִינַת צִיצִית שְׁהֵם בְּבַחֲבִינַת וְאִיהַ הַשָּׂה לְעוֹלָה כִּנ"ל. וְזֶה שְׁכָתוּב: "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וְכוּ'". כִּי כָּל הַמִּצְוֹת כֻּלָּם תְּלוּיִין בְּזֶה, כִּי הַצִּיצִית הֵם בְּבַחֲבִינַת מְאֹרַת הַעֲלִיּוֹן 'בְּרֹאשִׁית' שֶׁהוּא כּוֹלָל כָּל הַמְאֹרֹת שְׁהֵם כְּלָלִיּוֹת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת שֶׁהַצִּיצִית הֵם סְבִיב הָאָדָם בְּאַרְבַּע רִחוּתָיו, לְתַקֵּן בְּחִינַת וְנִגְהַ לּוֹ סְבִיב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר הַנ"ל, (ג) אִיתָא

בְּחִינַת אִיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ שְׁמִשָּׁם הַמְקוּמוֹת הַנ"ל מְקַבְּלִים חַיּוֹת מְגֻדֵל הַהֶסְתֵּרָה. וְעַכְשָׁו הוּא חוֹזֵר וּמִדְבֵּק עִצְמוֹ לְקִדְשָׁה זֹה וּמְקַבֵּל חַיּוֹת מִשָּׁם וְעוֹלָה עַל-יְדֵי זֶה, עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב. וְזֶה נִחְשָׁב לְקַרְבֵּן עוֹלָה שְׁמִכְפָּר עַל הֶרְהוֹר הַלֵּב שֶׁהוּא בְּחִינַת: לְבִי סִחְרַחַר, עַל-יְדֵי קְלַפַּת נִגְהַ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת אִיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ הַנ"ל שְׁמִכְפָּשׁ וּמְחַפֵּשׁ שָׁם בְּמְקוּמוֹת אֵלוֹ, עַל-יְדֵי זֶה נִתְתַקֵּן וְנִתְכַפֵּר כִּנ"ל, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת קַרְבֵּן עוֹלָה, בְּבַחֲבִינַת וְאִיהַ הַשָּׂה לְעוֹלָה. וְזֶה בְּחִינַת (סוּף הַתְּקוּנִים ב): בְּרֹאשִׁית בְּרֹא תִישׁ, הֵינּוּ הַשָּׂה לְעוֹלָה שְׁנַעֲשֶׂה מִבְּחִינַת 'בְּרֹאשִׁית' שֶׁהוּא מְאֹרַת סְתוּם, בְּחִינַת אִיהַ וְכוּ' כִּנ"ל, עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב.

בְּזֶה בְּחִינַת צִיצִית שְׁהֵם תְּקוּן הַבְּגָדִים, שְׁמִירָה מִן הַקְּלָפוֹת, כְּמוֹכָא. הֵינּוּ כִּי הַבְּגָדִים הֵם בְּחִינַת הַכְּבוֹד, כִּי רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמַאֲנִיָּה מְכַבְּדוֹתָא (שְׁבַת קז), וְכִמוֹ שְׁכָתוּב רַבְּנוּ גְרוֹ יְאִיר בְּמְקוּם אַחֵר. וְכָל בְּחִינּוֹת הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל הַעֲשָׂרָה מְאֹמְרוֹת כֻּלָּם מְקַבְּלִין מִבְּחִינַת מְאֹרַת הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּרֹאשִׁית מְאֹרַת סְתוּם, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ חַיּוֹת אֶפְלוֹ לְמְקוּמוֹת הַחִיצוֹנִים כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן מִתְקַנֵּים הַבְּגָדִים שְׁהֵם בְּבַחֲבִינַת כְּבוֹד, עַל-יְדֵי הַצִּיצִית, שְׁהֵם בְּחִינַת הַכְּבוֹד הַעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת בְּרֹאשִׁית מְאֹרַת סְתוּם, שְׁזֶה בְּחִינַת צִיצִית שֶׁל צִמְר כִּבְשִׁים

היו מקבלים חיות, וזהו הכנעתם כי חיותם הוא רק מהסתרת הקדשה והעלמתה בתכלית ההסתרה. אבל תכף כשיודעין שיש שם קדשה ומחפשיין ומבקשיין איה וכו' כנ"ל, אזי תכף חוזרין אל הקדשה והם נכנעין. וזהו שמובא בספרים על הדין שמתר לקנס בציצית לבית הכסא, שהוא בחינת ומלכותו בכל משלה. כי על-ידי הציצית שממש נמשך חיות אפלו למקומות הנ"ל, ועל-כן מתר לקנס בהם לשם כנ"ל, על-ידי זה בעצמו נכנעין, כי מלכותו בכל משלה כנ"ל, ועל-כן ציצית היא מצוה שאין בגופה קדשה (מגלה כו), כי הם בבחינת מאמר סתום שהקדשה נעלמת ונסתרת שם כנ"ל:

ד וזהו בחינת ציצית של צמר ופשתן שהם עקר הציצית. כי עקר הציצית הם של צמר שהוא בחינת איה השה לעולה כנ"ל, כי צמר כבשים הם בחינה עליונה מאד כנ"ל. ופשתן הוא להפך, כי פשתן הוא בחינת מדרגה התחתונה מאד, כמו שכתוב בקין שהביא מן הגרוע, דהינו פשתן. ומחמת זה בעצמו נעשה מפשתן גם כן ציצית, כי בפשתן שהוא מדרגה התחתונה שממש יניקת החיצונים בחינת קין, שם דיקא מלבש חיות גבוה מבחינה העליונה, דהינו בחינת מאמר סתום כנ"ל. נמצא, שגם פשתן מקבל חיות מבחינת צמר שהוא בחינת מאמר

שציצית כנגד גנה). גם הם בארבע רוחות, זה רמז על בחינת איה וכו', שכשנפול האדם חס ושלום למקומות כאלו, רחמנא לצלן, שאז הוא מחפש ומבקש איה וכו' וזהו תקונו כנ"ל, וזהו בחינת הארבע רוחות שבהם הציצית, שהוא בחינת שמחפש ומבקש בכל צד מארבע רוחות העולם איה מקום כבודו יתברך, כי הציצית הם בבחינת איה שעל-ידי-זה בעצמו נתתקן כנ"ל. וזהו רמז הציצית בארבע רוחות, שבכל צד שפונה מוצא שם ה' יתברך על-ידי הציצית שהם בחינת איה, כי בחינת איה הוא תקונו וכוזה בעצמו נמצא אלו ה' יתברך כנ"ל.

ג ועל-כן מתר לקנס בציצית לבית הכסא (שלחן ערוך סימן כא סעיף א) ואיתא שזה בחינת: ומלכותו בכל משלה, הינו כנ"ל, כי הציצית הם בבחינת הפבוד עליון, בחינת איה כנ"ל, שממש נמשך חיות אפלו למקומות המטנפים ועל-ידי זה בעצמו נכנעין כנ"ל, כי על-ידי בחינת ציצית שהם זכרון וסימן לזכר בהבורא יתברך שמו ושגם במקומות הנ"ל מושלת מלכותו יתברך, כי אין להם חיות אלא ממנו יתברך, ועל-כן מחפשיין ומבקשיין בכל צד איה מקום כבודו כנ"ל, שזהו בעצמו בחינת ציצית, בחינת בראשית מאמר סתום שממש חיותם כנ"ל, נמצא, שחוזרין ומדבקין עצמן בעצם הקדשה שממש

פשתן עם הצמר ונתחברין יחדו, כי שניהם בחינה אחת כנ"ל.

סתום כנ"ל. ועל-כן נעשה מהם גם כן ציצית שהם בחינת מאמר סתום כנ"ל.

וזהו בחינת אסור שעטנז צמר ופשתים יחדו, כי אף-על-פי שבאמת גם פשתן שמשם יניקת החיצונים גם הם מקבלין חיות מבחינת צמר כנ"ל, עם כל זה עקר קבלתם הוא מן ההסתרה והעלמה, שהקדשה נעלמת ונסתרת שם בבחינת מאמר סתום כנ"ל, אבל אסור לגלות הקדשה שם שלא לתן להם יניקה יותר מדאי חס ושלום. ועל-כן אסור לחבר צמר עם פשתן, כי צריך שיהיה חיות של בחינת פשתן שמקבל מבחינת צמר בהסתרה והעלמה כנ"ל. אבל בציצית מתר כלאים, כי אדרבא, על-ידי ציצית נכנעין החיצונים ונתגלה הקדשה שגם בהחיצונים היה חיות גבוה מאד. ועל-כן מתר שם לערב צמר ופשתן יחדו, כי באמת שניהם אחד שחיותם מבחינת מאמר סתום, שהוא בחינת ציצית כנ"ל, רק שלא במקום מצות ציצית שאז אין הכנעתם ויש להם שליטה עדין, על-כן צריך שלא לחבר צמר עם פשתן כנ"ל, כדי שלא לתן להם חיות יותר מדאי, כי צריך שיהיו חיותם בבחינת מאמר סתום, דהינו שבחינת צמר, שהוא בחינת איה, יהיה סתום ונעלם ונסתר מבחינת פשתן שמשם יניקת החיצונים, אבל במקום מצות ציצית שאז נכנעין החיצונים כנ"ל, אזי חוזר

ה וזהו בחינת שמתעטפין ביום הכפורים בטלית מבעוד יום. (סימן יח סעיף א ברמ"א). כי כפרת יום הכפורים הוא בבחינת ציצית, שהם בחינת איה מקום פבורו שאומרים ביום הכפורים בכל הקדשות. כי יום הכפורים הוא בחינת פתר, בחינת איה, בחינת בראשית מאמר סתום שכולל כל העשרה מאמרות, כי יום הכפורים כלליות עשרת ימי תשובה, שהם בחינת עשרה מאמרות. וזהו בעצמו בחינת התשובה והכפרה של יום הכפורים על-ידי בחינת איה, שעל-ידי בחינה זו יוצאין ועולין מכל הקלפות ונתכפרין כל העונות, בבחינת איה השה לעולה כנ"ל שנתגלה ביום הכפורים שאז נראה אפרו של יצחק לפני ה' יתברך כמובא, דהינו בחינת ואיה השה לעולה כנ"ל. ועל-כן אז מתעטפין בציצית כל היום כלו, כי כל זה הוא בחינת ציצית שהם בחינת איה השה לעולה כנ"ל. וזהו בחינת טלית של רצון שנתעטף ה' יתברך וסדר שלש עשרה מדות של רחמים לפני משה (ראש השנה יז), כי הציצית הם בחינת איה ששם רחמים ורצון וכפרה, כמובא : כנ"ל :

ו זהו בחינת שקבעו פרשת ציצית בקריאת שמע. (עין ברכות יב) וגם לוקחין הציצית בשעת קריאת

כֵּן: הֵבִיאוּ לָהּ בַחֲשָׁאֵי, שֶׁבְּסוּד מְגַלִּין שֶׁגַם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, רַק שֶׁהוּא בְּבַחֲיֵינָת סוּד, בְּבַחֲיֵינָת מֵאֲמָר סָתוּם כִּנ"ל.

וְזֶהוּ שְׁמוּבָא שְׁאוּמְרִים 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד'

בַּחֲשָׁאֵי כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגָּרוּ בְּנוֹ הֵם, כִּי בְּאֲמַת זֶה בַּעֲצָמוֹ הִכְנַעְתֶּם מֵה שְׁאֲנוּ יוֹדְעִין שֶׁהֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כִּנ"ל, וְעַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִין לְשַׁמֵּר מֵהֶם שֶׁלֹּא יִתְגָּרוּ בְּנוֹ מֵאַחַר שֶׁזֶּהוּ הִכְנַעְתֶּם. (וְזֶהוּ שְׁמוּבָא שְׁבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד

מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כִּנְגַד בַּחֲיֵינָת נְגַה, הֵינּוּ כִּנ"ל). וְעַל-

כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים אוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּקוֹל רֶם, כִּי אִזּוֹ נִתְגַּלְגַּל בַּחֲיֵינָת אִיּוֹ וְאִזּוֹ הוּא בְּאֲמַת הַכְּנַעְתֶּם, כִּי כּוֹלֵי שְׁתָּא אִית לִיה רְשׁוּ בְּר מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים. וְאִזּוֹ נִתְכַּפְּרִין כָּל הָעוֹנוֹת וְנִתְבַטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת, וְעַל-

כֵּן אִזּוֹ מְפָרְסְמִין בְּקוֹל רֶם בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, דְּהֵינּוּ שֶׁקִּדְּשָׁתוּ יִתְבָּרֵךְ מְבָרֵךְ לְעוֹלָם, אֶפְלוּ בְּמִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, כִּי גַם הֵם הֵיוּ מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. כִּי עֲכָשׁוּ אִין זֶה גִּנְאֵי כָּל מֵאַחַר שֶׁנִּכְנַעוּ עֵתָּה.

כִּי בְּכָל הַשָּׁנָה הוּא גִּנְאֵי קִצָּת, כְּבִיכּוֹל, לְדַבֵּר מִזֶּה כִּנ"ל, אֲבָל עֲכָשׁוּ שֶׁנִּכְנַעוּ מְפָרְסְמִין בְּקוֹל רֶם בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, דְּהֵינּוּ שֶׁגַם שֵׁם מְבָרֵךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן שֶׁיֵּךְ צִיצִית לְקִרְיַת שְׁמַע, כִּי כָּל זֶה הוּא בַּחֲיֵינָת צִיצִית כִּנ"ל:

שְׁמַע (שֶׁלַח עֲרוּךְ סִימָן כֹּד סַעֲיָר ב), כִּי זֶה עַקֵּר הַקְּרִיַּת שְׁמַע לְהוֹדִיעַ וּלְגַלוֹת כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶהוּ בַּחֲיֵינָת: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וּבְאֶחָד מִמְּלִיכִין אוֹתוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּבְאֶרְבַּע רוּחוֹת שֶׁזֶה בַּחֲיֵינָת: מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְאָנוּ מֵאֲרִיכִין בְּד' דְּאֶחָד שֶׁלֹּא תִדְמָה לְרִישׁ חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּבוֹדִי לֹאֲחֵר לֹא אֶתֵּן.

וְהֵנָּה מֵאַחַר שֶׁמְגַלִּין שֶׁהֵשֵׁם אֶחָד הוּא וְלֹא אֲחֵר, מַעֲתָה יִפְלֵא: מֵאִין מְקַבְּלִין חַיּוֹת בְּתֵי הָעֲבוּדָה וְזֶה וְכִדּוּמָה. עַל-

כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים תִּכְף: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, לֹמַר שֶׁמַּלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה וּמְבָרֵךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אֶפְלוּ בְּתַחֲתִית מִדּוֹר הַקְּלָפוֹת, רַק שֶׁהֵם מְקַבְּלִים מִבַּחֲיֵינָת מֵאֲמָר סָתוּם כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים בַּחֲשָׁאֵי, כִּי בּוֹדָאֵי זֶהוּ סוּד גְּדוֹל מְאֹד וְאִסוּר לְהִרְהַר בְּזֶה הַרְבֵּה, מִכָּל שֶׁכֵּן לְדַבֵּר, כִּי זֶהוּ דְּבַר נַעְלָם וְנִסְתָּר מְאֹד, כְּמוּבָא שֵׁם בְּדַבְרֵי רַבְנֵי נְרוּ יְאִיר. וְזֶהוּ בַּחֲיֵינָת צִיקֵי קִדְרָה, תֹּאמַר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי לֹא

תֹּאמַר וְכוּ' (פְּסָחִים 10), הֵינּוּ שֶׁמְרַגִּישִׁין קִדְשָׁה גְּבֵהָ בְּמִקּוּמוֹת הַחִיצוֹנִים, בַּחֲיֵינָת צִיקֵי קִדְרָה שֶׁהוּא מֵאֲכָל מְבִשֵׁם, אֶךְ שֶׁהוּא אֶצֶל אֲנָשִׁים נְמוּכִים, וְזֶהוּ: תֹּאמַר יֵשׁ לָהּ גִּנְאֵי, לֹא תֹאמַר יֵשׁ לָהּ צַעַר. כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר בְּזֶה, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא גִּנְאֵי לֹמַר שֶׁיֵּשׁ שֵׁם קִדְשָׁה, וְאִם לֹא תֹאמַר יֵשׁ לָהּ צַעַר, כִּי בּוֹדָאֵי בְּאֲמַת גַּם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהַקְּדוּשָׁה כִּנ"ל. וְעַל-

הַלְכוֹת בֵּית הַפְּנִסֵת הַלְכָה ב

[נכתב בחורף תשס"ט] (ד)

ויתבטלו כל הקלפות, או יעלו מדרגא לדרגא מחיל אל חיל בלי ירידה. וכמוכּן במאמר רבי יוחנן משתעי: חזינא כּורא דאפיק רישיה ממיא ודמיא עיניה כתרי סהרי וכו', עין שם היטב (בסימן טז). והפלל היוצא משם, שמה שצריך הצדיק לבטל מדבקותו הוא רק בעולם הזה מחמת ענין דמכסין על עינין כדי שלא יתגברו חס ושלום, ויתבטל מכל וכל. אבל לעתיד לבוא שיתבטלו הענין וכו', או לא יצטרך לבטל מדבקותו וכו', עין שם. וכל זה הוא בעצמו ענין ירידה לצרך העליה, כי כשהצדיק מבטל מדבקותו ואזי הוא בבחינת סהרא, כמבאר שם, זהו ירידה אצלו, אבל הוא לצרך העליה, כי אחר כך נתחדש שכלו ומשיג יותר מבתחלה וכל זה אינו נוהג רק בעולם הזה, אבל לעתיד לבוא יתבטלו הענין ולא יצטרך לירידה כנ"ל.

וזה בחינת מעלין בקדש ולא מורידין. כי תשמישי קדשה הם רמוז על בחינת עלמא דאתי שיהיה כלו קדש כלו טוב. ועל-כן נאמר בהם: מעלין בקדש ולא מורידין, כי שם הוא העליות בלי ירידות כנ"ל.

וזהו בחינת תשמישי מצוה נזרקין, תשמישי קדשה נגנזין. כי

מכרו תבה יקנו מטפחת, עין שם. אבל להפך לא. מעלין בקדש ולא מורידין. תשמישי קדשה נגנזין, תשמישי מצוה נזרקין.

פי הירידה היא תכלית העליה, פמוכא, וכמבאר היטב בדברי רבנו גרו יאיר (בסימן יב בלקוטי תנ"א) על פסוק: "ואיה השה לעולה". שכשיורד ונופל חס ושלום למדרגות התחתונים מאד, רחמנא לצלן, לבחינת מקומות המטנפים ומתחיל לבקש אותו יתברך איה מקום כבודו, מחמת ששם נסתר ונעלם מאד הוא יתברך וכהו בעצמו הוא חוזר ומדבק עצמו אליו יתברך, כי מקומות אלו מקבלין חיות מבחינת איה, שהוא הכבוד העליון, עין שם היטב היטב, כי הוא ענין דק ועמק.

והנה הירידה לצרך העליה הוא רק בעולם הזה שהוא עולם העשייה, שהוא מלא קלפות שאי אפשר לעלות כי אם על-ידי ירידות, כי בלא זה יהיה עליו קטרוגים רבים ומניעות רבות, על-כן צריך דיקא לירד למדור הקלפות, להכניעם במקומם ולמצא שם דיקא אותו יתברך בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל ואז עולה לבטח בלי מונע, אבל לעתיד לבוא שיהיה כלו קדש ואת רוח השמאה יעביר מן הארץ

הוא בחינת מלכות. וְכָל הָעֲלִיּוֹת וירידות הם בבחינת מלכות, כי בחינת מלכות עולה ויורד למדרגות הנ"ל להכניעם ואחר כך עולה משם כידוע. וְזֶהוּ בְעֲצָמוֹ בְּחִינַת אֵיה שְׂמַחִיה מְקוֹמוֹת הָאֱלוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂרָשׁ נְקֻדוֹת הַמַּלְכוּת כִּידוּעַ, שְׁעַל-יְדֵי זֶה הִירִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה כִּנ"ל.

ועל-כן תשמישי מצוה כשנסתלקין ממצותן נזרקין, כי שם יש בחינת הסתלקות הקדשה לפעמים בעת הירידה כנ"ל, אבל תשמישי קדשה נגנזין, כי הם בבחינת עלמא דאתי כלו קדש ואז לא יהיה ירידה כלל ועל-כן אסור לזרקן, כי אין בהם ירידה רק נגנזין והגניזה היא בחינת קבורה והעלמה. וכן הדין באמת לקברם וזהו גניזתן, הינו שצריך לגנוז באור הגנוז, שהוא אור אין סוף ברוך הוא, ששם הוא סוד קבורת תלמידי חכמים ושם הוא גניזתן, כי הקדשה נכללת בקדשה העליונה עד למעלה מעלה וכו'. וזהו בעצמו בחינת מעלין בקדש ולא מורידין, כי העליות אלו הם בלי ירידה, כי לעתיד לא יהיה שום ירידה לצורך העליה רק יהיה כלו קדש כנ"ל:

תשמישי מצוה הם בחינת מלכות, כמו שכתוב (תהלים קיט): כָּל מִצְוֹתֶיךָ צָדֵק, וְצִדְקַת מַלְכוּתֶא קְדִישָׁא. ובבחינה זו יש עליות וירידות, כי לפעמים נקטן ונתמצצם בחינת המלכות ויורד למדרגות התחתונים ואפלו במדור הקלפות, בסוד 'ומלכותו בכל משלה', וזהו בעצמו בחינת "איה" שמחיה מקומות אלו, בסוד (ישעיה מד): אָנִי רֵאשׁוֹן וְאָנִי אַחֲרוֹן, כי מלכות בראש ומלכות בסוף, הינו שבחינת מלכות שרשה בכתר, שהוא בחינת איה, כי סוף מעשה במחשבה תחלה. וכשהמלכות בהסתרה וקטנות גמור עד שמלבש במקומות כאלו להחיותם, אזי דיקא הוא בבחינת איה, כי אזי נסתלקין המחין שבאין אליה בתוספת ואין לה רק עצם חיותה שיש לה בסוד נקדה. ושרש חיות הנקדה הוא מבחינת איה, כי שם שרשה, כי סוף מעשה במחשבה תחלה וכו' כנ"ל. נמצא, שמה שכתוב שם בדברי רבנו גרו יאיר, במאמר רבי יוחנן הנ"ל, שפשהצדיק מבטל מדבקתו הוא בבחינת סהרא, וזהו בעצמו בחינת הירידה צרך העליה הנ"ל, כי 'סהרא'

הלכות תערוכות הלכה ב [1]

(נכתב חורף תקע"א)

ענין בטול האיסור בששים

על ידי הבטול, כי אף על פי שיש ששים, אף על פי כן הלא אנו יודעים

א ולכאורה הדבר תמוה: איך יוכל האסור להתהפך להתר

אשר משם הוא חיות הסטרא אחרת מגדל ההסתרה וההעלמה של זה המאמר שהוא מאמר סתום. ועל כן כשהוא מבקש איה מקום כבודו, אזי הוא חוזר ועולה אל הקדשה העליונה ומדבק עצמו למאמר עליון, שהוא בראשית מאמר סתום, בחינת איה. וזהו עליתו, ועין שם והבן היטב:

ב וזה בחינת בטול האסור, כי גם האסור שהוא הקלפה, יכול להתתקן ולהתהפך להתר על ידי בחינת בטול, כי בחינת איה הנ"ל שם הוא בחינת בטול כידוע, כי היא בחינה עליונה, בחינת אין. ובחינה זו, הינו בחינת איה, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום הוא בחינת אור פשוט שאין בו שום ציור, כי שם הוא בחינת בטול הישות והתמונות, ואין שם שום ציור כלל, רק השנוי הוא לפי המקבלים, כי כשנמשך בחינת זה האור, שהוא מאמר סתום, לתוך המאמרות המתגלים, כי כלם מקבלים ממנו, אזי נתגלה כבודו יתברך, כי כל מה שהמאמרות נכללים ומקבלים ויונקים ביותר מזה המאמר העליון שהוא מאמר סתום בחינת איה הם מגלין ביותר כבודו יתברך, אבל כשחס ושלום הסטרא אחרת יונקת מזה המאמר סתום ויניקתם היא רק מההסתרה וההעלמה, שמחמת שהוא מאמר סתום ונעלם בתכלית ההסתרה, על ידי זה הם יונקים חס ושלום, כי

שהאסור מערב כאן בודאי ואיך אנו יכולין לאכל האסור על ידי בטול?

אך הענין על פי מה שכתב רבנו ז"ל על פסוק: "ואיה השה לעלה" (בלקוטי תנינא סימן יב), עין שם היטב, כי הוא ענין עמק ודק מאד מאד. והכלל, שכשנופלין חס ושלום למקום שנופלין, אזי כשמתחילין להסתכל על עצמו שרחוקין מאד מכבודו יתברך, ומתחילין להתגעגע ולהצטער ולחפש ולבקש "איה" מקום כבודו, על ידי זה עולין בתכלית העליה בבחינת ירידה תכלית העליה. כי הקלפות וסטריין אחרנין מקבלין חיות מבחינת מאמר סתום שהוא 'בראשית', כי יש עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, ובכל מאמר יש בחינת כבוד מיוחד, כי כל העולם לא נברא אלא לכבודו, אך יש גבול לכל אחד מבחינת חלקי הכבוד המלבשים בעשרה מאמרות שלא יתפשט חוץ לגבול לתוך מקומות הסטרא אחרת בבחינת (ישעיה מב): וכבודי לא אחר לא אתן, אך עקר החיות של הסטרא אחרת מבחינת בראשית מאמר סתום, שמחמת שהוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה, על כן משם נמשך להם חיות. ועל כן כשאדם נופל חס ושלום מאד, אזי כשמבקש ומחפש איה מקום כבודו, בזה בעצמו הוא עולה בבחינת ירידה תכלית העליה, כי "איה" זה בחינת מאמר סתום

הכבוד, מבחינת ההסתרה של המאמר הסתום, שהוא בחינת בריחת הכבוד, כי הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה.

ועל כן עקר התשובה היא ענוה בחינת בטול, כמו שכתוב (צפניה

א): בקשו את ה' כל ענוי ארץ, 'כל ענוי ארץ' דיקא, כי כשהוא ענו ואינו חושש על כבוד עצמו כלל רק על כבוד ה' יתברך, אזי הוא יכול לבקש את ה', ואפלו כשיש לו ירידה הוא יכול לעלות בתכלית העליה, כי כשאינו חושש על כבוד עצמו כלל רק על כבוד ה' יתברך, אזי גם כשנופל חס ושלום, אזי הוא מתחיל לחפש ולבקש איה מקום כבודו, ועל ידי זה עליותו ותקונו כנ"ל. וכל זה על ידי הענוה והבטול, כי אזי כשמבטל כבוד עצמו שהוא בחינת עבודה זרה שעל ידה נסתר ונעלם כבודו יתברך ביותר, וכשמבטל זאת ואזי הוא מבקש כבודו יתברך, כי מתחלה כשיש כבוד אחר חס ושלום חוץ ממנו יתברך, שהוא בחינת עבודה זרה, אזי נסתר ונעלם כבודו יתברך בתכלית ההסתרה עד שאין יכולין אפלו לבקש ולחפש איה מקום כבודו יתברך, כי אין יודעין כלל מכבודו יתברך, כי נסתר ונעלם בתכלית ההסתרה על ידי התגברות כבוד אחר חס ושלום, כנ"ל. אבל כשמבטלין כל מיני כבוד אחר ואין משגיחין על כבוד עצמו כלל, רק רוצין בכבוד ה'

הסטרא אחרא היא בחינת אל אחר כפירות, ויניקתם מהסתרת כבודו יתברך מבחינת מאמר סתום כנ"ל, ואזי כל מה שהם מתגברים ביותר חס ושלום, אזי נסתר ונעלם כבודו יתברך ביותר.

כי באמת לית מחשבה תפיסא ביה כלל, ואין אנו משיגין אותו יתברך כי אם על ידי פעולותיו כמובא, דהינו על ידי כלל הבריאה שהיא יש מאין. ועל כן על ידי כלל הבריאה שיש בהם התגלות כבודו יתברך, בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שהם התגלות כבודו יתברך, על ידי זה נתגלה ונתגדל כבודו יתברך, כי אי אפשר להשיגו יתברך כי אם על ידי זה כנ"ל, אבל כשהם יונקים חס ושלום, ויניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה, על כן כל מה שהם מתגברים ביותר חס ושלום, נסתר ונעלם כבודו יתברך ביותר.

וזה בחינת: כל הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו (ערוכין יג: תנחומא ויקרא א), כי הרודף אחר הכבוד זה בחינת עבודה זרה, כי כל המתגאה, כאלו עובד עבודה זרה (כמו שאמרו רבותינו ז"ל סוטה דף טז:). ועל כן כל מה שרודף ביותר אחר כבוד עצמו שהוא בחינת עבודה זרה, הכבוד בורח ממנו, כי הכבוד דקדשה בורח ומסתלק ממנו, כי אינו מקבל חיות מכבוד דקדשה, בבחינת: וכבודי לא אחר לא אתן. ואין לו חיות רק מבחינת הסתלקות

ממנה ולכלל בקדשה על ידי בחינת איה כנ"ל.

וזה בחינת בטול האסור בששים, ששים זה בחינת שלמות

המלכות דקדשה, בחינת (שיר השירים ו):

ששים המה מלכות, שהוא בחינת

שלמות הכבוד דקדשה, בחינת (תהלים

כד): מלך הכבוד. ועקר שלמות הכבוד

דקדשה הוא כשנכלל הכבוד ועולה

ומקבל מבחינת איה שהוא מאמר

העליון, שמשם מקבלין כל חלקי

הכבוד שהם בחינת עשרה מאמרות

כנ"ל. וזה בחינת ששים שהוא בחינת

ששה זמנין עשר, הינו שית זמנין טוב

וכור, כמובא בתקונים (תקין כב טו), הינו

כי כלל הבריאה שנברא לכבודו היא

בחינת ששת ימי המעשה שנאמר

בהם ששה פעמים טוב, שבהם נברא

העולם בעשרה מאמרות. וכשנכלל

כל הטוב של הבריאה שהם בחינת

ששה פעמים טוב כנ"ל ונכללין

בבחינת עשרה מאמרות שבהם נברא

העולם, זה בחינת ששים, כי ששה

זמנין עשר הוא ששים, ואז הוא

שלמות מלכות דקדשה בחינת ששים

המה מלכות, הינו שלמות הכבוד

כנ"ל, כי כשכל טוב וכל העשרה

מאמרות נכללין יחד, אזי הם יונקים

ומקבלים מבחינת מאמר סתום

בראשית שהוא המאמר העליון

מעשרה מאמרות. ועל ידי שהם

יונקים ומקבלים משם, על ידי זה

נתגלה ונתגדל כבודו יתברך, כי אי

יתברך, אזי אף על פי שעדין הוא

רחוק מכבודו יתברך, מחמת שנפל

למקום שנפל, אף על פי כן על ידי

שהוא מבקש ומחפש איה מקום

כבודו, כי מאחר שאינו רוצה בכבוד

אחר רק בכבודו יתברך על כן אף על

פי שהוא במדרגה התחתונה מאד אף

על פי כן הוא מחפש איה מקום

כבודו, ועל ידי זה עליתו ותקונו

כנ"ל.

ועל כן דקדק רבנו ז"ל שם במאמר

הנ"ל בתחלתו, שצריך שלא

יחוש על כבוד עצמו כלל רק על

כבוד ה' יתברך, ואז אפלו כשיש לו

ירידה הוא עולה בתכלית העליה. כי

דיקא כשאינו חושש על כבוד עצמו

כלל, אז דיקא יכול לזכות לבחינת

ירידה תכלית העליה, כי העליה היא

על ידי בחינת איה, ואי אפשר לזכות

לזה כי אם על ידי בחינת בטול,

שיבטל עצמו לגמרי ולא יחוש על

כבודו כלל כנ"ל. וזה בחינת בטול

האסור, 'בטולי' דיקא, שעל ידי

שהאסור בא בתוך סטרא דקדשה

שהוא ההתר, אזי יוכל להתהפך

להתר על ידי בחינת בטול, דהינו

כשאין האסור נכר כלל, כי כשאין

האסור נכר כלל בתוך ההתר שהוא

סטרא דקדשה, אזי גם האסור יכול

להתהפך להתר על ידי בחינת בטול

כנ"ל, כי על ידי בחינת בטול, גם

האסור שהוא הקלפה והסטרא

אחרא, יכולה להתהפך ולעלות הטוב

מלכות דקדשה שמקבלת הקדשה ממאמר סתום כנ"ל, אזי נכנע הסטרא אחרא ואזי הניצוצות הקדושים במקום שהם, הם יכולין להתעורר ולבקש ולחפש איה מקום כבודו ועל ידי זה יש להם עליה כנ"ל.

ועל כן צריכין דוקא שלא יהיה נפר האסור שאז הוא בבחינת בטול כנ"ל. ועל כן חתיכה הראויה להתכבד אפלו באלף לא בטיל, כי כשחתיכת האסור ראויה להתכבד, זה בחינת כבוד של הסטרא אחרא, בחינת העבודה זרה. ועל כן אינה יכולה להתבטל, כי עקר הבטול הוא על ידי שנתבטל כבוד העבודה זרה והסטרא אחרא כנ"ל, כי כל זמן שיש כבוד אחר חס ושלום, אזי נסתר ונעלם בתכלית ההסתרה המאמר העליון, עד שאין יודעין כלל אפלו לחפש ולבקש איה מקום כבודו כנ"ל. ועקר התקון הוא על ידי שמבטלין כבוד אחר, ואז יכולין לחפש ולבקש איה מקום כבודו, שעל ידי זה חוזרין אל הקדשה מעמקי הקלפות, בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

ג **והכלל**, שבקדשה, כל העשרה מאמרות שהם כלל כל הבריאה, כלל כל הטוב, וכל הקדשה וכל הידיעה מה' תברך, הכל נמשך דיקא מהמאמר סתום שהוא בחינת איה, בחינת בראשית, בחינת כתר,

אפשר להשיגו יתברך כי אם על ידי שהם מקבלים משם כנ"ל.

ואזי כשהם קם זה נופל, הינו כשמתגבר מלכות וכבוד דקדשה, אזי נכנע ונופל מלכות הרשעה, כי כשמתגבר מלכות דקדשה על ידי שיונקים כל המאמרות מבחינת איה, אזי נתגלה כבודו יתברך על ידי זה דיקא כנ"ל, כי הם מגלים ההסתרה וההעלמה שאף על פי שלית מחשבה תפיסא ביה כלל, אף על פי כן יודעין שיש אלקים שליט ומושל. ואזי נכנע הסטרא אחרא שניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה של המאמר הסתום כנ"ל, כי עכשו נתגלה ההסתרה על ידי שהמאמרות דקדשה יונקים ומקבלים מהמאמר הסתום, כי הם כשיונקים משם, הם מגלין כבודו יתברך ביותר כנ"ל. ועל כן כל מה שמתגבר מלכות וכבוד דקדשה, נכנע ונופל מלכות הרשעה.

ועל כן על ידי ששים שהוא בחינת כלליות המאמרות עד המאמר העליון כנ"ל, על ידו נתבטל האסור, כי על ידי זה שיונקת הקדשה מבחינת איה מאמר סתום, אזי נכנע הקלפה ואזי גם האסור נכלל בבחינת בטול. כי אזי גם הניצוצות הקדושים שנפלו למקום שנפלו בעמק הקלפות באסורים אשר אי אפשר להם לעלות משם ועל כן הם אסורים באכילה, אבל על ידי ששים שהוא שלמות

מאמרות המתגלים. והם יודעים שהמאמר סתום, משמש משתלשל יניקת הסטרא אחרא והתאוות והכפירות מגדל העלמת האור והסתרתו כנ"ל, משם דיקא הוא יניקת כל הקדשות וכל הידיעות מה' יתברך שהם כלל כל המאמרות המתגלים כנ"ל, כי עקר שרשם הוא בחינת איה, שהוא המאמר סתום, שהוא שרש הכל ועל כן הם יכולים להאיר אפלו בהנופלים למקום שנפלו שאפלו בעמק נפילתם יכולים לעלות בתכלית העליה על ידי הבקשה והחפוש בעצמו כנ"ל.

וזה בחינת בטול האסור בששים, שעל ידי בחינת ששים שהוא בחינת כלליות כל הטוב שבכל העשרה מאמרות וכו' כנ"ל, על ידי זה העשרה מאמרות יונקים מהמאמר סתום, ואז כשה קם זה נופל, כי אז לא די שאין להסטרא אחרא יניקה משם מאחר שהמאמרות המתגלים יונקים משם, אף גם הסטרא אחרא נתבטלה לגמרי, שאפלו מי שנפל לשם מכבר, מאירין עליו הארה מהמאמר סתום דיקא, משמש היה יניקת הסטרא אחרא והקלפות שהתגברו עליו והפילו אותו למה שנפל, רחמנא לצלן, ועכשו מאירין עליו משם דיקא מבחינת המאמר סתום שיתעורר לבקש ולחפש על כל פנים וכו' כנ"ל. ואף על פי שהוא רחוק עדין מאד מאד, אף על פי כן

בחינת מאמר סתום שממנו מקבלין כל המאמרות שהם כלל הכל, שעל ידי זה עקר התגלות ידיעת אלקותו יתברך. ואז כשהעשרה מאמרות המתגלים יונקים מהמאמר העליון שהוא מאמר סתום וכו' כנ"ל, אז נכנע הסטרא אחרא בתכלית ההכנעה ואז אפלו כשנפל למקום שנפל, הירידה תכלית העליה על ידי שמחפש ומבקש 'איה', איה הכבוד דקדשה, כבוד של ה' יתברך, מאחר שיודע שעקר הוא כבוד ה' יתברך שמתגלה על ידי העשרה מאמרות וכו' כנ"ל בהתורה הנ"ל, רק שהוא רחוק ממנו בעוונותינו על ידי מעשיו הרעים, על כן הוא מחפש איה העצה והתחבולה לזכות לגדל כבוד ה' יתברך ולשוב לה' יתברך, ועל ידי זה עקר עלייתו כנ"ל. אבל הסטרא אחרא יניקתם מההסתרה בעצמה, שמעצם הסתרת המאמר סתום הם רוצים לינק משם, להסתיר לגמרי כבוד אלקותו יתברך עד שלא ירצו אפלו לחפש ולבקש אחר כבוד אלקותו יתברך.

ועל כן זאת הבחינה של ירידה תכלית העליה שזוכין על ידי הבקשה והחפוש איה וכו' כנ"ל, זאת הבחינה אי אפשר לזכות כי אם בכח התקרבות לצדיקים וכשרים אמתיים המבטלים כבוד עצמם ועוסקים כל ימיהם בתורה ועבודת ה'; לגדל ולרומם כבוד ה' המתגלה על ידי כלל הבריאה שהיא בחינת עשרה

וּכְפִלְתֵי הַדְּבָרִים. וְעָקַר הַכּוֹנֵה לְקִיָּמָם כְּפֶשֶׁטוֹ לְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק עַל כְּבוֹד ה' יִתְבָּרַךְ וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְכָּד. וְאִפְלוּ אִם נִפְּלָ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלָ וְהוּא רְחוֹק מְאֹד מְכַבְּדוֹ יִתְבָּרַךְ, אִף עַל פִּי כֵן אֵל יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ לְעוֹלָם מִלְּבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ עַל כָּל פְּנִים בְּכָל עֵת לְהִתְגַּעְגַּע וְלִכְסֹף וְלִהְתַּפַּלֵּל לַה' יִתְבָּרַךְ וְלִשְׂאֵת עֵינָיו לְמְרוֹם אֵיךְ זוֹכִין לְחֹזֵר לְהִתְקַרֵּב לְכַבְּדוֹ יִתְבָּרַךְ מִמְּקוֹמוֹת כְּאֵלוֹ, וְעַל יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה כִּנ"ל, אָמֵן וְאָמֵן:

כָּל מֵה שֶׁרְחוֹק יוֹתֵר מִחֲפֵשׁ וּמִבְקֵשׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, מִחֲמַת שְׂיֹדַע שֵׁישׁ כְּבוֹד ה' יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּיָדָיו, רַק שֶׁהוּא רְחוֹק מִמֶּנּוּ מְאֹד עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו וְכוּ' כִּנ"ל. וְכָל זֶה בִּכְחַת הַצְּדִיקִים שְׂיוֹנְקִים בְּקִדְשָׁה מִהַמְּאֹר סְתוּם, וְעוֹלִים לְשֵׁם בְּקִדְשָׁה בִּכְחַת צְדִיקָתָם הַנִּפְּלָא, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ כַּחַת לְקַבֵּל הָאָרֶה מִשָּׁם, לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ עַל כָּל פְּנִים. וְאִז עַל יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ זוֹכֵה לְעֵלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה וְחוֹזֵר לַה' יִתְבָּרַךְ כִּנ"ל.

וְהֵבֵן הֵיטֵב דְּבָרִים אֵלוֹ לְמַעֲשֵׂה, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה הָאֲרָכְתִּי קִצָּת

הַלְכוֹת שְׁלֹחַ הַקֵּן הַלְכָה ב (נִכְתָּב בְּקִיץ תַּקע"א) [יא]

בְּחִינַת מְאֹר סְתוּם הַנִּלְכָּד שֶׁמִּשָּׁם מְקַבְּלִין חַיּוֹת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא מִגְדֵּל הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה שֶׁל זֶה הַמְּאֹר שֶׁהוּא מְאֹר עֲלִיּוֹן הַסְתוּם וְנִעְלָם בְּתַכְלִית הַהַעֲלָמָה וְעַכְשָׁו עַל-יְדֵי שֶׁנִּפְּלָ לְמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים וּמִבְקֵשׁ וּמִחֲפֵשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ עַל-יְדֵי זֶה הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲחִינַת אִי"ה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאֹר סְתוּם הַנִּלְכָּד, עֵינֵי שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב וְתִבִּין, כִּי הוּא עוֹנֵן דַּק עֲמֵק מְאֹד מְאֹד:

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת שְׁלֹחַ הַקֵּן, כִּי אֵינָהּ בְּתַקּוּנִים וּבְכֻמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁקֵּן צָפוּר מְרַמֵּז עַל הַשְּׂכִינָה,

עַל-פִּי מֵה שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה הַרְיֵנִי כְּפֹרֵת מִשְׁכָּבוֹ, עַל פְּסוּק "וְאֵיךְ הִשָּׂה לְעֵלָה", עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב (בְּלִקוּטֵי תַּנְיָנָא סִימָן יב).

וְהַכָּלֵל הַיּוֹצֵא מִשָּׁם בְּקִצּוֹר הוּא שְׁחִיּוֹת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא הוּא מִבְּחִינַת מְאֹר סְתוּם. וְזֶה בְּחִינַת יְרִידָה הוּא תַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְמָקוֹם שֶׁנוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם, לְמְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים אִזִּי כְּשֶׁמִּסְתַּפֵּל בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא רְחוֹק מְאֹד מְאֹד מֵה' יִתְבָּרַךְ וּמִתְחִיל לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ אִזִּי הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה בְּבַחֲחִינַת יְרִידָה הוּא תַכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי אִי"ה הִיא

מקבלים חיות ממנו יתברך אזי אין להם שום חיות ונכנעים ונתבטלים לגמרי ואזי נתגלה מלכותו יתברך, כי עקר ההעלמה היא מחמת התגברות הקלפות כנ"ל, אבל כשנתבטלים הקלפות אזי נתגלה מלכותו יתברך, כביכול, וזה בחינת מצות שלוח הקן שלח תשלח את האם ואת הבנים וכו'. 'שלח תשלח' וכו' זה בחינת איה מאמר סתום, כי כשמשלח את האם אזי היא פורחת ונתעלמת מעיניו ולא נודע מקומה איה. ועל-כן על-ידי זה שמשלח את האם על-ידי זה הוא מרמז ומראה שעקר חיות אלו הצפרים הוא מבחינת איה, כי האם הוא מקור חיותם כי האפרוחים צריכים לאמן וחיותם תלוי בהאם, וכשמשלח את האם אזי מקשר שרש חיותם שהיא האם, בבחינת אי"ה מאמר סתום כנ"ל. ואזי יכול לקח את הבנים לתקנם ולהעלותם, כי עקר הטלטול של הקן צפור הוא מחמת התגברות הקלפות כנ"ל. שמחמת זה נתעלם מלכותו, כביכול, שזה בחינת גלות השכינה כנ"ל. אבל כשמשלחין את האם ולא נודע מקומה אי"ה בזה מגלין ששרש חיותם של אלו הצפרים שהוא האם הוא בבחינת אי"ה, כי משם הוא חיות כל הדברים שבעולם, כי הוא מחיה את כלם ואפלו הקלפות בעצמן מקבלין חיות מבחינה זו ואזי כשמגלין זאת אזי הם נכנעין ונתבטלין כנ"ל. ואזי יכולין לקח הבנים, כי כבר נתבטל כל הרע

כביכול, וכשנודמן לו קן צפור בדרך דיקא, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, 'בדרך', פרט למזמן, זה רמז על גלות השכינה שגלה ממקומה, כביכול, ואזי נאמר: כצפור נודדת מן קנה וכו'. כי בעונותינו הרבים השכינה בגלות בבחינת כי יקרא לפניה קן צפור לפניה בדרך. 'בדרך' דיקא בבחינת טלטול וגלות, כביכול, ואזי מטל על כל אחד שנודמן לפניו הקן צפור הזה לראות להשתדל לתקן זה הקן צפור כדי להעלות, כביכול, השכינה מהגלות. ועקר התקון הוא על-ידי בחינה הנ"ל על-ידי בחינת אי"ה מאמר סתום, כי עקר גלות השכינה שנתעלם מלכותו יתברך כביכול מחמת התגברות הקלפות והסטרא אחרא בעונותינו הרבים ומי שזוכה להכיר אותו יתברך עכשו בגלות המר הזה, כי זוכה להאמין ולידע, כי באמת מלכותו בכל משלה. ואף-על-פי שהעכו"ם שהם הקלפות מושלים על ישראל-עם קדוש אף-על-פי-כן מאמינים, כי הקלפות בעצמם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם ומלכותו בכל משלה, רק שהם מקבלים חיות מבחינת איה-מאמר סתום וכו' כנ"ל. ועל-ידי שמאמינים ויודעים זאת באמת, על-ידי זה הם נכנעים ונופלים, כי עקר חיותם הוא רק מבחינת ההסתרה וההעלמה של המאמר סתום הנ"ל, אבל תכף כשזוכין לידע ולגלות זאת שגם הם

שעל-ידי שמגלין בחינה זו נכנעין ונופלין וחוזר ונתגלה מלכותו יתברך, כביכול כנ"ל:

והקלפות הנאחזין בהם שמחמת זה הקן צפור בבחינת גלות וטלטול, כי עכשו נתבטלו כלם על-ידי בחינת שלח תשלח, שהיא בחינת אי"ה

הלכות תולעים הלכה ג (נכתב קצין תקע"ו) [יב]

בבחינת: וכבודי לא אחר לא אתן וכו'. אך מהיכן מקבלין חיות מקומות המטנפים וכו', אך שיש מאמר סתום וכו', שמגדל ההסתרה וההעלמה הן מקבלין חיות משם, והמאמר סתום הוא בחינת "איה", בחינת בראשית מאמר סתום וכו' וכו'. ועל כן כשהאדם נופל חס ושלום למקומות כאלו, שהם בחינת מקומות המטנפים, ורואה בעצמו שהוא רחוק מכבודו יתברך, כי באלו המקומות בודאי אין שם כבודו יתברך כנ"ל, ואזי הוא מתחיל להצטער ולהתגעגע ולבקש ולחפש 'איה מקום כבודו', מחמת שהוא רואה שהוא רחוק מכבודו יתברך, ואזי אף על פי שהוא באמת נפל למקום שנפל חס ושלום, לבחינת מקומות המטנפים וכו', אף על פי כן מאחר שהוא מחפש ומבקש איה מקום כבודו, על ידי זה הירידה היא תכלית העליה. כי "איה" מקום כבודו זה בחינת הכבוד העליון וכו', בחינת מאמר סתום שהוא בחינת "איה", שמשם נמשך חיות למקומות החיצונים, מחמת שהוא סתום ונעלם

ענין תולעים שאסרה תורה בכמה לאוין ואף על פי כן תולעים שנתהוו בפרות בתלוש מתרים, כל זמן שלא פרו, עין שם (יורה דעה סימן פד).

על פי המאמר המתחיל: כשהאדם הולך אחר שכלו וחסותו וכו', בלקוטי תניינא (סימן יב), עין שם כל המאמר כלו היטב, כי הוא דבר עמוק מאד מאד:

והכלל, שאפלו כשנופלין מאד חס ושלום, שנופלין לספקות והרהורים, שמהרהר אחר ה' יתברך חס ושלום וכו', אף על פי כן עדין יכולין לחזור לה' יתברך, כי הנפילה והירידה היא תכלית העליה.

כי שרש כל הבריאה הוא הכבוד, כי מלא כל הארץ כבודו. כי בכל עשרה מאמרות שבהם נברא העולם מלבש בהם כבודו יתברך וכו', ויש גבול לכל בחינת כבוד וכבוד שמלבש בכל מאמר וכו', שלא תפשו למקומות החיצונים,

מהם כנ"ל. אכל אף על פי כן התולעים שבפרות שבתלוש מתרים כל זמן שלא פרשו. ולמדו רבותינו ז"ל מפסוק (ויקרא יא): כַּל הַשֶּׁרֶץ הַשֶּׁרֶץ עַל הָאָרֶץ, שֶׁהָאָסוּר הוּא רַק כְּשֶׁשֶּׁרֶץ עַל הָאָרֶץ, דְּהֵינּוּ פָּרֵשׁ. וּבִזְזָה רְמִזָּה לָנוּ הַתּוֹרָה עֵינֵן הַנִּלְ, שֶׁאִפְלוּ תוֹלְעִים שֶׁהֵם מְשַׁקְּצִים וּמְתַעֲבִים בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, דְּהֵינּוּ שֶׁגָּבַר הַקְּלָקוּל בְּהַפְרִי כָּל כֶּף עַד שֶׁנִּתְהוּוּ בּו תוֹלְעִים, אֵף עַל פִּי כֵּן עֲדִין אֲנוּ יְכוּלִין לְאָכֵלם כָּל זְמַן שְׁלֵא פָּרֵשוּ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהַקְּלָקוּל הוּא בְּתוֹךְ הַפְּרִי וְאִינוּ פּוֹרֵשׁ לַחוּץ, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תַקְוָן.

כִּי בְּאֵמַת גַּם בְּמְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים וְאִפְלוּ בְּבְחִינַת שְׂקָצִים וּרְמָשִׁים יֵשׁ בָּהֶם חֵיּוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּלַעֲדֵי חֵיּוֹת ה' יִתְבַּרֵךְ לֹא הָיָה לָהֶם קִיּוֹם כָּלֵל, אֵף הֵם מְקַבְּלִים חֵיּוֹת מִבְּחִינַת "אִיָּה", מִבְּחִינַת מֵאֲמָר סְתוּם וְכוּ' כַּנִּלְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת וְאִיָּה הֵשָׁה לַעֲלֵה וְכוּ' כַּנִּלְ. וְעַל כֵּן "תוֹלַע" הוּא אוֹתִיּוֹת "עוֹלַת" (כַּמּוּבָא בְּכּוּנּוֹת שֶׁל פֶּרֶשׁת הַתְּמִיד), הֵינּוּ שְׁחִיּוֹת הַתּוֹלְעִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, חֵיּוֹתֵם הוּא מִבְּחִינַת "אִיָּה" הֵשָׁה לַעֲלֵה הַנִּלְ:

וְזֶה שֶׁרְמִזָּה לָנוּ הַתּוֹרָה בְּדִינֵי הַתּוֹלְעִים עֵינֵן הַנִּלְ, שֶׁכְּשֶׁאֲדָם נוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם לְמְקוֹמוֹת כְּאֵלוּ, אֲזִי כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְחַפֵּשׁ עֲדִין אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תַקְוָה וְכוּ' כַּנִּלְ. וְעַל כֵּן אִפְלוּ הַתּוֹלְעִים שֶׁבְּפָרוֹת שֶׁהֵם

מֵאֲד וְכוּ'. וְעַכְשָׁו עַל יְדֵי שֶׁמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ אִיָּה וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה הוּא עוֹלָה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה אֶל הַכְּבוֹד הַעֲלִיּוֹן וְכוּ', בְּחִינַת אִיָּה וְכוּ' כַּנִּלְ (עֵין שָׁם קַל זֶה הֵיטֵב).

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כב): וְאִיָּה הֵשָׁה לַעֲלֵה, כִּי מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים הֵם בְּחִינַת עַקְמִימִיּוֹת וְהַרְהוּרֵי הַלֵּב, בְּחִינַת (תְּהִלִּים לח): לְבִי סָחָרְחָר וְכוּ', וְעַל זֶה צְרִיכִין לְהַבִּיא עוֹלָה וְכוּ'. וְעַל יְדֵי בְּחִינַת אִיָּה וְכוּ' הַנִּלְ, עַל יְדֵי זֶה מִתְקַן זֹאת, כִּי נַעֲשֶׂה מֵהִירִידָה תַכְלִית הַעֲלִיָּה, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת קָרְבַּן עוֹלָה, שֶׁצְרִיכִין לְהַבִּיא עַל פְּגָם הַרְהוּרֵי הַלֵּב וְכוּ' הַנִּלְ, וְזֶהוּ: וְאִיָּה הֵשָׁה לַעֲלֵה, שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינַת "אִיָּה" נַעֲשֶׂה הַשָּׁה לַעֲלֵה וְכוּ' וְכוּ' (עֵין שָׁם קַל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב, וְהֵבֵן מֵאֲד):

א וְהִנֵּה כָּל הַתּוֹלְעִים וְשְׂקָצִים וּרְמָשִׁים הֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, כִּי הֵם דְּבָרִים מְתַעֲבִים וּמְשַׁקְּצִים וּמְלַכְלָכִים, וְנִתְהוּיִם מְלַכְלוּךְ וְקַלְקוּל שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים, כְּאֲשֶׁר רּוֹאִין בְּחוּשׁ שְׂכֶשֶׁמְתַרְקָב וּמִתְקַלְקַל אִיָּה דְבַר מֵאֲד, אֲזִי רוֹחֵשִׁין בּוֹ תוֹלְעִים. וְעַל כֵּן אֲסָרָה הַתּוֹרָה עֲלֵינוּ לְאָכֵל דְּבָרִים כְּאֵלוּ, מֵאֲחַר שֶׁאֵלוּ הַדְּבָרִים הֵם רְחוּקִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ. כִּי כָּל אֲכִילָתָנוּ וְכָל עֲשִׂיתָנוּ צְרִיכִין לִהְיוֹת כְּלֵם רַק בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ (כַּנִּלְ בְּמֵאֲמָר הַנִּלְ), וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁרְחוּקִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ צְרִיכִין אֲנוּ לְהִתְרַחֵק

מקומות המטנפים אינם נקראים בשם מקום כלל, כמו שכתוב (ישעיה כח): כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום, וכמו שכתוב (שם ה): באפס מקום וכו'. כי עקר המקום הוא במקום שיש השראת הקדשה, כי על שם זה נקרא 'מקום' על שם קדשתו יתברך, שהוא יתברך נקרא מקום, בחינת (בראשית רבה סח, ט): מקומו של עולם וכו' ועל כן קוראין אותו יתברך בשם מקום, כמו שאומרים: המקום ירחם עליך וכו' (שבת יב:). ועל כן רק במקומות שיש שם איזה השראת קדשה נקרא בשם מקום, אבל מקומות המטנפים הם בחינת 'בלי מקום' כנ"ל, כי לא היו כדאי להבראות כלל, כי גם ה' יתברך, כביכול, מתחרט על שבראן (ספח נב:).

ועל כן כשהאדם נופל לשם חס ושלום, כשרואה בעצמו שאין לו שום מקום כלל, מאחר שבמקומות אלו אין שם כבודו יתברך אינם נקראין בשם מקום כלל כנ"ל. ושואל ומחפש ומבקש איה 'מקום' כבודו, כי כל זמן שהאדם במקומות כאלו חס ושלום, דהיינו במקומות החיצוניים וכו', אזי באמת אין לו שום מקום כלל והוא נע ונד בארץ, כמו שאמר קין (בראשית ד): הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתור והייתי נע ונד בארץ וכו'. כי על ידי שהאדם חוטא חס ושלום ומתרחק מכבוד ה' יתברך,

בחינת מקומות המטנפים עדין מתרים באכילה כל זמן שלא פרושו לחוץ, כי כשפורשים לחוץ אז אסורים משום שרץ השורץ על הארץ, כי אסור התולע הוא כשפורש מן הפרי לחוץ ושורץ על הארץ.

כי באמת מלא כל הארץ כבודו, 'מלא כל הארץ דיקא, כי עקר התגלות כבודו הוא מבחינת הארץ בבחינת (חזקאל מג) והארץ האירה מכבודו, כי ארץ היא בחינת מלכות שהיא בחינת כבוד (כמבאר במקום אחר) ושם מתגלין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, ששרש כלם הוא הכבוד. והעשרה מאמרות הם בחינת עשר קדשות שפלולים בהארץ, כי עקר הארץ הוא ארץ ישראל ששם כל העשר קדשות (כלים פרק א), וכן בכל מקום שיש שם קדשה הוא 'מקדש מעט' ויש שם בחינת העשר קדשות הנ"ל, שהם בחינת עשרה מאמרות הנ"ל שמלבש בהם כבודו יתברך בחינת מלא כל הארץ כבודו.

אבל במקומות המטנפים, שם אין מתלבש כבודו יתברך, כי כבודי לא אחר לא אתן, רק חיותם הוא מבחינת מאמר סתום וכו' כנ"ל. וכשנופל האדם לשם חס ושלום, אזי כשזוכה לרחם על עצמו ורואה שמקומו רחוק מכבודו יתברך, ומאחר שהוא רחוק מכבודו יתברך אינו נקרא בשם מקום כלל, כי

מקום בארץ בטנופו ולכלוכו, כמו שנמצאים חס ושלום כמה וכמה שיצאו לחוץ לגמרי על ידי נפילתם וירידתם שרצו לעשות להם מושב בארץ, כמו שנמצא אלו שאמרו שילכו ויתנהנו בזה העולם ורמנא לצלן (עין חגיגה טו.), וזה בא להם מחמת נפילתם הגדולה שנפלו למה שנפלו ונתרחקו מכבודו יתברך. ומאחר שראו שרחוקים מכבודו יתברך, על כן יצאו לחוץ לגמרי ורצו לשרץ על הארץ להתנהגות בזה העולם; אוי להם! אוי לנפשם! ותכף כשרוצים להתפשט בזה העולם אזי מתגבר בהם הזהמא ביותר ויותר, כי בזה העולם במקום שאין שם קדשה מתגבר ביותר זהמת הנחש, בבחינת ונחש עפר לחמו.

וזה רמזה לנו התורה שהתולע, שהוא בחינת זהמת הנחש, בחינת מקומות המטנפים, כל זמן שהוא בתוך הפרי ואינו פורש לחוץ לשרץ על הארץ, עדין הוא מתר באכילה, כי עדין יכולין להשיבו אל הקדשה, להעלותו לשרשו לבחינת איה, שהוא בחינת איה השה לעלה, שהוא בחינת 'עולת' תמיד שהוא אותיות 'תולע', ויכולין להפך מבחינת 'תולע' לבחינת 'עולת', שהוא בחינת איה מאמר סתום וכו' כנ"ל. אבל כשפורש לחוץ לשרץ על הארץ, אזי הוא שרץ טמא ואסור באכילה, כי על הארץ אי אפשר

כאלו מחזיר כל העולם לתהו ובהו, וכאלו מחריב העולם לגמרי. ועל כן אין לו שום מקום כלל, אבל כשזוכה על כל פנים לידע האמת ולראות פגמו וקלקולו הגדול שהחריב את כל העולם ומחמת זה אין לו שום מקום כלל, כי שם במקומות החיצונים אין שום מקום כלל, כי הם בלי מקום כנ"ל. וכשרואה ויודע ומאמין בכל זאת, ומתחיל להסתפל על עצמו ומרחם על עצמו, ושואל ומבקש איה מקום כבודו, אזי הוא עולה בתכלית העליה, ועולה לקדשה העליונה מכל הקדשות לבחינת "איה", שזאת הבחינה היא באמת למעלה מן המקום, כי בחינת איה הוא למעלה מן המקום. נמצא, שהירידה היא תכלית העליה, כי נתהפך הירידה שירד ונפל כל כך, עד שלא היה לו שום מקום כלל, כי היה בבחינת תהו ובהו שהם למטה מן המקום ועכשו נתהפך ועולה על ידי זה לבחינת העליונה, לבחינת למעלה מן המקום שהוא בחינת איה וכו' כנ"ל:

ועל כן התולעים שבפרות כל זמן שלא פרשו לחוץ לשרץ על הארץ הם מתרים באכילה, כי כל זמן שהקלקול הוא בתוך הפרי ואינו פורש לחוץ, רק הוא מנח במקומו, עדין יש לו תקנה על ידי בחינת איה שהוא החיות של מקומות אלו כנ"ל. אבל כשמתחיל לפרש לחוץ לשרץ על הארץ, דהינו כשרוצה לעשות לו

כל הניצוצות מעמקי הקלפות לקדשה העליונה לבחינת איה כנ"ל, שזהו בחינת 'עולת' תמיד שהוא אותיות 'תולע', דהינו שמהפכין מ'תולע' שהם מקומות המטנפים של החיצונים לבחינת 'עולת' כנ"ל. ועל כן סלוקא דקרבנין עד אין סוף (והו פקודי רלט), כי מעלין הניצוצות מעמקי הקלפות ממקומות המטנפים, בבחינת ירידה תכלית העליה, ועולין לבחינת איה שהוא מאמר סתום, שהוא בחינת אין סוף, שזהו בחינת ואיה השה לעולה וכו' כנ"ל, הינו השה של עולת תמיד כנ"ל:

ג וזה שכתוב (ישעיה א): אם יהיו חטאיכם כשנים וכו' ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו, כי על ידי תשובה הנ"ל, דהינו על ידי שאין מיאשין עצמן בשום נפילה שבעולם רק תמיד מבקשין ומחפשין אחר כבודו יתברך, יהיה איך שיהיה, על ידי זה זוכין לעלות בתכלית העליה לבחינת איה שהוא מאמר סתום וכו' כנ"ל. ועל ידי זה נמחלין לו כל עוונותיו, כי מבחינת "איה" הוא עקר הסליחה והמחילה לכל העוונות, בבחינת (תהלים קל): כי עמך הסליחה, 'עמך' דיקא, כי איה מאמר סתום הוא בחינת פתח פידוע, בחינת תליסר תקוני דיקנא שהם בחינת י"ג מדות של רחמים, אשר משם עקר המחילה והסליחה בחינת נושא עון ופשע' וכו'. ותקוני דיקנא הם בחינת 'צמר'

לאכל כי אם דברים שיש בהם קדשות וכבודו יתברך. אבל בחינת מקומות המטנפים, שם מתאחו בארץ ביותר זהמת הנחש, בבחינת ונחש עפר לחמו כנ"ל, ואי אפשר לתקנו כי אם על ידי שמעלין אותו מהארץ מבחינת מקום לגמרי, דהינו כשזוכה להבחין בעצמו ויודע שאין לו שום מקום כלל וכו' כנ"ל, ושואל ומבקש איה מקום כבודו, בבחינת (דברים ד): ובקשת משם את ה' אלוקיך. 'משם' דיקא (כמובא בשם הבעל שם טוב ז"ל), דהינו מקום שהוא שם ואינו פורש לצאת לחוץ חס ושלום, ואז נתהפך הירידה לעליה וכו' כנ"ל. ועל כן כל זמן שלא פרושו מתו, דהינו כל זמן שאינו פורש לחוץ לשרץ על הארץ לעשות לו מקום בארץ חס ושלום וכו' כנ"ל, רק הוא מבקש ממקומו את ה' יתברך, בחינת: ובקשת משם את ה' אלוקיך ומצאת משם דיקא וכו', כי רואה שאין לו שום מקום בארץ וכו' כנ"ל, אז זוכה לעלות בתכלית העליה, כי זוכה לבחינת איה מאמר סתום וכו', בחינת ואיה השה לעולה וכו' כנ"ל:

ב ועל כן אומרים פרשת התמיד קדם התפלה בעת שמתקנין עולם העשיה, כידוע, כי על ידי עולת תמיד מעלין הניצוצות מעמקי הקלפות ומעלין אותן אל הקדשה. וכל זה על ידי בחינה הנ"ל, בחינת ואיה השה לעולה, שעל ידי זה מעלין

בְּכָל פְּעַם. וְאָפְלוּ אִם לֹא יִזְכֶּה לְהַצִּיל
עֲצָמוּ כִּי אִם מַעַט דְּמַעַט, אָף עַל פִּי
כֵּן גַּם אוֹתוֹ הַמַּעַט יִהְיֶה רַב בְּעֵינָיו
מְאֹד מְאֹד בְּסוֹף כָּל סוֹף כְּמוֹצֵא שְׁלָל
רַב, כִּי בְּסוֹף לֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר לוֹ כִּי אִם
זֹאת הַמַּעַט שֶׁהַצִּיל אֶת עֲצָמוֹ אִיזָה
פְּעַם כְּמַצִּיל מִן הַדְּלָקָה. וְכֵן זֶה בְּרוּר
מְאֹד לְכָל מִי שֶׁאִינוֹ רוֹצֵה לְהַטְעוֹת
אֶת עֲצָמוֹ וּמֵיִשֵּׁב אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמֶּת
וּמִסְתַּכֵּל עַל תְּכִלְתּוֹ הַנִּצְחִי בְּאַמֶּת.

וּמִחֲמַת שְׂמִיֵּשֵׁב עֲצָמוֹ כֶּן, וְרוֹאֶה
יּוֹדֵעַ שְׂאִין שׁוֹם תְּכִלֵּת
וְתִקְוָה וְטוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי אִם
לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת וְלִהְתְּקַרֵּב
לְכַבּוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרוֹאֶה שֶׁהוּא רְחוֹק
מְאֹד מְאֹד מְכַבּוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזִּי שׁוֹאֵל
וּמִבְּקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ: "אִיֶּה" מְקוֹם כְּבוֹדוֹ,
וְעַל יְדֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הוּא עוֹלָה בְּתְכִלֵּת
הַעֲלִיָּה לְבַחֲיֵינָת אִיֶּה מְאֹמֵר סְתוּם
וְכוֹ' כִּנ"ל, שֶׁהוּא בַּחֲיֵינָת 'וְאִיֶּה הִשָּׂה
לְעוֹלָה' שְׂמִיֵּשֵׁב בַּחֲיֵינָת הַחֲפוּשׁ וְהַבְּקֵשָׁה
'אִיֶּה' מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוֹ', עַל יְדֵי זֶה
נִעֲשֶׂה ה'הִשָּׂה לְעוֹלָה', לְכַפֵּר עַל כָּל
הַפְּגָמִים שְׁלוֹ, עַל כָּל הַעֲקוּמוּמִיּוֹת
שֶׁבְּלָבוֹ וְכוֹ', וְזֶה בַּחֲיֵינָת 'עוֹלָת' תְּמִיד
כִּנ"ל. וְנִתְּהַפֵּךְ מִבַּחֲיֵינָת 'תּוֹלָע' שֶׁהִיא
בַּחֲיֵינָת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים כִּנ"ל,
שֶׁהִיא קְלִפָּה חֲזָקָה וְקִשָּׁה מְאֹד
שֶׁמִּתְגַּבֵּרֶת בְּכָל יוֹם חֵס וְשְׁלוֹם לְכָלוֹת
אֶת הָעוֹלָם חֵס וְשְׁלוֹם (כְּמַבָּר בְּכַנּוּת פָּרְשַׁת
הַתְּמִיד). וְצָרִיכִין לְהַפְּךָ מ'תּוֹלָע'
ל'עוֹלָת' עַל יְדֵי הַקְּרִיבָת הַתְּמִיד.
וּבַחֲיֵינָת הַקְּרִיבָת הַתְּמִיד שֶׁהוּא הִשָּׂה

כִּידוּעַ שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת 'מִצָּר', בַּחֲיֵינָת
(שֵׁם קִיח): מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יִיֶּה וְכוֹ',
(כְּמַבָּר בְּכַנּוּת).

וְזֶהוּ: אִם יֵאָדְמוּ כ'תּוֹלָע' כ'צָמֵר'
יִהְיוּ, כִּי אָפְלוּ אִם נוֹפְלִין
לְחֻטָּאִים עֲצוּמִים, שֶׁהֵם בַּחֲיֵינָת
'תּוֹלָע', בַּחֲיֵינָת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים
כִּנ"ל, אָף עַל פִּי כֵּן עַל יְדֵי הַבְּקֵשָׁה
וְהַחֲפוּשׁ שְׂמִיֵּשֵׁב שִׁין וּמְחַפֵּשִׁין "אִיֶּה"
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְאִין רוֹצֵה לְהַנִּיחַ אֶת
מְקוֹמוֹ, לְפָרֵשׁ וְלִצְאֵת לַחוּץ חֵס
וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶה הַדְּבָר קִשָּׁה וְחֲמוּר מְכַל
הַעֲבֵרוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁבַתּוֹרָה
כְּשִׂמְיָאֵשִׁין עֲצָמָן חֵס וְשְׁלוֹם וּפּוֹרְשִׁין
עֲצָמָן לְגַמְרֵי חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבַחֲיֵינָת
(פְּסָחִים מ:ט): שָׁנָה וּפְרַשׁ קִשָּׁה מְכַלֵּם.
אָבֵל כָּל זְמַן שְׂאִין מְנִיחִין אֶת מְקוֹמוֹ,
בְּבַחֲיֵינָת (קִהֵלֵת ט): אִם רוּחַ הַמּוֹשֵׁל
תַּעֲלֶה עֲלֶיךָ מְקוֹמְךָ אֵל תַּנַּח יִהְיֶה אִיךָ
שִׁיֶּהֱיֶה. וְאָף עַל פִּי שֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא
בְּאַמֶּת פְּגוּם וּמְקַלְקֵל מְאֹד מְאֹד וְרְחוֹק
מְאֹד מְכַבּוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, אָף עַל פִּי כֵּן
הוּא מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וְשׁוֹאֵל וּמְחַפֵּשׁ
וּמִבְּקֵשׁ תְּמִיד: אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ.

כִּי בְּאַמֶּת בּוֹדָאִי אִין שׁוֹם מְקוֹם לְבָרַח
מִפְּנֵי יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים
קל"ט): אָנֹה מִפְּנֵיךְ אֲבָרַח אִם אֶסַּק
שְׂמִים שֵׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּךְ.
וְמָה יִפְעַל בְּזָה אִם יֵלֵךְ חֵס וְשְׁלוֹם
אַחַר תְּאוּוֹתָיו עוֹד, הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף
מְרָה תִּהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָהּ, וּבְסוֹף בּוֹדָאִי
יִהְיֶה לוֹ לְמִשִּׁיב נֶפֶשׁ כָּל מָה שִׁיזְכֶּה
לְהַצִּיל עֲצָמוֹ, מָה שִׁיחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ

ק"ח:): וכד תב בתיובתא וכו', וכמו ש'אמרו רבותינו ז"ל (ויקרא רבה י, ה), כי קין פגם מאד מאד, כי התגבר בו מאד זהמת הנחש בחינת 'קינא דמסאבותא' (זהר בראשית גד), בחינת מקומות המטנפים, וראה בעצמו שהוא רחוק מאד מכבודו יתברך. ועל כן אמר שאין לו שום מקום בעולם וכו' כנ"ל, כי אלו המקומות הם בחינת 'בלי מקום' כנ"ל. ועל כן אמר: הן גרשת וכו', כי אין לו שום מקום בעולם. וזהו: ומפניך אסתר, דהינו שהוא רחוק ונסתר מפניו יתברך, דהינו מכבודו יתברך. ועל ידי זה בעצמו שהסתכל בעצמו וראה שהוא רחוק מכבודו יתברך וכו' כנ"ל, על ידי זה זכה לבחינת "איה" וכו' כנ"ל. וזה שכתוב (בראשית שם): וישם ה' לקין אות, ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא בראשית

א: שזרח לו קרן, 'קרן' זה בחינת קרן השופר, שהוא בחינת שופר של אילו של יצחק, שהוא בחינת 'איה השה לעולה', הינו כנ"ל.

וזהו שכתוב בתקונים (שם): וכד תב בתיובתא כדין וישם ה' לקין אות, כי בחינת הבקשה והחפוש "איה" מקום כבודו כנ"ל, זה עקר התשובה (כמבאר במאמר הנ"ל). ועל ידי זה זכה לעלות בתכלית העליה לבחינת "איה" מאמר סתום כנ"ל, שהוא בחינת אות הנ"ל, שהוא בחינת קרן השופר של אילו של יצחק, שהוא בחינת 'איה' השה לעולה כנ"ל:

לעולה, נעשה על ידי הבקשה והחפוש בעצמו מה שמבקשין ומחפשין אפלו כשנופלין למקומות כנ"ל, דהינו למקומות המטנפים בחינת 'תולע', גם שם מבקשין ומחפשין "איה" מקום כבודו. ועל ידי זה בעצמו מהפכין 'תולע' ל'עולת' שהוא בחינת איה, בחינת ואיה השה לעולה וכו' כנ"ל, ואז נתכפרין לו כל עוונותיו, כי משם עקר הסליחה כנ"ל. כי קרבן התמיד שהוא השה לעולה היה מכפר על כל העוונות, כי תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה וכו' (תנחומא פינחס יג). כי סלוקא דקרביני עד אין סוף, שהוא בחינת "איה", שמשם עקר הסליחה, שהוא בחינת "ג מדות של רחמים כנ"ל".

וזהו: אם יאדימו כ'תולע' כ'צמר' יהיו, 'כצמר' דיקא שהם בחינת תקוני דיקנא שנמשכין מבחינת איה, שזה זוכין על ידי שמהפכין מתולע לעולת על ידי הבקשה והחפוש וכו' כנ"ל, שזה בחינת 'איה' שהיא בחינת צמר, בחינת תקוני דיקנא, בחינת "ג מדות של רחמים שעל ידם הקדוש ברוך הוא מוחל כל עוונות עמו ישראל ברחמים אמן ואמן:

ד ועל כן קין כשאמר (בראשית ד): הן גרשת אתי היום וכו' ומפניך אסתר וכו', כי קין עשה תשובה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (תקוני זהר תקין ט

הַלְכוֹת בְּשׂוֹר בַּחֲלֵב הַלֵּכָה ג (נכתב סוכות תקע"ו) [יג]

צָרִיכִין לְשׁוֹר שִׁיְהִי כָּל דְּבַר בְּגָבּוּלוֹ
 וּבִמְקוֹמוֹ, כִּי כְּשִׁיתְעַרְבַּר חֶסֶת וְשָׁלוֹם
 שְׁנֵי דְבָרִים הַסּוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה שְׁפָל
 אֶחָד יֵשׁ לוֹ גָּבּוּל אַחֵר, אֲזִי יִהְיֶה נִסְתָּר
 הַגָּבּוּל שֶׁל כָּל אֶחָד. וְכִשְׁנִסְתָּר וְנִפְרָץ
 הַגָּבּוּל חֶסֶת וְשָׁלוֹם, מִשֶּׁם הוּא יִנְיֶקֶת
 הַחִיצוֹנִים שְׁעוֹמְדִים חוּץ לַגָּבּוּל
 הַקָּדְשָׁה וְאוֹרְבִין וּמִצְפִּין שִׁיְהִי נִסְתָּר
 הַגָּבּוּל חֶסֶת וְשָׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת אֶסוּר עֲרִיּוֹת, כִּי הַמְתַּרְתָּ
 לְזֶה אֶסוּרָה לְזֶה, כִּי כֵן הוּא כָּל
 אֶסוּר עֲרִיּוֹת, כִּי כָּל הַקְּרוּבוֹת הֵן
 קְרוּבוֹתַי, הֵן קְרוּבוֹת אִשְׁתּוֹ, כָּל־
 אֵינָם אֶסוּרִים אֲלֵא לְזֶה שֶׁהֵם
 קְרוּבוֹתַי וְלֵאחֵר מִתּוֹת. וְכֵן לְהַפֵּךְ
 שֶׁהַקְּרוּבוֹת שֶׁל אַחֵר אֶסוּרוֹת לְהֵאָחֵר
 וְלוֹ מִתּוֹת. וְכֵן אֶסוּר אִשְׁתּוֹ אִישׁ
 שֶׁמְתַרְתָּ לְבַעֲלָהּ וְאֶסוּרָה לְאַחֵר וְכֵן
 לְהַפֵּךְ. נִמְצָא שֶׁהַמְתַּרְתָּ לְזֶה אֶסוּרָה
 לְזֶה, כִּי הֵפֵל לְפִי הַגָּבּוּל שִׁישׁ לְכָל
 אֶחָד וְאַחֵר.

כִּי בְּשׂוֹר וְחֲלֵב הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, כִּי בְּשׂוֹר
 הוּא מִבְּחִינַת תִּקְוָה הַצְּמֻצוֹם, כִּי עֵקֶר
 בְּשׂוֹר שְׁאֶסוּר מִדְּאוּרֵיתָא הוּא בְּשׂוֹר
 בְּהֵמָה, וּמִלֵּךְ שֶׁבְּבִהֵמָתוֹ הוּא שׁוֹר (חֲנִינְיָהּ
 י"ג), וְשׁוֹר הוּא בְּחִינַת הַצְּמֻצוֹם, בְּחִינַת
 (יחזקאל א'): וּפְנֵי שׁוֹר מִהֶשְׂמַאל שֶׁמִּשֶּׁם
 הַצְּמֻצוֹם. וְכָל הַגָּבּוּלִין שֶׁל הַקָּדְשָׁה,
 הֵם נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַצְּמֻצוֹמִים
 כִּידוּעַ, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת: וּפְנֵי הַשׁוֹר
 מִהֶשְׂמַאל כִּנ"ל. נִמְצָא, שֶׁבְּשׂוֹר בְּהֵמָה

עַל פִּי הַמְּאָמֵר עַל פְּסוּק 'וְאִיָּה הִשָּׁה
 לְעוֹלָה' (בַּלְקוּטִי תְּנִינָא סִימָן יב), הַמּוֹבָא
 בְּהַלְכוֹת תּוֹלְעִים (הַלֵּכָה ג), עֵינֵן שָׁם
 הֵיטֵב:

וְאִיתָא שָׁם: שִׁישׁ גָּבּוּל לְכָל כְּבוֹד
 וְכְבוֹד הַמְּלַבֵּשׁ בְּכָל מְאָמֵר
 וּמְאָמֵר שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְחוּץ וְכוּ' (עֵינֵן שָׁם
 הֵיטֵב):

א וְזֶה בְּחִינַת אֶסוּר בְּשׂוֹר בַּחֲלֵב,
 שְׂאָף עַל פִּי שׁוֹה הַתּוֹר וְזֶה
 הַתּוֹר, אָף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁנִּתְחַבְּרִים יַחַד
 בְּשׂוֹר בַּחֲלֵב נַעֲשֶׂה חֲתִיכָה דְּאֶסוּרָא, כִּי
 כָּל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ מִעֲשֶׂרָה
 מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם וְכָל
 אֲשֶׁר בּוֹ. וְהֵכֵל נִבְרָא בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ
 יִתְבָּרַךְ כִּנ"ל. וְיֵשׁ גָּבּוּל לְכָל כְּבוֹד
 וְכְבוֹד וְכוּ' כִּנ"ל. וְעַל כֵּן כָּל דְּבַר
 וְדָבָר מִשְׁנֵה מִחֲבָרוֹ בְּתַבְּנִיתוֹ וּבִטְעָמוֹ
 וְכוּ', הֵפֵל כְּפִי הַגָּבּוּל שֶׁל בְּחִינַת
 הַכְּבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בּוֹ. וְצָרִיכִין לְשׁוֹר
 מֵאֵד אֶת בְּחִינַת הַגָּבּוּלִים וְהַצְּמֻצוֹמִים
 שֶׁל כָּל בְּחִינַת כְּבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
 דְּבַר שֶׁלֹּא לְסוֹתֵר אֶת הַגָּבּוּל חֶסֶת
 וְשָׁלוֹם, כִּי חוּץ לַגָּבּוּל שָׁם הוּא
 מְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים. וְאֶפְלוּ בְּקָדְשָׁה
 אֶסוּר לְצֵאת מִגָּבּוּל אֶחָד לַגָּבּוּל חֲבָרוֹ,
 כִּי כָּל בְּחִינַת כְּבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל דְּבַר
 יֵשׁ לוֹ גָּבּוּל לְפִי בְּחִינָתוֹ וְאֶסוּר לְצֵאת
 מִגָּבּוּל לַגָּבּוּל אַחֵר:

ב וְזֶה בְּחִינַת כָּל אֶסוּרֵי כָּל־אֵיִם
 וְאֶסוּר בְּשׂוֹר בַּחֲלֵב, כִּי

והולכין. וזה בחינת (ישעיה נד): הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך יטו אל תחשכי וכו' כי ימין ושמאל תפוצי וכו'. ועל פן בשעת הלדה הוא בחינת הרחבת גבול הקדשה, אז דם נעקר ונעשה חלב, דהינו שנמתק הגבול והצמצום שהוא בחינת דמים ודינים, ונעשה חלב שהוא מחיה את הולד ומגדילו.

נמצא, שחלב הוא בחינת הרחבת הצמצום, ועל פן אסור לערב בשר בחלב יחד, פי הם סותרים זה את זה, כי באמת צריכים דיקא שני הבחינות של בשר ושל חלב כנ"ל, כי הצמצום הוא קיום העולם וכלא זה לא היה קיום לעולם כלל. ועל פן בשעת בריאת העולם אמר ה' יתברך לעולמו די וכו', שלא יתפשט יותר מדאי חוץ לגבול חס ושלום, אבל אף על פי כן, אף על פי שצריכין להצמצום דיקא, אף על פי כן צריכין לראות להמתיק ולהרחיב הצמצום שתתפשט ותתרחב הקדשה בתוך הגבול הרבה לארך ולרחב, שיתפשט גבול הקדשה ויהיה נמתח מאד כנ"ל. וזה בחינת חלב כנ"ל. ועל פן אסור לערב אלו שני הדברים, דהינו בשר בחלב יחד, שלא יסתר אחד את חברו חס ושלום, שהוא חרבן העולמות חס ושלום, כי צריכין שני הבחינות דיקא של בשר ושל חלב כנ"ל:

ג וזה בחינת ספה, כי אחר יום הכפורים שאז הוא גמר

הוא בבחינת צמצום וגבול. וחלב הוא בחינת המתקת והרחבת הצמצום והגבול, בבחינת: דם נעקר ונעשה חלב (בכורות ו), כי דם הוא בחינת דינים וצמצומים כידוע, ובשעת לדה דם נעקר ונעשה חלב שהוא בחינת המתקת והרחבת הצמצום.

וזה נעשה בשעת לדה דיקא, כי באמת אף על פי שאסור לסתור ולפרץ הגבול חס ושלום, אף על פי כן צריך כל אחד לראות ולהשתדל להרחיב גבול הקדשה, דהינו שגבול הקדשה יתפשט ויתרחב וימתח ויתגדל מאד. וזה עקר קיום העולם, כי לא תהו בראה לשבת יצרה, כי לצאת חוץ לגבול אסור אבל בתוך הגבול צריכין להשתדל שיהיה נמתח ויתפשט הגבול הרבה מאד, כי גבולי הקדשה היא בבחינת ארץ ישראל שיכולה להתפשט הרבה מאד. ויש כח לכל אדם להמתיק הגבול והצמצום עד שכל גבול וגבול יהיה נמתח ויתפשט הרבה מאד, כי כך ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו שיהיה כח הזה לכל אחד, בבחינת (ישעיה מ): וימתחם כאהל לשבת. ואמרו רבותינו ז"ל (תגינה יב): בתחלה בראו כמין שתי פקעיות של שתי ואחר כך מתחן וכו'. וזה הכח נמשך בכל הבריאה כלה, שהם נמתחין ונתרחבין על ידי קדשת ישראל שיש להם כח להרחיב ולגדל גבולי הקדשה שיהיו נמתחין ומתרחבין

וגבולי הקדשה גם שם על ידי בחינת איה וכו' כנ"ל.

ועל כן אחר התשובה של יום כפור שאז זוכין לבחינת איה, ואז נתרחבין גבולי הקדשה מאד מאד, על כן אחר יום כפור עושין סכות, זה בחינת שנתרחב גבולי הקדשה מאד גם בחוץ על ידי התשובה, עד שהכל נכנס אל הקדשה. ועל זה מרמז הסכה, כי עד עכשו עקר הקדשה היתה רק בפנים בתוך הבית ששם עקר הקדשה בבחינת 'בראשית', שהוא התחלת התורה, שהוא בחינת 'ראש בית', כי עקר הקדשה הוא בתוך הבית דקא שהוא בחינת גבול הקדשה, כי בחוץ הוא בחינת שליטת החיצונים חס ושלום. אבל עכשו אחר יום הכפורים כבר נתפשטה הקדשה גם שם על ידי התשובה, ועל כן עושין סכות בחוץ, להורות שגם שם נעשו מחצות הקדשה, בבחינת (זכריה ט) : ונשאָר גם הוא לאלקינו.

גם אין צריכין עכשו לשמר כל כך עצמו להסתיר בתוך מחצות הבית, כי עכשו נכנע הסטרא אחרא במקומה. ועל כן אנו עושין מחצות עראי, שהם מחצות הסכה, שהם פתוחות מלמעלה ומן הצדדין, כי אין צריכין רק שתיים כהלכתן ושלישית אפלו טפח, כי אנו מראין שהקדשה מתפשטת בכל מקום, כי בכל מקומות ממשלתו. ועל כן אין אנו צריכין רק מחצות עראי כדי שיהיה איזה גבול

התשובה של עשרת ימי תשובה, ואז עולין עד בחינת "איה" שהוא בחינת כתר, שמשם עקר הסליחה כנ"ל [בהלכות תולעים הלכה ג], ואז חוזר ונבנה העולם מחדש, כי כל אחד על ידי עונותיו חס ושלום, הוא סותר את גבולי הקדשה ויורד אל החיצונים חס ושלום כפי עונותיו, ואזי הוא רחוק מכבודו יתברך, כי יש גבול לכל כבוד וכבוד שלא תפשט לחוץ לגבול וכו' כנ"ל. וכשהאדם נופל לשם חס ושלום, ואזי כשמתחיל לחפש ולבקש איה מקום כבודו, אזי זוכה על ידי זה לתכלית העליה, לבחינת איה וכו', שמשם מקבלין חיות כל בחינת הכבוד של כל העשרה מאמרות וכו' כנ"ל. ואזי חוזר ונבנה העולם מחדש, כי אחר כך חוזר ומתפשט חיותו יתברך מבחינת איה לבחינת חלקי הכבוד וחוזר ונתגלה כבודו יתברך, שזה עקר קיום העולם, כי העקר שיחזר ויתגלה כבודו יתברך (כמבאר שם במאמר הנ"ל בסופו, עין שם).

ועל כן אחר התשובה כשזוכה לחזר ולגלות כבודו על ידי בחינת איה כנ"ל, אזי מרויחין עכשו יותר ויותר, כי עכשו נתגלה אלקותו יתברך גם במקומות החיצונים על ידי בחינת איה הנ"ל. נמצא עכשו גבולי הקדשה נתרחבו מאד מאד, עד שגם כל מקומות החיצונים נתהפכו ונכנסו אל הקדשה, כי עכשו נעשו מחצות

כָּל חוּצוֹת. כִּי עֲכָשׁוּ כְּשֶׁנִּתְרַבֵּין מְאֹד הַבְּתִים, אָזִי מִמִּילָא נִכְנָסִין גַּם הֵם לְפָנִים וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶה בַּחֲנִינֵת סְכָה, שְׁעֲכָשׁוּ נִתְרַחֵב גְּבוּל הַקְּדוּשָׁה גַּם בַּחוּץ כִּנ"ל. וְכֵן זֶה עַל יְדֵי הָאֲבָנִים שֶׁהֵם הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁנִּתְּסַפּוּ בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה נִתְּסַפּוּ כְּמָה נְפֹשׁוֹת שֶׁהֵם אֲבָנִים וְאִז נִתְרַבֵּין הַבְּתִים מְאֹד גַּם בַּחוּץ עַד שֶׁמִּילָא נִכְנָסִין הַכֹּל אֶל הַקְּדוּשָׁה וְכוּ' כִּנ"ל:

ה וְעַל כֵּן בְּסִכּוֹת מְקַרְבִּין שְׁבַעִים פָּרִים כְּנֹגֵד שְׁבַעִים אַמּוֹת, כִּי עֲכָשׁוּ אָנוּ יְכוּלִים לְהַכְנִיסֵם הַכֹּל לְפָנִים אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי רַבּוּי הַבְּתִים שֶׁנִּתְּסַפּוּ עַל יְדֵי הָאֲבָנִים וְכוּ' כִּנ"ל, שְׁעַל זֶה רָמַז מְצוֹת סְכָה שֶׁנִּתְרַבֵּין מְחֻצוֹת הַרְבֵּה גַּם בַּחוּץ כִּנ"ל. וְעַל כֵּן לְעֵתִיד יִתְּנֶסוּ הָעַכּוֹ"ם בְּמְצוֹת סְכָה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (עֲבוּדָה זָרָה, דף ג'), כִּי עַל יְדֵי סְכָה יְכוּלִין לְהַכְנִיסֵם כֻּלָּם אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּבַחֲנִינֵת וְנִשְׁאָר גַּם הוּא לְאֵלֵינוּ וְכוּ' כִּנ"ל:

וְצִמְצוּם בְּעֵלְמָא, אֲבָל בְּאַמַּת אֵין אָנוּ יְרֵאִים מֵהֶם עֲכָשׁוּ כָּלֵל, כִּי עֲכָשׁוּ הַכֹּל שְׁלָנוּ עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְּהַפְּכוּ כָּל מְקוֹמוֹת הַחֲצִיצוֹנִים אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְעַל כֵּן סִכּוֹת הוּא בַּחֲנִינֵת יַעֲקֹב, בַּחֲנִינֵת: וְיַעֲקֹב נִסַּע 'סִכְתָּה' כְּמוֹבָא, כִּי בְיַעֲקֹב נֶאֱמַר: "וּפְרַצְתָּ יָמָה וְקִדְמָה צְפֹנָה וְנִגְבָּה", בַּחֲנִינֵת נִחְלָה בְּלֵי מְצָרִים, שְׁזֶה בַּחֲנִינֵת סְכָה שֶׁהַקְּדוּשָׁה מִתְּפַשֵּׁטֶת גַּם בַּחוּץ, כִּי הַכֹּל נִכְנָס אֶל הַקְּדוּשָׁה עֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׁאִז זּוֹכִין לְעֲלוֹת לְבַחֲנִינֵת אִיהָ וְכוּ' כִּנ"ל:

ד גַּם זֶה מְרָמַז בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (תַּי"ט מוֹה"ר"ר סִימֵן רו) עַל עֲנִין יְשִׁיבְתוּ בְּאוּמָאן, שְׁזֶה בַּחֲנִינֵת: וְכֵן יֵאמַר שֶׁכֵּן חֲלִיתִי וְכוּ', דְּהֵינּוּ כְּשֶׁנִּתְּסַפּוּ אֲבָן אַחַת, דְּהֵינּוּ נִפְשׁ אֶחָד שֶׁחֲזוּר בַּתְּשׁוּבָה וְנִתְקַרֵּב לַה' יִתְּבַרֵךְ, אָזִי נִתְרַבֵּין הַבְּתִים עַד אֵין קָץ. וְאָמַר אִז רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם סִימֵן רה), שְׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְּסִין לְפָנִים גַּם הַנְּפֹשׁוֹת שֶׁהֵיוּ מְשֻׁלְכִין בַּחוּץ בְּבַחֲנִינֵת (אִיכָה ד): תְּשַׁתְּפַכְנָה אֲבָנֵי קֹדֶשׁ בְּרֵאשׁ

הַלְכוֹת גְּבִית חוּב מֵהִיתוּמִים הַלְכָה ג

(נִכְתָּב בִּימֵי הַסְּפִידָה תַּקְלִיח) [יד]

הוֹלֵךְ אַחֵר שִׁכְלוּ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם כָּל הַמְּאָמֵר הַיֵּטִב וְהַבֵּן מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵם דְּבָרִים עֲמָקִים מְאֹד מְאֹד:

וְהַכֵּלֵל, שֶׁכְּשֶׁאֲדָם נוֹפֵל חַס וְשְׁלוֹם לְמָקוֹם שְׁנוּפֵל, אֶפְלוּ אִם נוֹפֵל לְדַבְרֵים מְגַנְּיִם מְאֹד שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת

מִטְּלִטְלֵי דִיתְמֵי לֹא מִשְׁתַּעֲבָדֵי לְבַעַל חוּב מְדִינָא וְהָאֲדָנָא גּוֹבֵין מִמִּטְּלִטְלֵי דִיתְמֵי:

א עַל-פִּי הַמְּאָמֵר עַל פְּסוּק "וְאִיהָ הִשָּׂה לְעֵלָה" בְּלִקוּטֵי תַנְיָנָא סִימֵן י"ב, הַמִּתְחִיל: כְּשֶׁאֲדָם

שהוא בחינת מאמר סתום שמשם מקבלין העשרה מאמרות, כי עקר הבריאה היתה רק בשביל כבודו יתברך. ועל-כן בכל חלק וחלק מהבריאה שנברא בעשרה מאמרות מלבש בו חלקי כבודו יתברך, כי כל העשרה מאמרות כלם נמשכו רק בשביל שיתגלה כבודו יתברך על-ידי הבריאה, ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלבש בכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שלא תפשט למקומות המטנפים שהם מקומות החיצונים בבחינת וכבודי לאחר לא אתן. ואף-על-פי שמלא כל הארץ כבודו, אף-על-פי-כן יש גבול להכבוד שלא יתפשט למקומות הנ"ל, אבל באמת אף-על-פי-כן בודאי גם מקומות המטנפים ובתי עבודה זרה גם הם צריכין לקבל חיות ממנו יתברך, אך הם מקבלים מבחינת מאמר סתום שהוא בחינת בראשית, בחינת איה וכו'. על-כן מי שנופל לשם חס ושלוש, כששואל ומחפש ומבקש איה מקום כבודו, על-ידי זה זוכה לעלות בתכלית העליה, פי זוכה לבחינת איה שהוא בחינת בראשית-מאמר סתום, שהוא למעלה מכל המאמרות שכלם מקבלין ממנו כנ"ל, וזה בחינת ואיה השה לעלה וכו', עין שם. וזה בחינת תשובה, כי זה עקר התשובה כשאדם מבקש ומחפש אחר כבודו יתברך ורואה בעצמו שרחוק מכבודו יתברך ומתגעגע ושואל ומצטער איה מקום כבודו

מקומות המטנפים, ואפלו מי שנופל חס ושלוש לספקות והרהורים ומהרהר אחר ה' יתברך וכו' אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל, אף-על-פי שגדמה לו שבמקומו אין נמצא שם ה' יתברך כלל חס ושלוש מחמת שנפל למקומות מטנפים כאלו, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן יחזק ויתאמץ ויתגבר מאד לדרש ולבקש ולחפש אחר כבוד ה' יתברך, וכששואל ודרש ומבקש אחר כבוד ה' יתברך ומצטער ומתגעגע וצועק לה' יתברך ונכסף לחזר אליו, אף-על-פי שאינו יודע שום דרך ונתיב ועצה ותחבולה איך אפשר לעלות ולחזר ממקומות כאלו הרחוקים מה' יתברך כל-כך, אף-על-פי-כן על-ידי הבקשה והחפוש בעצמו שמחפש ומבקש את ה' יתברך איה מקום כבודו, על-ידי זה בעצמו עולה בתכלית העליה בבחינת ירידה תכלית העליה, פי איה הוא בחינת מאמר סתום שמשם מקבלין כל המאמרות שבהם נברא העולם שהוא בחינת בראשית-מאמר סתום. ומגדל הסתרתו והעלמו של המאמר סתום הגבה מכלם על-כן מקבלין ממנו דיקא חיות וקיום כל המקומות המטנפים וכל הדברים רעים וכו'. ועל-כן כשנופלין חס ושלוש למקומות אלו ומבקשין ומחפשין איה מקום כבודו על-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה, פי זוכה לעלות אל שרש הקדשה שהוא בחינת איה,

ועולה למדרגה גבה יותר, כי אי אפשר לעלות מדרגא לדרגא כי אם על-ידי בחינת איה, שהוא המאמר העליון בחינת מאמר סתום-בראשית, שכל העשרה מאמרות מקבלין ממנו. כי כשעולין מדרגא לדרגא זהו בחינת התחדשות הנשמה שמתחדש עכשו ונעשה כאיש אחר על-ידי שיצא ממדרגה הראשונה ונכנס למדרגה השניה. ואי אפשר לחדש עצמו ולצאת ממדרגה למדרגה כי אם על-ידי שחזור ועולה לתכלית השרש שהוא בחינת איה שהוא השרש של כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שבהם כלולים כל העולמות וכל הנשמות וכל מדרגות שבעולם. ומחמת זה בעצמו כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא צריכין שיהיה ירידה קדם העליה, כי כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא בהכרח צריכין לחזר ולהכלל בתחלת השרש שהוא בחינת איה, שהוא שרש הכל ששם כלולים יחד כל המדרגות שבעולם כנ"ל, ושם יכולין לחדש נשמתו ולצאת מדרגא לדרגא וכנ"ל. ועל-כן מוכרחין שיהיה ירידה קדם העליה מדרגא לדרגא, כי על-ידי הירידה שיש לו על-ידי זה הוא מחפש ומבקש איה מקום כבודו, ועל-ידי זה כשזוכה לחפש ולבקש היטב, אז זוכה לעלות בתכלית העליה לבחינת איה, שהוא שרש הכל כנ"ל. ואזי חוזר וממשיך משם מבחינת איה שרש הכל, הוא ממשיך משם חיות חדש בבחינת

וזהו בעצמו תשובתו ותקונו וכו'. ויש בזה עוד הרבה דברים, כי כשאדם הולך בדרך וכו' ולפני כל תורה יש ספקות הנ"ל וכו'. וזהו בחינת אם יאמר לך אדם היכן הוא אלהיה, תאמר לו בכרך גדול של רומי וכו': עין שם כל זה היטב:

ב זה בחינת מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל-חוב, כי ענין הנ"ל היא עצה נפלאה ודרך ישרה מאד לכל אדם, לא מבעיא להאנשים הקטנים במעלה, ובפרט מי שנפל חס ושלום מעבודת ה'. ומפל שכן מי שנפל חס ושלום למקום שנפל שבודאי אינו יכול להחיות את עצמו כי אם על-ידי ענין הנ"ל, שגם במקומו יבקש ויחפש אחר ה' יתברך כנ"ל. ואזי יזכה לעלות מן הירידה והנפילה הגדולה לתכלית העליה כנ"ל. אך אפלו אנשים כשרים באמת, ואפלו הגבוהים במעלה יתרה, צריכים גם-כן לענין הנ"ל, כי כל אדם צריך לעלות תמיד מדרגא לדרגא, כי האדם אסור לו להיות עומד כמובא. וכשצריך לעלות מדרגא לדרגא, אזי בהכרח שיהיה לו ירידה קדם העליה כמובא. ואזי בעת שיש לו הירידה שקדם העליה ואז הוא רחוק מה' יתברך וכבודו יתברך נסתר ממנו ואז הוא צריך לחפש ולבקש איה מקום כבודו. ועל-ידי זה הוא זוכה לעלות בתכלית העליה בחינת איה כנ"ל, ועל-ידי זה הוא

הנ"ל על-ידי שמחפשין ומבקשין אחר כבודו יתברך בבחינת איה מקום כבודו ועל-ידי בחינה זו יכולין להחיות את עצמו בכל דבר ובכל מקום אפלו בדברי חל, כגון משא ומתן וכיוצא. וגם אפלו כשנופלים חס ושלום לדברים רעים לגמרי, גם שם אם יזכה לחוס על נפשו ויקים ככל המבאר במאמר הנ"ל לבקש ולחפש אחר כבודו יתברך, אז יזכה לתכלית העליה, לבחינת איה, שעל-ידי זה נתכפרין ונתתקנין כל העוונות בבחינת ואיה השה לעלה, כמו שכתוב במאמר הנ"ל:

וזה בחינת (אבות פ"ב): טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משפחת עוון. כי תורה ודרך ארץ הם שתי הבחינות הנ"ל, בחינת מלא כל הארץ כבודו, דהיינו התגלות כבודו יתברך, שזהו בחינת עבודת התורה והמצוות. ודרך ארץ, הינו משא ומתן ועסקי חל שאינם דברים שבקדשה, ששם אין רואין התגלות כבודו יתברך, אבל צריכין לעסק גם בהם. ושם צריכין לחפש ולבקש אחר כבודו יתברך ואז מחיה את עצמו בבחינת איה מקום כבודו שהוא מאמר סתום, שהוא שרש הכל, שמגדל הסתרתו מקבלין ממנו חיות כל הקלפות והעוונות, אבל כשמחפשין ומבקשין איה מקום כבודו, אזי עולה בתכלית העליה לשרש הקדשה, ואזי נתבטלין כל

מדרגה גבה יותר ועולה למדרגה הגבה יותר:

ג נמצא, שיש לכל אדם שני בחינות עבודות. עבודה אחת היא בחינת מלא כל הארץ כבודו, שזהו בחינת כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שמלבש בהם כבודו יתברך שזהו בחינת כלליות התורה הכלולה בעשרת הדברות, שהם בחינת עשרה מאמרות אשר קיום התורה הקדושה היא בשביל כבודו יתברך שהוא שרש התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: אין כבוד אלא תורה. וצריך האדם לעסק תמיד בתורה ועבודה בשביל כבודו יתברך כדי לגלות כבודו על-ידי התורה הקדושה ומלא כבודו את כל הארץ. וזהו בחינת מה שמבאר שם בתחלת המאמר הנ"ל שצריך כל אדם להסתכל בכל דבר אם יש בו כבוד ה' יתברך, יעשה. ואם לאו, לא יעשה, כי העקר הוא שיהיה כל מעשיו בשביל כבודו יתברך, שזהו בחינת כלליות התורה והמצוות הנ"ל, אבל אי אפשר להיות דבוק בהתורה תמיד יומם ולילה בלי בטול כלל, כי לפעמים צריכין לבטל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל פעמים בטולה של תורה זהו קיומה. וגם צריכין לעסק במשא ומתן ודרך ארץ ואז אין רואין כבודו יתברך, כי עקר התגלות כבודו יתברך הוא רק בהתורה ומצוות. ואז צריכין להחיות את עצמו בבחינה השניה

העוונות והקלפות. וזהו: שיגיעת שניהם משפחת עוון, כי צריכין שניהם תורה ודרך ארץ שהם שתי העבודות הנ"ל. ועל-ידי שניהם דיקא מבטלין העוונות, כי משא ומתן לבד בודאי אינו כלום, כי אף-על-פי שיכולין לחפש ולבקש גם שם את ה' יתברך עד שיזכה לתכלית העליה לבחינת איה כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן הוא מקום סכנה מאד ויכולין להיות נלכד ונכשל שם חס ושלום, כי באמת מבחינת איה מקבלין כח כל החיצונים מגדל הסתרתו והעלמו. ועל-כן במשא ומתן שמקבל חיות מבחינת איה על-כן הקדשה נעלמת שם מאד, ומחמת זה בקל יוכל להיות נלכד חס ושלום על-ידי עסקי עולם הזה במשא ומתן ודרך ארץ וחס ושלום ישפח אותו יתברך לגמרי, כמו שכתוב: "וכסף וזהב ירבה לך וכו'", וכמו שכתוב: "ורם לבבך ושכחת וכו'". כי שם הקדשה נעלמת בבחינת איה. וכשנכנסין לשם, הינו לבחינת דרך ארץ ומשא ומתן שהם עסקי עולם הזה, צריכין לבקש ולחפש שם מאד מאד אותו יתברך. ואז דיקא יכולין למצאו ולעלות לבחינת איה כנ"ל. אבל אם חס ושלום לא יזכה לבקש ולחפש כראוי אחר כבודו יתברך חס ושלום, ישפח אותו לגמרי וכנ"ל. על-כן מי שרוצה לעסק במשא ומתן ודרך ארץ הוא מכרח לעשות תורתו קבע ומלאכתו צראי, כי בהתורה הקדושה שם הוא

בחינת התגלות כבודו יתברך ועל-ידי זה אפלו כשיצא לשוק לעסק בדרך ארץ ומשא ומתן לא יהיה נלכד שם חס ושלום, כי יזכה לבקש ולחפש גם שם אחר כבודו יתברך מאחר שהוא משתדל תמיד לגלות כבודו יתברך, כי תורתו קבע שהוא התגלות כבודו כנ"ל. ועל-כן אפלו בעת שהוא רחוק מכבודו יתברך, דהינו בעת שעוסק בדברי חל, גם שם יחפש בודאי איה מקום כבודו. ועל-ידי זה יזכה לעלות בתכלית העליה כנ"ל. וגם תורה לבד בלי שום דרך ארץ גם-כן אי אפשר, כי בהכרח צריך בכל פעם לעלות מדרגא לדרגא. ואז מכרח שיהיה לו ירידה קדם העליה, ואז בהכרח שיחיה עצמו בבחינת הבקשה והחפוש הנ"ל, שזהו בחינת עבודת המשא ומתן ודרך ארץ כנ"ל, ששם מבקשין ומחפשין אחר כבודו יתברך, שעל-ידי זה זוכין לתכלית העליה לבחינת איה, שעל-ידי זה נתבטלין כל העוונות כנ"ל. וזהו שיגיעת שניהם משפחת עוון, כי על-ידי שני הבחינות הנ"ל נתבטלין העוונות כנ"ל:

ד וזהו מרמז בסוף מאמר הנ"ל שמדבר שם מענין דרכים, וכשהולך בדרך אזי התורה הולכת לפניו. ולפני כל תורה יש ספקות ובלבולים הנ"ל, כי שתי הבחינות הנ"ל הם בחינת בשבתך בבידתך ובלכתך בדרך, כי עבודת התורה

נפֿשֶׁךָ בְּצַר לָךְ וּמִצְאוּךָ וְכוּ". כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרְבִים, בְּעַת הַגְּלוּת, וּבִפְרֹט עֲכָשׁוּ בְּסוֹף הַגְּלוּת בְּעַקְבָּא דְּמִשְׁיַחְא אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ הִהְסַתְּרָה מִתְּגַבְּרַת מֵאֵד מֵאֵד בְּאַלְפִים וּרְבֻבֹת הַסְּתָרוֹת שְׁבַתוֹךְ הַסְּתָרָה אֲשֶׁר כָּל נְבִיאֵינוּ מִימֹת מֹשֶׁה וְכָל הָאֲבוֹת כָּל־הַסְּתָרוֹת וְהַתְּנַבְּאוֹת עַל הַדּוֹרוֹת הָאֵלוֹ עַל עֲצֵם הַצְּרוֹת אֲשֶׁר יִקְרָה לָנוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַקֵּר שֶׁל כָּל הַצְּרוֹת הוּא צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר נִתְרַחֲקָנוּ עֲכָשׁוּ מֵה' יִתְבַּרְךָ מֵאֵד מֵאֵד אֲשֶׁר לֹא הֵיְתָה כְּזֹאת מִימֵי קֹדֶם, כִּי בְּאֵמַת צְרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת אֶף-עַל-פִּי שְׁבוּדָאֵי עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ עַל יִשְׂרָאֵל צְרוֹת רְבוֹת מֵאֵד וּמִסִּים וְאַרְנוֹנוֹת רְבִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת כְּכֹר סְכָלוֹ יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרוֹת הַקֶּדְמוֹנִים צְרוֹת רְבוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּמָה פְּעָמִים, כִּי הָיָה כְּמָה גְרוּשִׁין וּשְׁמִדוֹת וְהַרְיָגוֹת וּבְרִיחוֹת וְכִיוּצָא בְּזֶה הַרְבֵּה הַרְבֵּה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מַעֲתָה. אֲבָל הָעַקֵּר שֶׁהַתְּנַבְּאוֹת כָּל הַנְּבִיאִים עַל יָמֵים הָאֵלֶּה עַל חֲבָלוֹ שֶׁל מִשְׁיַח, אֲשֶׁר כְּמָה תְּנָאִים אָמְרוּ: יִיתִי וְלֹא אֲחִמְיִינִי וְכִיוּצָא בְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוֹתֵינוּ ז"ל בְּעֲצֵם הַצְּרוֹת שֶׁל אַחֲרֵית הַיָּמִים, הָעַקֵּר הוּא צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ וְגַדֵּל הַסְּתָרַת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ לֹא הֵיְתָה כְּזֹאת בְּדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, כִּי אֲזַלְתָּ יָד וְאַפְסָ עֲצוֹר וְעֻזֹב. וְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרְבִים, וְהַשְּׁקָר הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר וְהָאֵמַת נִעְדַּרְתָּ וְנִעֲשֶׂה עֲדָרִים עֲדָרִים שֶׁל אֵמַת, כִּי

שֶׁהִיא בַחֲנִינַת הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ, שֶׁהוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם, זֶהוּ בַחֲנִינַת בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, כִּי זֹאת הַקְּדֻשָּׁה קְבוּעָה וְקִיָּמָא לְעַד, אֲבָל כְּשִׁמְתַּרְחֲקִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ וְנִתְרַחֲקִין מִן הַתּוֹרָה חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי הוּא בַחֲנִינַת נַע וְנָד וּמִטְלָטֵל, שֶׁזֶּהוּ בַחֲנִינַת וּבִלְכַתְּךָ בְּדֶרֶךְ שְׂאִין לוֹ מְקוֹם קָבַע, רַק הוּא נַע וְנָד וְלֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אִיֶּה, כִּי הַיּוֹם מְקוֹמוֹ כָּאֵן וּמְחַר בְּמְקוֹם אַחַר וְאֵין יוֹדְעִין אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. שֶׁזֶּהוּ בַחֲנִינָה הַשְּׁנִיָּה הַנ"ל שְׁצַרִּיכִין לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שֶׁזֶּהוּ בַחֲנִינַת מִשְׁאָ וּמִתָּן וְדֶרֶךְ אֶרֶץ שָׂרֵב הַמִּשְׁאָ וּמִתָּן הוּא עַל-יַדֵּי דְרָכִים שְׁצַרִּיכִין לִהְיוֹת נַע וְנָד בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה וְאֵז צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ בַחֲנִינַת נָד הוּא לְלַחֵם אִיֶּה (אֵיִיב טו), כִּי אֵז צְרִיכִין לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכַנ"ל:

הַזֶּה בַחֲנִינַת כָּל הַגְּלוּיוֹת שִׁישְׂרָאֵל הוֹלְכִין בְּגוֹלָה וְהֵם נְעִים וְנָדִים כְּצַפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קְנֵה. וְכִמוֹ שֶׁהֵם נְעִים וְנָדִים, כְּמוֹ כֵּן כְּכִיכּוֹל, קְדֻשַׁת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ נַע וְנָד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "כְּצַפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קְנֵה", שֶׁהֵם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל "כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ", שְׂאֵז צְרִיכִין לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵד מֵאֵד אַחַר כְּבוֹדוֹ וּלְשֹׂאֵל וּלְדַרֵּשׁ בְּכָל עַת אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְאֵז: אִם תִּדְרָשְׁנוּ יִמְצָא לָךְ בּוּדָאֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְהִפִּיץ ה' אֶתְכֶם בְּעַמִּים וְכוּ" וּבִקְשַׁתֶּם מִשֶּׁם אֵת ה' אֲלִיקִיךָ וּמִצְאָתָהּ כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל

היה כזאת מימות עולם. מה נאמר מה נדבר או לעינינו שפך ראות, או לאזנינו שפך שומעות ולא זו אף זו כי אם עוד העזו פניהם ויאמרו לנו בפה מלא, כי הם עושים טובות לבני ישראל ורוצים לחנכם בדרך הישר. אוי ואבוי! אוי ואבוי על ראשם! אוי לנפשם כי גמלו להם רעה, כי הם ממירין ומעבירין על דת בניהם בידם. כאשר רואין בחוש שכל מי שנכנס בדרךיהם ולומד לשונותיהם וחכמותיהם הוא פורק על לגמרי ומתלווצץ מכל התורה כלה והם אפיקורסים גמורים מלבד מה שמבטלין בני ישראל מלמוד התורה הקדושה ומחטיאין הבל פיהם הקדוש של תינוקות של בית רבן ועדין הם רוצים להטעות חס ושלום כאלו עושין טובות, יהי כן ה' עמהם ויעשה להם ה' יתברך טובות כאלה כאשר הם עושין לנערי ישראל. ובעונותינו הרבים כבר נשקעו כל-כך בטעותם על-ידי רשעתם הגדול אשר הביאו נפשם מקדם בעברות גדולות, כי נאפו והרבו ממזרים בישראל עד אשר אי אפשר להשיבם עוד מדרכם הרעה, כי עליהם נאמר: "כל באיה לא ישובן ולא ישיגו ארחות חיים". ועל צרות הנפש כאלו וכאלו אשר נתברו עכשו בדורות הללו בעונותינו הרבים, עליהם התנבאו כל נביאינו וחכמינו מקדם על דורות הללו, כמו שכתב דניאל: "ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו

בעונותינו הרבים נתרבה האמת מאד מאד, כי כל אחד אומר שאצלו האמת אף-על-פי שיודע בעצמו נגעי לבבו וכל מה שחטא ופגם, אף-על-פי-כן הוא מתפאר בגדלות שהוא השיג דרך אמת ויודע חכמות חדשות בעבודת ה' ומטעה ומעקם ומבלבל כמה וכמה אנשים מדרכי ה' האמתיים מדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם בלי שום חכמות והמצאות כלל, כאלה וכאלה רבות אשר עצמו מספר בכמה וכמה מיני אפנים אשר התגבר השקר על האמת בעונותינו הרבים, ונתקיים: "ותשלך אמת ארצה" ובפרט הצרה הגדולה מכל הצרות אשר התגברה עכשו חכמת הפילוסופיא חכמות חיצוניות והתחילו ללמד נערי בני ישראל חכמות ולשונות העכו"ם אשר הלואי היו קוברים אותם בחייהם בודאי היה טוב להם יותר ויותר, כי הם הורגים אותם ואת עצמם בידיים ועוקרים את עצמן ואת בניהם משני עולמות ומעבירים את בניהם למלך ועבודה זרה ולמקום הטנפת ושוחטים ילדיהם בשאט נפש בודון ובמעל יצודים נפשות רבות שפורחות לגיהנם עדי אובד על-ידי זה, כי אין רעה וצרה גדולה מזו:

ואם היה לנו לב פשר לה' יתברך כמו אנשים פשרים של דורות הקודמים, היה ראוי לנו לפל על פנינו ארצה ולהכות ראשינו בכתל יומם ולילה על כל הצרות האלה אשר לא

לידע, כי הם מדפיסים זאת בלוחות שלהם שחברו בבית חנוך שלהם (ישעיה כט). הפככם ראו כי ה' מסך בקרבם רוח תעתועים. ה' ברחמי המרבים ירחם עלינו ועל זרענו ועל פלטת עמו ישראל ויציל אותנו ואת זרענו מהם ומהמונם:

ו על-כן עכשו בתקף הגלות האחרון בסופו צריך כל אחד ואחד לזהר מאד לילך עם המאמר הנ"ל לקיים ככל הכתוב בו לדרש ולבקש ולחפש מאד מאד בכל עת ובכל מקום אחר כבודו יתברך וישאל ויבקש איה מקום כבודו. ואז אם יבקשנו וידרשנו היטב, יוכל בודאי למצאו יתברך אפלו אם הוא הגרוע שבגרועים, אפלו אם עבר מה שעבר וגם עכשו הוא במקום שהוא, אף-על-פי-כן יחזק ידו תמיד לבקש ולחפש אותו יתברך גם במקומו, אף-על-פי שנפל למקומות הרעים לגמרי שהם מקומות המטנפות שכבודו יתברך רחוק משם, כמו שכתוב: "כי כבודי לא אחר לא אתן". אף-על-פי-כן יצטרע ויתגעגע וידרש ויבקש ויחפש איה מקום כבודו. ואז יזכה לעלות בתכלית העליה לבחינת איה, שהוא מאמר סתום, שמשם מקבלין חיות כל העשרה מאמרות וכל העולמות והנשמות וכל המדרגות כלם כנ"ל:

ז וזה בחינת מלאכת המשכן שנצטוו אחר מעשה העגל, כי המשכן הוא בחינת הקדשה הגבה

רשעים ולא יבינו והמשכלים יבינו". וכתוב: ומן המשכלים יכשלו לצרף בהם ולברר וללבן עד עת קץ, כי עוד למועד. אשרי מי שיזכה בדורות האלה להתחזק עצמו בה' יתברך ולילך בדרך הישר והאמת בתמימות ובדרך הישן אשר דרכו בו אבותינו מעולם ויחנך את בניו בתורת ה' בלמוד גמרא ופוסקים ומעט מקרא כמו שנהגו בו אבותינו מעולם ואזי זה וזה יתקיים בידו. ולא כמו האפיקורסים שעושין עקר מלמוד המקרא וחקמת הדקדוק ומבטלים עקר הלמוד שהוא גמרא ופוסקים. ורבותינו ז"ל אמרו: מנעו בניכם מן ההגיון, ואמרו שתלמוד בבלי בלול מהכל מקרא ומשנה וגמרא. ובפרט שבאמת עקר כוונת האפיקורסים הוא רק להתלבש עצמו באיזה אמת, כי כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים וכו'. על-כן מטעין את בני ישראל ואומרים שהם עושין לנו טובה שמלמדין בני ישראל מקרא ולעת עתה מבטלין אותן מעקר הלמוד מגמרא ופוסקים ואחר-כך מבטלין אותן לגמרי ולומדים אותם הבל מעשה תעתועים שהם חכמות ולשונוות שידע היכן כוש עומד במפת העולם. אוי להם, אוי לנפשם שהם אומרים שדין הקדוש של המחליף פרה בחמור אין צריך הנער לידע. ושנות הזה כמה זנבות יש להתולעים המשנים הנמצאים בארצות הרחוקים זה צריך הנער

דִּיקָא בְּנו אֶת הַמְשָׁכָן שֶׁהֵלֵךְ עִמָּהּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וּבְכָל מָקוֹם שֶׁעָמַד שָׁם, קָנָה קִדְשָׁה גְבוּהָ שָׁם, וְהָיוּ נוֹהֲגִים שָׁם כָּל הַדֵּינִים הַנּוֹהֲגִים בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וְזוֹ הָיָה אֲסוּר לִכְנֹס לְמָקוֹם שֶׁעָמַד שָׁם הַמְשָׁכָן וְכָל הַדֵּינִים. וְאַחֲרֵיכֵן כִּשְׁפָרְקוֹ אֶת הַמְשָׁכָן מִשָּׁם הָיוּ מִתְּרִים כָּל הַזָּרִים וְאִפְלוּ טְמֵאִים לִכְנֹס לְשָׁם, כִּי זֹאת הַקִּדְשָׁה הוּא בְּבַחֲנֵית אִיָּה, בְּבַחֲנֵית אִיָּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, כִּי הוּא קִדְשָׁה גְבוּהָ וְנִעְלָמַת מְאֹד עַד שֶׁאֵי אִפְשָׁר לִידַע מְקוֹמוֹ אִיָּה, רַק בְּמָקוֹם שְׁזוֹכִין לְמַצְאוֹ כְּפִי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ, שָׁם זוֹכִין שִׁיתְגַּלֶּה קִדְשָׁתוֹ. וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה לְהַמְשָׁכָן מָקוֹם קְבוּעַ, כִּי הוּא בְּבַחֲנֵית אִיָּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ כְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן נִבְנְהָ הַמְשָׁכָן מִכֶּסֶף וְזָהָב וְשָׂאֵר חֲפָצִים שֶׁהֵם עֲסָקֵי חַל וְכִנִּ"ל. וְעַל-כֵּן ל"ט מְלֹאכּוֹת שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהַעֲסָקִים, מִמְּשָׁכָן גְּמָרִינָן, כִּי קִדְשַׁת הַמְּשָׁכָן הוּא בְּבַחֲנֵית הַקִּדְשָׁה הַגְּבוּהָ שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵית אִיָּה, שְׁזֹאת הַקִּדְשָׁה נִעְלָמַת בְּמְשָׂא וּמִתֵּן וְל"ט מְלֹאכּוֹת בְּכֶסֶף וְזָהָב וְשָׂאֵר חֲפָצִים כְּנִ"ל:

ח וְזֶה בְּבַחֲנֵית מֵה שְׁנִיתָה הַתּוֹרָה בְּמִדְבַר דִּיקָא. וְיִשְׂרָאֵל הִלְכוּ שָׁם בְּמִדְבַר אַרְבָּעִים שָׁנָה. וּבְכָל אֵלוֹ הָאֲרָבָעִים שָׁנָה הֵלֵךְ הַמְּשָׁכָן עִמָּהּ וְשָׁם נִדְבַר ה' יִתְבָּרֵךְ עִם מֹשֶׁה וְקָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי וּבְאֶהָל מוֹעֵד." וְכָל

הַנִּזְכָּר, בְּבַחֲנֵית אִיָּה שְׁזוֹכִין לְמַצְאָה עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ שֶׁמִּחֲפָשִׁין וּמִבְקָשִׁין בְּעַת שְׂרוּחִקִין מִן הַקִּדְשָׁה וְהוֹלְכִין נֶעַ וְנָד וּמְטַלְטֵל. כִּי הַמְּשָׁכָן לֹא הָיָה לוֹ קְבִיעוּת מָקוֹם וְאֵז הֵיחָה כְּבִיכּוֹל בְּבַחֲנֵית הַקִּדְשָׁה מְטַלְטֵלֶת וְלֹא נוֹדַע אִיָּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, רַק בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכֵּן שָׁם הָעֲנָן שָׁם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁם הָעֲנָן וְכו', כִּי אֲלֵמָלֹא לֹא חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל הָיוּ נִכְנָסִין לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל מִיַּד שֵׁשׁ עָקָר קְבִיעוּת מָקוֹם קִדְשָׁתוֹ וְשָׁם עָקָר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי שָׁם כָּל הָעֵשְׂרָה קִדְשוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵית עֵשְׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם בְּרָא הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵךְ עַל-יְדֵי שֶׁחָטְאוּ בְּעֵגֶל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, וְנִפְלוּ מְאֹד וְנִתְרַחֲקוּ מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד, עַל-כֵּן הָיָה תְּקוּנָם עַל-יְדֵי בְּבַחֲנֵית הַנִּזְכָּר, עַל-יְדֵי בְּבַחֲנֵית אִיָּה כְּנִ"ל, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה מְחִיין אֶת עֲצָמָן אִפְלוּ אִם נוֹפְלִין לְעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים כְּנִ"ל. וְזֶה בְּבַחֲנֵית מְלֹאכּוֹת הַמְּשָׁכָן שְׁצוּהָ ה' יִתְבָּרֵךְ שִׁבְנוּ מִשְׁכָּן מִכֶּסֶף וְזָהָב וְנִחַשְׁתָּ וְשָׂאֵר חֲפָצִים שֶׁל חַל, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי רְבוּי הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְדִי זָהָב" כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. וְצוּהָ עֲלֵיהֶם ה' יִתְבָּרֵךְ שֶׁבְּמָה שֶׁקָּלְקְלוּ בּוֹ יִתְתַקְּנוּ וְשִׁיחַפְּשׁוּ וַיִּבְקְשׁוּ הַקִּדְשָׁה שָׁם דִּיקָא וְכָל אִישׁ יִבְקֵשׁ וַיַּחֲפֹשׂ אִם נִמְצְאוּ אֲצֻלוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וְכו', וְיָבִיא אוֹתוֹ לְמְלֹאכּוֹת הַמְּשָׁכָן וְעַל-יְדֵי זֶה

המאמר סתום שהוא בחינת איה, שהוא בראשית, שהוא התחלת התורה שכל התורה נמשך משם כנ"ל, כי הקלפות והחיצונים בחינת מקומות המטנפים מקבלין חיות מעצם הסתרו והעלמו שעל-ידי זה יש להם כח להסתיר כבודו יתברך לגמרי חס ושלום, ולהכניס כפירות ובלבולים וספקות בלב שמשם עקר כח היצר הרע שנקרא אל אחר, אבל מי שנופל לשם חס ושלום והוא שואל ומבקש ומחפש שם איה וכו' כנ"ל, אזי זוכה לעלות לשרש כל הקדשות, לשרש התורה, שהוא בחינת איה, בחינת בראשית, וממשיך ומקבל התגלות התורה משם. וזהו בחינת קבלת התורה במדבר דיקא אחר תקף גלות מצרים, כי בתקף השעבוד של גלות מצרים, שהיה גלות הנפש והגוף, אז "ויצעקו בני ישראל אל ה'", כי לא היו יודעים שום עצה ותחבולה איך להנצל מהם רק תפסו אמנות אבותם וצעקו אליו יתברך והיו מצפים ומבקשים למצא כבודו יתברך. ועל-ידי זה זכו לגאולה ואז הלכו במדבר מקום נחש שרף ועקרב וצמאון וכו' שהוא בחינת מקומות החיצונים הרחוקים מכבודו יתברך. ושם דיקא בקשו וחפשו את ה' יתברך עד שזכו לקבל את התורה במדבר, שזהו ירידה תכלית עליה, כי במדבר דיקא שהוא מקומות החיצונים כשמבקשין ומחפשינן שם אחר כבודו יתברך, אז דיקא שם זוכין

התורה שכלה כלולה בעשרת הדברות שהם בחינת עשרה מאמרות שעל-ידם התגלות כבודו יתברך כנ"ל, בחינת מלא כל הארץ כבודו. וכל התורה כלה כלליות כל עשרה חלקי הכבוד כלם נמשכין מבחינת המאמר סתום הנ"ל שהיא בראשית בחינת איה מקום כבודו שהוא בחינת שרש התורה, שרש הכבוד, שרש העשרה מאמרות כנ"ל. ועל-פני קדם שזוכין לאיזה התגלות בתורה ועבודה, שזהו בחינת קבלת התורה, צריכין שיהיה מקדם כמה בלבולים וספקות ומניעות רבות תאוות וטרדות וכיוצא. כי כל זה נמשך ממקומות החיצונים הנ"ל שהם מקבלין חיות מעצם הסתרת והעלמת המאמר סתום בחינת איה כנ"ל, כמבאר בסוף מאמר הנ"ל שקדם כל תורה יש אלו הבלבולים וכו', עין שם. ואזי כשמתגברין על האדם אלו הבלבולים והמניעות והתאוות וכו' ואינו יודע שום דרך איך לצאת מהם ואיך למצא כבודו יתברך שם ושואל ודורש ומבקש ומחפש איה מקום כבודו, אזי הירידה תכלית העליה, ואזי זוכה לבחינת המאמר סתום שהוא בחינת איה שרש התורה והמאמרות כלם. ואזי זוכה להמשיך משם תורה, כי עקר כל התורה נמשך משם, כי ממשכין התגלות כבודו יתברך שהוא כלליות התורה מאין ליש. ועקר חיות כל הכבוד והתורה והמאמרות כלם נמשך משם מבחינת

עָלְיוּ וְעוֹלִין בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה בְּבַחֲנֵת וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִשָּׁה יָדוֹ וְגַבְר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: בְּזִמְנָן שֶׁהָיָה מִשָּׁה מַגְבִּיָּה יָדָיו וַיִּשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִין כָּל־פִּי מַעֲלָה הָיוּ נוֹצְחִין. וְלִכְאוּרָה קָשָׁה לְמָה עָשָׂה מִשָּׁה זֹאת עַל־יְדֵי הַרְמַת יָדָיו דִּיקָא, הִיָּה לוֹ לומר לָהֶם בְּפֶה מְלֵא שִׁישְׁעֲבָדוּ לָבָם לְמָקוֹם וַיַּעֲזוֹר לָהֶם ה' יִתְבָּרֵךְ. אִךְ בְּאַמַּת הוּא עֲנִין הַנ"ל שְׁבַעַת שְׁמַתְגַּבֵּר תִּקְרָף זְהַמַּת הַנְּחָשׁ חֹס וְשִׁלּוּם, שֶׁהוּא מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים, שֶׁהוּא בַּחֲנֵת מְלַחֶמֶת עִמְלֶק שֶׁשָּׁם אֵי אֶפְשָׁר לְמַצָּא כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשׁוּם אֶפֶן אִזִּי אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר כָּל־ל מְכַבֵּדוֹ יִתְבָּרֵךְ רק לְרַמֵּז בְּיָדָיו כְּמוֹ מִשָּׁה רַבּוּנוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוּם, שֶׁהָרִים יָדָיו לְרַמֵּז לָהֶם שִׁישְׁתַּכְּלוּ לְמַעֲלָה, הִיָּנוּ אֶף־עַל־פִּי שְׁמַתְגַּבֵּר עַכְשָׁו מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם בַּחֲנֵת מְלַחֶמֶת עִמְלֶק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר וְלַגְלוֹת שֶׁם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן שְׂאוּ עֵינֵיכֶם לְמָרוֹם וְהִסְתַּכְּלוּ לְמַעֲלָה וְתִדְרָשׁוּ וְתִבְקָשׁוּ וְתַחֲפָשׁוּ אֵיָה אֶפּוֹא הוּא יִתְבָּרֵךְ. וְאִזִּי הָיוּ יִשְׂרָאֵל נוֹצְחִים, כִּי עַל־יְדֵי זֶה עוֹלִין בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה לְבַחֲנֵת אֵיָה כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן זָכוּ אַחַר זֶה מִיָּד לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁהִיא נִמְשַׁכֶּת מִבַּחֲנֵת אֵיָה שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית כְּנ"ל:

י וְזֶהוּ בַּחֲנֵת תִּקְרָף הַהֲכַבְדָּה שֶׁהַכְּבִיד עָלֵיהֶם פָּרַעַה יוֹתֵר אַחַר שְׂבָא אֵלָיו מִשָּׁה וְאָמַר לוֹ שִׁישְׁלַחֶם. וְאִזִּי שְׂאֵל מִשָּׁה: לְמָה

לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשַׁךְ מִבַּחֲנֵת אֵיָה שְׂזוֹכִין עַל־יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ בְּמְקוּמוֹת הַחִיצוֹנִים דִּיקָא שֶׁהוּא בַּחֲנֵת מְדַבֵּר כְּנ"ל:

ט וְזֶה שֶׁנִּפְלוּ יִשְׂרָאֵל לְסַפְקוֹת קָדָם קַבֵּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "הַיֵּשׁ ה' בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵינָּה." וְאֵיָתָא בְּזֶהֱר הַקְּדוּשׁ שְׁבַחְנוּ אִם בַּחֲנֵת הַקְּדָשָׁה הַנִּקְרָא 'יש' שׁוֹרָה בְּקַרְבָּם, אִם בַּחֲנֵת 'אֵין', הִיָּנוּ כְּנ"ל כִּי שְׁנֵי בַּחֲנֵת הַנ"ל שֶׁהֵם הַתְּגַלּוֹת הַקְּדָשָׁה, בַּחֲנֵת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וּבַחֲנֵת אֵיָה כְּנ"ל הֵם בַּחֲנֵת יש וְאֵין. וּמַחֲמַת הַיְסוּרִים שֶׁהִיָּה לָהֶם אִזִּי שְׂלֵא הָיוּ לָהֶם מִים הַתְּחִילוּ לִפְל לְסַפְקוֹת וְלֹא יָדְעוּ אִם ה' בְּקַרְבָּם, וְאִזִּי הִבִּיא ה' יִתְבָּרֵךְ עָלֵיהֶם עִמְלֶק. וְאִזִּי הִסְתַּכְּלוּ כָּל־פִּי מַעֲלָה, כִּי כָּךְ דֶּרֶךְ הָאָדָם לִפְעָמִים כָּל זִמְנָן שְׂאֵין הַבַּעַל דְּבַר מַתְּגַבֵּר עָלָיו כָּךְ עֲדִין הוּא מַתְּרַשֵּׁל לְחַפֵּשׂ אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִךְ כְּשֶׁהַבַּעַל דְּבַר מַתְּפַשֵּׁט עַל הָאָדָם מְאֹד וְרוּצָה לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי חֹס וְשִׁלּוּם, וְאִזִּי מַתְּעוֹרֵר קְדָשׁ נֶפֶשׁ הָאָדָם. וְאִזִּי דִּיקָא הוּא מַתְּחִיל לְדַרֵּשׁ וְלַחֲפֹשׂ אֵיָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. שְׁזֶהוּ בַּחֲנֵת מְלַחֶמֶת עִמְלֶק קָדָם קַבֵּל הַתּוֹרָה, כִּי עִמְלֶק הוּא זְהַמַּת הַנְּחָשׁ בַּחֲנֵת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים הַנ"ל שֶׁשָּׁם אֵי אֶפְשָׁר לְמַצָּא כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשׁוּם אֶפֶן רק צְרִיכִין לְצַעֵק אֵל ה' בְּקוֹל חִזָּק מְאֹד לְדַרֵּשׁ וְלִבְקָשׁ אֵיָה אֶפּוֹא כְּבוֹד קְדָשְׁתּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִזִּי מַתְּגַבְּרִין

שהם בחינת מקומות המטנפים ושם מחפשיין ומבקשיין איה וכו' כנ"ל, בחינת ובקשתם משם את ה' אלוקיך וכו' כנ"ל, על-ידי זה זוכין לעליה גדולה, לבחינת איה, שמשם עקר קבלת התורה כנ"ל:

יב וזה בחינת מה שעקר השעבוד של בעל-חוב היא על קרקעות. ועל-כן מטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל-חוב, כי בכל הדברים שבעולם מלבש כבודו יתברך שמשם חיותם. והקדשה והחיות אלקות המלבש בקרקעות ומטלטלין הם בשני בחינות הנ"ל, כי קרקעות הם בחינת הקדשה הקבועה וקיימת בבחינת והארץ לעולם עמדת, שזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו, אבל מטלטלין שהם מטלטלין ונעים ונדים, שם הקדשה נעלמת בבחינת איה מקום כבודו, כי אין להם מקום קבוע שזה נמשך מקדשת המשכן שהיה מטלטל והולך ממקום למקום כנ"ל. כי עקר התגלות כבודו יתברך הוא בבחינת הארץ דיקא בבחינת מלא כל הארץ כבודו, מלא כל הארץ דיקא, כי שם עקר התגלות כבודו יתברך, כי ה' יתברך פשרצה לברא העולמות כדי לגלות כבודו יתברך, כי הכל נברא בשביל הכבוד כנ"ל, ואזי ראה ה' יתברך שלגדל עצם אור כבודו יתברך אי אפשר לגלות כבודו כי אם על-ידי תכלית הצמצום שהוא נקדת המרכז של עולם הגשמי הזה

הרעת לעם הזה וכו'. כי הגאולה צריכה להיות מבחינת איה שהוא בחינת יובל הגדול, שער החמשים שמשם נגאלו ישראל. על-כן בסוף הגלות סמוך להגאולה ממש הסתיר ה' יתברך עצמו, כביכול, כל-כך עד שגם משה רבנו בעצמו לא הבין דרכיו ושאל קשיות שהוא למה הרעת וכו'. שזהו בחינת איה מקום כבודו. איה הבטחתך שהבטחת לגאולם ועכשו הוא להפך, ואז על-ידי זה דיקא נגאלו, כי אז נתגלה ה' יתברך עוד למשה עד שגאולם על-ידו, כי מרמז בסוף המאמר הנ"ל שגם הצדיק הגדול במעלה מאד קדם שזוכה להתגלות התורה צריך שיבואו עליו ספקות מתחלה עד שישאל איה וכו'. ועל-ידי זה זוכה להתגלות התורה, שזהו גם-כן בחינת הגאולה, כי הגאולה היא התחלת קבלת התורה וגם אז וכו' לכמה מצוות, כי עקר הגאולה היא גאלת הנפש להתקרב לה' יתברך שזהו בחינת קבלת התורה וכו':

יא ועל-כן אחר כל הגליות זכו לקבל התורה, כי אחר גלות מצרים היה עקר קבלת התורה. וכן אחר גלות בבל זכו לקבל את התורה בימי מרדכי ואסתר. וכן אחר גלות זה אז יהיה עקר התגלות התורה, כי עקר התגלות התורה יהיה בימי משיח שיבוא במהרה בימינו, כי על-ידי הגלות שגולין בין האמות

הָאֲרָץ וְהַעֲפָר שֶׁהוּא חֹמֶר עֵב
 וּמְגִשֵּׁם בְּתַכְלִית הַגִּשְׁמִיּוֹת, שְׁזֵהוּ
 תַכְלִית הַצְּמִצּוּם. וְעַל־יְדֵי תַכְלִית
 הַצְּמִצּוּם הַזֶּה שֶׁל הָאֲרָץ הַזֹּאת, עַל־
 יְדֵי זֶה דִּיקָא גְלָה כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי
 בְּלֹא זֶה הָיָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת
 כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת עֲצֵם הָאוֹר כִּנ"ל.
 וְעַל־כֵּן נִבְרָא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
 הַזֶּה, כִּי עֵקֶר הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ
 הוּא עַל־יְדֵי הָאָדָם דִּיקָא, שֶׁהוּא
 תַכְלִית כָּל הַנִּבְרָאִים שֶׁבְּשִׁבְלֵי נִבְרָא
 הַכֹּל. וְעַל־כֵּן נִבְרָא הָאָדָם עֵפֶר מִן
 הָאֲדָמָה, כִּי לְגַדֵּל עֲצֵם בְּהִירַת אוֹר
 נִשְׁמַת הָאָדָם שֶׁהוּא חֵלֶק אֱלוֹהִים
 מִמַּעַל וְנִמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ וְעַלִּיּוֹן
 מְאֹד מְאֹד, כִּי יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה
 תַּחֲלָה, עַל־כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר שְׁיִוַּכַּל
 שׁוּם עוֹלָם לִסְבַּל אוֹר קִדְשַׁת נִשְׁמַתוֹ
 כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׁנַתְּלֵבֶשׁ בְּגוּף הַנִּעֲשֶׂה
 מֵעֵפֶר הָאֲרָץ הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא
 תַכְלִית הַצְּמִצּוּם כִּנ"ל. וְזֶה שִׁכְתוּב:
 "וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן
 הָאֲדָמָה", אִזְ דִּיקָא: "וַיִּפַּח בְּאַפִּי
 נִשְׁמַת חַיִּים". כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי שְׁנוּצֵר
 בְּגוּף עֵפֶר כִּזֶּה שֶׁהוּא עֵפֶר מִן
 הָאֲדָמָה, עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא הָיָה אֶפְשָׁר
 לוֹ לְקַבֵּל נִשְׁמַת חַיִּים שְׁנִמְשָׁךְ מִמְּקוֹר
 עַלִּיּוֹן וְנוֹרָא מְאֹד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִסְבַּל
 אוֹר כִּזֶּה בְּשׁוּם עוֹלָם כִּי אִם עַל־יְדֵי
 שְׁנַתְּלֵבֶשׁ בְּצִמְצוּם כִּזֶּה עֵפֶר מִן
 הָאֲדָמָה הַנִּנְל. נִמְצָא, שֶׁעֵקֶר הַתְּגִלוֹת
 כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בְּהָאֲרָץ דִּיקָא
 בְּחִינַת מְלֹא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ. וַיִּכְמוּ
 שִׁכְתוּב: "וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל

הָאֲרָץ" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה. אֲבָל
 מְטַלְטְלִין שֶׁהֵם נְעִים וְנָדִים וְלֹא נוֹדַע
 מְקוֹמָם אִיִּה, כִּי אֵין לָהֶם מְקוֹם קְבוּעַ,
 שֵׁם צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ הַקִּדְשָׁה
 בְּבַחֲנֵית אִיִּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, שְׁזֵהוּ
 בְּחִינַת הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שְׁצְרִיכִין לְטַלְטֵל
 מִמְּקוֹם לְמְקוֹם וּלְהוֹלִיךְ הַסְּחוּרָה
 מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אֶת
 מְקוֹמוֹ לְמַכְרוֹ שֵׁם. שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
 שְׁצְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ אֶת מְקוֹמָם,
 כִּי בְּמְקוֹם שֶׁמְקַבְּלִין חַיּוֹת מֵה' יִתְבָּרַךְ
 יוֹתֵר שֵׁם יְכוֹלִין לְהַשְׁתַּכַּר בָּהֶם, אֲבָל
 אֵין יוֹדְעִין אֶת מְקוֹמָם אִיִּה, כִּי הַיּוֹם
 חָשׁוּב הַסְּחוּרָה כְּאֵן וּלְמַחֵר בְּמְקוֹם
 אַחֵר. וְזֵהוּ מֵה שְׂאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל:
 מְטַלְטְלֵי כָּל מְלֵי מִיטֵב הוּא, דָּאֵי לֹא
 מוֹדְבֵן הֵכָא מוֹדְבֵן בְּמֵתָא אַחֲרֵיתָא,
 כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁעֵקֶר הַחַיּוֹת נִמְשָׁךְ
 לְהַקְרָקַע שֵׁשֶׁם עֵקֶר כְּבוֹדוֹ כִּנ"ל.
 וְעַל־כֵּן עֵקֶר חַיּוֹת הָאָדָם וְכָל
 הַנִּבְרָאִים הוּא מְקַרְקָעוֹת כִּי הַכֹּל הָיָה
 מִן הַעֲפָר וְכָל הַמְּאֻכָּלִים וְכָל הַדְּבָרִים
 שֶׁבְּעוֹלָם הַכֹּל מִן הַעֲפָר. וַיִּכְמוּ שְׂאֲמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּבַחֲנֵיהּ
 אַחַת יֵשׁ מֵעָלָה בְּמְטַלְטְלִין עַל
 קַרְקָעוֹת, כִּי שֵׁם בְּקַרְקָעוֹת שֶׁמְקַבְּלִין
 חַיּוֹת מִבְּחִינַת הַמְּאֻמְרוֹת הַמִּתְגַּלִּין
 בְּחִינַת מְלֹא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ, עַל־כֵּן
 שֵׁם יֵשׁ צְמִצּוּמִים רַבִּים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
 עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁכָּל כְּבוֹד וְכָל מְאֻמֵּר
 יֵשׁ לוֹ צְמִצּוּם וּגְבוּל לְבַדּוֹ כִּנ"ל,
 שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מְצָרִים שֵׁישׁ לְכָל קַרְקָע
 וְקַרְקָע מְצָר שְׁלוֹ. וּמִחֲמַת הַצְּמִצּוּמִים
 וְהַגְּבוּלִין שֵׁישׁ לְכָל מְאֻמֵּר וּמְאֻמֵּר

קדשת הדבר, שם זוכין להצליח ולהשתכר באותו הדבר וכנ"ל:

יג ועל-כן המטלטלין צריכין שמירה יתרה מגנבות והזקות, כי שם בבחינת מטלטלין שם צריכין שמירה יתרה, כי עקר אחיזת הקלפות והחיצונים הוא מבחינת איה שהוא המאמר סתום כנ"ל. ועל-כן במטלטלין שנמשכין משם שכיח בהם הכחשות וכפירות ביותר וגנבות ואבדות והזקות שכל זה נמשך מן החיצונים שאחיזתם מהסתרתו של המאמר סתום כנ"ל. ועל-כן צריכין לשמרם מאד ולשום עין עליהם מאד ולבלי להעלים עינו מהם שזהו בחינת שצריכין תמיד לשום עינו ולבו לבחינת הקדשה הנעלמת ונסתרת בכל הדברים שבעולם שהוא בחינת איה, שצריכין לבקש ולחפש בכל עת בחינת הקדשה ההיא שלא יתגברו הסטרא אחרא חס ושלום להעלים הקדשה ההיא, מחמת שהוא מאמר סתום ונעלם. ועל-ידי ההסתרה של המאמר סתום משם נמשכין אחיזת הסטרא אחרא שמשם כל ההזקות וההכחשות חס ושלום כנ"ל. על-כן צריכין לחפש ולבקש בכל עת איה מקום כבודו בכל דבר שבעולם ולהאמין שה' יתברך נעלם ונסתר בכל מקום ובכל דבר שבעולם וכיו. ועל-ידי זה יהיה נשמר מהם ויזכה למצאו יתברך תמיד וכנ"ל. ועל-כן הקרקע אינה נגזלת, כי שם

מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם שעקרן מלבשין בקרקע הארץ על-כן יש שנויים רבים במעלות הקרקעות, שזהו בחינת עדית ובינונית וזבורית, שהם בחינת ימין ושמאל ואמצע שבהם כלולים כל הצמצומים של כל העשרה מאמרות כנ"ל, אבל מטלטלין הם גרועים מצד אחד מחמת שהם מטלטלים ונעים ונדים והקדשה נסתרת ונעלמת בהם ואין יודעין מקומם איה. אבל כשמחפשין את מקומם יכולין למצא הטוב והחיות שבהם בכל דבר ודבר, כי מטלטלי כל מלי מיטב הוא, כי מאחר שחיותם מבחינת איה, שהוא מאמר סתום, שמשם מקבלין הכל כנ"ל ושם אין שיה גבול וצמצום, על-כן במטלטלין שנמשכין משם אין שיה שם כלל עדית ובינונית וכיו, כי שם אין שום צמצום וגבול כלל, רק שצריכין לבקש ולחפש הקדשה ההוא, כי אין יודעין מקומו איה. אבל כשמחפשין ומוצאים החיות והקדשה הנמשך משם, אזי הכל טוב ואין שום דבר שלא יכול למצא בו טוב בהקדשה הנמשך מבחינת איה. ועל-כן מטלטלי כל מלי מיטב הוא דאי לא מודבן הכא מודבן במתא אחריתא, הינו ששם בבחינת מטלטלין בחינת איה הכל טוב. וכל מלי מיטב הוא רק שצריכין לבקש ולחפש שם הקדשה מאד מאד, כי אין שם מקום קבוע. וזהו דאי לא מודבן הכא וכיו, כי במקום התגלות

אין נאחזין כל-כך הגזלות והכחשות
שנמשכין מבחינת איה וכנ"ל:

יד ועל-כן מטלטלי דיתמי לא
משתעבדי לבעל-חוב,
כי כל המטלטלין הם ברשות האדם
שהם תחת רשותו וצריכין לקבל חיות
ושמירה וקיום מהאדם, כי חיותם
נעלם ונסתר כנ"ל, על-כן צריך האדם
להתעסק בהם תמיד ולשמרם
ולהמשיך להם חיות, הינו לבקש
החיות והטוב הנעלם בהם וכנ"ל.
ותכף כשנסתלק האדם אזי נשמתו
עולה למעלה ולא נודע מקומו איה,
כי שרש נשמתו הוא מבחינת איה
וכו' שהוא שרש הכל ואזי שוב אין
המטלטלין ברשותו כלל, כי שרש
חיותם שקבלו ממנו שעל-ידי זה היו
ברשותו נסתלק עכשו למעלה
בבחינת איה כנ"ל, אבל קרקע לעולם
ברשות בעליה עומדת, כי חיותה
קבועה וקיימת. ואפלו כשנסתלק
האדם היא ברשות נפשו, כי האדם
כלול מהכל ויש לו נפש רוח ונשמה.
והנפש נמשכת מבחינת מלא כל
הארץ כבודו והנשמה היא בבחינת
איה מקום כבודו והרוח מחבר
שניהם יחד כידוע ומובן כל זה
בפתיים ובדברי רבנו ז"ל.
וכשנסתלק האדם, אזי הנפש נשאר
בזה העולם והנשמה מסתלקת
למעלה לבחינת איה מקום כבודו
והרוח מחברם יחד אם זוכה. על-כן
המטלטלים ששרשם מבחינת איה

נסתלק חיותם מהאדם בעת
הסתלקותו, ועל-כן יוצאין מרשותו
מיד בעת ההסתלקות ונכנסין תכף
ברשות היורשים, כי המטלטלין
צריכין תמיד להיות ברשות האדם
שיחפש ויבקש וימשיך להם חיות
וכנ"ל, אבל הקרקע חיותה קבועה, כי
מקבלת מבחינת מלא כל הארץ
כבודו שזהו בחינת נפש האדם
שנשאר בארץ הזאת על-כן הקרקע
תמיד נקראת על שם המת, כמו
שכתוב: "להקים שם המת על
נחלתו". ועל-כן עקר שעבודו של
הבעל-חוב הוא רק על הקרקע, כי
המטלטלין כבר יצאו מרשותו בעת
ההסתלקות והם עכשו של היורשים
ממש, כי מקבלין חיות מהם, כי
צריכין לקבל חיות חדש בכל עת
מחמת שהקדשה נעלמת שם. שזהו
בחינת מה שהמטלטלין צריכין
שמירה והשגחה ונעור וטוה, שזהו
בחינת מה שצריכין להשגיח עליהם
תמיד להמשיך להם חיות משרשם
מחמת שהקדשה נעלמת ולא נודע
מקומו. על-כן אין חל עליהם שעבוד
הבעל-חוב, כי אין להם חיות קבועה
רק על-ידי האדם שממשיך עליהם
החיות בכל עת כנ"ל. על-כן הם
עכשו של היורשים ממש ואינם
שיכים להבעל-חוב כלל, אבל הקרקע
כל החיות שנמשך להם על-ידי האדם
בעת שקנאם קבוע בהם לעולם, כי
שם החיות קבוע כנ"ל וגם חיותם
הוא בבחינת נפש האדם שנשאר

הסוף מגלות וחשך הזה ומתי נזכה לגאלת המשיח. וה' יתברך משיב 'אם תבעיון בעיני' שהוא לשון בקשה וחיפוש, הינו אם תבקשו ותחפשו היטב איה מקום כבודו, שבו אתיו, כי זה עקר התשובה כנ"ל. ואז תזכו לגאלה שלמה כנ"ל:

ועל-כן האדנא גם מטלטלי דיתמי משתעבדי, כי ישראל על-ידי רבוי גלותם שסבלו כבר כמה שנים והיו מטלטלים ונעים ונדים בגליות רבות, ובפרט בעצם גלות המר הזה על-ידי טלטולם הקשה, על-ידי זה קדשו כל המקומות והמשיכו קדשה לכל בחינות המטלטלים, כי על-ידי שישראל מטלטלים ונעים ונדים בגלות, על-ידי זה הם מבקשין ומחפשין בכל עת איה מקום כבודו עד שזוכין בכל עת לקדשה עליונה הזאת, ועל-ידי זה נתקדשין כל הטלטולים שלהם. ועל-כן עכשו שישראל סבלו גליות כל כך כבר נתקדשו כל בחינות הניצוצות המטלטלים עד שעכשו גם בהם הקדשה קבועה וקימא, כי כבר המשיכו הקדשה בקביעות על-ידי הבקשה והחיפוש של רבוי הגליות שעל-ידי זה מגלין קדשתו בכל מקום כנ"ל. ועל-כן עכשו מטלטלי כמקרקעי לכל דבר, כי כבר הקדשה קבועה גם בהם כנ"ל:

טז ועל-כן אין נפרעין מנכסי תומים אלא

בארץ גם אחר הסתלקות, על-כן הם שיכים לבעל-חוב של הנפטר, כי עדין הם ברשותו כנ"ל:

טז וזה שכתבו הפוסקים שהאדנא גובין ממטלטלי דיתמי. כי עכשו בסוף גלות האחרון שעכשו גברה ההסתרה מאד וה' יתברך נסתר מאתנו מאד מאד בהסתרה שבתוך הסתרה, כמו שכתוב: "ואנכי הסתר אסתיר" ואין לנו עכשו במה להחיות עצמנו כי אם על-ידי הבקשה והחיפוש שאנו מחפשין ומבקשין איה מקום כבודו, ומצטערין ומתגעגעין לגאלת הנפש לשוב אליו יתברך באמת, כמו שכתוב: "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת וכו'" שזה נאמר על הימים האלה שהם אחרית הימים שנזכר שם בפרשה ההיא. ועקר תקף ואריכות גלותנו הוא רק בשביל זה כדי שנבקש ונחפש איה מקום כבודו, כי אנו צריכין עכשו לעלות לעליה גדולה לזכות לגאלה האחרונה שאז יעלו ישראל בתכלית העליה, על-כן התגבר הגלות מאד באריכות גדול עד אשר כל אחד שואל איה הבטחתו ועד מתי קץ הפלאות. ועל-ידי שנזכה לחפש ולבקש את כבודו היטב, נזכה לתכלית העליה שהוא בחינת איה שאז תהיה הגאלה שלמה. וזהו בחינת (ישעיה כא) שמר מה מלילה, שמר מה מליל וכו' אם תבעיון בעיני שבו אתיו. כי הכל קוראין וצועקין לה' יתברך שמר מה מלילה מה יהיה

בשבועה, כי בכל מקום שיש הכחשה צריכין שבועה, כי כשיש הכחשה וכפירה שהוא מן הסטרא אחרא והחיצונים, שהם סטרא דנוקבא שניקתם מהסתרת המאמר סתום כנ"ל ואז צריכין שבועה, כי שבועה ונדר הם בבחינת איה שהוא מאמר סתום, שהוא שרש כל המאמרות וכל התורה כלה. ועל-כן כל אדם יכול לאסר על עצמו כל מה שרוצה על-ידי שבועה ונדר, כי משם מבחינת שבועה ונדר נמשך כל התורה, כי כל הנודר ונשבע כאלו נודר ונשבע בחיי המלך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי משם חיות הכל, כי הם בבחינת המאמר סתום כנ"ל. ועל-כן כל אחד יכול לאסר על עצמו כל מה שרוצה על-ידי שבועה ונדר, כי כשעולה לשם הוא ממשיך לעצמו מצוות חדשות כרצונו, כי משם נמשך כל התורה כנ"ל. על-כן יכול לעשות מהתר אסור ולחייב עצמו במה שאינו חייב על-ידי נדר ושבועה. נמצא, שעכשו יש לו מצוות חדשות לקיים מה שנדר או נשבע, כי מנדר ושבועה, שהם שרש הכל, יכול להמשיך לו אור התורה והמצוות כרצונו כנ"ל. ועל-כן כשיש הכחשה שאחזיתם מבחינת איה, שאז צריכין לחפש ולבקש איה וכו' כדי לעלות לשרש הקדשה שהוא בחינת איה וכו' כנ"ל, על-כן צריכין שבועה שעל-ידי זה עולין ומתקשרין לבחינת איה שעל-ידי זה מתבטלין כל החיצונים

וכל ההכחשות והכפירות הבאין מהם וכנ"ל:

ועל-כן אין נשבעין על הקרקעות, כי הם בבחינת המאמרות המתגלים בחינת מלא כל הארץ כבודו ועל-כן אין שיה שם שבועה שהוא בחינת איה וכנ"ל. ועל-כן אין נפרעין מנכסי יתומים אלא בשבועה, כי כשמת ושלט סטרא דמותא שניקתה מבחינת איה כנ"ל, שעל-ידי זה נסתלק ולא נודע מקומו איה, על-כן אז יכול להתאחו השקר חס ושלום, שניקתו מהסתרת המאמר סתום כנ"ל. על-כן צריכין שבועה, שעל-ידי זה עולין לשרש הקדשה לבחינת איה בחינת המאמר סתום, וממשיכין הארה הקדושה משם ועל-ידי זה נתבטל יניקתם ונתגלה האמת וכנ"ל:

יז וזה בחינת ספירת העמר ובחינת פסח שני ובחינת ל"ג בעמר, כי קדם קבלת התורה צריכין לספור ספירת העמר ארבעים ותשעה יום כדי לצאת מטמאה לטהרה כמובא שזהו בחינת תשובה. ועקר התשובה לצאת מטמאה לטהרה הוא על-ידי הבקשה והחפוש שמחפשוין ומבקשין איה מקום כבודו, שעל-ידי זה זוכין לתכלית העליה, שזהו בחינת ספירת העמר שספרין ומונין הימים מיום אל יום שזהו בחינת איה בחינת (ישעיה א) איה ספר, כי הספירה והמנין הוא כמי שמונה וסופר ומבקש ומחפש

שְׁזָהוּ בַחֲנִינָת סִפְיָהּ שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂבָכָל יוֹם וַיּוֹם שְׂסוּפְרִין וּמּוֹנִין עֲדִין אֵין זֹכִין לְצֵאת מִשְׁעַר אֶחָד שֶׁל טְמֵאָה וְלִקְבֹּל אֶת הַתּוֹרָה, אֶף-עַל-פִּי כֵן בְּסוּף הַסִּפְיָהּ זֹכִין לְשְׂבוּעוֹת לִקְבֹּל אֶת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי הַכַּח וְהַזְכוּת שְׂסִפְרוּ אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יוֹם, כִּי בְּכָל יוֹם מִימֵי הַסִּפְיָהּ מְקַבְּלִין מִחַ וְדַעַת עַד שְׁנִשְׁלֵם הַדַּעַת בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים וּמְקַבְּלִין אֶת הַתּוֹרָה אָז. כְּמוֹ כֵן הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן שְׂצָרִיכִין לַעֲבֹר עָלָיו עֲדִין וְעֲדָנִים הַרְבֵּה וְכַמָּה יָמִים וּנְהָרוֹת וְתַהוֹמוֹת וּמֵימוֹת מְחַלְפִים צָרִיכִין לַעֲבֹר עָלָיו וּבְכַמָּה מְדַבְּרוֹת הַמְּלֵאִים נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים צָרִיךְ לַעֲבֹר בָּהֶם עַד אֲשֶׁר זֹכֶה לִכְנֹס לְשַׁעֲרֵי הַקִּדְשָׁה בְּאַמֶּת. וְזֶה הַדְּבָר אֵי אֲפֹשֶׁר לִפְנֵי הַדְּבָר וּלְבָאֵר וּלְסַפֵּר אֶחָד לְחַבְרוֹ עַד הֵיכָן הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק. וְאֶף-עַל-פִּי שְׂכָבֵר גְּלָה רַבְּנוּ ז"ל כְּמָה תּוֹרוֹת גְּבוּהוֹת וְנוֹרְאוֹת עַל זֶה וְכַמָּה שִׁיחוֹת נְאוֹת עַל זֶה שְׂמַהֵם יוֹכֵל הַמִּשְׁכִּיל לְהִבִּין קֶצֶת אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד וּלְבַלִּי לְהִנִּיחַ אֶת מַעַט הַטּוֹב שִׁיכוֹל לַעֲשׂוֹת אֲפֹלוּ אִם נָפַל לְשֵׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת מִמֶּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, וּכְבָר דְּבַרְנוּ בְּזֶה הַרְבֵּה, אֶךְ אֶף-עַל-פִּי כֵן עֲדִין צָרִיכִין לְמוֹדְעֵי וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְהוֹדִיעַ וּלְבָאֵר הַכֹּל, כִּי לְכָל אֶחָד נִדְמָה שְׂעָלָיו אֵין אֲנוּ מְכוּנִים בְּדַבְּרֵינוּ, כִּי הוּא יֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת כְּאֵלֶּה וְנִתְפָּס בְּתַאֲוָתוֹ וּבְמַצּוֹדָתוֹ כֹּל כֶּךָ עַד שְׂלֵאִישׁ כְּמוֹתוֹ אֵי אֲפֹשֶׁר לְשׁוּב בְּאַמֶּת לַה' יִתְבָּרַךְ, כִּי

עַד שְׂיִמְצָא לִגְעַת לְתַכְלִית מְבַקְשׁוֹ. וְעַל-יְדֵי הַסִּפְיָהּ שֶׁל כָּל יוֹם וַיּוֹם מִימֵי הַסִּפְיָהּ זֹכִין לְצֵאת מִשְׁעַר אֶחָד שֶׁל טְמֵאָה לְשַׁעֲרֵי אֶחָד שֶׁל קִדְשָׁה, וּמְמַשְׁכִּין מִחַ וְדַעַת דְּקִדְשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְהַעֲקָר עַל-יְדֵי הַסִּפְיָהּ שֶׁהוּא בַחֲנִינָת בְּקִשָּׁה וְחַפּוּשׁ כְּנ"ל עַד שְׂזוֹכִין בְּשְׂבוּעוֹת לִקְבֹּלֵת הַתּוֹרָה עַל-יְדֵי זֶה וְכְנ"ל. כִּי בַעַת שֶׁהֶאָדָם רְחוּק מִקִּדְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוּא נֶעַ וְנִד וּמְטֻלְטֵל וְדוֹחִין אוֹתוֹ מִקִּדְשׁוֹ מְדַחֵי אֶל דְּחֵי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי כֵן אִם הוּא חִזֵּק וְאִמְיֵץ לְבַקֵּשׁ וּלְדַרְשׁ וּלְחַפֵּשׁ וּלְחַתֵּר בְּכָל עֵת וְלַהֲתַגַּעֵץ וּלְכַסֵּף וּלְבַקֵּשׁ אֶת שְׂאֵהְבָה נַפְשׁוֹ לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי אֶף-עַל-פִּי שְׂעֲדִין עוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה וְאִינוּ זֹכֶה לְמַצָּאוֹ יִתְבָּרַךְ וְלַהֲתַקְרַב אֵלָיו אֶף-עַל-פִּי כֵן יִדַע וְיִאֲמִין כִּי בְּכָל עֵת וְעַת עַל-יְדֵי כָּל בְּקִשָּׁה וּבְקִשָּׁה וְעַל-יְדֵי כָּל דְּרִישָׁה וְדְרִישָׁה שְׂדוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ לְמַצָּא כְבוֹד קִדְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל-יְדֵי כָּל הַבְּטָה וְגַעְגּוּעַ שְׂמַבִּיט וְתוֹלָה עֵינוּ לְרַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ וְעַל-יְדֵי כָּל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שְׂפוּנָה לְהַקְדִּישָׁה, עַל-יְדֵי כָּל זֶה זֹכֶה בְּכָל פַּעַם לְשַׁבֵּר חוֹמוֹת בְּרוּל וְדַלְתוֹת נְחֹשֶׁת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֲחַר-כֶּךָ מִתְגַּבְּרִין עָלָיו בְּכָל פַּעַם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי כֵן אֵין יִגִּיעוּ לְרִיק, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵין שׁוּם תְּנוּעָה שְׂפוּנָה לְהַקְדִּישָׁה נְאֻכְדַת חֵס וְשְׁלוֹם. וְאִם הוּא חִזֵּק וְאִמְיֵץ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ יוֹתֵר אֶף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מָה, בְּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְמַצָּא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכְנ"ל.

ששאלו הטמאים: למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' וכו'. הינו כנ"ל שבזה מרמזין שאין שום יאוש בעולם, כי אפלו מי שהוא טמא או בדרך רחוקה מאד מה' יתברך ואינו יכול להקריב את קרבן ה' במועדו שאינו זוכה לעבד עבודתו תמיד כסדר במועדו ובזמנו כראוי לאיש ישראל, אף-על-פי-כן אם אינו מיאש עצמו מחמת זה והולך אל הצדיק האמת, שהוא בחינת משה, לדרש את ה' ושואל ומבקש למה נגרע להקריב את קרבן ה' וכו', כי אף-על-פי שטמאתי את נפשי ונתרחקתי מה' יתברך אף-על-פי-כן אני שואל עצה ותחבולה איך להתקרב לה' יתברך, כי בודאי יש עצה גם בשבילי איך להתקרב לה' יתברך אף-על-פי שהייתי טמא ובדרך רחוקה מה' יתברך. ואזי ה' יתברך מלא רחמים עליו וזוכה על-ידי זה לתכלית העליה, וזוכה על-ידי זה להוסיף פרשה בתורה, כי על-ידי שמבקשין ומחפשיין איה מקום כבודו, שעל-ידי זה זוכין לבחינת איה שהוא תכלית העליה כנ"ל, על-ידי זה זוכין אחר-כך להמשיך משם חדושי תורה שהוא בחינת קבלת התורה שנמשך משם מבחינת איה וכנ"ל, שזהו בחינת פרשת פסח שני שנתן דיקא על-ידי שאלת הטמאים "למה נגרע" שהוא בחינת שאלה ובקשה איה אפוא מוצאין עצה להתקרב לכבודו יתברך שרחוק מאתנו מאד. שזהו בחינת

כבר נלכד ימים ושנים במה שנלכד עד אשר לא יאמין שוב מני חשך, כך נדמה לכל אחד. ורבנו ז"ל היה קורא תגר על זה מאד ואמר בזה הלשון: גיוואלד! זייט אייך ניט מיאש ומשך מאד תבת "גיוואלד". כי באמת הכל יכולים לזכות להתקרב לה' יתברך באמת אפלו על-ידי מאמר זה הנ"ל לבר, דהינו שעל-כל-פנים יחפשו ויבקשו ויצטערו ויתגעגעו לשוב אליו יתברך וכנ"ל. וסוף כל סוף יתקרב לה' יתברך ואז יראה שאין שום תנועה נאבדת חס ושלום, ועל-ידי כל תנועה ובקשה שהוא מבקש את כבודו יתברך זכה לעשות איה תקון, עד שיזכה לעלות בתכלית העליה, שזהו סוד ספירה וקבלת התורה וכנ"ל:

וזה בחינת עמר שעורים שסופרין להנפת העמר שעורים, כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא בחינת מנחת קנאות של הסוטה, כי היא עשתה מעשה בהמה, אף קרבנה מאכל בהמה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-ידי הנפת עמר שעורים מרמזין שיכולין לבקש ולמצא כבודו יתברך אפלו בבחינת בהמיות שהוא בחינת התגברות התאוות, בחינת מקומות המטנפים, וכל זה על-ידי הבקשה והחפוש איה מקום כבודו שזהו בחינת ספירה וכו' וכנ"ל:

יח וזה בחינת פסח שני שמצוה זו לא נתנה על-ידי משה עד

בבחינת המאמר סתום שהוא בראשית בחינת איה ששם כל רזין וסתימין דאורייתא. ועל-כן חבר רבי שמעון בר יוחאי את התקונים שהוא שבעים אנפין על תבת בראשית, שהוא המאמר סתום, ששם כל הרזין סתימין כנ"ל ועל-ידי כח הזה יש לנו כח לחפש ולבקש אותו יתברך אפלו בתכלית גלות הנפש, אפלו אם נתרחקנו מכבודו מאד, כי יכולין לחפש איה וכו' עד שזוכין לעלות בתכלית העליה כנ"ל, כי כל זה הוא בכח וזכות הצדיקי אמת שזכו על-ידי קדשתם לעלות לשם לבחינת איה בקדשה גדולה עד שהשיגו שם רזין סתימין כנ"ל כמו רבי שמעון בן יוחאי וחבריו, ובכחם יש כח אפלו למי שנופל למקום שנופל לבחינת מקומות המטנפים, יש לו כח לחפש ולבקש איה מקום כבודו וכו' עד שעולה לבחינת איה כנ"ל, מאחר שכבר היו צדיקים אמתיים שזכו לאור הזה על-כן יש כח להנופלים לחפש ולבקש עד שנתתקנין גם-כן, כי באמת עקר כחם על-ידי הצדיק האמת שזכה לבחינת איה בקדשה, שזהו בחינת רבי שמעון בן יוחאי שזכה לרזין סתימין שהם בחינת איה כנ"ל. כי לולא זכות הצדיק אמת לא היה לנו כח אפלו לחפש ולבקש כלל וחס ושלום היו נטבעין חס ושלום, ולא היה תקומה חס ושלום להנופלים ונתרחקו מן הקדשה, ובפרט עכשו שיש בני-אדם שנפלו

איה מקום כבודו, שעל-ידי זה זוכין לתכלית העליה שמשם מקבלין התורה וכנ"ל:

יט וזה בחינת ל"ג בעמר, כי רבי שמעון בן יוחאי הבטיח כי לא תשכח מפי זרעו שהתורה לא תשתכח מפי ישראל על-ידו, כי בזהר דא יפקין מן גלותא (והר נשא דף קכד:) כי תנא אחד אמר: עתידה תורה שתשתכח מישראל. ורבי שמעון בן יוחאי אמר שלא תשתכח וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קלח). ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים ושניהם אמת על-פי הנ"ל כי אף-על-פי שתשכח, לא תשתכח, כי כשנופלין חס ושלום לבחינת מקומות המטנפים הרחוקים מכבודו יתברך זה בחינת שכחת התורה שהוא כבודו כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן על-ידי שמחפשין ודורשין גם שם את ה' יתברך ושואלין איה אפוא כנ"ל, על-ידי זה זוכין לחזר לה' יתברך בתכלית העליה כנ"ל. נמצא, שה' יתברך חמל עלינו והורנו עצות מרחוק שגם בתוך עצם השכחה אף-על-פי-כן על-ידי השכחה בעצמו שהיא בחינת איה שאין יודעין מהתורה ומכבודו כלל, אף-על-פי-כן על-ידי זה בעצמו יכולין לחזר לה' יתברך על-ידי הבקשה והחפוש לבד כנ"ל. וכל זה בכח וזכות תורתו של רבי שמעון בר יוחאי שהוא גלה סתרי תורה וכל הסתרי תורה הם

מֵאֵד לְחֻטָּאִים וְעִבְרוֹת גְּמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמַהֲיֵכֵן הָיָה מְקַבְּלִין חַיִּוֹת וְכַח לְהִתְעוֹרֵר עוֹד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ וּלְשׁוֹב אֵלָיו, בְּרֹדְאֵי חַס וְשְׁלוֹם הָיָה אוֹבֵד תְּקוּנָתָם חֲלִילָה, אֲךָ בְּאֵמַת עַל-יְדֵי כַח הַצְּדִיקֵי אָמַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְחֻבְרָיו שְׁזָכוּ לְבַחֲנֵינָא אִיהַ, עַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּח לְכָל הַנוֹפְלִים אֶפְלוּ לְמַקְוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים שִׁיחַפְּשׁוּ אִיהַ וְכוּ' עַד שִׁיעִלוּ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבַחֲנֵינָא אִיהַ, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הָיוּ צְדִיקִים אֲמַתִּים שְׁזָכוּ לְבַחֲנֵינָא אִיהַ, שֶׁהוּא סַתְרֵי תוֹרָה כְּנ"ל:

וְזֶה בַּחֲנֵינָא וְעֲנֵתָהּ הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוּ. כִּי עַקֵּר הַשִּׁירָה הוּא שְׁמוּדִיעַ לְיִשְׂרָאֵל שְׁבִאֲחֵרִית הַיָּמִים יֵהִיו רְחוּקִים מֵה' יִתְבָּרֵךְ מֵאֵד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם: "כִּי יִרְאֶה כִּי אָזַלְתָּ יָד וְאָפַס עֲצוֹר וְעָזוּב". וְאָז נֶאֱמַר: "אִיהַ אֱלֹהֵימוֹ וְכוּ'". זֶה בַּחֲנֵינָא אִיהַ שְׁמַחֲפִשִׁין וּמִבְקָשִׁין אִיהַ ה' יִתְבָּרֵךְ וְעַל-יְדֵי זֶה לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוּ, כִּי עַל-יְדֵי זֶה זֹכִינְךָ לְמַצְאוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּנ"ל:

וְזֶה בַּחֲנֵינָא ל"ג בְּעֵמֶר, כִּי אִזְ פִּסְקוּ לְמוֹת תְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְאָז נִסְתַּלַּק רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי וְהוּא יוֹם הַלּוּלָא רַבָּא דִּידֵיהַ. כִּי רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה דוֹרֵשׁ כְּתָרֵי אוֹתִיוֹת שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָא אִיהַ, בַּחֲנֵינָא מֵאֵמֶר סְתוּם, בַּחֲנֵינָא סַתְרֵי תוֹרָה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן כָּל עֲנִינוּ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא סְתוּם וְנַעֲלָם וְאִי

אֶפְשָׁר לְהֵבִין עַד שְׁגַם מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לֹא הָיָה יָכוֹל לְהֵבִין וְשֹׂאֵל: זֶה תוֹרָה וְזוֹ שִׁכְרָה וְכוּ'. וְהַיָּשִׁיב לוֹ ה' יִתְבָּרֵךְ: שְׂתַק, כִּךְ עָלֶה בְּמַחֲשֶׁבֶה (כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל מִנְּחוֹת כַּסֵּי). שְׁזָהוּ בַּחֲנֵינָא הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהֵבִין שֵׁם דְרַכִּי ה' יִתְבָּרֵךְ שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵינָא אִיהַ, בַּחֲנֵינָא סַתְרִין וּגְנִיזִין דְּמִלְכָּא. וּמִחֻמַּת זֶה לֹא הָיוּ תְּלַמִּידָיו נוֹהֲגִין כְּבוֹד זֶה בְּזֶה מִחֻמַּת שְׁנַמְשָׁכוּ מְרַבִּי עֲקִיבָא שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָא אִיהַ מְקוּם כְּבוֹדוֹ עַל-כֵּן פָּגְמוּ בְּהַכְּבוֹד, כִּי בְּאֵמַת צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְנַהֵג כְּבוֹד גְּדוֹל בְּחֻבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: כִּי כְבוֹד יִשְׂרָאֵל הִיא כְּבוֹד ה' יִתְבָּרֵךְ. וְכִשְׁמַכְבִּדִין אֶת יִשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ מְכַבְּדִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-יְדֵי זֶה מְגַלִּין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁבִשְׁבִיל זֶה הָיָה עַקֵּר הַבְּרִיאָה כְּנ"ל, אֲבָל הֵם פָּגְמוּ בְּזֶה וְלֹא נִהְגּוּ כְּבוֹד זֶה בְּזֶה. וְזֶה נִמְשָׁךְ מִחֻמַּת שְׁשָׂרְשָׁם הָיָה מִבַּחֲנֵינָא אִיהַ, כִּי בְּאֵמַת צָרִיכִין לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ מִבַּחֲנֵינָא אִיהַ לְבַחֲנֵינָא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי הָעַקֵּר לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ, אֲךָ מִחֻמַּת שְׁשָׂרְשָׁם הָיָה מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מֵאֵד מִבַּחֲנֵינָא אִיהַ, פָּגְמוּ בְּזֶה וְלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ לְהַמְשִׁיךְ הַכְּבוֹד וּלְגַלוֹת מִבַּחֲנֵינָא אִיהַ לְבַחֲנֵינָא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ וְלֹא נִהְגּוּ כְּבוֹד בְּחֻבְרֵיהֶם הַתְּלַמִּידֵי חֻקִּים. וּמִחֻמַּת זֶה נִסְתַּלְקוּ בֵּין פֶּסַח לְעֲצֵרַת שְׂאֵז עוֹסְקִין לְצֵאת מִשְׁמָאָה לְטַהֲרָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וּלְגַלוֹתָהּ מִבַּחֲנֵינָא אִיהַ, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָא סַתְרֵי תוֹרָה, לְבַחֲנֵינָא

ממשיך משם הארה יותר ויותר לבחינת מלא כל הארץ כבודו, פי עקר עבודת הצדיק בחייו ובמותו הוא לגלות אלקותו יתברך תמיד, וכל מה שנסתלק ועולה למעלה למעלה יותר ויותר, לבחינת איה, הוא ממשיך משם יותר ויותר הארה להתגלות אלקות שנתגלה ויאיר יותר בחינת מלא כל הארץ כבודו. וזהו בחינת הלולא של רבי שמעון בן יוחאי ביום ל"ג בעמר שנסתלק, כי בכל שנה ושנה שאז נסתלק ביום הלולא דיליה עולה למעלה יותר ויותר. ועקר כל העליות הם בחינת איה, כמו שכתוב בזהר הקדוש (תקננים שבסוף הזוהר חדש דף קט): כד איהי סליקת מלאכי שאלין בגיניה איה מקום כבודו. וכל מה שנסתלק למעלה יותר הוא מאיר לנו אלקותו בהתגלות יותר וממשיך הארה יתרה מבחינת איה לבחינת מלא כל הארץ כבודו, שעל-ידי זה יש לנו כח יותר לחפשו ולבקשו תמיד עד שגם אנחנו נזכה למצאו ולא נשפח אותו ותורתו ומצוותיו לעולם. כמו שהבטיח לנו שבוזהר דא יפקון מן גלותא כנ"ל. וזהו ל"ג בעמר בחינת גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, בחינת סתרי תורה, בחינת איה, שעל-ידי זה זוכין לתשובה שלמה כנ"ל, אמן ואמן:

מלא כל הארץ כבודו, שהוא בחינת נגלות, לגלות התורה מהעלם אל הגלוי, על-כן נסתלקו. ורבי שמעון בן יוחאי וחסדיו היו התקון שלהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל כי הם גלו לנו סתרי תורה והמשיכו והאירו תורה הרבה בעולם. וכל"ג בעמר נסתלק רבי שמעון בן יוחאי והסתלקות הוא בחינת שנסתלק הנשמה מן הגוף למעלה. ואז נסתלק בחינת איה מבחינת מלא כל הארץ כבודו, כי בחינת מלא כל הארץ כבודו מלבש בתוך הארץ הזאת שהוא בחינת גוף האדם, אבל בחינת איה זהו בחינת נשמה שהיא נסתרת למעלה למעלה. ועקר החיים כששניהם מחברים יחד ובחינת איה מאיר בבחינת מלא כל הארץ כבודו, שזהו תקון כל העולמות. והמיתה היא בחינת הסתלקות ופרוד חס ושלוש בין שתי הבחינות הנ"ל. ואז לא נודע מקומו איה, אבל הצדיקים במיתתן קרויים חיים, כמו שאמר רבי שמעון בן יוחאי קדם הסתלקותו: לא המתים? הללו יה, רק שאני הני דאקרון חיים וכנ"ל, הינו כי אף-על-פי שהצדיק נסתלק למעלה לבחינת איה אף-על-פי-כן הוא מאיר גם בזה העולם ונחשב כאלו הוא חי ממש. אדרבא, עכשו הוא מאיר יותר ויותר, כמו שכתוב בזהר הקדוש: צדיקא שכחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו וכו'. כי הצדיק כל מה שעולה יותר ויותר לבחינת איה, הוא

כ וזה בחינת על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי

הם נטורי קרתא. וכמו שפרש רש"י שם שהם משה ואהרן, ועל-ידם זוכין, על-ידי הבקשה והחפוש הנ"ל, לשוב אליו יתברך וכנ"ל. וזהו: "שאהבה נפשי ראיתם", הינו שהצדיקים יודעין מכבודו יתברך וכל מה שעולין הם במעלה יתרה יותר לבחינת איה, הם מגלים כבודו יותר כנ"ל. ועל-כן על-ידם זוכים כל הנופלים לעלות בתכלית העליה על-ידי הבקשה והחפוש לבד כנ"ל. וזהו "כמעט שעברתי מהם", הינו אחר שנסתלקו כמו שפרש רש"י שם, הינו כי אף-על-פי שנסתלק הצדיק, אף-על-פי-כן יכולין להתקרב לה' יתברך על-ידו, אדרבא, עכשו יכולין להתקרב על-ידו יותר, כי כל מה שנסתלק למעלה יותר ויותר לבחינת איה, הוא מגלה אלקותו וכבודו יותר ויותר כנ"ל, שזהו בחינת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי וכו' וכנ"ל, וזהו "עד שהביאתי אל בית אמי" וכו', הינו המשפן וכמו שנסמך לשם: "אפריון עשה לו המלך שלמה", שפרש רש"י שם שקאי על המשפן, הינו כנ"ל. כי הקדשה שזוכין למצא על-ידי הבקשה והחפוש אחר כבודו כנ"ל זאת הקדשה היא בחינת קדשת המשפן שהיה מהלף עם ישראל במדבר ששם קבלו את התורה במדבר סיני באהל מועד, כי משם נמשך כל התורה כנ"ל:

כא ועל-כן קרקעות נקנין בקנין חליפין שנעשה על-ידי

בקשתיו ולא מצאתיו. "על משכבי בלילות" שהוא חשף אפלה, הינו כשאדם נופל חס ושלום מקדשתו יתברך, שזהו בחינת לילה וחשך, ואזי צריך לבקש את כבודו יתברך כנ"ל, שזהו בקשתי את שאהבה נפשי, אבל "בקשתיו ולא מצאתיו", כי נפל למקומות כאלו, רחמנא לצלן, שאי אפשר למצא שם את כבודו יתברך כנ"ל, אבל אף-על-פי-כן אסור לו ליאש עצמו רק לחפש ולבקש יותר ויותר. וזהו "אקומה נא ואסובבה בעיר בשוקים וברחובות אבקשה את שאהבה נפשי וכו'". 'בעיר, בשוקים וברחובות' זה בחינת הקדשה הנ"ל, בחינת איה שזאת הקדשה נעלמת ונסתרת בכל עסקי חל. שהם בחינת עסקים ומשא ומתן שעושין בעיר, בשוקים וברחובות, הינו שהוא שואל ומבקש ומחפש איה מקום כבודו שנסתר ונעלם בכל עניני המשא ומתן ועסקי חל שעושין בעיר, בשוקים וברחובות. וזהו 'אבקשה את שאהבה נפשי' בחינת בקשה וחפוש הנ"ל, אבל עדין בקשתיו ולא מצאתיו, כי אי אפשר למצא שם כבודו יתברך שנסתר מאד כנ"ל. "מצאוני השמרים הסבכים בעיר את שאהבה נפשי ראיתם", הינו על-ידי הבקשה והחפוש אף-על-פי שאי אפשר למצא כבודו יתברך שם, אבל על-ידי זה זכה להתקרב ולהתחבר לצדיקים אמתיים שהם בחינת השומרים הסובכים בעיר, כי

שרש הכל, ששם אין שום גבול וצמצום ומשם נמשכין כל הגבולין והצמצומים כנ"ל ועל-כן שם יכולין להחליף כחו. וזהו בחינת קנין סודר שהוא קנין חליפין שעל-ידו קונין כל הדברים שבעולם, שזהו על-ידי בחינת איה הנ"ל שנעלם בבחינת מטלטלין ששם זוכין להחליף ולחדש כחו ולהמשיך קנין וחיות חדש. בבחינת וקני' ה' יחליפו כח וכנ"ל:

כב ועל-כן לא גלה ה' יתברך מקום המקדש עד שחפשו ובקשו אותו על-ידי דוד המלך עליו השלום, כמו שכתוב: "אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה". כי צריכין לחפש ולבקש מאד מאד. ואז זוכין לעלות לבחינת איה וממשיכין הקדשה מבחינת איה לבחינת מלא כל הארץ כבודו, שזהו בחינת קדשת הבית-המקדש שהיה קבוע וקיים לעולמי עד, כמו שכתוב: "זאת מנוחת עדי עד וכו'". כי עקר התגלות קדשתו יתברך בחינת מלא כל הארץ כבודו הוא בבית המקדש, אבל אי אפשר לזכות לזה לקדשת הבית-המקדש כי אם על-ידי הבקשה והחפוש, בחינת אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום וכו'.

כג וזהו בחינת מה שפרש רש"י על פסוק "על אחד ההרים אשר אמר אליך" שהקדוש-ברוך-הוא מתעה את הצדיקים ואינו מגלה להם תכף וכו'. וכן "וקרא את הקריאה

מטלטלין דיקא, כי קנין סודר שקונה הכל נעשה בכלים שהם מטלטלין דיקא, כי כשרוצה לקנות קרקע שהוא בחינת התגלות כבודו יתברך, בחינת מלא כל הארץ כבודו כנ"ל, ועל-כן כל מי שאין לו קרקע, אינו אדם (כמו שאמרו רבותינו ז"ל יבמות טג.). כי כל אדם יש לו איה חלק בהארץ ששם התגלות כבודו יתברך לפי חלקו בכבוד דקדשה וכנ"ל, אבל אי אפשר לזכות להתגלות כבודו יתברך שהיא בחינת קניית קרקע כנ"ל כי אם על-ידי שעולין לבחינת איה שמשם ממשיכין כבודו יתברך מאין ליש וכנ"ל. ועל-כן נקנה הקרקע על-ידי מטלטלין בקנין חליפין, כי קדשת המטלטלין הם בבחינת איה וכו' שמשם ממשיכין הקדשה מאין ליש לבחינת מלא כל הארץ כבודו שהוא בחינת הקרקע וכנ"ל. ועל-כן נקרא "חליפין", כי הקדשה הנעלמת ההיא שהיא בחינת איה שם יכולין להחליף כחו, בבחינת וקני' ה' יחליפו כח וכו', כי כל מי שצריך לעלות מדרגא לדרגא ולהחליף כחו, הוא צריך לעלות לשם לבחינת איה אשר שם עקר התקנה והבטחון שהכל מקוין ומצפין ומסתכלין אליו ותולין עיניהם אליו יתברך ושם מחליפין כחו, כי הוא שרש הכל. ואי אפשר לצאת מדרגא לדרגא, מצמצום זה לצמצום אחר גבה, להחליף קרקע בקרקע טובה ממנה, כי אם כשעולין עד השרש שהוא בחינת איה, שהוא

לבי ולא רמו עיני וכו' אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל וכו' יחל ישראל אל ה' וכו'". ועל ידי זה זכה הוא דיקא למצא מקום הבית-המקדש ששם הקדשה קבועה לעולם, כמו שכתוב: "זאת מנוחתי עדי עד". וממנו יצא משיח שיבוא במהרה בימינו ויבנה בית קדשנו ותפארתנו במהרה בימינו, אמן:

יש עוד הרבה בענין זה, ענין מחיקת פרשת סוטה ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשפן, וענין תבת נח, וענין כל נדרי שאומרים ביום הכפורים, וענין בראשית ברא אלקים וכו' והארץ היתה תהו ובהו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור. ה' יתברך יאיר עינינו בתורתו שזכה להבין דבור אחד של רבנו הגדול והקדוש וזל:

כד וזה: "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ". שאף-על-פי שהאדם בדייטא התחתונה חס ושלוש ומנח במקום שמנח ונדמה לו שאי אפשר לו בשום אופן לשוב אל ה' יתברך מעצם התגברות עוונותיו שמתגברין עליו בכל פעם יותר ויותר וכו' וכנ"ל כמו ששכיח זה הדבר מאד ברב בני הנעורים שעקר מה שאובדין שני העולמות הוא מחמת חלישות דעתם ויאושם מחמת שרואין רחוקם ונפילתם העצומה שמתגברת בכל יום יותר. אבל מי

אשר אמר אליך וכו'". כי כל זה הוא בחינה הנ"ל שאין זוכין למצא קדשתו ומדרגתו מה שצריך כל אחד, כי אם על ידי חפוש ובקשה הרבה כנ"ל. ואז זוכה לעלות בתכלית העליה לבחינת איה ומשם זוכה להמשיך התגלות כבודו כנ"ל כמו דוד המלך עליו השלום שהוא היה עוסק ביותר בבקשה וחפוש למצא כבודו יתברך. שזהו בחינת כל ספר תהלים שהוא תחנונות ובקשות וצעקות וזעקות לה' יתברך בכמה מיני לשונות של תחנונה ובקשה וחפוש אחר כבודו יתברך, כמו שכתוב: "אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה וחפש רוחי הלעולמים יזנה ה' וכו'". וכמו שכתוב: "שטחתי אליך כפי וכו' פרשתי ידי כל היום נפשי כארץ עיפה לך סלה וכו' עיני תמיד אל ה' וכו' ואני תמיד איחל וכו' וכיוצא בזה הרבה. ומחמת שדוד המלך עליו השלום עסק בזה יותר ויותר, על-כן הוא דיקא זכה למצא מקום קביעות קדשתו לעולמי עד שהוא מקום הבית-המקדש שנתגלה לדוד דיקא. כי עד ימי דוד נאמר: "ואהיה מתהלך מאהל אל אהל וכו'", רק בימי דוד נתגלה מקום קביעות הקדשה על ידי הבקשה והחפוש את כבודו יתברך אשר יגע על זה מאד בתמימות ובכפשיטות בלי שום חכמות, רק על ידי תחנונות ובקשות וגעגועים ורצונות וכסופין וכו', כמו שאמר דוד: "ה' לא גבה

כְּשִׁמְקִים הַעֲצָה הַנִּלְוֹת וְשׂוֹאֵל וְדוֹרֵשׁ
וּמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ וְנוֹשֵׂא עֵינַי לְמָרוֹם
בְּחִינַת אֲשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין
יְבֵא עֲזָרִי כִּנְל, אֲזִי תִכְף עֲזָרִי מֵעַם ה'
עֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ, כִּי בְּיָדַי יְבוֹא לוֹ
יְשׁוּעָה עַל-יְדֵי זֶה, עַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה
וְהַחֲפוּשׁ לְבַד כִּנְל:

שְׂזוּכָה לְשֵׂא עֵינָיו לְמָרוֹם בְּכָל מְקוֹם
שֶׁהוּא וְלַחֲפֵשׁ וּלְבַקֵּשׁ אִיֵּה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ כִּנְל שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אֲשָׁא עֵינַי
אֶל הַהָרִים מֵאֵין יְבֵא עֲזָרִי שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ
בְּאֲמַת אֵיךְ אֲפָשֶׁר שְׂיִבֹא לוֹ עֲזָרָה
וְיִשׁוּעָה, מֵאַחַר שֶׁבְּכָל יוֹם יִצְרוּ
מִתְגַּבֵּר עָלָיו וְעַל-פִּי רַב הוּא מוֹסִיף
חֲטָא עַל פִּשְׁעוֹ, אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן

הלכות פורים (נכתב באור תקע"ג) [כ]

גְּדוּלָה אֲשֶׁר כְּמַהוּ לֹא נִהְיִיתָ, מִחֲמַת
שֶׁהִתְגַּבְּרוּ בְּחִינַת הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים
מֵאֵד, עַד שֶׁלֹּא הָיָה שׁוֹמֵם תִּקְוָה לְצִאת
מֵהֶם, כִּי נִחְתָּם הַגִּזְרֵי דִין, וְלֹא הָיָה
שׁוֹמֵם מְקוֹם לְגִשְׁתָּ אֵלָיו לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
מִחֲמַת שְׁנִתְרַחֲקוּ מִכְּבוֹדוֹ מֵאֵד,
שֶׁנִּפְּלוּ לְבְּחִינַת הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים
שְׂאִין שֵׁם הַתְּגָלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי
כְּבוֹדִי לֹא אֶחָד לֹא אֶתֵּן כִּנְל.

וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת פּוֹרִים שֶׁהוּא עֲנִין
נִפְּלָא מֵאֵד, כִּי אֵין שׁוֹמֵם קִדְשָׁה
שֶׁל יוֹם טוֹב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים, וְאֶף עַל פִּי
כֵן הוּא גְבוּהָ מִכָּל הַיָּמִים טוֹבִים כְּמוֹ
שְׂאִמְרוּ רַז"ל. אֵךְ הוּא בְּבְחִינַת הַנִּלְוֹת,
כִּי קִדְשָׁתוֹ גְבוּהָ מֵאֵד בְּבְחִינַת אִיֵּה
הַנִּלְוֹת, שֶׁזּוֹכִין עַל יְדֵי הַבְּקִשָּׁה
וְהַחֲפוּשׁ, כְּשֶׁנּוֹפְלִים חֵס וְשְׁלוֹם
לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים רַחֲמָנָא
לְצִלָּן. וְזֶה כָּל עֲנִין פּוֹרִים, כִּי הֵמֶן
הַרְשַׁע יִמַח שְׁמוֹ שֶׁהוּא קְלַפַּת עֲמֻלָּה
הוּא עֶקֶר הַבְּחִינָה שֶׁל אִיֵּה הַנִּלְוֹת,
בְּחִינַת רֵאשִׁית גּוֹיִים עֲמֻלָּה, שִׁיּוּגָה
מִבְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֵמֶר סְתוּם בְּחִינַת
אִיֵּה, וְכָל הַקְּלַפּוֹת שֶׁהֵם הַעֲכוּרִים
יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ. וְכִשְׁהוּא מִתְגַּבֵּר עַל יְדֵי
עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְשְׁלוּ אֲזִי בְּנָשִׁים
נְכָרִיּוֹת וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְצִלָּם וְכוּ', זֶה
בְּחִינַת עֲצֵם הַתְּגַבְּרוֹת הַמְּקוֹמוֹת
הַמְּטַנְפִים. וְעַל כֵּן הִיָּתָה אֲזִי עַת צָרָה

אָבֵל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ חֲמַל עָלֵינוּ
לְהַקְדִים רְפוּאָה לְמַכָּה, וְשִׁלַּח
לְנוּ אֲזִי אֶת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵר, אֲשֶׁר בְּכַח
צְדָקָתָם הַגְּדוּלָה הִצִּילוּ אוֹתָנוּ מֵהֶם,
כִּי מְרַדְכֵי יוֹדֵעַ אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה,
שִׂידַע עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מְגִיעִים,
שֶׁהִתְגַּבְּרוּ בְּחִינַת הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים
עַד שְׂאִין יוֹדֵעִין כָּלֵל אֵיךְ לְמַצֵּא
כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ לְרִצּוֹתוֹ וּלְפִיּוֹ, אָבֵל
אֵף עַל פִּי כֵן לֹא הִתְיַאֵשׂ אֶת עֲצָמוֹ,
וְהִלָּךְ עַל פִּי הַדְּרָךְ הַנִּלְוֹת, וַיִּצֵּא בְּתוֹךְ

א.הלכות גביית חוב יתומים ג' כאומר נכתבה בימי הספירה תקע"ח ואחר שחידש את הלכות תחומין ו' בטבת תקצ"ג כדלהלן, הוסיף על הלכה זו חידושים על פורים.

סתום. וכשחזרה לקדשתה על ידי זה בודאי ממילא נפלו ונתבטלו כל הקלפות, שהם המן וסיעתו שינקו משם, כי אין יניקתם אלא מהעלמה וההסתרה, שעל ידי זה רוצים חס ושלום להעלים לגמרי חיות הקדשה, עד שרצו לכלות חס ושלום את ישראל לגמרי. אבל כשמחפשין ומבקשין איה וכו' כנ"ל, שעל ידי עולין לשם בתכלית העליה כנ"ל, שמשם חוזרים ויונקין כל העשרה חלקי הכבוד שהם שרשי נשמות ישראל שהם כל העשרה מאמרות, אזי בודאי כל הקלפות נופלים ונתבטלים לגמרי, וישראל עולין בתכלית העליה, ומקבלים כל החיות וכל הקדשות וכל התורה משם כנ"ל. שזהו בחינת קבלת התורה אז בימי אחשורוש, בחינת קימו וקבלו, וכנ"ל שעל ידי התגלות התורה על ידי זה כשחוזרין לעלות לשם על ידי הבקשה והחפוש הנ"ל שעל ידי זה חוזרין וממשיכין התגלות התורה משם, מבחינת איה לבחינת מלא כל הארץ כבודו וכנ"ל.

וזהו בחינת עצם שמחת פורים, בחינת השכרות של פורים עד שלא ידע דיקא. כי על ידי גדל הצעקה גדולה ומרה שצועקים קדם פורים, שהוא בחינת הקשה והחפוש איה וכו' כנ"ל, על ידי זה עולין בתכלית העליה לבחינת איה, שהוא בחינת בראשית, בחינת כתר עליון, ששם עקר השמחה הגדולה, בבחינת

העיר ויזעק וצעקה גדולה ומרה, דהיינו שיצא ובקש וחפש איה מקום כבודו, בחינת אשוחטטה בשוקים וברחובות אבקשה כנ"ל.

וזהו בחינת אסתר, שעל ידי עקר הישועה והנס, כי אסתר הוא בחינת איה הנ"ל, שהוא בחינת הקדשה המסתרת, בחינת ואנכי אסתר אסתר, שזאת הקדשה למעלה מכל הקדשות, שממנה מקבלין כל הקדשות כל המאמרות וכל הכבוד, בחינת אתה אל מסתתר. אך מגדל הסתרתו והעלמו, משם דיקא יונקים החיצונים וכל המקומות המטנפים, שזה סוד לקיחת אסתר דיקא לבית אחשורוש, שהוא בית הסטרא אחרא שהיה מלא גלולים. אך על ידי עצה הנ"ל נצלה מהם, אך גם הצילה את כל ישראל, כי כשנכנסה לבית אחשורוש שהיה מלא גלולים, אז צעקה בקול מר, אלי אלי למה עזבתני וכו', שזהו בחינת הבקשה והחפוש הנ"ל בחינת איה, שצועקים איה אפוא אבקשך, מאחר שהסתרת פניך ממני ועזבתני כנ"ל וכו', שזהו ממש בחינת הצעקה הנ"ל אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי וכו'.

ועל ידי הצעקה הזאת בעצמה שהוא בקשה וחפוש איה וכו' הנ"ל, על ידי זה בעצמה זכתה לעלות בתכלית העליה עד שחזרה לשרש קדשתה שנמשך בחינת מבחינת איה בקדשה, מבחינת בראשית מאמר

ומתן והל"ט מלאכות שהם בחינת מלאכת המשכן. ועל כן נקראים שקלים, כי שם הוא משקל גדול, מחמת ששם בהמזון כל אחיזת החיצונים וכו' כנ"ל, אבל כשזוכין לבקש ולחפש הקדשה שם בכח הצדקה, שהוא בחינת שקלים, יכולים לעלות בעליה גדולה כנ"ל, בחינת מחצית השקל תרומה לה', בחינת שנתרוממין ונתעלין לה' על ידי זה דיקא. וזהו בחינת איה שוקל, שעל ידי בחינת שקלים, דהינו צדקה, זוכין לבחינת איה כנ"ל.

ועל כן שקלים הם הכנה לפורים, כי כל זה הוא בחינת פורים כנ"ל, ועל כן צריכים להרבות בצדקה בפורים שזהו בחינת מתנות לאביונים, וכל הפושט יד לטל נותנים לו, כי עקר הנס של פורים על ידי בחינת צדקה, בחינת שקלים, כמו שאמרו רז"ל רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך, שעל ידי זה זוכין לבחינת איה בקדשה, שזהו בחינת פורים כנ"ל.

וזהו בחינת יעשו עץ גבה חמשים אמה וכו', כי שער החמשים הוא בחינת כתר, בחינת איה, אשר מגדל העלמו, הקלפות הם יונקים משם כנ"ל, ועל כן רצה המן לעשות עץ גבה חמשים אמה דיקא, כי רצה להשליך את מרדכי משם דיקא, מחמת שמשם יניקתו, והוא לא ידע שאדרבא משם דיקא היתה מפתחו הגדולה של המן ימח שמו. כי מרדכי

ושמחת עולם על ראשם, שהוא בחינת כתר שהוא על הראש, וכמו שדרשו רז"ל פסוק זה לענין שני הכתרים שהכתירו את ישראל בחרב. ושם הוא בחינת עד דלא ידע וכו', כי הוא בחינת מאמר סתום שהוא סתום ונעלם מאד כנ"ל, כי הוא למעלה מהתורה ושרש התורה כנ"ל.

וזהו בחינת פרשת שקלים קדם פורים, כי בא' באדר משמיעין על השקלים, כי שקלים הם נדבה לצורך המשכן, שעל ידי זה הלכו במדבר והיה להם כח לחפש ולבקש אחר כבודו הנ"ל. וזהו בחינת העבודה של משא ומתן ששם הקדשה נעלמת, וצריכין לבקש ולחפש כבודו יתברך מאד, ועקר הכח לבקש ולחפש שם הוא על ידי צדקה, שעל ידי שנותנין צדקה מממונו, על ידי זה מתקנין את המזון ומעלין אותו ממקומות המטנפים שנאחזים ביותר בהמזון, כי שם תחובין כל העבודות זרות שנקראים קיא צואה, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל בהתורה צוית צדק, וכמובן בהמעשה של הבעל תפלה. אבל שרש המזון בקדשה גבוה מאד כמובא כמה פעמים בדבריו ז"ל, הינו כנ"ל כי יניקתו מהמאמר סתום, וכשזוכין לתקנו על ידי צדקה כראוי, אז המשא ומתן טובה גדולה, כי יכולין לעלות בתכלית העליה לבחינת איה כנ"ל. וזהו בחינת שקלים שהם בחינת צדקה שהוא בחינת תקון המשא

דיקא, כי עכשו נתגלה ששם דיקא נתגלה קדשה גבוה ונעלמת בחינת איה, שמשם שרש כל התורה, ועל כן נעשה עכשו ממעשה זה דיקא תורה גבוה, שהיא המגלה הקדושה, שמצותה לקרותה מתחלה ועד סוף, כי כל ידי זה מגלין בחינת איה, שמשם היתה יניקתם תחלה, ומשם דיקא היתה מפלתם וישועת ישראל, בחינת ליהודים היתה אורה וכו', אורה זו תורה, כי משם דיקא המשכת התורה וכנ"ל.

ועל כן נקרא פורים על שם הפור, כי המן ימח שמו רצה לפגם בגורל של יום הכפורים, כי הגורל של יום הכפורים על שני השעירים הוא בחינת איה הנ"ל, שהוא תקון הספקות, כי ביום הכפורים היה צריך הכהן גדול לכנס לפני ולפנים, שהיא הקדשה העליונה מכל העשר קדשות שבארץ ישראל, שהיא בחינת כתר מלכות כידוע, שזהו כל בחינת יום הכפורים שהוא בחינת כתר בחינת איה. ועל כן אז עקר התשובה, שעל ידי נתכפרין אז כל העוונות, כי עקר התשובה עקר מחילת העוונות הוא על ידי בחינה זאת על ידי בחינת איה, דהיינו על ידי הבקשה והחפוש כמבאר שם, שזהו עקר התשובה וכנ"ל.

וזהו בחינת מצוות הודוי של יום הכפורים, שצריכין להתודות כל העוונות, כי כל העוונות הם מבחינת מקומות המטנפים ששם אין

על ידי גדל בקשתו וחפשו על ידי צעקתו הגדולה, זכה לעלות לשם בקדשה בתכלית העליה, שעל ידי זה נתבטל יניקת הסטרא אחרא שהוא המן כנ"ל, ועל כן משם דיקא היתה מפלתו, ועל כן ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי, כי דיקא משם היתה מפלתו הגדולה וכנ"ל.

וזה בחינת המגלה שהיא גבוה מאד מאד, ואין בה שום שם באתגליא, רק בראשי תבות וסופי תבות, זה בחינת איה הנ"ל שהוא למעלה מהתורה, אבל הוא בהעלם גדול מאד וכנ"ל. ועל כן מתחלת המגלה מתכלית העלמת והסתרת כבודו וקדשתו יתברך, כי מתחלת ויהי בימי אחשורוש, ומדברת ומספרת הרבה מכבוד מלכות הרשעה, שהוא כנגד כבוד מלכות דקדשה, ומספרת שהשתמשו בכלים של בית המקדש וכו', שכל זה הוא בחינת הסתרת כבודו. והולכת ומספרת מכל זה, ואחר כך מספרת מלקיחת אסתר הצדקת לבית אחשורוש שהוא בית הסטרא אחרא וכו', כי כל זה הוא בחינת איה הנ"ל, שמשם היתה יניקת מלכות הרשעה וסיעתם. וכשזכו אחר כך לתכלית העליה על ידי הבקשה והחפוש הנ"ל, נתהפך הדבר כמו שכתוב, ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם וכו'. ואז נעשה מכל המעשה זה תורה קדושה, שהיא המגלה הקדושה שנעשית מספור זה

התשובה, כמו שכתוב לעיל שאי אפשר לזכות לבקשה והחפוש הזה שהוא בחינת איה, כי אם על ידי כח הצדיק שכבר זכה לזה בקדשה גדולה, שזהו בחינת הכהן הגדול שזוכה לזה ביום הכפורים וכנ"ל.

ועל כן אז המצוה להטיל גדול על שני השעירים, כמו שכתוב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. כי זהו בחינת איה, בחינת ספקות שאין איה לה' ואיזה לעזאזל, וצריכין להטיל גורל, כי אנו מאמינים שאפלו בעצם ההעלמה וההסתרה שאין יודעין איה מקום כבודו וקדשתו, שאין יודעין איזה לה' ואיזה להפך לעזאזל, אף על פי כן שם נעלם השם יתברך, דהינו קדשה גדולה מאד, בחינת איה וכנ"ל, ועל כן מטילין גורל, כי מאת ה' יצא הגורל איזה לשם, כי הוא יתברך נעלם שם וכנ"ל.

אבל הזמן הרשע שיונק מעצם ההעלמה רצה לפגם בזה, וכפר כאלו אין השם יתברך נמצא שם כלל, וחשב שיוכל להמשיך הגורל כרצונו, וכמחשבתו הרעה על פי דרכי הכשפים והתחבולות הרעות שלהם. ועל כן הפיל גורל מיום ליום וכו' עד שנפל הגורל באדר שמת בו מזה ושמת, כי סבר מאחר שאז מת משה שנתן את התורה שכלולה מכל חלקי הכבוד מכל ה' מאמרות, כי עקר הכבוד היא התורה, ומאחר שמשה שהוא כלל התורה נפטר אז,

כבודו יתברך, רק כל חיותם הוא מבחינת איה מאמר סתום כנ"ל. ועל כן צריכים אז דיקא לחזור ולהזכירם בפרוש ולהתודות עליהם בלב שלם, שזהו בחינת איה בחינת הבקשה וחפוש הנ"ל. כי זה עקר הודוי שאנו מודים ומתודים לפניו שחטאנו ועונו ועל ידי זה נתרחקנו מכבודו מאד, ועתה אין אנו יודעים כלל איך לבא אליו, כי עונתינו מבדילים ביננו ובינו, ועל ידי זה אנו רחוקים מכבודו. ועל כן מחפשים ומבקשים איה מקום כבודו, ואיך ובאיזה אופן נוכל למצוא אותו יתברך, כמו שכתוב ובקשתם משם את ה' אלקיך וכו'. וזה שאומרים בסוף הודוי תעבנו תענינו תעתענו, שעל ידי תועבות חטאנו תענינו תעתענו, שאנו תועים ומתעתעים בדרך, כי אין אנו יודעים אנה פנה דודנו, איה אפוא נוכל למצוא כבודו יתברך.

וזהו מה נאמר לפניך וכו' ומה נספר לפניך וכו', וכמו שכתוב ברעיא מהימנא שצריך לומר אין לי פה להשיב ולא מצח וכו', שכל זה הוא בחינת איה הנ"ל, שאין אנו יודעים כלל מה לומר ומה לדבר. וכל זה צריכין בכל השנה כי צריכין לשוב בתשובה תמיד, אף עקר התשובה והודוי הוא בעשרת ימי תשובה והעקר ביום הכפורים, כי הוא בחינת כתר בחינת איה, ואז נכנס הכהן גדול לשם לפני ולפנים כנ"ל, על כן יש לנו כח אז לחפש ולבקש איה, שזהו עקר

עצם קדשתו, וכמבאר לעיל מזה על פסוק כמעט שעברתי מהם עין שם. וזהו בחינת מה שכתוב אחר ולא ידע איש את קברתו, ויהושע בן נון מלא רוח חכמה, הינו שדיקא על ידי הסתלקות משה בבחינת ולא ידע, משם דיקא ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכו', כי ממשיך עליו חכמה ודעת בכל פעם משם דיקא, מבחינת אי"ה וכנ"ל. ועל כן נהפך הגורל על הזמן ימח שמו, כי הכל היה מאתו יתברך, כמו שכתוב בחיק יוטל הגורל ומה' כל משפטו, ועל כן נקרא פורים על שם הפור, כי זהו עקר תקף הנס וכנ"ל.

על כן כבר נעלם ונסתר הכבוד חס ושלום לגמרי, כי עלה לבחינת איה, בחינת ולא ידע איש את קברתו וכו'. ובאמת כן הוא, שבודאי הצדיק הגדול בחינת משה נסתלק לבחינת איה וכנ"ל, אבל אדרבא מגדל כוחו הוא מאיר דיקא משם לכל הנופלים ונתרחקים מאד מאד, אפלו אם נפלו מאד למקומות המטנפים ממש הוא מאיר עליהם עצה נפלאה הנ"ל, לחפש ולבקש איה מקום כבודו גם שם. ועל ידי זה דיקא זכו לתכלית העליה לבחינת איה בקדשה, כי יש להם כח לזה על ידו, על ידי שהוא כבר זכה לזה להסתלק לשם על ידי

הלכות כבוד אב ואם הלכה ד (נכתב בחשוון תקפ"ו) [יח]

כי הכבוד מחיה הכל, אך אף-על-פי-כן יש גבול להכבוד שבכל מאמר שלא יתפשט למקומות החיצונים והסטרא אחרא, שהם בחינת מקומות המטנפים, בבחינת וכבדי לאחר לא אתן. אך אם פן מהיכן מקבלים חיות אלו המקומות? כי בודאי גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך אך הם מקבלים חיות מבחינת בראשית-מאמר סתום שהוא כולל כל המאמרות וכלם מקבלים חיות ממנו. והכבוד של המאמר סתום הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם. ומשם דיקא מקבלין חיות הסטרא אחרא ומקומות

כבוד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיה" וכו'. על-פי התורה "ואיה השה לעלה" (בלקוטי תנינא בסיומן יב), עין שם היטב. והכלל, שעקר הבריאה בשביל כבודו יתברך, ועל-כן הכבוד הוא שרש כל הבריאה כלה. וכל מה שנברא בששת ימי בראשית שרש הכל הוא הכבוד שבשבילו נברא הכל. ובכל מאמר ומאמר מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם יש בו בחינת כבוד מיחד שבשבילו היה זה המאמר שבו נברא חלק פרטי מהבריאה, כי מלא כל הארץ כבודו,

שיתרבו בני אדם בעולם שיודיעו כבודו יתברך. ובשביל זה בעצמו נתן ה' יתברך כח כזה באדם שיוכל להוליד בצלמו בנים, שזהו מנוראות נפלאותיו, כמו שכתוב: נוראות נפליתי נפלאים מעשיך וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל. והכל בשביל כבודו יתברך כדי שיתקיימו בני אדם בעולם מדור לדור שיגדלו כבודו יתברך כנ"ל. נמצא, שעקר שרש כח ההולדה נמשך מכבוד שהוא שרש כל הבריאה כלה. וכן קיום כל הבריאה כל מה שנוולד בכל עת הן צמחים הן חיות והן בני אדם, כל נפלאות נוראותיו יתברך שהוא עושה בכל עת שנותן כח שיצמח אילן כזה מגרעין אחד או שהבהמה תוליד בדומה לה וכן הולדת האדם, שרש הכל הוא הכבוד כנ"ל. ועקר הוא האדם שכל כבודו יתברך תלוי בו כנ"ל. ועל-כן כל כח ההולדה של האדם נמשכת מכבוד כנ"ל, אבל חלקי הכבוד המלבשין בכל אחד אין להם כח להוליד עד שיקבלו משרשם, דהינו משרשי חלקי הכבוד המלבשין בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם ועל ידם כל ההולדות שבעולם שהם קיום העולם. וגם אלו חלקי הכבוד אין להם כח להוליד עד שיקבלו משרשם העליון שהוא שרש כל המאמרות, שהוא המאמר סתום בראשית שהוא שרש הכל. ומשם מקבלין כל חלקי הכבוד של כל העשרה מאמרות לקים העולם לתן

החיצונים וכו'. ועל-כן כשאדם נופל חס ושלום לבחינת מקומות אלו, דהינו לבחינת מקומות המטנפים וכו', ואז מתחיל להסתפל על עצמו ורואה שרחוק מאד מכבודו יתברך ושואל ומבקש איה מקום כבודו וכו', על-ידי זה עקר תקונו ועליתו בבחינת ירידה תכלית העליה וכו'. כי אי"ה מקום כבודו זה בחינת הכבוד העליון של המאמר העליון שהוא המאמר סתום בראשית כנ"ל שמשם נמשך חיות למקומות האלו וכו', עין שם כל זה היטב:

א וזה בחינת כבוד אב ואם, כי עקר ההולדה נמשך מבחינת המאמר העליון הנ"ל, בחינת בראשית- מאמר סתום שמשם מקבלין כל חלקי הכבוד המלבשין בכל המאמרות שבהם נברא כל פרטי העולם ששרש כלם הוא הכבוד כנ"ל, כי עקר החיוב להוליד בנים הוא בשביל כבודו יתברך כדי שיהיה קיום העולם שישארו בניו אחריו מדור לדור לגלות כבודו בעולם שבשביל זה נברא הכל. כי הכל נברא רק בשביל הכבוד, כמו שכתוב: כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' כנ"ל. ועקר התגלות כבודו הוא רק על-ידי האדם, כי אין מי שיגדל ויקדש כבודו יתברך כמו האדם, שבשבילו נברא הכל כדי שהוא יודיע הדר כבודו יתברך שיש בכל פרטי הבריאה (כמובא כל זה במקום אחר), ובשביל זה מחיבים להעמיד תולדות כדי

כח להמשיך כל ההולדות שבעולם. ובפרט הולדת האדם שהוא עקר הכל, שאי אפשר להמשיך נשמתו וחיותו כי אם משרש הכל שהוא בחינת אי"ה, בחינת בראשית מאמר סתום כנ"ל. וכן מובן בכתבי האר"י ז"ל שאי אפשר להמשיך נשמות הזווגים כי אם כשמקבל מחין מבחינה גבה יותר, וזאת הבחינה מבחינה גבה יותר, וכן למעלה מעלה עד שרש הכל. ומשם נמשך תוספת הארה אל המחין מדרגא לדרגא עד שנולדה הנשמה ונמשכת למטה וכו', עין שם. הינו כנ"ל שצריכין להמשיך ההולדה משרש הכל שהוא בחינת בראשית מאמר סתום כנ"ל. ומאחר שמבחינת המאמר סתום משם דיקא יונקים החיצונים ומקומות המטנפים מגדל ההעלמה וההסתרה וכו' כנ"ל, על-כן בזה העולם על-פי רב נאחזות תקף הסטרא אחרא בכל הזווגים של רב בני האדם וכמו שכתוב בזהר, כי אי אפשר להאדם שיעלה לשם לבחינת מאמר סתום וכו' כי אם כשירד תחלה לברר ניצוצות מעמקי הקלפות שהם בחינת מקומות המטנפים שגפלו לשם כמה ניצוצות ונשמות מחטא אדם הראשון. וכשירד לשם הוא מחפש ודורש אי"ה מקום כבודו ואזי עולה בתכלית העליה וממשיך הנשמה משם מבחינת איה מאמר סתום שהוא שרש הכל כנ"ל. ועל-כן יש בענין הזווג מלחמה גדולה ונוראה מאד

כידוע. וזעירין אנון שזוכין לנצח מלחמה זו בשלמות. ויש בזה אלפים ורובות בחינות, כי יש צדיקים נוראים מאד שאף-על-פי שיורדים להעלות ניצוצות ממקום שצריכין להעלות אף-על-פי-כן בגדל כחם הם מתגברים שלא תהיה נאחז בהם שום אחיזה מזהמת של מקומות המטנפים, שמשם תקף התגברות התאנה הזאת רק יוצאין משם בשלום. ועל-כן באמת ממשיכין נשמות גבוהות מאד ממקום שממשיכין, אבל על כל פנים איך שהוא מאחר שהוא בהתר כדת התורה הקדושה, נמשכין נשמות גבוהות וקדושות בכל הולדה, אף-על-פי שיש בו איזה אחיזה מזהמא, כמו שכתוב: הן בעוון חוללתי וכו', עם כל זה נמשכת הנשמה ממקום גבה מאד מבחינת מאמר סתום הנ"ל, הינו בבחינה הנ"ל בבחינת ירידה תכלית העליה. שדיקא מחמת שמכרח לירד למקומות אלו שרחוקים מאד מכבודו יתברך שיניקתם ממאמר סתום שמהם התגברות כל התאוות, בפרט תאוה זאת, אזי על-ידי ירידתו לשם בהתר לקיים מצות התורה, ואזי הוא שואל ומחפש ומבקש איה מקום כבודו במקומות כאלו, ואזי הוא עולה בתכלית העליה לבחינת אי"ה, בחינת בראשית-מאמר סתום שמשם נשמת ההולדה. ואפלו מי שאינו זוכה לידע מזה לשאל ולחפש אז אי"ה מקום

כבודו, אף-על-פי-כן מאחר שהוא בְּהֵתֵר, נַעֲשֶׂה כֹּל זֶה מִמִּילָא בְּכַח הַצְדִּיקִים הָעוֹסְקִים בּוֹה, כִּי הַצְדִּיקִים מְקַיְמִין כֹּל הָעוֹלָמוֹת וּבְכַחֶם וְעַל יָדָם כֹּל הַהוֹלְדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי עֵקֶר שְׂרֵשׁ הַהוֹלְדָה מִבְּחִינַת אִי"ה מֵאֲמַר סְתוּם, שִׁמְשֵׁם דִּיקָא יְנִיקַת מְקוֹמוֹת הַנ"ל, שִׁמְשֵׁם נִמְשָׁךְ הַזֶּהמָא וְהַתְּגַבְרוֹת הַתְּאֵנָה שֶׁנֶּאֱחָז בְּהַהוֹלְדָה. וְעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא שֶׁהֵם מִתְּגַבְרִים עַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא עוֹלָם מִשֵּׁם לְבַחֲנֵינָא אִי"ה שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ שִׁמְשֵׁם עֵקֶר הַהוֹלְדָה כִּנ"ל:

ב וּבִשְׁבִיל זֶה הִזְהִירוּ ה' יִתְבָּרַךְ בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת עַל כְּבוֹד אָב וְאָם, לְהוֹרוֹת שִׁבְעָמֶת הַהוֹלְדָה עַל-יְדֵי שְׂרֵשׁ הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִי"ה שִׁמְשֵׁם נִמְשָׁכִין כֹּל חֲלָקֵי הַכְּבוֹד הַמְּלַבְּשִׁין בְּכֹל הָעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת שֶׁבִּשְׁבִילֵם נִבְרָא וְנִתְקַיְמִים כֹּל הַבְּרִיאָה כִּנ"ל, כִּי זֶה הַבֵּן שֶׁנּוֹלָד מִטְּפָה סְרוּחָה שֶׁל אָבִיו וְאָמוֹ שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים הַפֶּךָ הַכְּבוֹד, כִּי שֵׁם אֲחִיזוֹת הַתְּגַבְרוֹת הַתְּאֵוֹת הַבָּאִים מֵהַסְטָרָא אֲחָרָא, בְּחִינַת הֵן בְּעוֹן חוֹלְלָתִי כִּנ"ל. כִּשְׁזָה הַבֵּן חוֹזֵר וְנוֹתֵן כְּבוֹד לְאָבִיו וְלֵאֲמוֹ שֶׁהוֹלִידוֹ אוֹתוֹ, בּוֹה מוֹרָה שֶׁמְבַרֵר וּמַעֲלָה וּמְגַלָּה הַכְּבוֹד מֵהַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַכְּבוֹד הִיָּה נַעֲלָם וְנִסְתָּר בָּהֶם שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים כִּנ"ל. כִּי בְּאֵמֶת הֵם יוֹנְקִים מִהַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מִבְּחִינַת בְּרֵאשִׁית-מֵאֲמַר סְתוּם כִּנ"ל, שִׁמְשֵׁם עֵקֶר הַכְּבוֹד כִּנ"ל. וּבְזֶה תְּלוּי עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם, כִּי עֵקֶר עֲבוֹדַת

הָאָדָם הוּא לְגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי רַק בִּשְׁבִיל זֶה נִבְרָא כִּנ"ל, הֵינּוּ כִּי אֶף-עַל-פִּי שִׁבְעָמֶת מְלֵא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין אֶת הָאָדָם שִׁיְגַלָּה זֹאת בְּעוֹלָם שֶׁכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ מְלֵא כֹּל הָאָרֶץ, כִּי הַקְּלָפוֹת בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים שִׁיְנִיקְתֶּם מִמֵּאֲמַר סְתוּם, הֵם רוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר בְּכֹל עַת לְהַעֲלִים כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁמְשֵׁם בָּאִים כֹּל הַתְּאֵוֹת וְכֹל הָעֲבָרוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁהֵם פֶּגַם כְּבוֹדוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲרָבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. כִּי עֵקֶר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הִיָּה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְכָבוֹד ה' מְלֵא אֶת הַבַּיִת וְכו'. וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים הַתְּגַבְרוֹת הַסְטָרָא אֲחָרָא וְהַחֲרִיבוּ הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ וְהַסְתִּירוּ כְּבוֹדוֹ הַגְּדוֹל שֶׁהִיָּה שׁוֹכֵן שָׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים טו): אֱלֹקִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלֹתָךְ טִמְאוּ אֶת הַיֵּכָל קִדְּשֶׁךָ וְכו'. וְכֵן שֶׁכָּתוּב: לְאָרֶץ חָלְלוּ מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ. וְכֵן שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים: גָּלָה יְקִרְנוּ וְנִטַּל כְּבוֹד מִבַּיִת חֵינּוּ וְכו'. וְכֹל עֲבוֹדָתֵנוּ לְבָרֵר הַכְּבוֹד מֵהַקְּלָפוֹת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שִׁאִינָם יְכוּלִים לִינֵק מַעֲצָם הַכְּבוֹד בְּבַחֲנֵינָא וְכַבּוּדִי לֵאחֲרַי לֹא אֶתֵּן כִּנ"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִמֵּאֲמַר סְתוּם הֵם רוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֲרָבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים כִּנ"ל. וְעֵקֶר עֲבוֹדָתֵנוּ לְתַקֵּן זֹאת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכֹל יְמֵי חַיֵּינוּ לְבָרֵר וְלְהַעֲלוֹת וּלְגַלוֹת הַכְּבוֹד שֶׁנִּסְתָּר וְנַעֲלָם עַל יָדָם. וְעֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַכְּבוֹד

והחפוש אחר כבודו יתברך, כמו שכתוב: דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד, וכתוב: ובקשתם משם את ה' אלוקיך ומצאת פני תדרשנו וכו'. וכתוב: לך אמר לבי בקשו פני את פני ה' אבקש. וכן בפסוקים רבים. כי צריכים לבקש ולדרש ולחפש הרבה את כבודו יתברך בזה העולם כל ימי חייו, כי זה העקר. כי ידוע שהקלפה קדמה לפרי ואי אפשר להגיע לכבודו יתברך כי אם כשעוברין תחלה דרך הקלפות לשבר אותם ולבער אותם וכשמשברין הקלפה אז זוכין לפרי. שזהו בחינת כל התאוות והנסיגות והמניעות והבלבולים והעוכבים שסובבין את כל אדם קדם שזוכה להכיר כבודו יתברך. וכל זה נמשך ממקומות החיצונים בחינת מקומות המטנפים הנ"ל שיניקתם ממאמר סתום כנ"ל. וכשעובר באלו המקומות אזי עקר תקנתו שידרש ויבקש ויחפש גם שם אחר כבודו יתברך בבחינת אי"ה מקום כבודו וכו', שעל-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה וכל הקלפות נתבטלים ואז נתגלה כבודו כנ"ל. נמצא, שעקר עבודת האדם שהוא לגלות כבודו יתברך, הוא דיקא על-ידי הבקשה והחפוש בכל מקומות הרחוקים מהקדשה וכו' כנ"ל, על-ידי שידע שגם שם נעלם ונסתר כבודו יתברך, בבחינת אם יאמר לך אדם היכן אלוקיך תאמר לו בכרך גדול של רומי, המוכא בהתורה הנ"ל. על-כן

הוא על-ידי שאנו יודעין שגם המקומות המטנפים בעצמן שרחוקים מכבודו יתברך גם הם יונקים ממנו יתברך ממאמר הסתום שהוא שרש כל הכבוד כנ"ל. ותכף כשיודעין זאת ומחפשיין ומבקשיין גם שם אחר כבודו יתברך, בחינת אי"ה מקום כבודו כנ"ל, אזי תכף נתבטלים הקלפות וכל מקומות המטנפים, כי כל כחם ויניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה מחמת שיונקים ממאמר סתום ונעלם כנ"ל. אבל תכף כשיודעין זאת שגם יניקתם בעצמן הוא מה' יתברך מבחינת מאמר סתום, שוב אין להם שום יניקה ונתבטלים לגמרי. ואזי כשהם נתבטלים, אזי חוזר ונתגלה שם כבודו יתברך בהתגלות גדול, בבחינת ספרו בגוים את כבודו. וכתוב: הגידו באיים כבדי וכו'. כי מה שבתחלה לא נתפשט הכבוד לשם בבחינת וכבודי לאחר לא אתן, זה היה רק מחמת שהיה שם התגברות הקלפות, בחינת מקומות המטנפים. אבל תכף כשהם נתבטלים על-ידי שידעו האמת שיניקתם מה' יתברך ממאמר סתום שעל-ידי זה נתבטלים לגמרי כנ"ל, אזי תכף נתגלה שם כבודו יתברך. וזה עקר עבודת האדם לגלות כבודו יתברך מכל המקומות שהיה נסתר ונעלם בהם למען דעת כל עמי הארץ האמת כי מלא כל הארץ כבודו. ועל-כן באמת עקר העבודה על-ידי הבקשה

על-ידי שמקיים מצות כבוד אב ואם, בזה מגלה כבודו יתברך מכל ההסתרות, כי כבוד אב ואם זה בחינת שמכרר הכבוד הנעלם והנסתר שמשם ההולדה כנ"ל, שבזה הכבוד הנעלם היו תחלה הקלפות נאחזין מאד שמשם התגברות תאנה זאת שעל ידה ההולדה, ועכשו כשזה הבן חוזר ונותן כבוד ליוולדיו, כי הוא מאמין שאביו ואמו הגדילו כבודו יתברך על-ידי שהולידו אותו שבשביל זה מגיע להם כבוד, בבחינת כי מכבדי אכבוד, נמצא, שמאמין בהאמת שהולדתו נמשכת משרש הכבוד, דהינו מבחינת מאמר סתום שהוא שרש כל הכבוד. ואזי מגלה הכבוד שהיה נסתר ונעלם על-ידי מקומות המטנפים, כי הם נתבטלים על-ידי שמגלים שגם הם בעצמן יונקים ממנו יתברך וכו' כנ"ל. ועל-ידי זה יכול לעסק בעבודת ה' יתברך ולגלות כבודו יתברך כל ימי חייו, כי עקר התגלות כבודו יתברך הוא על-ידי שידועים ומאמינים שגם במקומות המטנפים נעלם ונסתר שרש כבודו יתברך, שזהו בחינת מצות כבוד אב ואם כנ"ל:

ד וזה: כבוד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיה. כי על-ידי כבוד אב ממשכיין הכבוד ממאמר סתום שנתגלה על-ידי כבוד אב על-ידי שמגלין שההולדה משם כנ"ל, ושם עקר האריכות ימים כידוע בכתבים, שבשביל זה היו הדורות הראשונים בימי אדם ונח מאריכין ימים מחמת שקבלו חיות מבחינת אריך אנפין, בחינת פתר, שהוא בחינת המאמר סתום הנ"ל, בחינת אי"ה כידוע. ומחמת שעל-ידי כבוד אב זוכין לעלות לשם כנ"ל, על-כן זוכין על-ידי זה לאריכות ימים בחינת למען יארכון ימיה וכו':

ועל-פי זה יכולין להבין קצת מה שהדורות הראשונים הנ"ל היו רשעים כל כך אף-על-פי שינקו מקדשה גבה כל כך מבחינת אריך אנפין פתר כנ"ל. אך, באמת, אדרבא, דיקא על-ידי זה לא היו יכולים לעמד בנסיון, כי מחמת שניקתם היה

ג וזה שכתב בלקוטי תורה מהאר"י ז"ל בפרשת וירא שמצות כבוד אב ואם הוא מחמת שאביו ואמו נותנין לו לבוש שעל-ידי זה כל עבודתו וכו'. מוכן שם שעבודת האדם על-ידי מצות כבוד אב ואם, כנ"ל:

ג וזה שכתב בלקוטי תורה מהאר"י ז"ל בפרשת וירא שמצות כבוד אב ואם הוא מחמת שאביו ואמו נותנין לו לבוש שעל-ידי זה כל עבודתו וכו'. מוכן שם שעבודת האדם על-ידי מצות כבוד אב ואם,

שהוא עוסק תמיד לגרש הקלפות ולגלות כבודו מההעלם אל הגלוי. שזהו בחינת התגלות התורה שהוא עקר כבודו יתברך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: אין כבוד אלא תורה. ומתחלת בריאת העולם עד הנה הוא עוסק בזה עד שיגמר בשלמות לגלות כבודו יתברך פראוי, ואז יבוא לגאלנו, שאז יהיה עקר התגלות כבודו בכל העולם, כמו שכתוב: ונגלה כבוד ה' וכו'. ועל-כן על-ידי בחינת ורוח אלקים בחינת רוחו של משיח שהוא מגלה כבודו יתברך מההעלם כנ"ל, על-ידי זה: ויאמר אלקים יהי אור וכו'. וכן: ויאמר אלקים יהי רקיע וכו'. וכן כל המאמרות שכלם הם בחינת התגלות כבודו מההעלם אל הגלוי מבחינת אי"ה לבחינת מלא כל הארץ כבודו, שכל זה נעשה על-ידי בחינת רוחו של משיח. וזה עקר עבודת האדם כל ימי חייו כנ"ל:

ו וזה בחינת עתידין פתי תרטיאות וכו' שילמדו בהם תורה ברבים, שנאמר: ונשארו גם הוא לאלקינו. כי ישראל מחפשין ודורשין אחר כבודו יתברך תמיד אפלו בגלות בכל מקומות הרחוקים, בחינת מקומות המטנפים שהם בחינת פתי תרטיאות וקרקיסיאות שלהם, ועל-ידי הבקשה והחפוש אחר כבודו יתברך גם שם, על-ידי זה מבטלין אחיזת החיצונים ונתגלה כבודו יתברך גם שם כנ"ל. עד שיזכו שגם

מבראשית-מאמר סתום וכו', שמשם יניקת הקלפות, על-כן התגברו בהם ביותר אחיזת הקלפות שיונקים משם. והם היו צריכים אז לדרש ולבקש הרבה את ה' יתברך במקומות ההם, ואז היו עולים בתכלית העליה. אבל הם לא עמדו בנסיון ולא דרשוהו ובקשוהו פראוי, ועל-ידי זה נתאחזו בהם ביותר תקף הסטרא אחרא שנייקתם משם, ומחמת זה היו רשעים כל כך:

ה וזה בחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ הייתה תהו ובהו וחשך וכו'. כי תהו ובהו וחשך, שהם תקף אחיזת הקלפות, יניקתם מבחינת בראשית-מאמר סתום כנ"ל. וזהו: ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, זה בחינת התגלות האור מתוך החשך, התגלות כבודו מהעדר הכבוד, כי הקלפה קדמה לפרי, כי הם יונקים ממאמר סתום שהוא קודם וראשון לכל. ועל-כן תקף כשנתהוה המאמר סתום בראשית, תקף מעצם ההעלמה וההסתרה נתאחזו הם בחינת והארץ הייתה תהו ובהו וחשך וכו'. אך ורוח אלקים, דא רוחו של משיח. מרחפת על פני המים דא אורייתא, כי עקר התגלות הכבוד מתוך המאמר סתום לגרש אחיזת הקלפות ולגלות להמשיך כבודו ממאמר סתום, מההעלם אל הגלוי, שזה עקר עבודת האדם, עקר בחינה זאת נעשית בשלמות על-ידי רוחו של משיח,

שבקש דוד שיודיעו ה' יתברך מה יעשו אותם שהפרו תורתך וכו', עין שם. וברוח קדשו השיג בתוך שאלתו תשובה על דבריו, כי זה הפסוק בעצמו הוא בחינת תקונם של הבעלי תשובה, כי זה הפסוק מרמז על אורייתא דעתיקא, כמו שכתוב בזהר בתחלת האדרא רבא ומוכא בדבריו ז"ל פתח רבי שמעון ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך, דא אורייתא דעתיקא וכו' שהוא בחינת שרשי התורה כידוע. ושם הוא למעלה מהתורה, ושם עקר התקון של הבעלי תשובה. ושם יכולין לתקן גם נשמת המת מי שיכול לעלות לשם. ועל-כן באמת עקר התקון על-ידי הצדיק הגדול שיכול לעלות לשם ששם יכול לתקן הכל. ועל-כן אומרים קדיש על המת, כי קדיש הוא בבחינת אי"ה מאמר סתום הנ"ל, כי קדיש הוא למעלה מכל הקדשות, בבחינת בריך הוא לעלא מן כל ברכתא ושירתא וכו', שזהו בחינת אי"ה מאמר סתום הנ"ל, ועל-כן שם עקר התקון של המת. ועל-כן אומרים קדיש דיקא בשביל תקונו וכו"ל. ועל-כן עקר התקון כשמניח בניים שאומרים עבורו קדיש שהוא בחינת אי"ה, שמתקן כל הפגמים והפשעים, אפלו אם נפל חס ושלום לבחינת מקומות המטנפים בעונותיו, כי בחינת אי"ה הוא התקון של מקומות אלו, שזהו בחינת קדיש שאומרים הבנים שנמשכו לעולם על-ידי בחינה זאת, כמבאר לעיל לענין

בהם ילמדו תורה ברבים, כי גם שם יתגלה כבודו על-ידי הבקשה והחפוש אחר כבודו יתברך, תמיד כנ"ל: וזהו בחינת הקדיש שאומרים היתומים על אביהם ואמם כל השנה, ואחר כך ביום היאר צייט, שהוא בשביל תקון לנשמת המת. ולכאורה אין הדבר מובן מדוע בחרו לומר קדיש דוקא ולא שאר דברים שבקדשה. אך על-פי הנ"ל מובן קצת, כי עקר תקון שיכולין לעשות לנשמת המת הוא רק על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, כי הלא הוא כבר מת והלך לעולמו ושם אין מעשה של שום מצוה, כי היום לעשותם כתיב, וכפי מה שפעל במעשיו בן משלמין לו שם, כי הכל לפי החשבון ומה מועיל לו מה שעושים בשבילו כאן. אך עקר תקונו הוא על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, שהוא בחינת מאמר סתום שהוא למעלה מהתורה, כי התורה כולה בעשרת הדברות שהם בחינת עשרה מאמרות שהם בחינת התגלות כבודו יתברך, כי אין כבוד אלא תורה, ובחינת אי"ה, בחינת בראשית שהוא מאמר סתום, הוא למעלה מהתורה בחינת שרשי התורה. ושם נתהפך הכל לטובה, כי שם הוא שרש התשובה שהוא למעלה מהתורה והחכמה. כי על-פי דין אין מועיל תשובה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וזה בחינת עת לעשות לה' הפרו תורתך שנאמר על תקון הצריכים לשוב, כמו שפרש רש"י שם

כבוד אב ואם כנ"ל. כי גם בהקדיש מקימין מצות כבוד ביותר, כי זהו עקר הכבוד שלהם שעושה להם טובה אחר כך על-ידי בחינת אי"ה שהוא בחינת הקדיש כנ"ל. נמצא, שעל-ידי הקדיש שאומרים הבנים על אביהם ואמם, על-ידי זה מקימים

מצות כבוד, ומתקנים תחלת הפגם של ההולדה שנתאחזו שם בחינת מקומות המטנפים, בחינת הן בעוון חוללתי וכו'. כי על-ידי הקדיש שהוא בחינת אי"ה כנ"ל, על-ידי זה עולין לשם לבחינת אי"ה וכו' שעל-ידי זה עקר התקון על כל זה וכנ"ל והבן:

הלכות ערובי תחומין הלכה ו (נכתב בטבת תקצ"ג) [יט]

תחום שבת אלפים אמה

א פי עקר קדשת ישראל הוא קדשת שבת קדש, שהוא כלל כל התורה כלה כמו שאמר רבותינו ז"ל, כי כל הקדשות שישאל ממשיכין על עצמן על-ידי תורה ומצות, הם בחינת קדשת שבת, כמובא בספרים, כי קדשת שבת צריכין להמשיך על עצמו בכל ששת ימי החל, שזהו בחינת זכור את יום השבת לקדשו, וזכרו מאחד בשבת, הינו על-ידי כל התורה והמצוות שעושין בכל ימי החל על-ידי זה ממשיכין על עצמן קדשת שבת שהיא כלל קדשת ישראל, ועל-פן צריכין לזהר מאד בכבוד שבת קדש, והעקר לקבל את השבת בשמחה ובטוב לבב ולהרחיק כל מיני עצבות בשבת, אפלו עצבות ודאגות מחטאיו ופשעיו המרבים צריכין להרחיק בשבת בכל כחו, כי אפלו בחל צריכין להרחיק מאד את העצבות בפרט בעת שעוסקין באיזה

קדשה בתורה או במצוה, שצריכין להתגבר ביותר שיהיה בשמחה גדולה ולבלי לשום אל לבו אז אפלו דאגות העוונות, רק לשמח את עצמו במעט טוב שיש בו עדין, כמבאר אצלנו הרבה בזה, מכל-שכן וכל-שכן בשבת קדש שאז אסור שיהיה בו שום עצבות ומרה שחרה כלל, כי זה עקר קדשת שבת לשמח בו בכל עז, כי הוא יום שמחה וחדוה בכל העולמות, כמו שכתוב בזהר הקדוש: כדין חדוה ותפנוקא אשתמע וכו', כי כל הדרכים והעצות הקדושות שיכולים לבוא על ידם לשמחה וחדוה, כלם מתעוררים ומאירים בשבת באור גדול, רק אף-על-פי-כן צריך האדם להמשיכם על עצמו, ואז בשבת בקל יוכל להמשיך על עצמו דרכי השמחה, ועל-ידי זה יזכה להמשיך השמחה של שבת גם בימי החל, שזה עקר הקדשה שממשיכין

בחינת מקומות המטנפים, עקר קיומם נמשך דיקא מבחינת איה מקום כבודו, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, שמשם מקבלין כל העשרה מאמרות, כי הוא כולל כלם, ומשם דיקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד הנ"ל, כי הם מקבלים מגדל ההעלמה וההסתרה של מאמר זה. ועל-כן כשאדם נופל לשם חס ושלוש, ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ורואה עצם רחוק מה' יתברך, אל יפל על-ידי זה חס ושלוש, כי אדרבא, על-ידי זה בעצמו שרואה גדל רחוקו שרחוק מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש איה מקום כבודו וכו', על-ידי זה בעצמו עקר תקונו ועליתו בבחינת ירידה תכלית העליה. כי על-ידי הבקשה והחפוש איה וכו', על-ידי זה עולה לבחינת איה שהוא בחינת מאמר סתום, שהוא בחינה גבה מאד, בחינת בראשית וכו', שמשם עקר קיום וחיות של כל העשרה מאמרות וכו', עין שם כל זה היטב היטב:

ג וכל אלו הדרכים הקדושים של שמחה והתחזקות צריכין לילך בהם מאד, כי בזה תלוי עקר יהדותו כידוע ומובן לכל מי שרוצה להיות איש ישראל באמת לנצח, אבל אין האדם זוכה לילך בהם כי אם בכח קדשת שבת קדש שהוא בחינת כח הצדיק האמת, שהוא בחינת שבת, כמו שכתוב בזהר: אנת שבת דכלהי יומא (וכמובא בדברי ז"ל), כי

משבת על ששת ימי החל, דהינו שמחת המצוה שהיא העקר, כי עקר שלמות המצוה ועליתה הוא על-ידי שמחה, ועקר השמחה נמשכת משבת על ימי החל:

ב כי איתא בדברי אדוננו מורנו ורבנו הקדוש והנורא ז"ל כמה עצות ודרכים להתחזק לשמח את נפשו תמיד, שעל-ידי זה ישאר על עמדו ולא יפל לעולם חס ושלוש, שזהו עקר הכל כידוע, אך עקר ההתחזקות ביותר הוא על-פי מה שכתוב בשני תורות קדושות שהם 'אזמרה לאלקי בעודי בלקוטי א' בסימן רפ"ב, ומה שכתוב על פסוק: 'ואיה השוה לעלה בלקוטי תנינא בסימן י"ב, עין שם היטב. כי בהתורה אזמרה לאלקי בעודי וכו' מבאר שכשהאדם רואה שרחוק מאד מאד מה' יתברך ומעשיו מכערין מאד, אף-על-פי-כן יראה לחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה נקדה טובה, כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה מימיו. ואף-על-פי שגם המצוה יש בה פסלת הרבה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים בודאי יש בה איזה נקדה טובה. וכן יבקש ומצא בעצמו עוד איזה נקדות טובות וכו', ועל-ידי זה יוכל להתפלל וכו', וזהו אזמרה וכו', עין שם. ובסימן י"ב בלקוטי תנינא על פסוק ואיה השוה לעלה, מבאר נפלאות מענין ירידה תכלית עליה, עין שם היטב. והכלל, שמקומות הרחוקים מאד מה' יתברך, שהם

המתגלים ששם התגלות כבודו יתברך אין יכולים מקומות המטנפים לקבל שום חיות, כי יש גבול לכל כבוד שמלכש בכל מאמר ומאמר מהעשרה מאמרות שלא יתפשט ויצא לחוץ למקומות האלו חס ושלום, בחינת וכבודי לאחר לא אתן, אבל בחינת איה מאמר סתום, שהוא בחינה גבה ונעלמת מאד מאד, מגדל העלמו והסתרתו, משם דיקא מקבלין מקומות הרחוקים הנ"ל. ועל-כן כשהאדם נופל לשם חס ושלום, כשמחפש ומבקש איה מקום כבודו מחמת שרחוק מכבודו מאד כנ"ל, על-ידי זה דיקא הוא עולה בתכלית העליה, כי עולה לבחינת 'איה' בקדשה שהיא בחינה גבה מאד, שהיא שרש הכל, שמשם מקבלין כל המאמרות, שהם התגלות כבודו, שבהם נברא כל העולם, עין שם כל זה היטב:

ועל-כן עקר דרך עצה קדושה הזאת אין זוכין אליה כי אם על-ידי קדשת שבת וקדשת הצדיקים, כי הצדיקים הגדולים כבר זכו לעלות לשם לבחינת 'איה' בקדשה על-ידי רבוי צדקתם שעלו מדרגא לדרגא, עד שזכו לתכלית העליה לבחינת 'איה', שהוא בחינת פתר עליון, בחינת בראשית וכו'. ומחמת שהם זכו לבוא לשם, על-ידי זה יש להם כח להמשיך ולהאיר בכל העולם דרך הקדש הזה שאפלו מי שנפל למקום שנפל חס ושלום, אפלו אם נפל חס

דרך הקדש של אומרה לאלקי בעודי הנ"ל, עקר הארתו הוא בשבת...
ה וכן הדרך הקדש שגלה על פסוק: 'ואיה השה לעלה', עין שם היטב ושים לבך היטב להבין הדברים, בפרט להבינם למעשה, להכניס בלבך העצות הדקות, העמקות, האמתיות, לקימם בתמימות ובפשיטות. ועקר זה הדרך נמשך גם-כן רק על-ידי קדשת שבת קדש וקדשת הצדיק האמת, שהם בחינה אחת כנ"ל, כי עקר הענין המבאר שם הוא שאפלו כשאדם נופל חס ושלום למקומות הרחוקים מאד מאד מה' יתברך, שהם בחינת מקומות המטנפים, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי גם במקומות האלו אף-על-פי שהם רחוקים מאד מכבודו יתברך בבחינת וכבודי לאחר לא אתן, כמו שכתוב שם, אף-על-פי-כן אם יחפש ויבקש את כבודו מחמת שרואה גדל רחוקו מכבודו יתברך ויצטער ויתגעגע ויחפש ויבקש איה מקום כבודו, על-ידי זה בעצמו יתהפך הירידה לעליה גדולה, כי יעלה לבחינת 'איה' בקדשה, שהוא בחינה גבה מאד מאד, כי 'איה' הוא מאמר סתום, שהוא למעלה מן הכל, וכל המאמרות שהם בחינת התגלות כבודו יתברך, כלם מקבלים משם וממנו דיקא מקבלין חיות המקומות הרחוקים, שהם בחינת מקומות המטנפים, כי מבחינת המאמרות

בחינת אלפים שנה שקדמה תורה לעולם, הנינו בחינת שתי הדרכים הקדושים הנ"ל, שהם בחינת 'אזמרה לאלקי בעודי' ואיזה השה לעלה, שהם בחינת שני אלפין, שני שכליות קדושים אמתיים, שהם הם תחום שבת, שהוא גבול הקדשה, שעל ידם נשארין כל ימי חייו בגבול ותחום הקדשה, ואין יוצאין לחוץ חס ושלום, שזהו בחינת תחום שבת, כי שבת כלליות קדשת ישראל כנ"ל. כי הדרך של אזמרה וכו' הוא בחינת אל"ף, בבחינת האלף לך שלמה, שהוא בחינת שבת מלך שהשלום שלו, שאז מאירין האלף אורות שמחזירין לישראל בתוספות שבת, כידוע בפונות שכל זה האור נמשך על-ידי הדרך הקדש של אזמרה הנ"ל...

ז וכן הדרך של איזה הנ"ל הוא גם-כן בחינת אל"ף, כי איזה בחינת בראשית, בחינת מאמר סתום ונעלם, זהו בחינת אל"ף, בחינת פלא עליון, בחינת פתח דאממר עלה: במפלא ממך אל תדרש. דעלה אתמר: מגיד מראשית אחרית וכו'. שכל זה הוא בחינת אל"ף, שהוא אותיות פלא כידוע, שהוא ראשון לכל האותיות, שכל זה בחינת איזה שהוא סתום ונעלם מאד מאד בבחינת פלא, שעל-ידי זה דיקא יש להם ניקה משם מגדל ההעלמה וכו', ובשבת מאיר זה האור בדרך נפלא ונורא, ומשם השגת הצדיק שעולה

ושלום לבחינת מקומות המטנפים, אף-על-פי-כן יבקש ויחפש גם שם איזה מקום כבודו וכו' כנ"ל, ועל-ידי זה יעלה לתכלית העליה לבחינת איזה, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום כנ"ל. וזה הוא בעצמו בחינת כח קדשת שבת, כי בשבת עולין כל הנפשות וכל העולמות למעלה מעלה עד בחינת איזה הנ"ל שהוא בחינת רעוא דרעוין, כידוע. על-כן בכח קדשת שבת שאז מאיר בחינת איזה בקדשה, וכן בכח קדשת הצדיקי אמת שזכו לבחינת איזה בקדשה, בכחם יכולים להחיות כל הנופלים לבחינת מקומות המטנפים, שגם משם יוכל לעלות בתכלית העליה, על-ידי שלא יתיאשו את עצמם גם שם ויבקשו ויחפשו איזה אפוא עצה לשוב לה' יתברך וכו' כנ"ל. על-כן גם עקר הדרך הזה של 'איזה'. אין זוכין כי אם על-ידי קדשת שבת, שהוא בחינת קדשת הצדיקי אמת כנ"ל. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל, לענין חטא אדם הראשון שנתגרש מגן-עדן וכו': ושבת אגין עלוהי, כי חטא אדם הראשון כולל כל החטאים שבעולם, ועקר ההגנה וההצלה הוא שבת, כי על-ידי קדשת שבת נמשכים הדרכים קדושים הנ"ל, שעל-ידי זה זוכין לתשובה ויתקן הכל כנ"ל:

ו וזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה. אלפים אמה זה בחינת שני אלפין, שהם בחינת שני שכליות,

וְאֵהָבֶתָּ, שֶׁהֵם כָּלֵל אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, כִּי
 הַצְדִּיקִים וְתַלְמִידֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם, הֵם עוֹסְקִים רַק
 לְהַמְשִׁיךְ וְלְהַאִיר שְׁלֵמוֹת הָאֲמוֹנָה
 בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה
 בְּאֲמוֹנָה כִּידוּעַ, וְאֵלּוּ הָאַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה עָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁלָּהֶם
 שָׁבָהּם יוֹשְׁבִים וְעוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ
 וְלְהַאִיר הָאֲמוֹנָה בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא כָּלֵל
 הַתּוֹרָה, הִיָּה לָהֶם לְכָל עִיר אֶלְפִים
 אִמָּה מִגְרֵשׁ וְכוּ', שֶׁמֶשֶׁם אָנוּ לְמַדִּים
 תְּחוּם שִׁבְתָּ, כִּי הֵם עוֹסְקִים לְהַמְשִׁיךְ
 הַדְרָכִים הַקְּדוּשִׁים הַנִּלְעַל עַל יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת אֲזוּמָרָה וְכוּ' וְאִיָּה וְכוּ',
 שֶׁהֵם בְּחִינַת אֶלְפִין, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵצֵא
 שׁוּם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מֵהַגְּבוּל, עַל-יַדֵּי
 שֶׁמֶמְשִׁיכִין וּמְאִירִין בָּהֶם שְׁתֵּי
 הַדְרָכִים הַנִּלְעַל, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּחוּם
 שִׁבְתָּ כַּנִּלְעַל. וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶלְפִי אִמָּה
 מִגְרֵשׁ וְאֶלְפִי אִמָּה שְׁדוֹת וּכְרָמִים:
 אֶלְפִי אִמָּה מִגְרֵשׁ שֶׁהִיא פְּנוּי לְכָל, כְּמוֹ
 שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, זֶה בְּחִינַת הַלְמוּד
 שֶׁל וְאִיָּה הַנִּלְעַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֶלְפִי
 כַּנִּלְעַל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִגְרֵשׁ שֶׁהוּא פְּנוּי
 לְגַמְרֵי, כִּי בְּחִינַת אִיָּה הַנִּלְעַל שֶׁמְחִיָּה
 וּמְקִים אֶפְלוּ הַנוֹפְלִים לְבְּחִינַת
 מְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים בְּיִתְרוֹ כַּנִּלְעַל,
 שְׁחִיּוֹתָם מִבְּחִינַת הַהֶעֱלָמָה שֶׁל
 בְּחִינַת אִיָּה כַּנִּלְעַל, זֶה בְּחִינַת חֲלָל
 הַפְּנוּי, שֶׁשָּׁם כְּכִיכּוֹל פְּנוּי מְאַלְקוֹתוֹ,
 כְּמוֹכֵן מִדְּבָרָיו שֶׁדָּבַר עִמִּי אַז, כַּנִּדְפַס
 שָׁם בְּסוּף שֶׁהוּא מְרַמֵּז בְּמֵאֵמֶר
 רְבוּתֵינוּ ז"ל: כָּל חֲלָלָה דְעֵלְמָא וְכוּ',
 עֵין שָׁם. אֲבָל בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ גַּם בְּחֲלָל

לְשָׁם. וְעַל-יַדֵּי זֶה יְכוֹל לְהַכְנִים
 בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁאֶפְלוּ מִי שְׁנוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם
 לְמְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים מֵאֵד הַנִּלְעַל, שֶׁגַּם
 שָׁם יִחַפְּשׂוּ אֵת ה' יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת
 אִיָּה וְכוּ' כַּנִּלְעַל וְעַל-יַדֵּי זֶה יַעֲלוּ
 בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה לְבְּחִינַת אִיָּה וְכוּ'
 כַּנִּלְעַל. נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת אִיָּה הוּא גַם-כֵּן
 בְּחִינַת אֶלְפִי שֶׁמְאִיר בְּשִׁבְתָּ. וְאֵלּוּ
 הַשְּׁתֵּי אֶלְפִין הֵם בְּחִינַת תְּחוּם שִׁבְתָּ,
 כִּי דִיקָא עַל-יַדֵּי אֵלּוּ הַשְּׁנַיִ הַלְמוּדִים
 הַקְּדוּשִׁים זוֹכִים לְשָׂאֵר עַל עַמְדוֹ,
 לְכָלִי לְצֵאת מִן הַתְּחוּם וּגְבוּל הַקְּדוּשָׁה
 כַּנִּלְעַל. וְזֶה בְּחִינַת אֶלְפִים אִמָּה שֶׁל
 תְּחוּם שִׁבְתָּ כַּנִּלְעַל, שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים
 אוֹתָם מְעַרֵי הַלְוִיִּם, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו
 רְבוּתֵינוּ ז"ל, שֶׁהִיָּה לָהֶם אֶלְפִי אִמָּה
 מִגְרֵשׁ וְאֶלְפִי אִמָּה שְׁדוֹת וּכְרָמִים, כִּי
 כֹהֲנִים וְלוֹוִיִּם הֵם בְּחִינַת צְדִיקֵי הַדּוֹר
 וְתַלְמִידֵיהֶם, כִּי הַצְדִּיק וְהָרַב הָאֵמַת
 הוּא בְּחִינַת כֶּהֱן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: כִּי
 שְׁפַתִּי כֶהֱן יִשְׁמְרוּ דַעַת. וְדָרְשׁוּ
 רְבוּתֵינוּ ז"ל: אִם הָרַב דּוֹמָה וְכוּ'.
 וְלוֹוִיִּם הֵם בְּחִינַת תַּלְמִידֵיהֶם הַנְּלוֹוִים
 אֵלֵיהֶם לְשִׁרְתָּם, בְּחִינַת וְנָלוּוּ אֵלֶיךָ
 וַיִּשְׁרְתוּךָ, שֶׁהֵם מְקַבְּלִים מֵהֶם
 הַהֲלָכוֹת לְהוֹרוֹת אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַדְרָךְ אֲשֶׁר יִלְכוּ בָּהּ וְכוּ'. וְאֵלּוּ
 הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם הִיָּה לָהֶם אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה עָרִים לְשִׁבְתָּ, שֶׁשׁ עָרֵי מְקָלָט
 וְעֲלֵיהֶם אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר, שֶׁהֵם
 מְרַמְזִים עַל כָּלֵלוּת הָאֲמוֹנָה שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁשׁ תְּבוֹת
 שֶׁבְּפָסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְעֲלֵיהֶם
 אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוֹת שֶׁבְּפָרְשַׁת

הפנוי נעלם אלקותו יתברך. וזהו בחינת מה שמקבלין חיות מאיה וכו'. וזה בחינת אלף אמה מגרש שהיה פנוי מכל לתקן על-ידי זה בחינת חלל הפנוי, להחיות אפלו הנופלים לשם להאיר בהם בחינת האלף שהוא בחינת איה וכו". ואלף השני הוא אלף אמה שדות וכרמים, זה בחינת הלמוד הקדוש של אומרה הנ"ל...
ח ואגב דאתינן להכא לעסק בענין השתי תורות הנ"ל שהם 'איה' ו'אומרה' וכו', נבוא לבאר על פיהם מאמר רבתינו ז"ל בשבת דף עז: בהאגדה הפליאה מאד, והוא מה ששאל רב זירא לרב יהודא וכו', ואי בעי מנה כל חללי דעלמא הוה אמר לה וכו'. וכבר זכינו שגלה לנו אדונינו מורנו ורבנו כמה שאלות מהם. וגם אמר לי שהרבה מדברי האגדה הנ"ל שיך להתורה איה הנ"ל ולשאך תורות שגלה אז בעת ההוא, כנדפס שם במקומו בסימן י"ב אצל התורה איה הנ"ל, עין שם.
 עתה שלח ה' בלפי לבאר שתי שאלות על-פי שתי תורות הנ"ל. וזה לשון הגמרא, מאי טעמא קנא דקמצא וכיכא משום דדירי בחלפי ואי קשיא נדיא ומתעורא. ופרש רש"י: קמצא. ארבה: חלפי. ערבה: ואי קשיא נדיא ומתעורא. ואם היתה קשה תגוד ותעקר כשתפה בעצם: ומתעורא. ויסתמו עיניה וכו'. פי כבר מבאר בסוף סימן י"ב הנ"ל, שבחינת איה הנ"ל, שהוא מאמר

סתום בראשית, שמשם דיקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד מגדל ההעלמה וההסתרה, זהו בחינת סוד חלל הפנוי שמשם צמצם כביכול אלקותו יתברך וכו', ועל-כן אי אפשר לתרץ הקשיות והחקירות הבאים משם, כמבאר כל זה היטב בהתורה "בא אל פרעה" בלקוטי א' בסימן ס"ד, עין שם היטב. ואיתא שם שחיות החלל הפנוי שבאמת נעלם שם אלקותו יתברך, ואף-על-פי-כן הוא בבחינת פנוי מכל, שגראה לפי דעת אנושי כשני הפכים, אך באמת שניהם אמת, אך אי אפשר להבין זאת עתה בשכל אנושי ועל-כן כל הקשיות הבאים משם אסור לכנס בהם לישיבם ולתרגם, כי עליהם נאמר: כל באיה לא ישובון, רק להתחזק באמונה לבד. ומבאר שם, שחלל הפנוי הוא בבחינת ארבה שהוא קמצא, כי הוא כהוא קמצא דלבושה מנה ובה, עין שם. ובאמת גם ענין בחינת איה הנ"ל, הוא גם-כן בחינת ההעלמה של חלל הפנוי כנ"ל, ועל-כן מי שנופל חס ושלום למקומות הרחוקים האלו הבאים משם, עקר עצתו שיחפש ויבקש את ה' יתברך גם משם, כי באמת לאמתו גם שם נעלם ה' יתברך, אך אי אפשר למצאו בשום שכל וסכרא, כי אם על-ידי הבקשה והחפוש איה וכו' וכו". והבן הדברים היטב לעצה להתחזק בכל מקום שהוא בכל מה שיעבר עליך כל ימי חיך, כי אינך

התחזקות האדם מכנה בשם קרנות, כמו שכתוב: וקרני ראם קרניו וכו'. וכמו שכתוב: וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק, שפרושו שמגדע התחזקות הרשעים וירומם התחזקות הצדיק. וכתוב: הלא בחזקנו לקחנו לנו קרנים. וכן הרבה במקרא. וזה בחינת וירם קרן לעמו וכו' וירם קרן משיחו. ועקר התחזקות של כל הברואים הוא כפי חיות אלקות הנמשך להם דרך הקדשה או דרך הסטרא אחרא, רחמנא לצלן, כי הארת חיות אלקותו יתברך מכנה גם כן בשם קרן, כמו שכתוב: קרנים מידו לו. וזה בחינת כי קרן עור פניו, ושאל: מאי טעמא קרנא דקמצא רכיכא, שחיות והתחזקות של בחינת חלל הפנוי הוא בבחינת רכיכא, כי אין רואים שם שום אור, והוא דק מן הדק, והוא נדחה ונתעלם בפני כל הנכנס לשם, כדרך דבר הרך שהוא נדחה בפני כל. והשיב: משום דדירי בחלפי, פרש רש"י: ערבה. זה בחינת כל הרחוקים מהקדשה מאד, שהם בחינת ערבי נחל שאין בהם לא טעם ולא ריח, שלהם נמשלו פושעי ישראל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ואי קשיא וכו', הינו שהשיב, שאדרבא, במקומות כאלו עקר ההתחזקות הוא דיקא על-ידי זה, על-ידי בחינת רכיכא, שהוא בחינת הרפו ודעו כי אנכי ה' וכו'. ועל-זה אמרו רבותינו ז"ל: לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהיה

יודע מה יעבר עליך. ומי שרוצים להכניסו בדרך הקדשה באמת, אי אפשר לו לנכנס בשלמות כי אם כשמנסין אותו בבחינה זאת שנופל למקומות כאלו. וכשמחזק את עצמו על-פי הדרך של איה הנ"ל, אז יזכה שתהיה הירידה תכלית העליה וכו' כנ"ל, אבל צריך להיות חזק מאד מאד בדעתו. ועקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי שבאמת אין לנו שום שכל כלל, כמו שכתוב: כי בער אנכי מאיש וכו' ואנו מחיכים להשליך ולבטל שכלנו לגמרי רק להאמין בדרך הצדיקי אמת שבאמת יש חיות אלקות בכל המקומות הרחוקים מאד מאד, אפלו במקומות המטנפים וכו' שנאמר עליהם: וכבודי לאחר לא אתן. רק שאי אפשר בשום שכל אנושי למצא שם כבוד אלקותו יתברך, מאחר ששם פנוי מאלקותו יתברך בבחינת וכבודי לאחר לא אתן, רק צריכים שם לחפש ולבקש איה מקום כבודו וכו' וכנ"ל, ורק על-ידי זה יעלה בתכלית העליה וכנ"ל:

ט וזהו בחינת מאי טעמא קרנא דקמצא רכיכא. 'קמצא' הוא בחינת סוד חלל הפנוי, שהוא כהוא קמצא דלבושה מנה ובה כנ"ל. 'קרנא' זה בחינת חיות אלקות הנמשך לשם בהעלם גדול, כי קרן מרמו על התחזקות של החיה או האדם, כי עקר חזק השור והחיות הוא בקרנות שלהם. ועל-כך גם

מאד הנ"ל להעלות משם כל הנופלים לשם, רחמנא לצלן, על-כן בעת שנמשח דוד נאמר: ואנכי היום רך ומשוח מלך. הינו בחינת רך כקנה הנ"ל, שזאת הבחינה בשלמות אין מי שיזכה כמו משיח שיכבש כל העולם ויתקנו על-ידי בחינה זאת. וזהו בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק: ויקראו לפניו אברך. שהוא בחינת אברך. הינו אף-על-פי שהוא אב בחכמה, אף-על-פי-כן הוא בבחינת רך, בחינת רך כקנה הנ"ל, כי גם יוסף הוא בחינת משיח, בחינת משיח בן יוסף וכנ"ל. וזהו: ואי קשיא נדיא ומתעורא. ששם במקומות כאלו שנעלם האור מאד, אם יהיה קשה לו ויכנס בקשיות ותרוצים, מתעורא שישתמו עיניו כענן וישאר בחשך לגמרי, כי אי אפשר לישיב הקשיות והבלבולים הבאים משם, על-כן צריכין שם להיות רך, בבחינת רך כקנה לבלי להשיב דבר, רק להיות חזק בשרש גדילתו ושרשו להתחזק באמונה שלמה, ולבקש ולחפש את ה' יתברך שם גם-כן בבחינת איה הנ"ל. ואז דיקא יזכה לתכלית העליה כנ"ל:

י וזה סוד מה שאמרו רבותינו ז"ל: נטיעות הראשונות פקרני חגבים, הינו בחינת קרנא דקמצא הנ"ל, והבן היטב. כי אף-על-פי שהם אמרו לענין המשכת האור של תחלת האצילות שהתחיל בדקות בבחינת קרני חגבים, ואנחנו מדברים בענין

קשה כארו. כי קנה אפלו כל הרוחות שבעולם אין יכולין להזיזו ממקומו, כי הוא רך ונכפף בפני כל, ואף-על-פי-כן הוא אמיץ וחזק מאד בשרשו, ואין יכולין הרוחות לעקרו ממקומו חס ושלום, מה שאין כן אם היה קשה כארו וכו', הינו כי במקומות כאלו, שהם בחינת חלל הפנוי, שם אסור לכנס בקשיות ותרוצים כלל, בבחינת אל תקשו לבככם, כי עקר ההתחזקות הוא דיקא על-ידי שהוא רך כקנה, שעל כל השאלות והקשיות והבלבולים שמבלבלין אותו, הן המונעים והחולקים והמתנגדים מבני אדם, הן רבוי הבלבולים שבמח, על כלם לא ישיב דבר, בבחינת ואהי כאיש אשר לא שמע ואין בפיו תוכחות, כי הקשיות והבלבולים הבאים משם אי אפשר לישיבם כנ"ל. ואף-על-פי-כן הוא חזק באמונה מאד כקנה הרך הנשרש במים שאף-על-פי שנראה כנכפף בפני הרוחות, אף-על-פי-כן הוא חזק בשרשו מאד, כמו-כן צריך האדם שיהיה חזק באמונתו כפי שקבלנו מאבותינו ורבותינו, ולא ישמע לשום קשיא ובלבול כלל הבאים ממקומות כאלו, ולא ישיב עליהם כלל כאלו אין בפיו מענה, עד שנדמה להם כאלו הוא נכפף בפניהם חס ושלום, ובאמת זהו עקר התחזקותו, בבחינת רך כקנה כנ"ל. ועל-כן דוד המלך, שהוא בחינת משיח, שעקר התקון על ידו, ועקר התקון הוא לתקן מקומות הרוחקים

אֱלֹקִים, כִּי לֹא כַח יוֹסֵף הַצַּדִּיק
שֶׁהַקָּדִים לִפְנֵיהֶם שָׁם, לֹא הָיָה כַח
לְיִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד בַּגְּלוּת. וְכֵן עֲכָשׁוּ,
לֹא כַח הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים
שֶׁמְלַמְּדִים עָלֵינוּ זְכוּת, וּמְחַזְּקִים
אוֹתָנוּ עַל-פִּי הַדְּרָכִים הַקְּדוּשִׁים
הַנִּזְכָּרִים, לֹא הָיָה כַח לְסַבֵּל מְרִירוֹת
הַגְּלוּת בְּכָל־לַיְלִוֹת, וּבַפֶּרֶט הַגְּלוּת שֶׁל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְעַל-כֵּן קָרָא שָׁם בְּנֵי
מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם עַל שֵׁם זֶה, שֶׁאֶפְלוּ
בְּמִקּוּמוֹת הַרְחֻקִים מְאֹד יְכוּלִים
לְמַצֵּא אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי כָל הַנִּזְכָּרִים.
וְזֶהוּ בַחֲבִינַת מְנַשֶּׁה שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם: כִּי
נִשְׁנֵי ה' אֶת כָּל עֲמָלֵי וְכוּ'. שֶׁאֶפְלוּ
הַנִּשְׁוִיִּן וְהַשְׂכָּחָה הַכֹּל מֵה', הֵינּוּ שְׂגָם
בַּבְּחִינַת חָלָל הַפְּנוּי שֶׁשָׁם אֵין יְכוּלִים
לְמַצֵּא אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, גַּם זֶה מֵה'
יִתְבָּרֵךְ, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַנִּשְׁוִיִּן וְהַשְׂכָּחָה
גַּם-כֵּן מֵה' יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי זֶה יוּכַל
לְהַשְׁתַּדֵּל וּלְחַפֵּשׂ אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ גַּם
מִשָּׁם כַּנִּזְכָּר. וְזֶהוּ בַחֲבִינַת אִיֵּה הַנִּזְכָּר.
וְאֶפְרַיִם נִקְרָא עַל שֵׁם כִּי הַפְּרָנִי
אֱלֹקִים בְּאַרְצָא עֲנִי, שְׂגָם בְּאַרְצָא עֲנִי
אֲנִי יְכוּל לְמַצֵּא טוֹב, שֶׁהוּא בַחֲבִינַת
פְּרוֹת וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְרָמִים
כַּנִּזְכָּר. וְזֶהוּ בַחֲבִינַת הַדְּרָךְ שֶׁל אֲזַמְרָה
הַנִּזְכָּר. וְזֶהוּ בַחֲבִינַת לִי גִלְעָד לִי מְנַשֶּׁה
וְאֶפְרַיִם וְכוּ'. 'גִּלְעָד' בַּחֲבִינַת רְפוּאָה,
בַּחֲבִינַת רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ, בַּבְּחִינַת הַצָּרִי
אֵין בְּגִלְעָד אִם רְפוּאָה אֵין שָׁם. 'לִי
מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם', כִּי עַל-יְדֵי שְׁתֵּי
בַּחֲבִינּוֹת אֵלוֹ שֶׁל מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם, שֶׁהֵם
בַּחֲבִינַת שְׁתֵּי הַדְּרָכִים הַנִּזְכָּרִים שֶׁל אִיֵּה
וְאֲזַמְרָה, שֶׁזֶכֶה יוֹסֵף לְקָרוֹת בְּנֵי

חָלָל הַפְּנוּי שֶׁמִּשָּׁם צִמְצָם הָאוֹר,
כְּבִיכּוֹל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַכֹּל אֶחָד, כִּי
גַם הָאוֹר וְהַחַיּוֹת הַנִּעְלָם בְּחָלָל הַפְּנוּי
בְּדֻקּוֹת וּבְהַעֲלָם נִפְלָא כַּנִּזְכָּר, נִמְשָׁךְ
בְּשִׁרְשׁוֹ מִסּוּד תַּחֲלַת הָאֲצִילוּת, שֶׁהוּא
בַּבְּחִינַת כְּקָרְנֵי חַגְבִּים כַּנִּזְכָּר. וְאֵין
לְהֵאָרִיךְ בְּזֶה, כִּי כְבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר
דָּבָר, גַּם חֲלָפֵי לְשׁוֹן חֲלָף הַלֶּךְ, כִּי
מִשָּׁם חֲלָף וְהֵלֶךְ, כְּבִיכּוֹל, כִּי פָנָה
אֱלֹקוֹתוֹ מִשָּׁם כַּנִּזְכָּר, אָבָל בְּאֲמַת גַּם
שָׁם נִעְלָם ה' יִתְבָּרֵךְ כַּנִּזְכָּר, אָבָל הוּא רַק
בַּבְּחִינַת קָרְנָא דְקִמְצָא רִכִּיכָא וְכַנִּזְכָּר.
וּבְעֵינֵינוּ זֶה שֶׁל בַּחֲבִינַת רִכִּיכָא יֵשׁ הַרְבֵּה
לְדַבֵּר, אָבָל אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכַתֵּב.
וְהַמְשַׁכֵּיל הַחִפְץ בְּאֲמַת יְבִין מַדְעֵתוֹ
מַעֲט אֵיךְ צְרִיכִים לְהִיּוֹת רַךְ כְּקִנְיָה וְאֶף-
עַל-פִּי-כֵן יֵהִיָּה חֻזֵק בְּשִׁרְשׁוֹ מְאֹד,
אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי הַרְכּוּת, עַל-יְדֵי זֶה
עָקֵר חֻזְקוֹ וְתַקְפּוֹ לְנַצַּח...

יִז וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָאִים בְּנֵי יוֹסֵף
מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם, עַל
שֶׁהוּלִידֵם יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם שֶׁהִיא עֲרוֹת
הָאָרֶץ, וְהוּא בְּגִדְל צְדָקָתוֹ זֶכֶה גַם שָׁם
לַעֲמֹד בַּנְּסִיּוֹן, וְלִבְלֵי לִפְל בְּדַעֲתוֹ בְּכָל
מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו, שֶׁזֶהוּ גַם-כֵּן בְּכָל־
הַנְּסִיּוֹן, כִּי כְּשֶׁמִּנְסִין אֶת הָאָדָם
לִּזְכָּרִין מִמֶּנּוּ אֶת שְׁלֵמוֹת הַדַּעֲתָא,
שֶׁזֶהוּ עָקֵר הַנְּסִיּוֹן, כְּאֶשֶׁר שֶׁמַּעֲתִי
מִמֶּנּוּ ז"ל. וַיּוֹסֵף עָבַר עָלָיו כָּל זֶה
וְהָיָה בַּנְּסִיּוֹן גָּדוֹל, וְעֲמֵד בַּנְּסִיּוֹן, וְעַל-
יְדֵי זֶה זֶכֶה שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְבָרֵר
וְלְמַצֵּא הַטוֹב בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא,
שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הָיָה כַח לְיִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת
בְּמִצְרַיִם בְּגְלוּת, כִּי לְמַחֲיָה שְׁלָחוּ

ומעלים ניצוצות הקדשה מבין הקלפות והסטרָא אַחרא, הוא נעשה על-ידי הצדיקים הגדולים והגלויים אליהם ההולכים בדרכיהם. והעקר נעשה על-ידי שני הדרכים הקדושים הנ"ל, שהם בחינת אַזמְרָה ואיה הנ"ל, שעל-ידי הדרכים הללו מבטלין כל מיני קלפות וסטרָא אַחרא, שכלם כלולים בשתי מיני קלפות, שהם הקלפות והסטרָא אַחרא הנמשכין משבירת כלים שיש בהם ניצוצות הקדושים הרבה, והקלפות והסטרָא אַחרא הנמשכין מבחינת חלל הפנוי ששם פנוי מאלקותו יתברך לגמרי כביכול, ששם אי אפשר למצא אותו יתברך על-ידי שום שכל, כי אם על-ידי אַמוּנָה לְבַד (כמובא כל זה בהתורה בא אל פרעה, עין שם היטב). ואף-על-פי ששם נאמר לענין חקירות וקשיות של הפילוסופין והאפיקורסים, אך גם כל שארי ההסתות ופתויים של היצר הרע והסטרָא אַחרא נמשך משני מינים הנ"ל, כי עקר כח היצר הרע נמשך מפפירות, כמובא במקום אחר. ועקר הברור נעשה על-ידי תשובה ומעשים טובים, כי על-ידי חטא אדם הראשון, וכן כל אחד על-ידי חטאיו, נפלו כמה ניצוצות בין הקלפות, וכמו-כן נופל דעתו ומחשבתו לכמה מיני הרהורים ובלבולים, עד שיש לפעמים שמתגברין עליו כל כך, עד שבאים עליו הרהורים ובלבולים הנמשכין מבחינת חלל הפנוי, שמשם

הקדושים על שם זה על שזכה במצרים במקומות רחוקים כאלו למצא את ה' יתברך, על-ידי אלו השתי בחינות עקר רפואת הנפש, בחינת לי גלעד כנ"ל. וזהו: מעוז ראשי, כי על-ידי זה עקר המעוז וההתחזקות של הראש והדעת שלא יפל בדעתו חס ושלום, וכנ"ל. וזהו: 'יהודה מחקקי'. כי יהודה בחינת משיח שיצא ממנו, שהוא יגמור התקון על-ידי דרכים אלו, ועליו נאמר: לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו, שאפלו כשישראל בבחינת רגליו כנ"ל, בבחינת עקבות משיחא, אף-על-פי-כן ימצא גם שם בחינת חקיקה ורשימו טובה, שהם בחינת הנקדות טובות שמוצאין בהם תמיד אפלו כשהם בבחינת רגליו כנ"ל. וזהו בחינת יהודה מחקקי וכנ"ל, כי יהודה ויוסף הם בחינת משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, שהם יתקנו את כל ישראל על-ידי הדרכים הנ"ל, וישיבו את כלם לה' יתברך, שעל-ידי זה עקר הרפואה והגאולה במהרה בימינו, וכנ"ל:

כ ונחזור לענין תחומין, כי בחל יש ברורים. ועל-פני יש בו כל הל"ט מלאכות ונסיעות לדרכים בשביל ברורים, אבל בשבת השכינה שובתת ואין בו ברור, על-פני בטלים בו כל הל"ט מלאכות וכל הדרכים, כמובא מזה בהתורה "היכל הקדש" (סימן נט). וכל הברורים של ימי החל שמבררים הטוב מהרע, ומלקטים

למקומה בשלמות, עד שמגיע השבת, שאז במעלי שבתא, בכניסת שבת קדש, סלקין ועולין כל הקדשות שבררו בימי החל (כמוכן כל זה בכנות האר"י ז"ל, אך שם מבאר בדרך סוד, ואנחנו מדברים בדרך שיוכל כל אדם להבין מהם עצות והתחזקות להתקרב לה' יתברך מכל מקום שהוא). ועל-כן אסור בשבת לילך בדרך כי אם תחום שבת שני אלפים אמה, כי אין ברור אז, כי אז מאירת שרש הקדשה של שתי הדרכים הנ"ל, שהם אומרה ואיה, כמבאר לעיל. כי אז בשבת הוא חסד גדול, ומאיר רק הטוב שבשישאל, בבחינת שחורה אני ונאווה, שחורה אני בימי החל, ונאווה אני בשבת כנ"ל, שזהו בחינת הדרך של אומרה כנ"ל. וכן מאיר אז בחינת איה כנ"ל, שזהו בחינת שני אלפין, שהם בחינת שני אלפים אמה של תחום שבת, שאסור לילך בדרך כי אם בתוך שני האלפים אמה האלו, שהם בחינת שני אלפין הנ"ל, אבל חוץ לתחום זה אסור לצאת בשבת, כי אז אין ברור כנ"ל, כי בחל יש גלות וטלטול, וצריכים לפעמים לצאת לדרך רחוק, כל אחד כפי מה שצריך לברר ברורים בשתי הבחינות הנ"ל. ועל-כן באמת כל אחד כפי מה שמקרב לצדיקי אמת ביותר, וכפי מה שממשיך עליו קדשת שבת ביותר, כמו-כן אין צריך לטלטל עצמו בדרכים הרבה בימי החל, כי נתתקן הכל בביתו בכח קדשת שבת, שהוא קדשת הצדיקים שממשיכין ומאירין

כל בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, שהם נמשכין מחלל הפנוי כנ"ל. ולצאת ולעלות משם כל אחד ואחד כפי מה שירד ונפל לשם על-ידי פגמיו וקלקוליו, אי אפשר לצאת משם כי אם על-ידי הדרכים הנ"ל, הינו על-ידי שמחפשין ומוצאין הנקודות טובות הנ"ל שהוא בחינת אומרה הנ"ל, על-ידי זה מבררין הטוב מהקלפות שיונקים מבחינת שבירת כלים, ששם יש כמה טוב וניצוצות, רק צריכים ברור גדול, והברור נעשה על-ידי הצדיקים ותלמידיהם, על-ידי הדרך של אומרה הנ"ל. אבל לפעמים מתגברת הסטרא אחרא יותר, עד שבאים עליו בלבולים והרהורים וכו' הנמשכין מבחינת חלל הפנוי, שהם בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, ואז אין תקנה כי אם על-ידי הדרך של בחינת איה הנ"ל, דהינו לבקש ולחפש איה וכו' וכנ"ל. וכל ימי החל נעשים כל הברורים על-ידי שתי הדרכים האלו הנ"ל, אבל מחמת שבימי החל יש אחיזת הסטרא אחרא ביותר, על-כן צריכים יגיעות וטרחות של הל"ט מלאכות ונסיעות לדרכים בשביל ברורים אלו. וכל הברורים נעשים בכח קדשת שבת, כי בשבת אין ברור, רק הכח של כל הברורים של כל ששת ימי החל, הכל הוא בכח קדשת שבת. וכן אין נשלם התקון של הברורים של ימי החל, ואין הקדשה המתבררת חוזרת ועולה

נמשכין כָּל החטאים, שבשבילם צריכין כָּל הברורים, עקר החטא היה באכילה שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל-ידי זה נגזר בעצבון תאכלנה בזעת אפיק תאכל לחם, שבשביל זה צריכין יגיעות הל"ט מלאכות וטלטולים לדרכים, והכל בשביל לברר הניצוצות משני מיני קלפות על-ידי שני הדרכים הקדושים הנ"ל וכנ"ל. ועל-כן בחל צריכין יגיעה גדולה שתהיה האכילה בקדשה כראוי, על-כן אין להרבות באכילה בחל, אבל בשבת קדש אז האכילה כלו קדש (כמו שכתוב בהתורה "שאלו וכי" בלקוטי א בסימן נו, ובהתורה "צדיק כחמר יפח" בסימן רעו). כי אז בשבת מאירים שתי הדרכים הנ"ל בהארה נפלאה כנ"ל, ועל-ידי זה מתבטלים הקלפות, ועל-כן האכילה בקדשה, ואז מצוה גדולה להרבות באכילת שבת, כאשר הזהיר אדוננו מורנו ורבונו ז"ל, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, כי הא בהא תליא, כי כל מה שמרבין באכילת שבת, מתתקנין ומאירים יותר שתי הדרכים הנ"ל, בבחינת דוק בכפי ותשפח בנגרי, כמו שכתוב שם בסימן רע"ז הנ"ל לענין הדרכים שעושה הצדיק וכו', וכן הדרך של המצות של כל אדם שעולין בשבת, עין שם, שכל זה הם בחינת שתי הדרכים הנ"ל, כמובן לעיל. כי מה שכתוב שם שבשבת עולה המצוה בבחינת וישם לדרך פעמיו וכו', זהו בחינת דרך של אומרה הנ"ל. וכן בחינת איה הנ"ל

שתי הבחינות הנ"ל. וכל אחד כפי רחוקו כן צריך יגיעות יותר בל"ט מלאכות וטלטולים בדרכים. וגם בזה יש כמה בחינות, כי יש שמגיע עצמו ומטלטל עצמו בדרכים, אבל על-כל-פנים מתקן בזה על-ידי שעושה המשא ומתן והעסק באמונה, ונוסע בדרך בכשרות כראוי לאיש ישראלי, אבל יש שמתגבר עליו הרע שסביב הטוב שצריך לברר על-ידי הדרך והמשא ומתן, עד שמקלקל יותר חס ושלום, וכן יש בזה אלפים ורבבות בחינות ושנויים בין כל אחד ואחד, כי כל עבודת האדם כל ימי חייו הוא בענין זה בענין הברורים הנ"ל, על-כן הכל צריכין למארי חטיא, שהוא הצדיק האמת, שפכחו הגדול הכל יכולין לברר ולתקן על-ידי בחינת שתי הדרכים הנ"ל, שעקר הארתם נמשך בשבת, שזהו בחינת תחום שבת אלפים אמה כנ"ל. ומשם ממשיכין הקדשה לכל ששת ימי החל לעורר ולחזק את כל אחד תמיד על-ידי שתי הדרכים הנ"ל, שעל-ידי זה לא יצא מתחום וגבול הקדשה לעולם וכנ"ל:

כא וזה בחינת ערובי תחומין, שממקום שמוניחין סעדת שבת, משם מתחיל התחום שבת, כי כל הברורים של ימי החל שבשבילם צריכין טלטולים לדרכים כנ"ל, כלם הם בשביל האכילה והפרנסה. בבחינת כל צמל האדם לפיהו, כי עקר חטא אדם הראשון שמשם

דקדושה, דהיננו אכילת שבת, כי האכילה מחברת הגוף עם הנפש, שזהו בחינת יחוד וחבור וכלליות כל העולמות בה' יתברך, כי בחינת הנפש לגבי הגוף שמחיה ומקיים אותו, הוא בחינת החיות שה' יתברך מחיה ומקיים כל העולמות, כמו שאמרנו רבותינו ז"ל: הני חמשה ברכי נפשי כנגד מי וכו', מה הקדוש-ברוך הוא זן את כל העולם, אף הנפש זנה את הגוף, מה הקדוש-ברוך הוא מלא כל העולם וכו'. ועל-כן באמת נעשה יחוד גדול על-ידי אכילה בקדושה (כמו שכתב אדוננו מורנו ורבנו ז"ל בהתורה "ויסב וכו'" בלקוטי א סימן סב), כי זהו כלל כל היחודים כשמחברין ומיחדין כל העולמות בשרש חיותם, שהוא מחיה את כלם, שזהו בחינה הנ"ל שנכללין ונתיחדין כל המאמרות המתגלים, בראשית נקדת הבריאה שהוא בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל, כי עקר יניקת הקלפות הוא מבחינת פרוד חס ושלום, דהיננו שעושיין פרוד ואין מאמינים שהוא יתברך מחיה ומקיים הכל ומנהיג הכל כרצונו, כי מחמת ששרש הכל הוא בחינת מאמר סתום בחינת איה שאי אפשר להשיג ולתפס במח כלל, על-כן הם יונקים משם מגדל ההעלמה וההסתרה. ומשם באים כל הכפירות של המחקרים והפילוסופים ההולכים אחר דעתם הנבוכה, כי באמת אי אפשר להבין במח ובדעת כלל איך

הוא גם-כן בחינת הדרך, כמו שכתוב בסוף התורה איה: 'או כשהולכים בדרך ברוחניות'. נמצא, ששתי התורות הנ"ל של אומרה ואיה, הם בחינת דרכים ממש שעושה הצדיק במקום תהו ומדבר, כדי שיוכלו הכל לילך בהם ולהתקרב על ידם לה' יתברך מכל מקום שנפלו לשם. ואלו הדרכים נתתקנים על-ידי אכילת שבת, שעל-ידי זה נמשכת עקר השמחה של שבת, בבחינת אין טוב באדם כי אם לאכל ולשתות ולשמח בשפלות וימים טובים, כמו שדרשו רבותינו ז"ל, וכמוכן בדרךיו ז"ל בעת שגלה התורות, שעקר קדשת שבת ממשיכין על-ידי ענג ושמחה של שבת. ועל-כן הזהיר אז מאד להרבות באכילת שבת ולהתענג בכל התענוגים, והעקר להרבות בשמחה בשבת, ועל-ידי זה מאירין ביותר עליו שתי הדרכים הנ"ל, שעקר הארתם בשבת. ועל-כן ממקום שמניחין סעדת שבת, משם מתחיל תחום שבת אלפים אמה, כי עקר תחום שבת אלפים אמה שהוא הארת שתי הדרכים הנ"ל נמשך על-ידי סעדות שבת כנ"ל:

כב ולבאר הענין יותר, פי עקר הוא התקון על-ידי היחוד שמייחדין ומחברין כל המאמרות בהמאמר סתום בראשית, שמשם מקבלין הכל, שזה בחינת כלל היחודים, שעל-ידי זה עקר תקון כל העולמות. וזה נעשה על-ידי אכילה

הרחוקים מאד לה? יתברך, ועל-ידי זה נתיחדין כל המאמרות שהם כלל כל העולמות בשרשן בהמאמר סתום, כי עקר שלמות היחוד כשמעלין ומקשרין למעלה החיות של כל הסטרא אחרא, שכלם ישובו לה' יתברך, כידוע בכפונות שבכל היחודים צריכין להעלות החיות מהקלפות, הינו כנ"ל. וכל זה נעשה על-ידי אכילה בקדשה כנ"ל, אבל מחמת חטא אדם הראשון שפגם באכילת עץ הדעת טוב ורע, על-ידי זה המשיך סטרא דמותא, כמו שכתוב: כי ביום אכלך ממנו מות תמות, שהוא פרוד בין הנפש והגוף, כי אי אפשר לברר האכילה בשלמות. עד שתוכל לחבר הנפש עם הגוף שיחיה לעולם, כי עכשו אי אפשר לזכות לאכילה כזאת, מחמת שנחערב פסלת הרבה בהאכילה מחמת חטאו, על-כן בהכרח שימות האדם, והעקר על-ידי פגם האכילה, כמו שכתוב: בזעת אפיקך תאכל לחם עד שובך אל האדמה וכו'. ועקר תקונו לאחר מיתתו הוא על-ידי שעולה נשמתו לבחינת מאמר סתום, ומשם חוזר וממשיך חיות חדש להחיות העצמות היבשות עד שיעמדו בתחית המתים לחיות חיים נצחיים. וכל אחד כפי מעשיו כן זוכה לזה, כי צדיק שבטל גופו בחייו, וזכה לעלות לבחינת איה בחיים חיותו בעודו בגופו, הוא אינו מת כלל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי

כל העולמות נמשכין ומתנהגים ומתקיימים על-ידי סתימא דכל סתימין דלית מחשבה תפיסא בה כלל, כי אם על-ידי אמונה שלמה שעל-ידי זה עוברים על כל החכמות שבשביל זה נקראים ישראל עבריים (כמו שכתוב בהתורה "בא אל פרעה" סימן סד, עין שם). אבל אלו ההולכים אחר דעתם וחקמתם הנבוכה, הם באים לכפירות גדולות הנמשכין מחלל הפנוי ומשבירת כלים. ועקרם נמשך מחלל הפנוי, כי גם הקלפות והכפירות הבאים משבירת כלים, שרשם גם-כן מבחינת חלל הפנוי, שמשם שרש כל הסטרא אחרא, כי אם לא היה הצמצום של החלל הפנוי, לא היה שיך רבוי אור כלל, אך חלל הפנוי היה מוכרח לכריאת העולם, כמו שכתוב שם. ותכף שנתהוה שרש הצמצום של החלל הפנוי, משם נשתלשל שרש אחיזת הסיגים, שמשם נתגלגל שהיה שבירת כלים, כמובן כל זה בכתיבים:

ועל-כן עקר התקון על-ידי בחינת הלמוד של איה הנ"ל, לחפש אותו יתברך תמיד כנ"ל, כי תכף כשמאמינים שגם שם נעלם ה' יתברך אפלו במקומות הרחוקים מאד הנמשכין מחלל הפנוי כנ"ל, ומחפשין ומבקשין גם שם איה מקום כבודו, על-ידי זה עולין בתכלית העליה לבחינת איה, בחינת בראשית מאמר סתום, וחוזרין ומעלין ומקשרין כל החיות של כל מקומות

מיתתו הוא רק בחינת בטול שמבטל עצמו בבטול נפלא, כדי שיעלה למאמר סתום בתכלית המעלה לעלא ולעלא וכו', כדי שימשיך משם חיות חדש ונפלא לתקן כל הנפשות כלם, אבל מי שאינו צדיק, צריך לסבל צער כפי מעשיו בגיהנם וכיצא עד שיעלה לשם, והכל לפי החשבון. ועל-כן באמת אפלו אם לא זכה להיטיב מעשיו בשלמות בחייו, אבל זכה על-כל-פנים לחפש ולבקש ולדרש תמיד אותו יתברך, הוא גם-כן טובה נפלאה ונוראה לנפשו וגופו, כי על-ידי זה זוכה גם אחר מיתתו לחפש ולבקש אותו, ולא יוכלו להטעותו על-ידי עולם התהו, מאחר שגם שם יבקש את ה' יתברך, על-כן בקל יוכל לשוב למקום מנוחתו, והכל בכח הצדיקי אמת וכנ"ל:

כג וכל ימי חיי האדם צריך יגיעה גדולה שתהיה אכילתו בקדשה, שיחבר נפשו וגופו בקדשה על-ידי האכילה, באפן שיהיה נעשה יחוד העולמות בשרשן על-ידי אכילתו וכנ"ל. ועקר התקון הוא אכילת שבת, שהוא אכילה דקדשה, שאז מצוה גדולה לאכל ולהתענג, כי אכילת שבת כלו קדש, כי אז מאירים שתי הדרכים הנ"ל, ואז נעשים כל היחודים שכל העולמות והמאמרות מתיחדים בשרשם בבחינת מאמר סתום שמאיר אז בהארה נפלאה, וכמבאר בהמאמר "כגונא וכו' רזא דשבת", מנפלאות היחודים

שמתיחדים בשבת. ועל-כן אז האכילה בקדשה נפלאה, ועל-ידי האכילה עקר היחוד כנ"ל. ועל-כן על-ידי סעדת שבת עושין ערוכי תחומין, כי מאכילת וסעדת שבת, משם נמשכין ומאירין אלפים אמה תחום שבת, שהם בחינת שני אלפין הנ"ל, שהם בחינת הדרך איה ואזמרה הנ"ל, כי עקר היחוד הוא ליחד בחינת אלפין הנ"ל, שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל. כי הדרך של אזמרה, הוא בחינת תקון שבירת כלים כנ"ל, שעולים כל הטוב שהם בחינת ניצוצות הקדשה למקומם, לבחינת מאמרות המתגלים שמשם כל הטוב, כי המאמרות המתגלים שהם בחינת מלא כל הארץ כבודו, הם בחינת כלל התורה והמצוות שכלם בשביל כבודו יתברך. אבל הדרך של איה הנ"ל, שהוא בחינת תקון חלל הפנוי, שהוא על-ידי שעולין לבחינת איה מאמר סתום כנ"ל, הוא שרש התורה וגבה מהתורה. והעקר לחבר וליחד שניהם יחד וכנ"ל, לחבר כלליות התורה כלליות המאמרים המתגלים, שהוא כלליות כל העולמות, לחבר הכל בשרשו העליון שהוא בראשית מאמר סתום, שאז נכללין ונתיחדין שני האלפין הנ"ל, שזהו בחינת כלל כונות האכילה ליחד בחינת האלפין (כמובא בכונות), שכל זה זוכין על-ידי אכילת שבת כנ"ל, כי 'שבת' בחינת שביתה וניחא, שאז הוא ישוב הדעת, שזהו העקר, כי עקר בחינה זאת

כד וזה בחינת המן, שהוא בחינת הפרנסה, כי עקר המן נמשך מבחינת מאמר סתום, בבחינת כי לא ידעו מה הוא, שהוא בחינת מאמר סתום, כי מזונא לאו בזכותא תליא אלא במזלא וכו', שהוא בחינת מזל העליון, כמובא, שהוא בחינת כתר, בחינת מאמר סתום כידוע. ועל-כן ירד להם המן על-ידי נסיונות שהתלוננו מקדם, וכן אחר-כך כשירד להם היו בו כמה נסיונות, כמו שכתוב: למען אנסנו הילך בתורתו וכו'. וכמו שכתוב: ויענף ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבתוך למען נסתף וכו'. כי משם עקר הנסיונות של האדם, הינו מבחינת מאמר סתום הנ"ל, שמשם ירד המן לישראל, כי כבר מבאר שהמאמר סתום, משם עקר יניקת הקלפות והסטררא אחרא מגדל ההעלמה וההסתרה כנ"ל. והאדם צריך לעבר באלו המקומות בשביל נסיון וכשזוכה לבקש גם שם את ה' יתברך בבחינת איה וכו' כנ"ל, על-ידי זה עולה בתכלית העליה וכו"ל. ועל-כן מחמת שהמן, שהוא הפרנסה, נמשך משם מבחינת מאמר סתום הנ"ל, שמשם כל השתלשלות יניקת הסטררא אחרא והקלפות כנ"ל, על-כן שם עקר הנסיון בחינת למען נסתף וכו', כי קדם שמקבל הפרנסה מבחינת מאמר סתום הנ"ל, צריך לעבר דרך אלו מקומות הרחוקים הנ"ל, שהם בחינת מקומות המטנפים ששם אין

להאמין בדעתו בשלמות שהכל אחד, שכל העולם ומלאו כלם אין להם חיות וקיום כי אם ממנו יתברך לבד שהוא סתום ונעלם מכל, שזה עקר שלמות כל היחודים, ועקר שלמות האמונה הזאת אין זוכין כי אם על-ידי קדשת שבת, שהוא בחינת קדשת הצדיקי אמת שזוכין לישוב הדעת, שזה עקר המנוחה והשביתה של שבת, בבחינת מנוחת שלווה והשקט וכטח וכו', בחינת בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתם, ובחינת ישוב הדעת הזה אי אפשר לבאר בכתב ולא בעל-פה, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, בבחינת נודע בשערים בעלה, כידוע. וזהו בחינת קרנא דקמצא וכיכא הנ"ל, בחינת רך כקנה, בחינת הרפו ודעו כי אנכי ה'. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב, רק אנו צריכים לאחזו עצמנו באבותינו ורבותינו הקדושים שזכו לזה בשלמות, ועל ידם חומל ה' יתברך עלינו, ומאיר עלינו פעמים איזה התנוצצות אלקות על-ידי בחינת קדשת שבת, שהוא בחינת שובה ונחת, בחינת מנוחת שלווה והשקט וכטח וכו' כנ"ל. וזהו בחינת ערוב, לשון ערוב ממש, שמערבין ומחברין ומיחדין על-ידי סעדת שבת שממנה עושין הערובי תחומין, את בחינת שתי האלפין הנ"ל, שהם בחינת כלליות עלמין דאתגלין בעלמא עלאה סתימא, שהוא בחינת המאמר סתום כנ"ל:

סתום ונעלם מאד, שמשם יניקת
 הסטרא אחרא והקלפות שהם
 מעקמין את הלב בכל פעם. על-כן
 נמצאו אנשים שלא עמדו בנסיון
 והותרו ממנו ובאמת וירם תולעים
 ויבאש וכו', כי שלטו בו הקלפות,
 שהם בחינת המקומות המטנפים
 והמקלקלים, שמהם כל הדברים
 הנשקצים והנמאסים בחינת תולעים,
 והבאיש, כי המן לא היה אפשר לירד
 כי אם על יום אחד דבר יום ביומו, כי
 כל יום מששת ימי המעשה יש לו
 מאמר מיוחד שבו ברא את הבריאה
 שנברא באותו היום, ובין כל יום ויום
 יש גבול וצמצום ששרשו נמשך
 מהעלמת המאמר סתום. וזה בחינת
 חשך שקודם לאור, בחינת ויהי ערב
 ויהי בקר וכו'. ועל-כן בחשכת לילה
 בו תרמש כל חיתו יער, שאז עקר
 שליטת הסטרא אחרא והקלפות, כי
 יניקתם מבחינת חשך שנמשך
 מהעלמת המאמר סתום כנ"ל. ועל-כן
 לא ירד המן לישראל כי אם על
 פרנסת היום לבוד, כדי שיתלו עיניהם
 למרום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי
 אי אפשר למשך השפע מהמאמר
 סתום לזה העולם על כל הימים
 ביחד, שלא לעבר הגבול שבין יום
 ליום ויניקו הקלפות יותר מדאי,
 בחינת וירם תולעים ויבאש כנ"ל,
 ועל-כן בהכרח שירד רק על יום אחד,
 והם יהיה להם נסיון על יום השני,
 כדי שיתלו עיניהם למרום. שיתלו
 עיניהם דיקא, זה בחינת בקשה

רואין את ה' יתברך כלל, ומתגברים
 עליו קשיות ובלבולים הרבה כנ"ל.
 וכשזוכה לעמד בנסיון ולבקש שם
 דיקא את ה' יתברך בבחינת איה
 הנ"ל, על-ידי זה נתהפך הירידה
 לעליה, וזוכה לבחינת איה מאמר
 סתום הנ"ל, וממשיך משם המן דהינו
 פרנסה, שנמשך משם דיקא כנ"ל.
 ועל-כן קצתם שלא יכלו לעמד
 בנסיון כראוי, נכשלו והתלוננו על ה'
 יתברך קדם שירד להם המן, מחמת
 שהתגברו עליהם הבלבולים
 והקשיות והספקות הנמשכין
 מההעלמה של המאמר סתום כנ"ל,
 שהכרחו לעבר בהם קדם ירדת המן
 כנ"ל, אבל רב הכשרים שאלו כהגון,
 שחפשו ובקשו את כבוד ה' יתברך
 שם כנ"ל, ועמדו בנסיון, עד שזכו
 שירד להם המן משם דיקא, מבחינת
 מאמר סתום הנ"ל. וגם אחר שירד
 להם המן היה להם נסיונות בזה, כמו
 שפתיב: למען אנסנו, דהינו אם
 ישמרו המצות התלויות בו שלא
 יותירו וכו', כי מחמת שהמן שהוא
 הפרנסה, יורד מבחינה גבה ונעלמת
 כל כך, מבחינת מאמר סתום כנ"ל,
 על-כן תכף כשבא המן והפרנסה לזה
 העולם הגשמי, חוזר ונתעלם האור
 הנ"ל שמשם נמשך המן, כי אי אפשר
 להשיגו בזה העולם בשום דעת כי
 אם באמונה לבוד, על-כן תכף שנמשך
 המן ליום ראשון היה קשה להם
 להאמין שירד גם ביום שני, מאחר
 שהוא פלא גדול שנמשך מבחינת

מבאר קשר הפסוקים היטב: 'ויאמר משה אכלהו היום', 'אכלהו ודאי, כי עתה בשבת מצוה גדולה לאכל, כי שבת היום לה' ואין להסטר אחר אחיזה בהאכילה כלל, בבחינת: 'היום לא תמצאוהו בשדה', 'בשדה' שם אחיזת הקלפות כידוע. שאי אפשר לקבל המן שהוא הפרנסה, כי אם על ידי שהולכין בדרך בחינת שדה, ששם אחיזתם, ועומדים בנסיון כנ"ל, שבשביל זה אי אפשר לקבל הפרנסה לשני ימים, שלא לעבר הגבול שבין יום ליום, אבל היום לא תמצאוהו שם בבחינת שדה, כי אין להם אחיזה כלל בסעדת שבת, כי אז מאיר האור בתקון נפלא כנ"ל:

כו וזהו: 'ראו כי ה' נתן לכם השבת'. 'ראו' דיקא, כי אז מתגלה האור הנעלם בחינת ראייה והתגלות כנ"ל. וזהו: 'על-כן הוא נתן לכם לחם יומים', הינו כנ"ל, כי מחמת זה שהאור נמשך אז בבחינת התגלות בבחינת 'ראו', על-ידי זה בעצמו הוא נתן לכם לחם יומים, כי על-ידי זה יכולין לקבל השפע לשני ימים כנ"ל. וזהו: 'שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקמו ביום השביעי', ולמדו רבותינו ז"ל שלא לצאת חוץ לתחום אלפים אמה, הינו כי תחום שבת אלפים אמה נמשך משם בחינת סעודת שבת, בבחינת לחם יומים, שזהו בחינת ערוכי תחומין שמשם מתחיל התחום כנ"ל, כי עקר תחום שבת אלפים אמה הם בחינת השני

וחפוש הנ"ל, שצריכין בכל יום לחזור ולחפש ולבקש 'איה מקום כבודו', ולתלות עיניו למרום, ואז חוזר ועולה לבחינת איה, וחוזר וממשיך המן שהוא הפרנסה ליום שני, וכן צריכין בכל יום וכנ"ל:

כה ועל-כן ביום הששי לקטו לחם משנה לחם יומים, כי בשבת הקלפות והסטר אחרא בטלים, ואז מאיר בחינת איה בהארה נפלאה, בבחינת ועתיקא קדישא גלי רצון דילה (כי המאמר סתום הוא בחינת עתיקא קדישא, כידוע), ועל-כן מקבלין שפע המן על שני ימים, בחינת לחם יומים, כי אז אין מתעלם האור הסתום כל כך, כי נמשך הארה נפלאה ועצומה על כל אחד מישראל, שהוא בחינת נשמה יתרה, שעל-ידי זה יוכל להאיר בו האור הנ"ל, ועל-כן באמת אז הקלפות שינקו מהעלמת האור בטלין, מאחר שעתה נמשך בחינת התגלות האור, על-כן עתה ביום הששי, בכניסת השבת, מקבלין לחם יומים, כי אין יניקה להסטר אחרא בהגבול שבין התגלות יום הששי לשבת שהוא ליל שבת קדש, כי בשבת מאיר בחינת איה בהארה נפלאה, שזהו עקר קדשת שבת כנ"ל. ועל-כן מצוה גדולה לאכל בשבת, כי אז אין להסטר אחרא יניקה בהאכילה הנמשכת מהמאמר סתום, מחמת שאז מאיר המאמר סתום בתקון נפלא שנוכל לקבלו, והקלפות והסטר אחרא מתבטלין כנ"ל. ועתה

מבחינת מאמר סתום כנ"ל, ואחר-כך תכף כשמשקבלין איזה פרנסה או עשירות משם, נתעלם האור אצלו מיד ואינו יודע מעתה מהיכן יתפרנס, אף-על-פי שזה סמוך הרויח, וגם אז היה בהשגחה נפלאה מה' יתברך, אף-על-פי-כן עתה חוזר ודואג מהיכן יתפרנס. וכן כל אחד ואחד לפי בחינתו. ובאמת צריך כל אחד להתחזק בבטחון גדול, ולבלי לחשב מיום לחברו כלל, כמו שאמרו חכמינו ז"ל, שמי שדואג מה יאכל למחר הוא ממחסרי אונה, כי בענין המשכת השפע והפרנסה שנמשך מבחינת המאמר סתום, שם עקר הנסיונות של האדם בבחינת למען אנסנו, שה' יתברך ממשיך ומוריד השפע והפרנסה לכל אחד באופן שיהיה לו נסיון וכנ"ל. והעקר שיתלה עיניו למרום בכל פעם שחסר לו הפרנסה, כי אין שום עצה אחרת בעולם כלל, דהינו שילך בדרך הנ"ל, שיחפש ויבקש את ה' יתברך תמיד אפלו במקומות הרחוקים הנ"ל, ואז יזכה שיאיר לו הארה משם. וממילא יהיה נמשך לו פרנסה ושפע גדול משם, כי כל טוב נמשך משם, והעקר על-ידי הדרשה והבקשה והחפוש כנ"ל, בבחינת ודרשי ה' לא יחסרו כל טוב וכנ"ל:

כח וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: ויחן פני העיר, שקבע תחומין עם דמדומי חמה, כי שלש סעדות של שבת הם כנגד שלשה אבות. והעקר הוא יעקב שכולל

אלפין הנ"ל, שהם בחינת שני הדרכים הקדושים הנ"ל של איה ואזמרה שמאירין בשבת באור גדול, שכל זה נתתן על-ידי אכילת שבת כנ"ל:

כז ועל-כן צוה לקח צנצנת אחת מן למשמרת לדרכיכם למען יראו את הלחם וכו'. וכמו שכתוב: הדור אתם ראו דבר ה'. כי צריך כל אדם לידע שגם עתה נמשכת הפרנסה בבחינה הנ"ל בבחינת מן, כי אף-על-פי שעתה אינו מתנהג ממש כמו בירידת המן שירד מאכל מזמן דבר יום ביומו, ועכשו מנהיג ה' יתברך בדרך אחר קצת, וגדלה התבואה על שנה שלמה ולפעמים ליותר, וכל אחד מקבל פרנסתו לפי בחינתו יש שמרויח ממון שיוכל להתפרנס בו לשנה ויותר ויש לחדש וכו' וכן כמה שנויים. ויש שהוא עני ובדחק מקבל פרנסתו ליומו וכיוצא בזה שנויים לאין מספר, אבל אף-על-פי-כן הכל הוא בבחינת ירידת המן, בבחינת לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן. וכמו שכתוב: הדור אתם ראו דבר ה'. 'שמעו' לא נאמר, אלא 'ראו', ראו במה נתפרנסו אבותיכם, כי גם עתה נמשכת הפרנסה מבחינת מאמר סתום הנ"ל. וצריכין לעבר תחלה דרך מקומות הרחוקים הנ"ל, שמשם כל הנסיונות של כל העוסקים בפרנסה שיהיה משא ומתן באמונה ולא יפל להכחשות וגזלות ותאות ממון הנמשך מהקלפות שיונקים משם,

ועתיקא קדישא גלי רצון דילה. כי אז עקר התקון בשלמות שנעשה על-ידי הדרכים הנ"ל. ועל-כן עקר בחינת שבת הוא בחינת נחלת יעקב, כמו שכתוב: "אם תשיב משבת רגלך וכו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו'" שהוא נחלה בלי מצרים, כי כשנכלל שתי הדרכים הנ"ל ביחד אז נתבטלין כל מצרי הקדשה, כי הכל ישובו אל ה' על-ידי שתי הדרכים האלו שנעשין דרך כבושה על-ידי יעקב ביותר, מחמת שהוא כוללם יחד וכנ"ל. ועל-כן יעקב דיקא קבע תחומין כנ"ל, כי עקר תחום שבת אלפים אמה שהוא בחינת שתי הדרכים הנ"ל, נמשך על-ידי בחינת יעקב כנ"ל:

ל וזהו: טובים השנים מן האחד, שאם יפלו האחד יקים את חברו, הינו בחינת שני הדרכים הנ"ל שהם מחזיקין את כל האדם לכל יפל בשום אופן בעולם. וזהו שאם יפלו האחד יקים את חברו, כי לפעמים מחזיקין את עצמן על-ידי בחינת הנקודות טובות שמוצאין בו עדין, שזהו בחינת אברהם כנ"ל. ולפעמים נופל חס ושלוש גם מזה, ואז אין יכול להחיות את עצמו בשום דבר, ואז מחיה את עצמו על-ידי הבקשה והחפוש בבחינת איה הנ"ל, שמזה הדרך אי אפשר להבעל דבר לבלבלו ולהפילו על-ידי שום בלבול בעולם, כי אף-על-פי שייכניס בדעתו חס ושלוש שאפס תקוה מחמת שקלקל

ומחבר ומיחד שני הדרכים הנ"ל ביחד, שזה עקר בחינת קדשת שבת שנמשך על-ידי אכילת שבת, דהינו על-ידי השלש סעודות וכנ"ל, כי סעדה ראשונה היא כנגד אברהם איש החסד, שהוא מלמד זכות וממשיך חסדים על ישראל תמיד על-ידי הנקודות טובות שמוצא בהם, שזהו בחינת הדרך של אומרה הנ"ל. ויצחק הוא בחינת תמימה, בחינת ואיה השה לעלה הנ"ל, שזה הדרך הקדש התחיל על-ידי עקדת יצחק ששם נאמר המקרא הזה, כי יצחק ממתיק הגבורות בשרשן, שהוא העלמת המאמר סתום הנ"ל שמשם שרש הגבורות הקדושות ושם המתקתן, כי באמת ההעלמה הוא חסד נפלא מאד (וכמוכן בכתיב האר"י ז"ל שעקר המתקת כל הגבורות בשרשן הוא על-ידי בחינת כתר, שהוא בחינת איה, ששם כל תלסר מכילין דרחמי שעקר החסד והרחמים שנמשך משם הוא מחמת ששם נמתקין הגבורות בשרשן). ועל-כן אוכלין שתי סעודות כנגד אברהם ויצחק, שהם בחינת שתי הדרכים הנ"ל, שהם אומרה ואיה הנ"ל, שעקר תקון הדרכים הנ"ל הוא על-ידי אכילת שבת, שעל-ידי זה נעשים דרכים כבושים לרבים כנ"ל. ויעקב הוא בחינת הברית התיכן מברית מן הקצה אל הקצה שכולל ומחבר ומיחד שתי הדרכים הנ"ל ביחד, שזהו בחינת עקר שלמות היחוד שנעשה בשבת:

כט וזהו בחינת סעדה שלישית שאז הוא רעוא רעוין ואז

ביותר כל מקומות המטנפים שיונקים משם, על-כן המת מטמא טמאה חמורה כל כך. וצריך כל אחד לסבל מה שיסבל כפי מעשיו עד שיעלה לשם לבחינת איה להחיות העצמות, אבל הצדיק הגדול עולה לשם מיד, כמו משה, יוסף ודוד שנסתלקו בשבת במנחה, ברעוא דרעוין, שהוא בבחינת איה כנ"ל. והוא ממשיך משם הארות נפלאות ותקונים נפלאים עתה ביותר, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיניהם, מחמת שאז עולין לבחינת איה בתכלית השלמות, כי בודאי העליה לשם אפלו מי שזוכה לזה הוא בכמה אלפים ורובות בחינות ומדרגות. (וכמוכן בסוף התורה "איה" הנ"ל שגם הצדיק עובר דרך אלו המקומות לפי בחינתו קדם כל תורה וכי' ואף על-פי-כן הוא דרך אמת וישר גם לאנשים פשוטים וגסים, כמבאר שם, עין שם):

ועל-כן עתה אחר הסתלקותו שעולה לשם בעליה נפלאה לעלא ולעלא, על-כן הכל יכולין להתתקן על ידו, כי מכל מקומות המטנפים שבעולם ומכל מיני אבי אבות הטמאה שבעולם יכולין לשוב ולעלות בתכלית העליה על-ידי הדרך של איה הנ"ל שמאיר ביותר על-ידי הצדיק שעלה לשם וכנ"ל. ועל-כן צריכין לבוא על קברו הקדוש, כי כל הקברים מטמאין באהל, אבל הצדיק אינו מטמא באהל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, כי ארובא, כל הקדשות וכל התקונים נמשכין משם וכנ"ל:

מאד, ואף על-פי שהאמת הוא כך וגם עתה הוא כמו שהוא, אף על-פי-כן מאחר שכבר גלו לנו שאפלו במקומות המטנפים יכולין לחפש ולבקש את ה' יתברך ולעלות על-ידי זה דיקא לתכלית העליה, לבחינת איה, על-כן בודאי תמיד יקום על עמדו ובתוך כך יזכה שה' יתברך ירחם עליו ויאיר עיניו שיחזר וימצא הנקדות טובות שיש בו עדין ויגיל וישיש בשועתו. וזהו בחינת שאם יפלו האחד יקים את חברו וכנ"ל. והחוט המשלש לא במהרה ינתק, 'החוט המשלש' זה בחינת יעקב שכולל שתי הדרכים יחד. 'לא במהרה ינתק', כי עקר התקון כשנכללין שתי הדרכים יחד וכנ"ל:

לא וזה בחינת מה שהולכין ונוסעין על קברי הצדיקים האמתיים, כי עקר הסתלקות הצדיק הוא לבחינת איה, שעולה לשם בתכלית השלמות לעלא ולעלא, כי עקר המיתה על-ידי הפרוד שגרם אדם הראשון בחטאו כנ"ל. וכל אחד כפי מה שזכה בחייו לחפש ולבקש את ה' יתברך תמיד, שעל-ידי זה זכה לעלות לבחינת איה כנ"ל, כמו-כן זוכה בעת סופו וקצו שתעלה נשמתו לשם, לבחינת איה, ששם עקר קבול שכר, בבחינת מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, בחינת עין לא ראתה וכי'. שכל זה בחינת סתום ונעלם, בחינת איה הנ"ל, אבל בשעת מיתה מחמת שאז הוא פרוד, על-כן אז מתעוררין

הַלְכוֹת נְפִילַת אַפִּים הַלְכָה ו (נכתב באלול תר"ב ותשרי תר"ג) [כא]

מִשֶּׁם נִיצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְלוּ מֵאֵד, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת גָּמֵר הִיחֹדֵד שֶׁל הַתְּפִלָּה כִּי אִם עַל־יְדֵי עֲלִית אֱלוֹ הַנִּיצוּצוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְכָל זֶה הוּא סוּד הַתּוֹרָה הַנִּלְ, בְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה, כִּי בַעֲנִינֵן יְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ שֶׁנִּפְלוּ וַיִּרְדּוּ מִמֶּשׁ, שִׁירְדוּ עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְתֹאזְתֵיהֶם לְמָקוֹם שִׁירְדוּ וְנִפְלוּ לְשָׁם, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲבָל גַּם הֵם יְכוּלִין לַעֲלוֹת כְּשַׁחֲתִירֵין לְשׁוֹב לֵה' יִתְבָּרַךְ בְּאַמְתּוֹ וּמְקַרְבִין עֲצָמָן לְצַדִּיקֵי אֲמַת שְׁמַלְמֵדִים וּמְחַזְקִים אוֹתָם שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן הַצַּעֲקָה לֵה' יִתְבָּרַךְ וּמֵהַחֲפוּשׁ וּבִקְשָׁה וְכוּ', כִּנּוּי, שְׂאֵז עַל־יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אִי"ה וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה עוֹלִין לְתְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה לְבְּחִינַת בְּרֵאשִׁית אִיָּה מֵאֲמֵר סְתוּם וְכוּ' כִּנּוּי.

אֲבָל גַּם כְּשֵׁרִים וְצַדִּיקִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים בְּהַכְרַח שִׁיעֵבֵר עֲלֵיהֶם כָּל הַנִּלְ. וְכַמָּה פְּעָמִים הֵם מוֹרִידִים אֶת עֲצָמָן בְּכּוֹנֵה לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַנִּלְ, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים כְּדֵי לַהֲעֲלוֹת מִשֶּׁם נִיצוּצוֹת וּנְשֻׁמוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְשָׁם בְּבְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה כִּנּוּי, וְכַמוֹכֵן שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ בְּסוּפּוֹ שֶׁכְּתֹב שָׁם, שְׂזֵה בְּחִינַת הַלִּיכָה בְּדַרְכִּים וְכוּ', כִּי קִדְּם כָּל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה צְרִיכִין לַעֲבֹר תַּחֲלָה בְּאֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת

א עַל־פִּי הַתּוֹרָה "וְאִיָּה הִשָּׂה לַעֲלָה", בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא סִימָן י"ב, עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי הוּא עֵינֵי עֲמָק מֵאֵד וְדָרָךְ עֲצָה טוֹבָה לְכָל וְכוּ':

וְהַכֵּלֵל, שְׂאֶפְלוּ כְּשֶׁאֲדָם נִתְרַחַק מֵה' יִתְבָּרַךְ מֵאֵד מֵאֵד עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרָעִים, אֶף־עַל־פִּי־כֵן כְּשֶׁהוּא מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ עֵדִין וְדוֹרֵשׁ וְשׂוֹאֵל וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ עֲצָה וְתַחֲבוּלָה וְכוּ' לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי זוֹכֵה שֶׁתִּהְיֶה הַיְרִידָה תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה, כִּי יֵשׁ שֶׁנִּפְלוּ לְבְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂשָׁם נֶאֱמָר (יִשְׁעִיָּה מ"ב): וְכַבוּדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן וְכוּ'. אֲבָל בְּאַמְתּוֹ בּוֹדָאֵי גַם אֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת מְקַבְּלִים חֵיוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֶף הֵם מְקַבְּלִין חֵיוֹת מִמֵּאֲמֵר סְתוּם, שֶׁהוּא בְּרֵאשִׁית וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת אִי"ה וְכוּ'. כִּי מִגְּדֵל הַהַעֲלָמָה שֶׁל זֶה הַמֵּאֲמֵר הֵם מְקַבְּלִין חֵיוֹת מִבְּחִינַת הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה דִּיקָא. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁנּוֹפֵל לְשָׁם חֵס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁאִינוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי וְעֵדִין הוּא מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אִי"ה וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה עוֹלָה בְּתְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה, כִּי עוֹלָה לְבְּחִינַת אִיָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֵר סְתוּם הַנִּלְ, עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב:

ב וְזֵה בְּחִינַת נְפִילַת אַפִּים, כִּי מֵבֵאֵר בְּכּוֹנֹת הָאֶרֶץ ז"ל בְּסוּד נְפִילַת אַפִּים שְׂאֵז מְפִילִין עֲצָמָן לְבְּחִינַת סְטָרָא דְמוֹתָא כְּדֵי לַהֲעֲלוֹת

ועצותיהם ורמזיהם הקדושים
העמקים ונשגבים מאד מאד עד אין
סוף ותכלית, אשרי שיאחו בהם:

ג וכל זה הוא סוד נפילת אפים שאז
מפילין את עצמן בכונה
למקומות הנ"ל כדי להעלות
הניצוצות הקדושות שהם בחינת
נפשות החיים והמתים בבחינת ירידה
תכלית העליה בבחינה הנ"ל. ועל-כן
נופלין אז על פניהם, זה בחינת
הסתלקות והעלמת וכסוי בחינת
הפנים, שהוא בחינת חכמה, בחינת
(קהלת ח): חכמת אדם תאיר פניו, שהוא
עקר החיות, כמו שכתוב (שם ט):
החכמה תחיה וכו', כי בכל המאמרות
יש חכמה בכל מאמר ומאמר שבהם
נברא העולם, כי כלם בחכמה עשית,
ועל-ידי זה עקר התגלות הכבוד
שבשביל זה נתהוו המאמר, כמו
שכתוב שם, בבחינת (משלי א): כבוד
חכמים ינחלו, וכמו שכתוב במקום
אחר שכבוד הוא בחינת חכמה. אבל
בהמאמר סתום, שהוא בחינת א"ה,
בחינת בראשית, שם החכמה, שהוא
בחינת הפנים בהעלם והסתור גדול, כי
שם הוא בחינת תכלית הידיעה אשר
לא נדע.

וזהו בחינת סוד נפילת אפים, בחינת
(במדבר כ): ויפלו על פניהם,
שהצדיקים מפילין עצמן ומכסין
ומעלימין ומסלקין פניהם שהוא
חכמתן ומורידין עצמן לבחינת סטרא
דמותא, שהוא בחינת מקומות

שמהם כל הבלבולים וכו', עין שם.
ובאמת הכל אחד וזה תלוי בזה, כי
גדולי הצדיקים מורידין עצמן
למקומות הנ"ל בשביל להעלות
נשמות שנפלו לשם.

ובענין עליית הנשמות שנפלו יש
כמה בחינות, כי יש נשמות
המתים שנפלו לשם כמה וכמה שנים
שאינ להם תקון כי אם על-ידי
צדיקים כאלו וכו', כמוכן במקום
אחר וכמוכן מהמעשיות שמספרין
מהבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש
לברכה, ובפרט מה ששמענו מפיו
הקדוש הרבה בענין זה, אבל הם
עוסקים העקר לברר ולהעלות נפשות
החיים עדין בעולם הזה. והעקר על-
ידי בחינה הנ"ל שעל-ידי ירידתם
לשם הם מכניסים הרהורי תשובה גם
להיורדים והנופלים מאד, אבל
מחמת שאלו הנופלים הם בחיים
עדין ויש להם עדין כח הבחירה,
על-כן קשה וכבד מאד לעזר
להם, כי לבעל בחירה קשה מאד
לעזר, כמו שכתוב במקום אחר (ת"י
מורה"ן סימן קצ"ח), אבל אף-על-פי-כן יש
הרבה שזוכים על-ידי כח הצדיקים
הנ"ל להתעורר באיזה התעוררות עד
שמתחילין להתקרב אליהם, ואז
הצדיקים מאירין בהרחוקים הנ"ל,
שאיך שהם עדין יחפשו ויבקשו את
ה' יתברך וכו' פנ"ל, ועל-ידי זה הם
מעלין גם את היורדים ממש הנ"ל
שגם הם יעלו בבחינת ירידה תכלית
העליה, והכל בכחם ובכח תורתם

סתום מאד, על-כּן צוֹתה התוֹרה שִׁטִּיל הַכֶּהן גְּדוֹל גּוֹרֵל וְרַק הַגּוֹרֵל הַיּוֹצֵא מֵה' יִתְבָּרֵךְ בְּעֵצְמוֹ יִבְרַר אִיזָה לֵה' וְאִיזָה לְעֶזְאוֹל. וְעַל-יְדֵי זֶה עָקַר הַתִּקּוּן וּסְלִיחַת עֲוֹנוֹת שֶׁל יוֹם כְּפוּר שָׂאז הוּא יוֹם עֲשִׂירֵי מֵעֲשָׂרַת יָמֵי תְּשׁוּבָה וְאִז עוֹלִין לְבַחֲנֵינָא אִיָּהּ, בְּחֵינָת כְּתוּר כִּידוּעַ. וְהַעֲלִיָּה הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂמֻזְכִּירִין כָּל עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא רַבּוּי הַדּוּוּיִים שְׂאוּמָרִים בְּיוֹם כְּפוּר, שֶׁזְּהוּ בַחֲנֵינָת הַדּוּוּי שֶׁעַל שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, שֶׁהוּא עָקַר הַדּוּוּי שֶׁל הַכֶּהֵן גְּדוֹל בְּעַד כָּל יִשְׂרָאֵל, כִּי הַדּוּוּי שְׂמֻזְכִּירִין הָעֲוֹנוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים, זְהוּ עָקַר בַּחֲנֵינָה הַנְּל', בַּחֲנֵינָת יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה עַל-יְדֵי בְּקִשַׁת אִיָּהּ הַנְּל'.

כִּי כָּל הַבְּרִיאָה הִיָּתָה עַל-יְדֵי אוֹתוֹת וּדְבוּרִים שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת. וְכִמוּ שִׁכְתוּב (תְּהִלִּים לז): בְּדַבְרֵי ה' שָׁמִים נַעֲשׂוּ וְכוּ', אֲבָל בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא מְאֻמְרֵי סְתוּם, שֶׁם אוֹתוֹת הַדְּבוּר בְּהַעֲלֵם נִפְלָא, בַּבְּחֵינָת 'כְּבֹד פֶּה' הַנְּאֻמֵּר בַּמִּשָּׁה. וּמַגְדֵּל הַהַעֲלָמָה, מִזֶּה דִּיקָא יוֹנְקִים מְקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים עַד שֶׁנַּעֲשִׂים אֲצֵלֶם אוֹתוֹת וּדְבוּרִים שֶׁל שִׁקְר שְׂמֻסִּיתִין וּמִפְתִּין וּמְדִיחִין אֶת מִי שֶׁנִּסָּת אַחֲרֵיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָת דְּבוּרֵי הַנְּחָשׁ הַקְּדוּמוֹנֵי שֶׁהִסִּית בְּדְבוּרָיו אֶת אָדָם וְחָוָה וְכוּ', שֶׁזְּהוּ בַּחֲנֵינָת (תְּהִלִּים לא) תְּאֻלְמָנָה שִׁפְתֵי שִׁקְר הַדְּבוּרוֹת עַל 'צְדִיקוֹ שֶׁל עוֹלָם' עֵתָק. 'תְּאֻלְמָנָה' וְדָא, כִּי בְּאֻמַּת אֵין לָהֶם שׁוּם דְּבוּר וְאֲחִיזָתָם רַק

הַמְּטַנְּפִים הַנְּל' שֶׁשֵּׁם אֵין רוֹאִין כְּבוֹדוֹ שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָת חֲכָמָה בַּחֲנֵינָת פְּנִים, אֲבָל הֵם גַּם שֵׁם מְבַקְּשִׁין וּמְחַפְּשִׁין בַּבְּחֵינָת אִיָּהּ וְכוּ' כַּנְּל'. וְעַל-יְדֵי זֶה עוֹלִין בַּתַּכְלִית הָעֲלִיָּה וּמַעֲלִין הַנִּיצוּצוֹת וְהַנִּפְשׁוֹת מֵעַמְמֵי עַמְמֵי הַקְּלָפוֹת בַּבְּחֵינָת יְרִידָה תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי עוֹלִים לְבַחֲנֵינָת אִיָּהּ בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא שֵׁרֶשׁ הַקְּדוּשָׁה, שֵׁרֶשׁ כָּל הָעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, שֵׁרֶשׁ כָּל הַתוֹרָה שֶׁכְּלוּלָה בְּעֲשָׂרַת הַדְּבוּרוֹת וְכַנְּל', שֶׁעַל-יְדֵי זֶה עָקַר גַּמֵּר הַיַּחְוּד שֶׁל כָּל הַתְּפִלָּה כַּנְּל':

ד וְעַל-כֵּן אוּמָרִים וְדוּי מְקַדֵּם וּשְׁלֵשׁ עֲשָׂרָה מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים. וְאִתָּא שְׁסוּד הַדּוּוּי הוּא בְּסוּד: וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָיו וְכוּ', כִּי שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם כְּפוּר הֵיוּ שׁוּיִם בְּקוּמָתָם וְכוּ' (יוֹמָא סב). וְהַכֶּהֵן גְּדוֹל הָיָה צָרִיךְ לַתֵּן גּוֹרְלוֹת עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים, גּוֹרֵל אֶחָד לֵה' וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעֶזְאוֹל. וְהוּא בַּחֲנֵינָת סוּד עַמְמֵי הַנְּל' שֶׁאֲחִיזוֹת הַסְּטָרָא אַחְרָא שְׂמֻשֵּׁם כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁהוּא עֶזְאוֹל, הוּא דִּיקָא מְסוּד הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה מְאֻד, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָת קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁים, שֶׁהוּא הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה מִכָּל הָעֲשָׂר קְדוּשׁוֹת שֶׁנִּתְקַדְּשָׁה בָּהֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים שׁוּיִן בְּקוּמָתָן וּמְרֵאִיָּהֶם מִמֶּשׁ. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אֶחָד עוֹלָה לֵה' לְבֵית קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁים וְאֶחָד יוֹרֵד לְעֶזְאוֹל, וְאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לִידַע לְכּוֹן אִיזָה לֵה' וְאִיזָה לְעֶזְאוֹל, כִּי הוּא סוּד כְּמוֹס וְנִסְתָּר מְאֻד, בַּחֲנֵינָת מְאֻמְרֵי

בְּפֶה מְלֵא וְלֹהֲזֹכִיר בְּפֶרוֹשׁ דְּבָרִים
 מְגַנְיִם כְּאַלֶּה, אָבֵל זֶהוּ כָּל תְּקוּנוֹ, כִּי
 מֵאַחַר שְׁמִתּוּדָה וְאוֹמֵר חֲטָאתִי הָרִי
 הוּא מוֹדֶה שֵׁשׁ בּוֹרָא יְחִיד קִדְמוֹן
 נִמְצָא הַמְּחִיב יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, וּמוֹדֶה
 בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִמַּת שֶׁהַבוֹרָא הַיְחִיד
 קִדְמוֹן הִזְהִירָנוּ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה לְבָלִי
 לַעֲשׂוֹת אֵלּוֹ הַחֲטָאִים, רַק שִׁיְצִרוּ
 הַתְּגַבֵּר עָלָיו וְכוּ' וּמוֹדֶה שְׁחָטָא וְעוֹת
 בְּזֶה, כִּי בּוֹדָאִי הִיָּה לוֹ כַּח לְהַתְּגַבֵּר
 נִגְדּוֹ וְכוּ', אִךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר
 שְׁמִתּוּדָה עַל הַחֲטָאִים וּמִבְּקֵשׁ
 תְּשׁוּבָה וּמְחִילָה הָרִי הוּא מְחַפֵּשׁ
 וּמִבְּקֵשׁ עֲדִין אִיָּה וְכוּ' כִּנ"ל, וְעַל־יְדֵי
 זֶה עָקַר עֲלִיתוֹ כִּנ"ל:

ה וְזֶהוּ שְׁאוּמְרִים בַּהֲדוּדֵי: תְּבוֹא
 לְפָנָי תְּפַלְתְּנוּ וְאַל תִּתְעַלֵּם
 מִתְחַנְתְּנוּ שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָּנִים וּקְשֵׁי
 עֲרָף לֹוֹמֵר לְפָנָי ה' אֱלֹקֵינוּ וְאַלְקֵי
 אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ,
 אָבֵל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ וְכוּ'.
 וְלִכְאוּרָה הָעֵינָן פְּלֵא, מֵה זֶה
 שְׁמִזְכִּירִין לְשׁוֹן שְׁלִילָה שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי
 פָּנִים וְכוּ' לֹוֹמֵר לְפָנָי וְכוּ' צְדִיקִים
 אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ וְכוּ', מֵה טַעֲנָה
 הִיא זֹאת, וְלֵמָּה לָנוּ לְהִזְכִּיר כָּל זֶה,
 הִיָּה לָנוּ לְהִתְחִיל תְּכַף: אָנָּה ה'
 חֲטָאתִי וְכוּ'? וְגַם קֶשֶׁה, אִיךְ נוֹכַל
 לֹוֹמֵר צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ,
 מֵאַחַר שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים בְּעֲצָמֵנוּ
 שְׁחָטָאנוּ, וּמֵה זֶה זְכוֹת שְׂאֵנוּ עֲזוֹת
 פָּנִים כָּךְ לֹאמֵר לֹא חֲטָאתִי, הֲלֹא
 אִי אֶפְשֶׁר לְהִכְחִישׁ הַחוֹשׁ מֵאַחַר
 שִׁיּוּדַע שְׁחָטָא.

מֵהֶעֱלַמְתָּ הַדְּבוּר, מִבְּחִינַת (שם נ): יוֹנַת
 אֵלֶם. וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים אֱלִילִים אֵלִמִּים
 (חֲבִקוּק ב), בְּחִינַת (תְּהִלִּים קטו): פֶּה לָהֶם
 וְלֹא יִדְבְּרוּ, אָבֵל מִגְדֵּל הַהֶעֱלַמָּה שֶׁל
 הַמְּאָמֵר סְתוּם הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת (שם
 ט): נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב,
 בְּחִינַת (שם): נִאֲלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח פִּי,
 מִשֶּׁם דִּיקָא הֵם יוֹנְקִים וּמִמְשִׁיכִים
 לַעֲצָמוֹן דְּבוּרִים שֶׁל שְׁקָר שְׁמֵשֶׁם כָּל
 מִינֵי הַסְּתוּת שֶׁל הַסְּטָרָא אַחְרָא
 מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִּים הַנ"ל, בְּחִינַת (שם
 י): אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר שְׁפִתֵינוּ
 אֲתָנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ וְכוּ'. וּמֵאֵלּוּ
 הָאוֹתִיּוֹת וְהַדְּבוּרִים רְעִים נִתְהוּוּ כָּל
 הָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, רַחֲמֵנָּא לְצַל, שְׂאִי
 אֶפְשֶׁר לְמַצָּא בְּהֵם אֵת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ
 כִּי אִם עַל־יְדֵי הַבְּקֶשָׁה וְהַחֲפֹשׁ אִיָּה
 וְכוּ' כִּנ"ל, כִּי מֵאַחַר שְׁמַחֲפִשִׁים
 וּמִבְּקֵשִׁים אֵת כְּבוֹדוֹ, נִמְצָא שְׁמוּדִים
 עַל כָּל פָּנִים בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ וּבְתוֹרַתוֹ
 שִׁיּוּדַעִים שֶׁה' יִתְבַּרֵּךְ מוֹשֵׁל בְּעוֹלָמוֹ
 וְאִסֵּר עָלֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ לְבָלִי לַעֲשׂוֹת אֵלּוּ
 הַחֲטָאִים, רַק שְׁמִתְקַף תְּאוֹתָם עִבֵּר עַל
 רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַתָּה מִבְּקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ
 סְלִיחָה וּכְפָרָה וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 אַף־עַל־פִּי שְׂאֵינוּ יוֹדַע בְּאִיָּה דְרָךְ, כִּי
 נִתְעָה מְאֹד מְאֹד, בְּחִינַת (שם קיט):
 תְּעִיתִי כְּשֶׁה אֲבֵד, אַף־עַל־פִּי־כֵן עֲדִין
 אֵינוּ מֵיֵאֵשׁ אֵת עֲצָמוֹ וּמִבְּקֵשׁ עֲצָה
 וְתַחֲבוּלָה אִי"ה וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה הוּא
 עוֹלָה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה לְבְּחִינַת אִיָּה
 מֵאֲמֵר סְתוּם וְכוּ' כִּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַדְּוִי שְׁצִרְכִּין לְהִזְכִּיר
 הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת הַגְּמוּרִים

מצוה ועברה חס ושלום, רק בשביל נימוסי המדינה וכו', רחמנא לצלן רחמנא לשזבן מכפירות כאלה, על-כן אנו מתנצלים מאחר שאנו מאמינים בהאמת ואין אנו עזי פנים וכו' לומר צדיקים אנו ולא חטאנו, כמו הכופרים הנ"ל שעושים כל העברות ואומרים שהם צדיקים ולא חטאו כלל, כי מכחישים בכל מצות התורה כנ"ל, אבל מאחר שאין אנו עזי פנים לומר כן, חס ושלום, ואנו אומרים בפה מלא: חטאנו, עוינו ופשענו, על-כן בודאי ראוי לך שלא תתעלם מתחנתנו.

כי עקר ההעלמה הוא מחמת שעל-ידי העון נעשה מסך המבדיל ויכול להכניס בדעתו איזה כפירה, חס ושלום, כמו שכתוב בספר המדות על-פי אלף-בית (אמונה סימן כב): הפשע מכניס כפירה באדם, כי עקר שרש היצר הרע הוא כפינת אל אחר כפירות, כמו שכתוב במקום אחר ששרשו מההעלמה הנ"ל, אבל כח נשמות ישראל גדול מאד, ובפרט גדל הכח של הצדיקים העוסקים בתקונם, על-כן אפלו אחר כל החטאים והעונות הגמורים, חס ושלום, עדין הנשמה מזכרת עצמה בהאמת ומרגשת כאבה העצום של עונותיה, עד שמבקש עדין תשובה ומחילה, וכל זמן שמבקש עדין יש לו תקנה יהיה איך שיהיה וכנ"ל. וזהו שמבקשים מאחר שאין אנו עזי פנים הנ"ל להכחיש ולומר לא חטאתי וכו'.

אך עקר הטענה הוא על-פי הנ"ל שמבקש מה' יתברך שלא יתעלם מתחנתנו ותבוא לפניך תפלתנו, ואזי הוא יכול תקף לפל בדעתו איך אבקש שלא יתעלם מתחנתנו, מאחר שאני יודע בעצמי שגרמתי בעונותי העלמה והסתרה כזאת, כי על-ידי כל חטא ועון ופשע מעלימים ומסתירים כבודו יתברך בבחינת (ישעיה נט): כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם. על-כן תקף מחזק את עצמו ומתנצל את עצמו לפניו יתברך ואומר: שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך צדיקים אנו ולא חטאנו, הינו שזה עקר הזכות שלי מה שעדין אני יודע ומאמין שחטאתי לפניך ואני מבקש ומחפש עדין תשובה ומחילה, כי היה אפשר, חס ושלום, לפל כל כך עד שיכחיש לגמרי, חס ושלום, כמו שנמצאים בעונותינו הרבים אפיקורסים וכופרים גמורים שנפלו לכפירות גמורות, רחמנא לצלן, עד שמכחישים בהחטאים לגמרי, כי אומרים שאין זה חטא ועון כלל, שעליהם נאמר (ירמיה ב): "הנני נשפט אותך על אמריך לא חטאתי".

כי האפיקורסים, אפלו אותם שמודים במציאותו יתברך, אבל רבם כופרים בפגם החטאים וכופרים בתורת משה או שמגלים פנים בתורה שלא כהלכה, כמו ירבעם בן נבט וחבריו, ואומרים מה שאומרים, עד שלדעתם אין שייך

כנ"ל, רק עדין אני מבקש ומחפש תקון וכו', על-כן תכף נתבטל ההעלמה וההסתרה שהם יונקים משם, וכמבאר היטב בסוף התורה הנ"ל: כי עקר יניקתם היה מההעלמה וכו', עין שם היטב. ועל-כן בודאי ראוי לך שלא תתעלם מתחנתנו, כי ראוי שתבטל ההעלמה על-ידי מה שאנו מבקשים ומחפשים עדין תקון וצוועקים ומתודין חטאינו ואין אנו עזי פנים הנ"ל לפל להסתרה והעלמה גמורה לאמר צדיקים אנו וכו' ולא חטאינו וכו"ל, על-כן בודאי ראוי לך שלא תתעלם מתחנתנו וכו"ל:

וזו שאומרים בשעת הודוי: מה נאמר לפניך וכו' ומה נספר לפניך וכו' הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע. אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי וכו', אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מגד עיניך וכו'. כי זה עקר הודוי והתשובה שאנו מודים ומתודים שאין אנו יודעים כלל היכן אנו בעולם כי הרבינו לפשע נגדך כמו שמתודים על-פי אלף-בית: אשמנו, בגדנו וכו', שהוא שפגמנו בכל הכ"ב אותיות [עשרים ושתיים] התורה וכמובא, עד שמסיימין: תעבנו, תעינו, תעתענו. שאנו הולכים כתועה ומתועה ואין אנו יודעים מה נאמר לפניך וכו', מה נספר לפניך וכו', רק אנו מאמינים שכל הנסתרות והנגלות אתה יודע, כי רק אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי וכו', הינו

שכל הרזין והנסתרות הנמשכין מהמאמר סתום ונסתר מאד שמשם כל יניקת הסטרא אחרא שמהם העונות כנ"ל אתה יודע כלם, כי באמת יש בהסתרה וההעלמה עצמה דעת עמק ונסתר ונעלם מאד רק שמעצם העלמו אי אפשר להשיגו ומשם נמשך יניקת הסטרא אחרא כנ"ל, אבל אנו מאמינים שאתה יודע כל תעלומות ונסתרות, ועל-ידי זה כל תקוננו, מאחר שאנו יודעים שגם שם אתה נעלם מאד, בבחינת (ירושלמי תענית פרק א): אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו: בכרך גדול של רומי, כמובא שם בסוף התורה הנ"ל. על-כן, על-ידי זה אנו מצפים ומבקשים ומחכים עדין לשוב אליך ושיתתקן הכל בבחינת ירידה תכלית העליה וכו' וכו"ל:

ו זוהי בחינת שלש עשרה מדות של רחמים שנמשכין משלש עשרה תקוני דיקנא שמזכירין אחר הודוי, כי שלש עשרה תקוני דיקנא נמשכין מבחינת עתיק, שהוא בחינת מאמר סתום הנ"ל, כמובן בכונות. ועל-כן אחר הודוי מזכירין שלש עשרה מדות, כי עקר תקון החטאים שהתודו עליהם הוא על-ידי בחינת בראשית מאמר סתום, שהוא בחינת כתר, בחינת עתיק שמשם נמשכין השלש עשרה מדות של רחמים כנ"ל. כי משה רבנו המשיך השלש עשרה מדות של רחמים אחר חטא העגל שכולל כל החטאים עד שה' יתברך

עקר הדין מבחינת ההעלמה וההסתרה הנ"ל, שהוא בחינת תקף הצמצום שמשם עקר הדין כידוע, על-כן טען משה 'ואם אין', כי גברה ההעלמה וההסתרה כל כף, על-כן: מחני נא מספרך וכו', כי אני מבטל עצמי לתוך שרש ההעלמה וההסתרה ששם למעלה מכל השמות כנ"ל.

ועקר התקון תמיד הוא לגלות ההסתרה, להמשיך מבחינת איזה בראשית מאמר סתום הנ"ל את כל המאמרות המתגלים, להוציאם מההעלם אל הגלוי, לגלות שמו וכבודו יתברך, בבחינת (תהלים עב): 'עשה נפלאות לבדו' זה בחינת כתר בראשית מאמר סתום. 'וברוך שם כבודו לעולם', שצריכין להמשיך משם התגלות שם כבודו על-ידי המאמרות המתגלים הנמשכין משם, שעל ידם מאירין כל השמות, שעל-ידי זה נתגלה כבודו יתברך עד שיתקיים: 'וימלא כבודו את כל הארץ' וכו'. וזה כל עבודת האדם על-ידי תורה ומצות.

אבל עתה שחטאו כל כף עד שאין אתה רוצה למחל להם מתקף התגברות ההעלמה, על-כן מחני נא מספרך וכו', שאיני רוצה שום חיות הנמשך מהמאמרות המתגלים שמשם כל השמות שהם החיות כנ"ל, רק אני מרצה להיות נכלל תמיד בבחינת איזה הנ"ל, בבחינת המאמר סתום הנ"ל, כי אני מרצה לחפש ולבקש שם רחמנותך לעולם עד שתשא חטאתם.

אמר לו: ואמחה את שמם וכו', ונדמה שכבר אפס תקנה, חס ושלום, אבל משה לא הניח את מקומו והרבה להתפלל ולצעק מאד לה' יתברך, כמו שכתוב במדרש (דברים רבה פרשה ג) שלא הניח זוית ברקיע שלא נשתטח ונתחבט עליו וכו'. וכל זה הוא בחינה הנ"ל, כי משה זכה שהתחזק עצמו מאד בזה שידע שאין שום יאוש בעולם ואין עון ולא רבוי עונות בעולם שיעלימו אותו יתברך ואת רחמיו בשום אופן, על-כן חפש ובקש ומצא עד שנתרצה לו ה' יתברך, ואז דיקא גלה לו ה' יתברך סוד שלש עשרה מדות של רחמים. וכל זה הוא בחינה הנ"ל, בחינת ירידה תכלית העליה על-ידי בקשת וחיפוש אי"ה הנ"ל.

וזהו בחינת מה שאמר (שמות לב): "ואם אין מחני נא". כי שם ישראל, בפרט שם הצדיק, נמשך משמו יתברך, כי שמו משתף בשמנו. והוא עקר החיות בבחינת (בראשית ב) נפש חיה הוא שמו. והוא בחינת כח הדבור שבאדם, בבחינת (שם): ויהי האדם לנפש חיה. ותרגומו: לרוח ממללא. וכל השמות כלם מתגלים רק על-ידי המאמרות המתגלים, אבל בהמאמר סתום שם הכל בהעלם גדול, כי הוא למעלה מכל השמות. ועל-כן טען משה: 'ואם אין', שאי אפשר לשא חטאתם ולמחל להם מתקף הדין על-ידי עצם חטאם שגרמו להעלים הרחמים כל כף, כי

וְכֹוּ. וְעַל־כֵּן כִּשְׁחָטָו יִשְׂרָאֵל וְהִבִּין שְׁכַל תְּקוּנָם לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּבַחֲנֵינָת אִי"ה הַנ"ל עַד שִׁיזְכוּ לַעֲלוֹת לְבַחֲנֵינָת מֵאֲמָר הַסְּתוּם כַּנ"ל, עַל־כֵּן שָׁכַר אֶת הַלּוּחֹת, שֶׁהֵם הַעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת כָּלֵל הַתּוֹרָה, כִּי בִטַל אֶת עֲצָמוּ מִכֹּל וְכֹל וְסָלַק מִמֶּנּוּ כָּל הַחֲכָמוֹת הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה וְהִפִּיל אֶת עֲצָמוּ לְמִקּוֹם יְרִידַת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתֵיהֶם, שֶׁזֶהוּ סוּד נְפִילַת אַפִּים, הַעֲלָמַת הַפָּנִים וְכֹוּ כַּנ"ל. וְעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא הִיָּה כָּל הַתְּקוּנָה.

וְהוּא יִתְבַּרֵךְ שִׁבַּח אוֹתוֹ עַל זֶה וְאָמַר לוֹ: יִישַׁר כַּחֲךָ שֶׁשִּׁבַּרְתָּ (בְּכָא בְּהֵרָא יד), 'יִישַׁר כַּחֲךָ' דִּיקָא, כִּי בִּוּדָאֵי הוּא כַּח גְּדוּל וְעֲצוּם לְבַטֵּחַ בְּכַחוֹ עַד שִׁפִּיל אֶת עֲצָמוּ כָּל כָּךְ לְסָלַק מִמֶּנּוּ כָּל הַפָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָת שְׁבִירַת לּוּחֹת, כִּי מִשֶּׁה הוּא בְּעֲצָמוּ הַתּוֹרָה וְכִשְׁהַשְׁלִיךְ אֶת הַלּוּחֹת מִיְדֵיו וּשְׁבָרָם הָרִי הוּא כְּאֵלוֹ הַפִּיל וְהַשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמוּ מִשְׁמַיִם לְאָרֶץ, וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל טוֹבוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הִיָּה חֲזָק בְּכַחוֹ, שְׁדִיקָא עַל־יְדֵי זֶה, עַל־יְדֵי הַיְרִידָה הַגְּדוּלָּה שֶׁהִפִּיל וְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוּ עַל־יְדֵי שְׁבִירַת הַלּוּחֹת, עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא יַעֲלֶה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה, כִּי יַחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׂ כָּל כָּךְ אִי"ה וְכֹוּ כַּנ"ל, עַד שִׁיעֲלֶה לְשֵׁם בְּבַחֲנֵינָת יְרִידָה תַּכְלִית הַעֲלִיָּה וְכַנ"ל.

וּבְעֲצוּם כַּחוֹ זָכָה לָזֶה וְחֹזֵר וְקָבַל אֶת הַלּוּחֹת שְׁנִיּוֹת וְהִמְשִׁיךְ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׁעַל־יְדֵי זֶה הוֹרָה דְרָךְ תְּשׁוּבָה לְנִצְחָה,

וְאִם אֵינָן אֵהִיָּה נִשְׁאָר שֵׁם בְּבַחֲנֵינָת הַבְּקֻשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ שֶׁל הַמֵּאֲמָר סְתוּם וְלֹא אֲצַא מִשֵּׁם לַעֲוֹלָם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנֵינָת מַחְנֵי נָא, כִּי שֵׁם בְּהַמֵּאֲמָר סְתוּם אֵינָן שִׁיךְ שׁוּם שֵׁם כָּלֵל כַּנ"ל.

הֵינּוּ כִּי הִיָּה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ רַחֲמִים אֲצֵלוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁעַל יְדָם יִהְיֶה מוּחַל לָהֶם גַּם חֲטָא הַעֲגָל, רַק שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְמִצָּאָם מִגְּדֹל הַהַעֲלָמָה הַנ"ל, שִׁמְשֵׁם עַקֵּר הַדִּין כַּנ"ל, עַל־כֵּן אָמַר שֶׁהוּא מְרַצָּה לִירַד לְתוֹךְ תַּקְּףָה הַהַעֲלָמָה וְלִבְקֹשׁ שֵׁם רַחֲמֵיו תְּמִיד, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָת הַתְּגָלוֹת שֵׁם כְּבוֹדוֹ, כִּי הַדִּין הוּא בַּחֲנֵינָת הַעֲלָמַת שְׁמוּ וְכְבוֹדוֹ כִּידוּעַ. וְהוּא מְרַצָּה לְהִיּוֹת נִשְׁאָר שֵׁם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנֵינָת מַחֲיַת הַשֵּׁם, בַּחֲנֵינָת מַחְנֵי נָא, הֵינּוּ שִׁיְהִיָּה נִשְׁאָר שֵׁם וַיִּבְקֹשׁ וַיַּחֲפֹשׂ בְּבַחֲנֵינָת אִי"ה הַנ"ל תְּמִיד. וְעַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא נִתְרַצָּה לוֹ ה' יִתְבַּרֵךְ וְגִלָּהּ לוֹ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁזָּכָה לְהוֹצִיא מֵהַעֲלָמַת אֶל הַגְּלוּי רַחֲמִים רַבִּים כְּאֵלֶּה שְׂאֵינָם כְּלִים לַעֲוֹלָם. וְהַכֵּל עַל־יְדֵי תַּקְּףָה הַבְּקֻשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ בְּבַחֲנֵינָת אִי"ה הַנ"ל שְׁנִתְרַצָּה לְהִיּוֹת מַחֲפֹשׂ וּמִבְּקֹשׁ לַעֲוֹלָם וְכַנ"ל:

זֶהוּ בַּחֲנֵינָת שְׁבִירַת הַלּוּחֹת, כִּי עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שֶׁבְּלוּחֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה, כָּלֵם הֵם בַּחֲנֵינָת הַמֵּאֲמָרוֹת הַמִּתְגַּלִּים, אֲבָל שֵׁם בְּבִרְאשִׁית מֵאֲמָר סְתוּם, הַכֹּל בְּהַעֲלָם וּבְהַסְתֵּר, רַק שֶׁבְּאֲמַת מִשֵּׁם דִּיקָא נִמְשָׁךְ כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם כָּל הַעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנֵינָת עֲשָׂרֵה מֵאֲמָרוֹת

הנסיגון, כי אם היה דעתו שלם בזה, לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא ענין הנ"ל שה' יתברך נסה את אברהם ולא גלה לו את הארץ מיד כדי שיהיה נבוך ומספק, ואף-על-פי-כן יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל-ידי זה דיקא יזכה שה' יתברך יגלה לו רצונו וירבה שכרו על-ידי זה, כי על-ידי הבקשה והחפוש יזכה לעליה גדולה וכנ"ל. וכן העקדה שנאמר בו: על אחד ההרים וכו'.

וכן יונה שנאמר בו: וקרא עליה את הקריאה. כי יונה לפי דעתו לא הוטב בעיניו שליחות זה לניגוה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מוכא בפרוש רש"י יונה א), כי לא הבין עצם רחמי ה' יתברך עד היכן הם מגיעים, על-כן התעה אותו ה' יתברך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל לענין זה: הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים וכו'. ולא גלה לו מיד כדי שיחפש ויבקש הרבה, ועל-ידי זה ישיג רצונו ומדת רחמיו המרבים, שהוא יתברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפלו של אמות העולם, מכל שפן של ישראל. ועל-כן באמת כשהיה יונה במעי הדגה הודה לה' יתברך על רבוי רחמיו כמו שכתוב שם (יונה ב): "מבטן שאול שנעתי שמעת קולי וכו' ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך וכו' כל משבריך וגליך עלי עברו וכו' אף אוסיף להביט אל היכל קדשך". שכל זה הוא ענין הבקשה והחפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעק

שבכל עת שיפלו לעונות, חס ושלום, יהיו חזקים לחפש ולבקש אותו יתברך מכל מקום שהם בבחינת אי"ה הנ"ל, ועל-ידי זה יתהפך להם הירידה לעליה גדולה רק שיהיו חזקים בזה לחפש ולבקש תמיד, יהיה אף שיהיה, אפלו אם יעבר עליו ימים ושנים בזה, בפרט באריכת מרירת הגלות הזה שהתגברה ההסתרה וההעלמה מאד מאד, בבחינת (דברים לא): ואנכי הסתר אסתיר את פני וכו', על-כן עקר התקנה והתקנה הוא רק על-ידי דרך הנ"ל לחפש ולבקש תמיד בבחינת איה וכו' וכנ"ל:

ח וזה בחינת (בראשית יב): לך-לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך. ופרש רש"י: ולא גלה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו ולתן לו שכר וכו'. וכן (שם כב): על אחד ההרים אשר אמר אליך. וכן (יונה א): וקרא עליה את הקריאה וכו'. כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה הנ"ל, שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת שקדם כל תורה מכרח לעבור דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת לפי סחרחר וכו' וכו', כמו שכתוב שם. וזהו בחינה הנ"ל מה שה' יתברך לא גלה לאברהם את הארץ מיד כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב. וזה עקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדעתו בשלמות בענין

שִׁיחֵי בְגָלוֹת אָפְלוּ בְּמִקְוֹמוֹת
הַמְטַנְפִים מְאֹד גַּם שֶׁם יִבְקְשׁוּ וַיִּחְפְּשׂוּ
בְּבַחֲנֵינָת אִי"ה וְכו' כַּנ"ל וְעַל-יְדֵי זֶה
יַעֲלוּ מִשָּׁם כַּנ"ל.

וְזֶהוּ גַם כֵּן בְּחִינַת לְקִיחַת אֶסְתֵר
לְבֵית אַחְשֵׁרוּשׁ שְׂאֵז צַעֲקָה:
"אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֹצְבַתְנִי" (תהלים כב), כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מגלה טו:). וְעַל-יְדֵי
זֶה הָיָה מַפְלֵת הַמֶּזֶן-עֲמֶלֶק שֶׁהוּא תִקְוָה
זֶהֱמַת הַסְטָרָא אַחְרָא, הַכֹּל בְּבַחֲנֵינָה
הַנ"ל כְּדֵי לְהוֹרוֹת לְיִשְׂרָאֵל שֶׁגַּם
בְּמִקְוֹמוֹת הַמְטַנְפִים יִצְעֲקוּ אֵל ה' וְיִחְפְּשׂוּ
וַיִּבְקְשׂוּ אוֹתוֹ, וְכֵמוֹ שֶׁעָשׂוּ אֵז
מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר שֶׁכָּנְסוּ אֶת כָּל הַיְהוּדִים
לְזַעַק הַרְבֵּה לֵה'. וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר בְּכֻלְיֵי יִשְׂרָאֵל וּבַפְּרָטִיּוֹת כָּל
אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ תְּמִיד אֶת ה' יִתְבַּרְךָ
בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא וּלְצַעַק בְּכָל עֵת לֵה'
יִתְבַּרְךָ בְּבַחֲנֵינָת מְבֻטָּן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי.
וְאֵל יִתִּיאֵשׁ מִן הַצַּעֲקָה וְהַבְּקָשָׁה
לְעוֹלָם עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם:

אֵל ה', כְּמוֹ שֶׁשְׂמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ
שְׂאֵמֵר בְּזֶה הַלְשׁוֹן (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן שׁב):
שֶׁהַעֲקָר הוּא מְבֻטָּן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי,
הֵינּוּ כַּנ"ל:

ט וְזֶה בְּחִינַת לְקִיחַת שְׂרָה לְבֵית
פְּרַעֲהַ שְׁנֹסְמָךְ לְזֶה, שֶׁהַכֹּל
בְּבַחֲנֵינָה הַנ"ל שֶׁהַצַּדִּיקַת הַכְּרַחַח לִירֵד
לְמִקְוֹם טָמֵא וּמְטַנְף כְּזֶה כְּדֵי שֶׁבַעֲצֵם
כִּפְחָה תִבְקַשׁ וַתִּחְפֹּשׂ גַּם שֶׁם אֶת ה'
יִתְבַּרְךָ וְעַל-יְדֵי זֶה תַעֲלֶה עִם אַבְרָהָם
בְּעֵלְיָה גְדוּלָה בְּבַחֲנֵינָת (בְּרֵאשִׁית יג): וַיַּעֲלֵ
אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. וְעַל-יְדֵי זֶה הִכְנִינָה
הַצֵּלָה וַיִּשְׁוַעַה גְדוּלָה לְיִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת
מִצְרַיִם שֶׁעַל-יְדֵי זֶה לֹא יִכְלֶה טְמֵאָת
מִצְרַיִם לְשַׁלֵּט בָּהֶם וַיִּצְאוּ מִשָּׁם עַל-
יְדֵי עֲשׂוֹר מַכּוֹת שֶׁהִכָּה אֶת פְּרַעֲהַ
וּמִצְרַיִם, שֶׁכָּל זֶה הָיָה עַל-יְדֵי (שֶׁם יב):
"וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהַ וְאֶת בֵּיתוֹ"
כְּשֶׁלָּקַח אֶת שְׂרָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כִּי עַל-יְדֵי זֶה הִמְשִׁיכָה
דַּרְךְ הַנ"ל לְיִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל מְקוֹם

הַלְכוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַלְכָה ו (נכתב בתשרי תר"ג) [כב]

שְׂדוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ וְצוֹעֵק
וְשׂוֹאֵל וְכו' אִי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכו'
(כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמִקְוֹמוֹ בְּסִימָן הַנ"ל). כִּי זֶה יְכוֹל
כָּל אָדָם לְהִבְיִן שְׁלֵרֵב בְּנֵי אָדָם שְׂאִינִם
גְבוּרֵי כַח כְּרֵאוֹי קָשָׁה לָהֶם מְאֹד
לְשׂוֹב בְּתִשׁוּבָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבַר
הַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם יִצְרָם וְלֹא הִתְגַּבְּרוּ
לְכַבֵּשׁ אוֹתוֹ, עַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁכָּבַר

עֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה עַל-פִּי מַה שֶׁכְּתוּב
(בְּסִימָן יב) בְּלִקְוֵי תִנְיָנָא עַל פְּסוּק
וְאִיָּה הִשָּׁה לְעֵלָה, עֵינֵי שֶׁם הֵיטֵב
הֵיטֵב:

וְכָל זֶה בְּחִינַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי רֵאשׁ
הַשָּׁנָה הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן לְעֶשְׂרֵת
יְמֵי הַתְּשׁוּבָה וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-
יְדֵי הַמְבַאָּר בְּתוֹרָה הַנ"ל עַל-יְדֵי

השה לעלה הנ"ל, על-כן תוקעין בראש השנה בשופר, כי אז בראש השנה הוא התחלת התשובה כנ"ל שעקרה הוא על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, שהיא בחינת שופר וכנ"ל, כי מחמת שהשופר נמשך משם, על-כן יש כח בקולו לעורר כל אדם שישים אל לבו לזכר תכליתו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו. ואם אף-על-פי-כן קשה לו לשוב בתשובה על-כל-פנים ילך בדרך הנ"ל לבלות ימיו לדרש את ה' לבקש בכל יום תמיד אי"ה מקום כבודו וכו' כנ"ל, כי זה עקר התשובה כנ"ל, וכמו שכתוב: ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאתם וכו'. ובקשתם משם דיקא וכן מסיים שם בפסוק, כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך. וכמו שמוכא בשם הבעל שם טוב ז"ל: ובקשתם משם, 'משם' דיקא, מכל מקום שיירד ונפל לשם אפלו לבחינת מקומות המטנפים, 'משם' דיקא צריכין לבקש בכל לבבו ובכל נפשו את ה' יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל:

א וכל זה הוא בחינת ראש השנה שהוא סוד פמוס ונעלם ונסתר מאד בחינת ראשית הבריאה שהוא סוד בראשית שהוא מאמר סתום, בחינת אי"ה הנ"ל, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל. ועל-כן מזכירין אז: לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות שמבראשית כי זה היום תחלת מעשיך, וכל הבריאה, בפרט בריאת האדם שנברא ביום זה שכלול

נלכדו מה שנלכדו בודאי קשה להם לשוב בתשובה, ובפרט שיש שיירדו ונפלו מאד עד שלכם בבחינת לבי סחרחר המבאר שם שהקלפה שנדבק בהם בעונותיהם מעקמת ומסבבת הלב בעקומים וסבובים ובלבולים הרבה. וכמו שאמר אז בפרוש בלשון אשכנזי (עם פר דרייט דאס הארץ). על-כן עקר עצתם ותקנתם הוא על-ידי דרך המבאר בתורה הנ"ל שאף-על-פי שנפלו למקומות המטנפים ששם נעלם כבודו מאד, אף-על-פי-כן יחפשו ויבקשו את ה' יתברך תמיד וישאלו ויירשו בכל עת אי"ה מקום כבודו וכו' (כמו שכתוב שם). ועל-ידי זה בודאי סוף כל סוף יזכו למצא אותו יתברך ותתהפך הירידה הגדולה לעליה בבחינת ירידה תכלית העליה שזהו בחינת ואי"ה השה לעלה (כמו שכתוב שם). ועל-כן בראש השנה, שהוא ראשון לתשובה, שצריכין להתחיל בתשובה, על-כן צריכין מאד בחינה זאת לדרש ולבקש אי"ה וכו' כנ"ל. וזה בחינת השופר של ראש השנה, כי עקר השופר הוא שופר של אילו של יצחק, כמוכא. ואילו של יצחק, שהוא סוד השופר, נתהנה ונמשך רק על-ידי בחינת אי"ה הנ"ל, כמוכא עתה בפרשת העקדה שעל-ידי ששאל יצחק ואי"ה השה לעלה נתהנה אחר כך האיל שיקרב תחתיו שהיה נאחז בסבך בקרניו דיקא שמרמז על קרן היובל בחינת שופר. נמצא, שקרן השופר נתהנה על-ידי בחינת ואי"ה

בחינה הנ"ל שהוא בחינת בראשית מאמר סתום, שהוא בחינת חפוש ובקשה, בחינת איה וכו' הנ"ל. ועל-כן העקר לנסע לצדיקים אמתיים ההולכים בדרך זה ועוסקים להכניס דרך זה בעולם כדי להחזיר את העולם בתשובה שבזה תלוי הגאולה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וכמו שכתוב: ובא לציון גואל ולשבי פשע ביצקב. פי שמו של משיח קדם לעולם, כמו שכתוב: לפני שמש ינון שמו, וכן תשובה קדמה לעולם, ועל-כן רק הוא יודע הסוד של בראשית שממנו התחלת הבריאה שעל-ידי זה עקר דרך התשובה כנ"ל וממנו מקבלין כל הצדיקים והכשרים האמתיים. ועל-כן גם מי שאינו זוכה עדין לבוא לצדיקי אמת על ראש השנה צריך לכונן את לבו שבזכות וכח הקבוץ הקדוש של ישראל שהוא נלוה ומתקבץ עמהם בראש השנה ויום הפפורים, על-ידי זה יאיר עליו הדרך התשובה הנ"ל, כי ישראל עלה במחשבה תחלה וכל מה שמתקבצין ומתרבין יחד נפשות ישראל ביותר להתפלל בראש השנה ולתקע שופר יכולין ביותר לעלות בתחלת המחשבה, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל. ולהמשיך דרך התשובה הנ"ל משם, כי הן אל כביר לא ימאס, אבל צריך לשום לב לזה מאד לדרש ולבקש את ה' בכל לבבו באפן שימשיך על עצמו דרך הזה תמיד בכל אשר יעבר עליו כל ימי

מכל הבריאה, עקרו היה על-ידי בחינת בראשית מאמר סתום, בחינת איה הנ"ל, שהוא כלול מכל העשרה מאמרות כלם (כמו שכתוב שם). וזה בחינת תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. 'בכסה' דיקא, לשון סתום ומכסה, בחינת איה שהיא בחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל שהוא סתום ומכסה ונעלם מאד ומשם עקר תקון התשובה כנ"ל:

ב ועל-פן צריכין לנסע לצדיקים אמתיים על ראש השנה, ואפלו מי שאינו זוכה לנסע על-כל-פנים צריך להשתדל לילך ולנסע אל מקום שיש קבוץ גדול של כשרים ויראים ביותר להתפלל ולשמע קול שופר עמהם וכמו שנוהגין כל ישראל שבראש השנה ויום כפור מתאספין ומתקבצין יחד מכל הכפרים, וכל הרחוקים שאינם נוהרים להתפלל בצבור בכל ימות השנה, אבל בראש השנה כלם נקבצין אל הצבור הקדוש, כי עקר בחינה זאת להכניס דרך זה של תשובה על-ידי בחינת איה הנ"ל אין יודע כי אם הצדיקים הגדולים האמתיים, כי כל צדיק אמת הוא בחינת משיח שהוא יודע הסוד של בראשית מאמר סתום שרבי שמעון בר יוחאי גלה עליו שבעים אנפין שנוהגין לעסק בהם באלו הימים באלול ועשרת ימי תשובה שהוא ספר התקונים הקדוש, כי כל דרך התשובה באלו הימים הוא על-ידי

ועצום ותקוף מאד בבחינת קול שופר חזק מאד, ובבחינת ויהי קול השופר הולך וחזק שעולה עד המאמר סתום ומגלה ומודיע משם דיקא אלקותו יתברך ותקפו וממשלתו ומלכותו אשר בכל משלה. וזה בחינת עלה אלקים בתרועה וכו' שאינו מוכן לכאורה על-פי פשוט כלל איך שיהי עליה אצל ה' יתברך, אך הכונה בפשיטות הוא כי דברה תורה כלשון בני אדם שמחמת שעל-ידי השופר נתגלה אלקותו ומלכותו, נחשב כביכול עליה אצלו כידוע כל זה, אך על-פי הנ"ל מבאר הענין יותר, כי אלקים בחינת דינים ומשם משתלשל סיגי הדינים שמהם יניקת הסטרא אחרא וכו', אבל כל עקר שרשם מבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל ועל-ידי קול תרועת ישראל עולה הקול עד לשם ומגלה ההסתרה, שעל-ידי זה נתבטליון כל הדינים וכל החיצונים היונקים משם ואז מתקים עליה אלקים בתרועה. 'אלקים' דיקא שהוא בחינת דינים שמשם יניקת הסטרא אחרא המעלים ומסתיר אלקותו. ועל-כפן נחשב העליה לבחינת אלקים דיקא, שבחינת אלקים שמשם יניקת הדינים עולה על-ידי התרועה עד שרשו העליון הנ"ל שהוא בחינת בראשית, כי קול השופר מגיע עד לשם. וזה בחינת המתקת הדינים בשרשם וכן יורד קול השופר ומתפשט בכל העולם בכל קצוי ארץ וים רחוקים וכו' ונכנס בלב

חייזו ועל-כפן העקר לבוא לצדיקים אמתיים העוסקים להמשיך דרך זה:

ג וזה בראשית ברא אלקים וכו' והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום, שהם בחינת כלל כל הארבע גליות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, שהם בחינת כלל הסטרא אחרא והקלפות שיינקתם מהעלמה וההסתרה של בראשית מאמר סתום וכנ"ל, אבל 'רוח אלקים', דא רוחו של משיח, מרחפת על פני המים. כי עקר התקון על ידו על-ידי שמכניס דרך זה בעולם לבקש ולחפש איה וכו' כנ"ל, שעל-ידי זה נתהפך הירידה לעליה ועולין לקדשת המאמר סתום שהוא בראשית כנ"ל. וזהו: 'על פני המים' בחינת שפכי כמים לבה, בחינת תשובה שנעשה על-ידי זה כנ"ל:

ד וזה בחינת ראש השנה, בחינת קול שופר, שהוא בחינת ממעמקים קראתיה ה', כי עקר בחינת כונת השופר הוא שיעלה הקול לעלא ולעלא עד שנזכה לעורר הרחמים הגדולים רחמים הרבים הנעלמים במאמר סתום בבראשית שמעצם סתימתו והעלמו יונקים משם תקף הדינים שמהם יניקת כל החיצונים וכל מקומות המטנפים. ואי אפשר להמתיק תקף הדינים האלו כי אם בשרשם שהוא בחינת איה מאמר סתום בראשית הנ"ל. ובשביל זה בא קול השופר הקדוש שהוא קול חזק

אליו מתחילין בשבח גדלתו יתברך
 מה שהוא מושל על כל הגוים כמו
 בשחרית בתחלת פסוקי דזמרה
 מתחילין הודו לה' קראו בשמו
 הודיעו בעמים עלילותיו וכו' ספרו
 בגוים את כבודו וכו'. וכן במזמור
 אלקים יחננו שאומרים אז בשחרית
 מספרים הרבה מזה, כמו שכתוב:
 לדעת בארץ דרכך בכל גוים ישועתך
 יודוך עמים אלקים יודוך עמים כלם
 וכו'. וחוזרים פסוק זה יודוך וכו'. וכן
 בכניסת שבת שאומרים לכו נרננה
 וכו' שמספר הרבה מזה שיתגלה
 אלקותו בכל העמים וכו'. וכן
 במזמור זה שאומרים בראש השנה
 קדם השופר, כמו שכתוב: כל העמים
 תקעו כף וכו', שכלם תקעו כף יחד
 לשוב לה' יתברך, כי ה' עליון נורא
 זה בחינת מאמר סתום הנ"ל שהוא
 עליון ונורא מאד. והוא מלך גדול על
 כל הארץ, פי משם כל המאמרות
 שעקרם לגלות מלכותו יתברך. וזהו:
 ידבר עמים תחתינו ולאמים וכו'. כי
 על-ידי שמגלים המאמר סתום הנ"ל,
 על-ידי זה נכנעים ונופלים כל
 העכו"ם וכו' ונתבטלים אל הקדושה
 וכו'.

ו ועל-כן בכל השנה אומרים האל
 הקדוש, ובראש השנה
 המלך הקדוש, כי אף-על-פי ששם אל
 קדוש יותר, כי זה השם הוא מהשבעה
 שמות שאינם נמחקים ושם מלך הוא
 בחינת כנוי שאין אסור למחקו, אף-
 על-פי-כן מזכירין בראש-השנה שם

כל אחד לעוררו ולחזקו שיתחיל
 מעתה לחפש ולבקש את ה' יתברך
 בבחינת אי"ה הנ"ל עד שיתהפך
 הירידה לעליה בבחינה הנ"ל. כי
 שופר מקבץ נדחים כל הרחוקים
 והאוכדים שנפלו למקומות המטנפים
 ששם כמעט נאכדים, אבל בחמתו
 נתן לנו כח התשובה, ובפרט בראש
 השנה וצוה עלינו לתקע בשופר
 שמעורר הכל לחפש ולבקש אותו
 יתברך בבחינת אי"ה הנ"ל. ועל-כן
 השופר מקבץ נדחים ואוכדים, כמו
 שכתוב: והיה ביום ההוא יתקע
 בשופר גדול ובאו האכדים בארץ
 אשור והנדחים וכו'. כי קול השופר
 נמשך בשרשו מהמאמר סתום הנ"ל,
 שהוא למעלה מכל העשרה מאמרות.
 ועל-כן הוא נמשך בבחינת קול לבד
 שהוא למעלה מהדבור והמאמר.
 ועל-כן בראש השנה, שהוא ראשון
 לתשובה, עוסקים בקול הקדוש הזה
 וכו"ל:

ה ועל-כן מתחילין המזמור כל
 העמים תקעו כף וכו'.
 כי זה עקר תקון התשובה שזוכין
 על-ידי הבקשה והחפוש איה שהוא
 בחינת קול שופר, שהעקר לגלות
 אלקותו יתברך בכל מקומות
 החיצונים בבחינת אם יאמר לך אדם
 היכן אלקיך תאמר לו בכרך גדול של
 רומי (וכמבאר שם בהתורה הנ"ל). שזהו
 בחינת ספרו בגוים את כבודו. ועל-כן
 בכל עת שאנו רוצים לכנס אל
 הקדושה לגלות מלכותו ולהתקרב

ז וּלְעֶבְדָּא לְזִכּוֹת לְתַשׁוּבָה עַל-פִּי
הַמְּבַאֵר לְעֵיל צְרִיכִין
לְבַאֵר קֶצֶת, כִּי בַחֲנִינַת מַלְכוּת אֵין
מִתְגַּלָּה כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַמַּדּוֹת מַחֲסֵד
וְכוֹי, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת שְׁבַע יְמֵי הַבְּנִינָן
שְׁבָהֵם נִבְרָא כָּל הָעוֹלָם בְּעֶשְׂרֵה
מְאֻמְרוֹת בְּשִׁבְלֵי לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ
יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן בַּבְּחִינַת מַלְכוּת
כְּלוּלִים כָּל הַמַּדּוֹת כִּידוּעַ, אָבֵל
כְּשֶׁאֵדָם חוּטֵא חַס וְשְׁלוֹם, בְּפָרֹט
כְּשֶׁמִּתְרַבֵּים הַחֲטָאִים שֶׁל הַדּוֹר עַד
שֶׁנֶּרְמוּ הַגְּלוֹת אוֹ אֲרִיכוֹת הַגְּלוֹת כְּמוֹ
עֲכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲזִי
מִסְתַּלְקִין כָּל הַקְּדוּשׁוֹת לְמַעַלָּה וְאֵז
הַמַּלְכוּת בְּסוּד נִקְדָּה וַיּוֹרֶדֶת פְּלֵאִים
וְכוֹי. וְעַקֵּר הַבְּחִינָה הַנִּשְׁאָר בָּהּ הִיא
בַּחֲנִינַת אִי"ה הַנִּלְוֵי. וְיָמֵי שְׁזוּכָה לְרַחֵם
עַל עַצְמוֹ וּלְחַפֵּשׂ אִי"ה וְכוֹי כִּנְלֵי אֲזִי
יִרְדִּיתוּ תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה וְעוֹלָה עַד
שֶׁרֶשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת כְּתוּב
עֲלִיוֹן, בַּחֲנִינַת אִי"ה, בַּחֲנִינַת בְּרֵאשִׁית
מְאֻמֵּר סְתוּם הַנִּלְוֵי וְעַל-יַדֵּי זֶה דִּיקָא
תְּקוּנוֹ כִּנְלֵי. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עֲקָרוֹ
בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעֶשְׂרֵת יְמֵי תַשׁוּבָה
שְׁאֵז הֵם יְמֵי תַשׁוּבָה עַל-יַדֵּי בַּחֲנִינַת
בְּקֶשֶׁת וַחֲפוּשׁ אִי"ה הַנִּלְוֵי. וְאֵז עַל-
יַדֵּי תַשׁוּבָה שְׁפָלֵל יִשְׂרָאֵל נִתְעוֹרְרִין
וּבֵאִין בְּהַכְּנָעָה לְפָנֵי ה' יִתְבַּרְךָ
וּמִבְּקָשִׁים שִׁישִׁיבֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה
אֵלָיו וְכוֹי, עַל-יַדֵּי זֶה עוֹלִים לְבַחֲנִינַת
אִי"ה שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ הַכָּל בַּבְּחִינַת שׁוּבָה
יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹקֶיךָ כִּי כְּשֶׁלַּתָּ
בְּעוֹנֶךָ, כָּל כֶּךָ עַד שֶׁאֵין לָךְ שׁוּם
תְּקֵנָה כִּי אִם לְשׁוּב עַד ה' אֱלֹקֶיךָ

מִלְךָ דִּיקָא לְהוֹרוֹת שְׁעַכְשׁוֹ נִתְגַּלָּה
מַלְכוּתוֹ מִבְּחִינַת קְדוּשׁ דִּיקָא שֶׁהוּא
בַּחֲנִינַת סְתוּם וְנַעֲלָם, כִּי קְדוּשׁ לְשׁוֹן
הַבְּדִלָּה וְהַפְּרָשָׁה כְּמוּבָא, כִּי בְּכָל
הַשָּׁנָה אֵין יְכוּלִים לְהִתְחַיֵּל כִּי אִם
מִבְּחִינַת אֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת חֲסֵד,
שֶׁהוּא מְדָה רֵאשׁוּנָה מְשַׁבְּעַת יְמֵי
הַבְּנִינָן, בַּחֲנִינַת עוֹלָם חֲסֵד יְבֻנָּה שְׁמֵשֶׁם
עַקֵּר הַתְּחֵלֶת הַמְּאֻמְרוֹת הַמִּתְגַּלִּים,
אָבֵל עֲכָשׁוֹ עוֹלָה סוּף מַעֲשֶׂה
בְּמַחְשָׁבָה תְּחֵלָה, שְׁבַחֲנִינַת מַלְכוּת
שֶׁהִיא מְדָה הָאֲחֵרוֹנָה שְׁבַעֲנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, בְּפָרֹט בְּגִלוּתֵנוּ הִיא בַּבְּחִינַת
וַתְּרַד פְּלֵאִים כִּי רִגְלֵיהָ יִרְדוֹת מוֹת, עַד
שֶׁנִּתְעַלְמָה בְּמִקוּמוֹת רְעִים הַנִּלְוֵי. אָבֵל
בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעֶשְׂרֵת יְמֵי תַשׁוּבָה,
שֶׁהוּא הַתְּחֵלֶת הַתַּשׁוּבָה עַל-יַדֵּי
בַּחֲנִינַת אִי"ה הַנִּלְוֵי, עַל-יַדֵּי זֶה נִתְגַּלָּה
מַלְכוּתוֹ מִבְּחִינַת קְדוּשׁ דִּיקָא מִבְּחִינַת
הַמְּאֻמֵּר סְתוּם הַנִּלְוֵי שְׁאֵנוּ עוֹסְקִין
לְגַלוֹתוֹ עֲתָה עַל-יַדֵּי תַשׁוּבָה שֶׁהוּא
בְּקֶשֶׁת וַחֲפוּשׁ אִי"ה וְכוֹי כִּנְלֵי. בַּחֲנִינַת
נַחֲפָשָׁה דְרַכְּנוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה עַד
ה'. וְעֵינֵין זֶה מְבַאֵר לְמַבִּין קֶצֶת עַל-פִּי
הַמְּבַאֵר בְּמְאֻמֵּר אֵלֵיָּהוּ. כְּתוּב עֲלִיוֹן
אֵיָּהוּ כְּתוּב מַלְכוּת עֲלֵה אֲתָמֵר: מְגִיד
מְרֵאשִׁית אַחֲרִית וְכוֹי. הֵינּוּ כִּי בַּחֲנִינַת
מַלְכוּת הִיא מְדָה הָאֲחֵרוֹנָה בַּחֲנִינַת
סוּף מַעֲשֶׂה, אָבֵל כָּל כְּוָנוֹת יִתְבַּרְךָ
בְּבְרִיאַת עוֹלָמוֹ מְרֵאשׁוּ עַד סוּף הִיָּה
רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה כְּדֵי לְגַלוֹת מַלְכוּתוֹ
יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן הִיא בַּבְּחִינַת סוּף
מַעֲשֶׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחֵלָה הַנִּלְוֵי, בַּחֲנִינַת
מְגִיד מְרֵאשִׁית אַחֲרִית הַנִּלְוֵי:

והכלל, כי בודאי מי שאינו חפץ כלל לשוב ואינו מתעורר כלל לחשב על אחריתו ותכליתו הנצחית בודאי לא יועיל לו שום עצה ותחבולה, אבל מי שיש לו מח בקדקדו ומשים אל לבו קצת מה שעשה בעולם ואיך הוא חולף ועובר ביגון ואנחה וצער וכעס ומכאובות וכו' וסופו לעפר ישוב, ומה יעשה ליום פקדה וכו', רק שנדמה לו שאי אפשר לו עוד לשוב כי יצרו תקפו והמניעות מהפרנסה ומהחולקים והמלעיגים ומאששתו ובניו וכו' רבו מאד מאד עד שיש שבאמת קשה מאד מאד לתן להם עצה טובה ודרך ישרה איך לשוב. אליהם תטף מלתי ועמהם אנו עוסקים לדבר באמת ובתמים, שעקר העצה שיאמין שהבקשה והחפוש בעצמו יקר מאד מאד אצל ה' יתברך, דהינו מה שרואה בעצמו שנתרחק כל כך מהקדשה למקומות הרחוקים וכו' הנקראים מקומות המטנפים. ששם, כביכול, אי אפשר למצא כבודו בבחינת וכבודי לאחר לא אתן וכו' (כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל). אבל אף-על-פי-כן הוא שואל ומבקש ומחפש אי"ה מקום כבודו וכו', על-ידי זה הוא עולה בתכלית העליה וכו' :

ח אבל גם לזה צריכין על-כל-פנים ישוב הדעת קצת לישוב דעתו היטב וכו' (כמו שכתוב בסידן "הנ"ל, ועין שם היטב). ולישוב הדעת צריכין שמחה. ועקר השמחה, בפרט

בעצמו, כי הנקדה טובה המסתתרת בלב הגרוע שבגרועים והחוטא שבחוטאים יודעת בכלל כי יש אלקים שליט ומושל ולו לבדו חטאנו ועמו בעצמו הסליחה, כמו שכתוב: לך לבדך חטאתי וכו'. וכתוב: כי עמך הסליחה וכו'. וזה בחינת גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, בחינת איה הנ"ל, שהוא שרש הכסא כבוד, בחינת כסא דמתכסיא לעלא וכו'. ועל-כן אומרים אז המלך הקדוש, כי עקר שם קדוש נאמר על בחינת כתר, בחינת אי"ה הנ"ל שהוא כלו קדוש כלו טוב, שהוא כלול מכל העשר קדשות ומשם דיקא אנו ממשיכין עתה מלכותו עלינו על-ידי התשובה על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה הנ"ל. ויש בזה הרבה לבאר על-פי דרכי חכמת האמת שהוא הקבלה הקדושה, אבל כל עסקנו הוא רק לבאר היוצא מדברי רבנו ז"ל על-פי התורה הנ"ל מה שנוגע להתעוררות תשובה באמת באפן שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצא עצה ותחבולה ודרך ושביל ונתיב לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא, והעקר על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו' הנ"ל.

וצריכין לבאר קצת לחבר התורות שנדפסו בליקוטי תניינא סמוכים זה לזה מסימן י' עד סימן י"ז שמבאר שם שאצלו ז"ל היה תורה אחת ולא זכינו לקבל רק פסקי פסקי.

ט אָבֵל בְּכֹל זֶה אֵין יוֹדְעִין מֵהֵיכָן הֵהתְחַלָּה, כִּי הִכַל תְּלוּי זֶה בְּזֶה, כִּי הִכַל כְּלוּל בְּהַמְאָמֵר סְתוּם בְּבַחֲנֵית אֵיהּ הַנִּלְ שֶׁשָּׁם כְּלוּלִים כָּל הָעֲשָׂרָה מְאָמְרוֹת וְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת וְכֹל כָּל הַתּוֹרָה שְׂכֻלּוּהָ בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הָעֲצוֹת וְהֵהתְחַבּוּלוֹת לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אָבֵל מִגְדֵּל הַהֶעֱלָמָה, בְּפֶרֶט עַל־יַדֵּי רַבּוּי הַחֲטָאִים אֵין יוֹדְעִין מֵהֵיכָן הֵהתְחַלָּה, עַל־כֵּן הָעֵקֶר לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הַרְבֵּי הָאֲמִתִּי וְחֹבֵר אֲמִתִּי בְּבַחֲנֵית עֲשֵׂה לָךְ רַב וְקַנְיָה לָךְ חֹבֵר, שְׂוִירָהוּ וְיִלְמְדוּהוּ שְׂיִתְחִיל מִמָּקוֹם שְׂיִתְחִיל מֵאִיזָה נִקְדָּה מִכָּל הַמְבַאֵר לְעֵיל וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה לְאַחֲרִית טוֹב. וּבִשְׂבִיל זֶה תּוֹקְעִין תְּשׁוּרָת תְּשׁוּת תְּרַת כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים וּמִתְחִילִין תְּקִיעָה וּמְסִימִין תְּקִיעָה וְחוֹזְרִין וּמִתְחִילִין וּמְסִימִין כֵּן כְּמָה פְּעָמִים, הִכַל לְרַמּוֹ כִּי צְרִיכִין לְהִתְחִיל וּלְחַזֵּר לְהִתְחִיל כָּל יְמֵי חַיָּו עַל־יַדֵּי כָּל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת הַנִּלְ עַד שְׂיִזְכֶּה לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאֲמַת:

י וְכֹל זֶה צְרִיךְ בְּאוּר הַרְבֵּה וְלֵה' הַיְשׁוּעָה, אֶךְ הַחֲפֵץ בְּאֲמַת יְכוּל לְהוֹצִיא גַם מִדְּבַרֵּינוּ אֵלֶּה הַרְבֵּה הַתְּעוֹרְרוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת וְעֲמֻקּוֹת מְאֹד. וְצְרִיךְ שְׂעִינ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּכֹל הַתּוֹרוֹת הַנִּלְ לְעֵין בָּהֶם לְעוֹבְדָא וּלְעֲצוֹת טוֹבוֹת, וְאִזּוּ יִמְצָא בּוֹדָאֵי דְרַךְ וְנִתְיָב לְהִתְחִיל גַּם עֵתָה לְהִתְחַזֵּק בְּבַקֵּשָׁה וְחַפּוּשׁ אֵיהּ הַנִּלְ עַד יִרְחַם מִן הַשָּׁמַיִם.

לְרַחֲוִקִים כְּאַלֶּה, הוּא עַל־יַדֵּי שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גּוֹי וְהַבְדִּילֵנוּ מִן הַתּוֹעִים וְכו'.

וּבְזֶה יְכוּלִים לְקַשֵּׁר קֶצֶת כָּל הַתּוֹרוֹת הַנִּלְ וְהֵבִין הֵיטֵב. וְגַם לְחַבֵּר לְזֶה מֵה שְׂמֵבָאֵר שָׁם בְּסִימָן ט"ו מְעִינֵין צְדָקָה שְׂנִקְרָאת מִים. וְשִׁהְעָר שְׂיִזְכֶּה לְתַן לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים אֲמִתִּיִּים וְכו' שְׁלֵא יִקְלַקֵּל עַל־יַדֵּי הַצְּדָקָה חֵס וְשְׁלוֹם (עֵין שֵׁם הֵיטֵב). וְעַל־פִּי חֹבֵר כָּל אֵלוֹ הַתּוֹרוֹת יְחַד יְבַאֵר מַעַט אִיזָה רְמִזִּים בְּמַעֲשֵׂה הַנִּלְ שֶׁל זֶה שְׁהִיָּה לוֹ כַּח כְּזֶה בִּידֵיו, כִּי הוֹצֵאת הַחֲצִים הוּא עַל־יַדֵּי הַתְּשׁוּבָה, עַל־יַדֵּי בְקִשָׁת אֵיהּ וְכו' כְּנִלְ וְלִכְנֵס לְתוֹךְ הָעֲשָׂרָה חוּמוֹת שֶׁל מִים הוּא עַל־יַדֵּי בַחֲנֵית הַצְּדָקָה הַמְבַאֵר בְּסִימָן ט"ו הַנִּלְ וְיִשׁוּב הַדַּעַת הַמְבַאֵר בְּסִימָן יוֹד הַנִּלְ, זֶה בַחֲנֵית הַחֲכָמָה שְׂמִמְשִׁיף בִּידֵיו לְכָל הַנְּסִמְכִין עַל יָדוֹ. וְהָעֵקֶר הַרְפּוּאָה הוּא עַל־יַדֵּי הַשְּׂמִחָה, שְׂזֵהוּ בַחֲנֵית מֵה שְׂמֵבָאֵר שָׁם שְׁעָר יִשׁוּב הַדַּעַת הוּא עַל־יַדֵּי שְׂמִחָה, כִּי שְׂמִחָה צְרִיכִין מְרֹאשׁ וְעַד סוֹף. וְכִמוֹ שְׂאָמֵר אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ ז"ל שְׂתַכְּף כְּשֶׁאֲדָם רוּצָה לְשׁוֹב הוּא עֹבְרָה גְדוּלָה כְּשִׁישׁ לוֹ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׂחָרָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְצְרִיךְ לְשִׂמְחָת אֵת עֲצָמוּ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת כְּמָה שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גּוֹי וְכו'. וְכִמוֹ שְׂמְבַרְכִין עַל זֶה בְּכָל בְּקָר וְכו', כִּי עָקֵר כָּל הַחֲצִים, שְׂהֵם כָּל הַפְּגָמִים שְׂנִזְרְקוּ לְבַחֲנֵית בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה, הוּא בַחֲנֵית עֲצָבוֹת, כְּמוֹ שְׂכְּתוּב (בְּסִימָן כ"ד) בְּהַתּוֹרָה "תְּשַׁעַה הֵיכְלִין", שְׁעָר גְּלוּת הַשְּׂכִינָה הוּא עַל־יַדֵּי עֲצָבוֹת וְכו'.

צְדָקָה, וּבִפְרָט קִדְּם וְרַאשֵׁי־הַשָּׁנָה וַיּוֹם כְּפֹר מְרִבִּין בְּצְדָקָה מְאֹד, כִּי צְדָקָה לְעֵינֵי הַגּוֹן הַנִּכְלָל בְּהַבְעֵל כַּח הַנ"ל מִשֵּׁם עֶקֶר הַהֲתַחֲלָה כַּנ"ל:

יֵא וְגַם מִי שֶׁהוּא עֵינֵי גְדוֹל וְאֵין לוֹ מַעוֹת לַתֵּן צְדָקָה אֶף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיךְ גַּם הוּא לַתֵּן אִיזָה דְבָר מְעוֹט מִה דְאֶפְשָׁר לְעֵינֵי הַגּוֹן וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁאֶפְלוּ עֵינֵי יִתֵּן צְדָקָה וְכוּ'. כִּי מִנְחַת הָעֵינֵי יִקְרָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְהָעֶקֶר הוּא שְׁמָה שְׁסוּבֵל טְרוּחֹת וַיִּגְיַעוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים וּבְזִיוּנוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֲמָת, זֶה עֶקֶר הַצְּדָקָה בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא הַנ"ל, כִּי בְּאֲמַת הַצְּדִיק אֵינוֹ צְרִיךְ כָּלֵל לְהָעוֹלָם בְּשִׁבִיל עֲצוּמוֹ, כִּי אֲדַרְבָּה מִמֶּנּוּ כָּל הַהֲשָׁפְעוֹת וְכָל הָעֲשִׂירוֹת שְׂבָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: כָּל הָעוֹלָם נִזּוֹן בְּשִׁבִיל חֲנִינָא בְּנֵי וְחֲנִינָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקַב חֲרוּבִין וְכוּ'. רַק צְרִיכִין לַתֵּן לוֹ צְדָקָה בְּשִׁבִילָנוּ בְּשִׁבִיל תְּקוּנָנוּ, וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל פְּסוּק: חֶסֶד וְאֲמַת מִן יִנְצְרָהוּ וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כָּל מַה שְׁנוֹתְנִין לוֹ מִקְבָּלִין מִמֶּנּוּ אֵלֶּפֶי אֵלֶּפֶים וְרַבֵּי רַבּוֹת יוֹתֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עַל־כֵּן גַּם כָּל מִי שֶׁטוֹרַח בְּגוֹפוֹ לְשִׁמְשׁוֹ וְלִהְתַּקַּרֵּב אֵלָיו נִקְרָא צְדָקָה בְּחִינַת אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, כִּי הַצְּדִיק מִתְעַלֶּה וּמִתְגַּדֵּל מְאֹד עַל־יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַטוֹרַחִים בְּגוֹפָם וּמְמוֹנָם לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְנִחְשָׁב לָנוּ לְצְדָקָה, וְכָל זֶה בְּכָלֵל מִה שְׂכָתוֹב אֲצֵל הַתּוֹרָה

כִּי בְּאֲמַת הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: מִי הַקְּדִימֵנִי וְאֶשְׁלֵם. וְכְמוֹ שְׂכָתוֹב: כִּי מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נִתְּנָנוּ לָךְ וְכוּ'. אֶךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן צְרִיכִין עַל־כָּל־פְּנִים אִיזָה אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, כִּי כָּל הָעוֹלָם עִם כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד אֵין מִסְפָּר הַתְּלוּיִים בְּזֶה הָעוֹלָם בְּזֶה הָאֲדָם הַכֹּל נִבְרָא רַק בְּשִׁבִיל זֶה כִּיְדוּעַ. וְכָלֵל דְּאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא הוּא בְּחִינַת צְדָקָה שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂיָה, בְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, בְּחִינַת פְּתוּחַ תְּפִתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ. וְעֶקֶר הַצְּדָקָה הוּא כְּשׁוֹזְכִין לַתֵּן לְזֶה שֶׁמִּקְבָּלִין מִמֶּנּוּ שֶׁהוּא זֶה שֶׁהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא עֶקֶר הַבְּעֵל צְדָקָה שֶׁמִּכָּל מִי שֶׁמִּקְבֵּל הוּא נוֹתֵן לוֹ וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: יוֹתֵר מִמָּה שְׂבָעֵל הַבֵּית עוֹשֶׂה עִם הָעֵינֵי, הָעֵינֵי עוֹשֶׂה עִם בְּעַל הַבֵּית. אֲבָל צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ מִה' יִתְבַּרֵּךְ מְאֹד וְלִהְרַבּוֹת בְּצְדָקָה מְאֹד מְאֹד לְשֵׁם שְׁמַיִם עַד שִׁיזְכֶּה לְמַצָּא עֵינֵי הַגּוֹן כְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: שְׂמָא תֵּאמֵר כָּל הַבָּא לְקַפֵּץ קוֹפֶץ, תִּלְמוּד לומר: מַה יִּקְר חֶסֶדְךָ אֱלֹקִים. כִּי יֵשׁ הִרְבֵּה שֶׁמִּקְלָקְלִים יוֹתֵר עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שְׁלָהֶם (כַּמְבָּאָר בְּסִימָן ט"ו הַנ"ל). וְגַם כָּל הָעֲבָדוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׂעוֹשִׂים, הַכֹּל נִקְרָא בְּשֵׁם צְדָקָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: וְצְדָקָה תְּהִיָּה לָנוּ כִּי נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת וְכוּ'. אֲבָל כָּל הַהֲתַחֲלוֹת הוּא מִמְצוֹת צְדָקָה מִשֵּׁם (וְכְמוֹ שְׂמַבָּאָר בְּהַתּוֹרָה "וְאֵת הָעֲרִבִים" בְּסִימָן ד' לְקוּטֵי חֶלֶק ב'). וְכְמוֹ שְׁנוֹהֲגִין כָּל יִשְׂרָאֵל שְׂקָדִם הַתְּפִלָּה נוֹתְנִין

מיני דפיקין ועשרה מיני נגינה. וכלם כלולים בבראשית מאמר סתום שמשם נמשכין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, אבל שם בבחינת בראשית הכל סתום ונעלם מאד שמגדל העלמתו והסתרתו יונקין משם דיקא כל מקומות החיצונים וכו' שמהם כל העשרה מיני חצים שנוקרו לבחינת הבת מלכה שהיא בחינת כנסת ישראל, כלליות נפשות ישראל, שעל-ידי עונותיהם שנמשכין על-ידי החיצונים בחינת מקומות המטנפים הנ"ל, נמשכין כל החצים. הנ"ל. ועקר הרפואה על-ידי זה שהיה לו כח כזה בידיו עד שהיה יכול להוציא כל החצים ועקר כחו להוציאם הוא על-ידי בראשית המאמר סתום הנ"ל בעצמו, כי משם יניקתם ומשם הכנעתם על-ידי שמכניס בנפשות ישראל לבקש ולחפש אי"ה וכו' כנ"ל, שזהו בעצמו מה שכתוב שם בהמעשה הנ"ל שהתפאר שיש לו כח כזה בידיו עד שאפלו כשזורק חץ הוא יכול להחזירה וכו'. ולכאורה קשה: למה לו לזרק חץ ואחר כך להתגבר בכח כזה לחזור ולהוציאם, והלא טוב היה יותר שלא יזרקנה כלל. אך הוא סוד מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים שמהם כל החצים כנ"ל. וזה הוא הכרח גדול לקיום העולם שמתקיים על-ידי שיש בחירה דיקא וכו' (וכמובא במקום אחר), על-פני התפאר שזורק חץ ומחזירה,

ואת הערבים הנ"ל שגם כשמקנאין קנאת ה' צבאות נחשב לצדקה וכו', ועל-כן זה שזכה להתעורר עד שבא להתקרב אל הצדיקים וכשרים אמתיים, נמצא שיש לו בחינת אתערותא דלתתא וכנ"ל תכף יש לו לשמח מאד בזה ועל-ידי זה יזכה לישוב הדעת, שעל-ידי זה ישוב אל ה' והעקר על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו' וכנ"ל:

יב ויש לחבר ענין זה עם המעשה של יום הששי מענין זה שהיה בלא ידיים שהיה לו כח גדול מאד בידיו להוציא כל העשרה מיני חצים ולכנס לתוך כל העשרה חומות של מים ולידע כל היוד מיני דפיקין ולנגן כל העשרה מיני נגינה שעל-ידי זה הוא מרפא את הבת מלכה, שהוא בחינת כנסת ישראל, שכל אחד נפל וירד פלאים כמו שירד, שכל זה הם בחינת העשרה מיני חצים הנ"ל שנמשכו על-ידי עונות ישראל בחינת כי חציף נחתו בי, בחינת כמטרא לחץ וכו'. וכל הרפואה שהוא על-ידי התשובה הוא רק על-ידי הדרך הנ"ל, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום שבו כלול הכל, כי כל העשרה מאמרות כלולים בבראשית מאמר סתום (כמובן שם בהתורה הנ"ל). כי כל הבחינות שמזכיר שם הם עשרה עשרה, שהם עשרה מיני חצים שצריכין להוציאם וכו' ועשרה חומות של מים שנעשין על-ידי הצדקה של הבעל כח הנ"ל ועשרה

נפש. גם אז ותאמר שובו וכו'. נמצא, שבראשית בחינת תשובה הוא בחינת הוצאת החצים הנ"ל, כי זה עקר תקון התשובה להוציא כל הפגמים שהם בחינת חצים שנוזקו לבחינת כנסת ישראל, שהוא בחינת בת מלכה הנ"ל, ועל-כן הם עשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור כנגד עשרה מיני חצים שצריכים להוציא על-ידי התשובה:

יד גם בראשית הוא בחינת היוד חומות של מים וכו' הנ"ל,

בחינת מה שאמרו (בגמרא סנה פרק לילב וירבה): בראשית ברא שית, שהם השיתין שמחוללין ויורדין עד התהום, בבחינת חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן, שדרשו רבותינו ז"ל על השיתין שמחוללין עד התהום, שהם מעשה ידי אמונתו של יוצר בראשית, כי השיתין שנבראו מששת ימי בראשית כדי להסך לשם הנסכים הם עקרים בשביל זה כדי שירדו עד התהום לעמקי עמקי המים והם נבראו באמונת נפלא של יוצר בראשית עד שיכולין לעבר בכל היוד חומות של מימי התהומות ולעלות ולברר משם כל הנפשות הנפולות שנפלו לעשר כתרין דמסאבותא לתוף מים הזידונים וכו', שכל זה הוא בחינת רפואת הבת מלכה שברחה לתוף היוד חומות של מים שנוזקו אליה כל היוד מיני חצים מעשר כתרין דמסאבותא, כי הנסכים מביאין בשעת הקרבנות. וזה ידוע

כי מהמאמר סתום הנ"ל משם כל החצים שהם כחות הסטרא אחרא והחיצונים וכו' ומשם דיקא כל הכנעתם, כי על-ידי המאמר סתום הנ"ל דיקא חוזר ומציא אותם וכנ"ל. וזה שהיה בלא ידיים היה יודע סוד זה, על-כן התפאר שידע סוד זריקת החצים והחזרתם, כי כל זה כלול בבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים מגדל העלמתו, שזהו בחינת זריקת חצים כנ"ל ומשם חוזרים ומוציאים אותם, כי עקר התשובה על-ידי הבקשה והחפוש אי"ה וכו', שעל-ידי זה חוזרים ומוציאים החצים שהם בחינת הפגמים שפגמו בהשכינה על-ידי העונות וכו'. וכן כל היוד חומות של מים ויוד מיני דפיקין ויוד מיני נגינה, הכל כלול בבחינת בראשית שכלול מהכל:

יג וזהו בראשית שמרמז על תשובה, כמו שכתוב בתקוני זהר: בראשית ירא בשת, שהוא בחינת תשובה שעקרה על-ידי הבושה כמו שכתוב (בסימן ע"ב לקוטי תניא). גם בשת אותיות תשב בחינת תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם, שהוא בחינה הנ"ל שאפלו אם האדם כמו שהוא אפלו אם נפל חס ושלום לבחינת מקומות המטנפים, שזהו בחינת דכדוכה של נפש, גם אז צריכין לחפש ולבקש עד שישוב לה' יתברך בבחינת תשב אנוש עד דכא, שדרשו רבותינו ז"ל: עד דכדוכה של

שְׁפָל הַקְרָבָנוֹת הֵם בְּשִׁבִיל לְכַרֵּר הַנִּיצוּצוֹת וְהַנְּפָשׁוֹת מְעַמְקֵי עִמְקֵי הַקְּלָפוֹת וְאוֹ מְבִיאִין נִסְכִּים וּמְנַסְכִּים אוֹתָם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ לְתוֹךְ הַשִּׁיתִין שְׂיִרְדִּין עַד הַתְּהוֹם לְהַעֲלוֹת הַנְּפָשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת בְּיוֹתֵר עַד הַתְּהוֹם מִמֶּשׁ (וְכַמְבָּאֵר מִזֶּה בַּחֲשׁוֹן מִשְׁפֵּט הַלְכוֹת גְּבִיַת חוֹב הַלְכָה ה' ע"ן שם). וְעַל-כֵּן מְרַמְזִין הַשִּׁיתִין בְּתַבַּת בְּרֵאשִׁית, כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל אֱלוֹ הַנְּפָשׁוֹת שְׂיִרְדוּ עַד הַתְּהוֹם הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֵר סְתוּם, עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אִיָּה וְכוּ' כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים שִׁיר בְּשַׁעַת הַנְּסָכִים, כִּי עֶקֶר רְפוּאָת הַבַּת מְלָכָה הוּא עַל-יְדֵי שִׁיר וְגַנּוּן, בְּחִינַת יוֹד מִיָּנִי נְגִינָה (וְכַמְבָּאֵר בַּמַּעֲשֵׂה הַנ"ל) שְׁגַלִּי הֵיִם שְׁהֵם בְּחִינַת יוֹד חוֹמוֹת הַנ"ל, הֵם נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי הַרוּחוֹת שְׁמֵהֶם הַיּוֹד מִיָּנִי נְגִינָה (עַיֵן שֵׁם הַיֵּטֵב וְהַכֵּן שֵׁם מֵאֲד). כִּי כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל שֶׁנַּעֲלָם בְּהַ תּוֹרוֹת גְּבוּהוֹת מֵאֲד כְּלָה קְשׁוּרָה זֶה בְּזֶה שְׁפָל מֵה שְׁסַפֵּר שֵׁם מַעֲשֵׂרָה עֲשָׂרָה הַכֵּל קְשׁוּר וּמְחָבֵר זֶה בְּזֶה (כֶּאֱשֶׁר יִבְאֵר מִזֶּה לְקַמּוֹן) :

שְׁזֵה הַמֵּאֲמֵר סְתוּם וְנַעֲלָם מֵאֲד, עַל-כֵּן הַמֵּיִם שְׁהֵם כָּלֵל הַבְּרִיאָה שְׁנִכְבְּרוּ עַל יָדוֹ הֵם סְתוּמִים וְנַעֲלָמִים בְּסִפּוֹר מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְלֹא נִזְכָּר בְּרֵאשִׁית בְּפֶרוֹשׁ, כִּי בְּרֵאשִׁית נַעֲלָם בְּבְרֵאשִׁית שְׁהוּא מֵאֲמֵר סְתוּם. וְעַל-כֵּן כָּל הַקְּדָשׁוֹת וְלַהֲפָךְ כָּל הַטְּמֵאוֹת הֵם בְּמִים, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שְׁהֵמִים עֲלוּלִים לְקַבֵּל טְמֵאָה. וְלַהֲפָךְ בְּקִדְשָׁה כָּל הַטְּהוֹרוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת הֵם עַל-יְדֵי מִים, עַל-יְדֵי טְבִילָה בְּמִים, וְהַדַּעַת מְרַמֵּז בְּמִים כְּמוֹ שְׁכָתוּב: כִּי תִמְלֵא הָאָרֶץ דַּעַה כְּמִים לִים מְכֻסִּים. וְכֵן כָּל הַשְּׂכָר וְהַעֲנֵשׁ הוּא עַל-יְדֵי מִים, כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י בְּאִיּוֹב עַל פְּסוּק: כִּי בָם יָדִין עַמִּים יִתֵּן אֲכָל לְמַכְבִּיר. מִשְׁלַל לְנַחְתוֹם וְכוּ'. כִּי הַמֵּיִם הֵם בְּבְחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֵר סְתוּם הַנ"ל שְׁמֵשֶׁם דִּיקָא יְנִיקַת הַחִיצוֹנִים בְּחִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים מְגַדֵּל הַעֲלָמְתוֹ וְכוּ' כַּנ"ל, שְׁמֵשֶׁם כָּל הַדִּינִים וְהַעֲנָשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִשְׁם כָּל הַתְּקוּן וְהַטְּהָרָה וְהַקְּדָשָׁה כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן כָּל הַטְּמֵאִים אֵינָם עוֹלִים מְטַמְּאָתָם כִּי אִם עַל-יְדֵי הַמֵּיִם שְׁצָרִיכִין לְהַתְּעַלֵּם וְלַהֲסַתֵּר בְּמִימֵי הַמְּקוּהָ וְעַל-יְדֵי זֶה כָּל טְהָרָתָם, כִּי כָּל זֶה מְרַמֵּז עַל הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אִיָּה הַנ"ל, כִּי בְּמֵה שְׁקַלְקֵל יִתְקַן, כִּי כָּל הַטְּמֵאוֹת נִמְשָׁכִין מִהַסְטֵרָא אֲחֵרָא שְׁהוּא בְּחִינַת תְּהוֹמוֹת, בְּחִינַת טְבַעְתֵּי בֵּינן מְצוּלָה וְאִין מְעַמֵּד בְּאִתֵּי בְּמַעֲמֵי מִים וְכוּ', עַל-כֵּן תְּקוּנוֹ עַל-יְדֵי הַמְּקוּהָ מִים שְׁצָרִיךְ לְהַתְּעַלֵּם שֵׁם

נִמְצָא, שְׁבְרֵאשִׁית מְרַמֵּז עַל הַיּוֹד חוֹמוֹת שֶׁל מִים. גַּם מְבָאֵר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וּמוֹכָא בְּפֶרוֹשׁ רַש"י עַל פְּסוּק בְּרֵאשִׁית שְׁהֵמִים קָדְמוֹ לְעוֹלָם וְלֹא נִזְכָּר בְּרֵאשִׁית בְּפֶרוֹשׁ בַּתּוֹרָה וְכָל הַדְּבָרִים שְׁבַעֲוֹלָם מִן הַמִּים נִכְרָאוּ, כְּמַבְאֵר בְּדַבְרֵיהֶם ז"ל. וְכָל זֶה הוּא עֲנִין הַנ"ל, כִּי הַמִּים שְׁקָדְמוֹ לְעוֹלָם נִכְרָאוּ עַל-יְדֵי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית שְׁהוּא מֵאֲמֵר סְתוּם. וּמַחֲמַת

א בראש השנה על-ידי התשובה
 שהוא בחינת בקשת
 וחפוש א"ה, על-ידי זה עולין
 בתכלית העליה לבחינת א"ה
 בראשית-מאמר סתום ששם כלולים
 כל העשרה מאמרות וכו' כנ"ל, אבל
 כשעולין לשם צריכין לחזור ולהמשיך
 משם קיום העולם שהוא על-ידי
 התגלות המדות מחכמה עד מלכות
 שהם בחינת עשרה מאמרות עד
 שיתגלה לעין כל כי מלא כל הארץ
 כבודו ומלכותו בכל משלה, כמו
 שמבקשין על זה בראש השנה הרבה.
 וזה בחינת הנסירה המוכבא בכתבים
 שעוסקין בעשרת ימי תשובה לנסר
 ולתקן כל מדה ומדה. וכדי לגלות
 מלכותו לעין כל ולא תהיה עוד
 המלכות בבחינת הסתרה והעלמה
 וכו'. ועקר התקון על-ידי שזוכין
 להמשיך חדושי תורה משם מבחינת
 איה שהוא בחינת בראשית, שהוא
 התחלת התורה שמשם נמשכת כל
 התורה כלה שכלולה בעשרת
 הדברות שהם כלולים מתרי"ג מצות,
 שהם בחינת תרי"ג עטין דאורייתא
 שבהם כלולים כל העצות דקדושה
 לכל אחד ואחד איה ימלט נפשו מני
 שחת (וכמבאר בהתורה א"ה הנ"ל) שעל-ידי
 הבקשה והחפוש איה, שזה עקר
 התשובה, על-ידי זה זוכין לחדושי
 תורה (כמובן שם בסוף התורה הנ"ל). וזה
 בחינת עשרת ימי תשובה שבהם
 עוסקין בתשובה עד שממשיכין
 בעשרת ימי תשובה עשרת הדברות

ולבטל את עצמו לה' יתברך. ואז
 נעלם בבחינת בראשית מאמר סתום
 הנ"ל ועל-ידי זה כל טהרתו. וזה
 בחינת צפו מים על ראשי ארמתי
 נגזרתי קראתי שמך ה' מבור תחתיות
 וכו', הינו כנ"ל. ועקר התקון לכנס
 לתוך היוד חומות של מים הנ"ל הוא
 על-ידי צדקה. וגם זה מרמז בראשית
 על-פי מה שדרשו רבותינו ז"ל:
 "בראשית", בזכות חלה ותרומה
 ובכורים שנקראים ראשית שהם
 מתנות כהנה, שהם בחינת צדקה. וגם
 צדקה בעצמה צריכין לתן בבחינת
 ראשית לתן מממונו וחפציו הראשית
 והמבחר לעניים הגונים, כמוכבא
 בדברי רבותינו ז"ל:

וכן מרמז בראשית על היוד מיני
 דפיקין שידע על-ידי שהיה לו
 כח לתן בידיו כל החכמות להנסמכין
 על ידו וכו'. וזהו בראשית בחינת
 ראשית חכמה. וזהו בראשית ראש
 בית, שכל הראשים של ישראל, שהם
 הראש והמחזין של ישראל, בחינת
 בחכמה בנה בית כלם על ידו, כי
 הוא מסמיך אותם וכו"ל:

וכן בראשית מרמז על יוד מיני נגינה,
 כמו שכתוב בתקונים (תקון י'):
 בראשית שיר תאב:

ראשי פרקים מהלכות ראש השנה
 יום כפור וכו'

על-פי התורה "איה השה לעלה"
 לקוטי תניינא (סימן י"ב):

שָׁם וכו' (וכמו שכתבנו מזה בהלכות תולעים הלכה ד, עין שם), ויודע כל הדפיקין של כל אחד ואחד ויכול לשמח את כל אחד ואחד. וכל אלו הבחינות תלויים זה בזה וקשורים זה בזה והוא נכנס לתוך עמק ירדו ונפילתו של כל אחד ואחד שיִרד ונטבע בין מצולה ואין מעמד ובא במעמקי מים ושבלת שטפתהו. וגם שם יש לו בחירה עדין לצעק ולחפש אי"ה וכו' והבעל כח הנ"ל מוריד את עצמו לשם ומרמוז לו רמזים שהם בחינת ידים (כמו שכתוב במקום אחר), באפן שימצא עצות בכל פעם למלט נפשו, כי יודע הדפק של כל אחד בכל עת, בבחינת קול דודי דופק, שלפעמים דופק בו ומזכירו את ה' יתברך ולפעמים להפך חס ושלום (כמו שכתוב בסיומן קס לקוטי א). ועקר רפואתו על-ידי השמחה שמכניס בכל אחד בכל מקום שהוא במה שלא עשני גוי והבדילנו מן התועים וכו', שבכל זה עוסקים בסכות שהוא זמן שמחתנו. ועקר השמחה על-ידי המים בחינת שמחת בית השואבה, כמו שכתוב: ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה, בחינת הושענות שאומרים על הערבי נחל. ואז נוטלין הארבעה מינים בידיים לעורר כח הידים של הבעל כח כנ"ל וכו', עד שזוכין לשמחת תורה שאז עקר שלמות השמחה על שזוכין לגמר התורה ולחזור ולהתחילה מחדש בראשית, להורות שאנו עוסקים לחזור ולהמשיך עצות שהוא עקר המשכת

שנתנו ביום כפור שהוא גמר עשרת ימי תשובה. ועל-כן מבקשים השיבנו אבינו לתורתך וכו', כי זה עקר התשובה שיעלה על-ידי התשובה לבחינת אי"ה עד שימשיך משם תורה וכו' כנ"ל. ועל-כן אז ביום כפור עקר סליחת וכפרת העונות, כי אז נתהפכין העונות לזכיות בבחינת ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו וכו' (כמו שכתוב בתורה "חוטם בתוך חותם", סימן כ"ב). כי על-ידי העונות, שהם בחינת מקומות המטנפים, על-ידי זה התעורר לבקש ולחפש אי"ה וכו', עד שעלה לשם ונעשה על-ידי זה חדושי תורה וכנ"ל. ואחר כך ממשיכין משם עצות הנמשכין מתרי"ג עטין דאורייתא הכלולים בעשרת הדברות שקבלנו ביום כפור. וזה בחינת סכות שמשם כל העצות טובות, בבחינת ופרס עלינו סכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך. וזה בחינת הארבעה מינים שהם בחינת כלליות התרי"ג מצות שבהם כלולים כל העצות טובות דקדשה וכמובא שאתרוג גימטריא תר"י, והשלוש מינים של האגדה שהכל עולה תר"ג:

ב וכל זה אי אפשר לזפות כי אם בכח זה של הבעל כח הנ"ל שהיה לו כח בידיו להוציא את החצים, שזה בחינת תשובה כנ"ל ולכנס לתוך כל היוד חומות של מים, שהם בחינת מימי הדעת שצריכין לידע החומות והבנינים נפלאים שיש

מתחילין להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם בשמיני עצרת בעת תקף השמחה וכנ"ל. וזה: יפתח ה' לך את אוצרו הטוב לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידך. כי הגשם והמטר נמשך מהאוצר הטוב, שהוא בחינת חדרים נפלאים של המבצר של מים הנ"ל שיש בו יוד חומות של מים הנ"ל:

ועל-כן כתיב במשה: וישב משה על הבאר. ואמרו רבותינו ז"ל שלמד מיעקב שנודמן לו זוגו על הבאר. כי כל הבארות מים נמשכין מהמבצר של מים הנ"ל ששם ברכה הבת מלך הנ"ל שהיא כלולה מכל הזווגים הקדושים. ועל-כן אבות העולם מצאו זוגם על הבאר:

ועל-כן נשלף משה אל המים. ונקרא משה על שם כי מן המים משתיהו, כי סוד זה לכנס לתוך כל היוד חומות של מים אין מי שיודע כי אם משיח שהוא בחינת משה, שהוא הגואל צדק הראשון והוא יהיה הגואל צדק האחרון, כי מה שהיה הוא שיהיה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועל-כן תכף כשנולד השלף לתוך המים להורות כי הוא יודע להתקיים במים כי יודע כל היוד חומות של מים ויודע לכנס בהם ולרפאות את הבת מלך שעל-ידי זה כל הגאלות:

ועל-כן כל אבות העולם עסקו בחפירת בארות, כי כל

חדושי תורה מבחינת בראשית שהוא מאמר סתום ששם כלולה כל התורה וכל העצות שבעולם, שעל-ידי כל בקשה וחיפוש אי"ה וכו' עולים לשם וממשיכים משם עצות טובות עצות עמקות להתחזק איה שהוא וכו':

ג וזה בחינת מה שמתחילין לומר ברכת גשם בשמיני עצרת, שהוא משיב הרוח ומוריד הגשם, כי כל הגשמי ברכה נמשכין על-ידי העננים הנ"ל שכל כחם להחזיק המים ולהורידם בעתם בהדרגה ובמדה כראוי שלא ישטפו את העולם חס ושלום, רק ימשך מהם ברכה ושפע וכו', הכל הוא על-ידי בחינת היוד חומות של מים הנ"ל כנ"ל, ואלו היוד חומות הנ"ל מתקיימים על-ידי הרוח שהוא בחינת שמחה. ועל-כן אנו אומרים משיב הרוח ומוריד הגשם, כי גשמי ברכה הנמשכין בשרשן מיוד חומות הנ"ל הם באים על-ידי הרוח שהוא מעמיד ומקים יוד חומות של מים הנ"ל. ועל-כן מתחילין להזכיר משיב הרוח וכו' בשמיני עצרת שאז עקר תקף השמחה של החג בחינת והיית אף שמח, כי בו שמחים ישראל ביותר ויותר. ואז מסימין התורה ומתחילין. והשמחה גדולה אז מאד, שזה בחינת עשרה מיני נגינה שנמשכין על-ידי הבעל כח שיודע לעכב ולעשות משקל לכל העשרה מיני רוחות שהם מקיימין כל היוד מיני חומות של מים הנ"ל שמשם כל הגשמים, על-כן

מקומות. וכמו שכתוב: מי פלג לשטף תעלה. שאפלו אם שתי טפות היה יוצאים כאחד היו מחריבין העולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. וכל מתן תורה וכל התגלות אלקותו להנביאים וכלל ישראל היה על-ידי עננים כמו שכתוב: בעמוד ענן ידבר אליהם. וכמו שכתוב בכמה פסוקים, כי המים הם בחינת דעת, ומתחלה התחלת הבריאה, כי מתחלה היה העולם מים במים וכו'.

ועל-כן לא נזכר בריאת המים, כי נמשכין מהמאמר סתום-בראשית ובהם היה כלול כל הבריאה, כמו שכתוב: בראשית ברא וכו' ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכו'. ויאמר אלקים יהי רקיע בתוך המים וכו'. יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד וכו', שכל זה נמשך מהיוד חומות של מים הנ"ל, שהם כנגד העשרה מאמרות שעל ידם נתהווה כל הבריאה בתוך המים על-ידי הצמצומים שהם בחינת חומות הנ"ל, כי כלם בחכמה עשית, שהוא בחינת מים, אך אי אפשר לקבל רבוי החכמה כי אם על-ידי הצמצומים בחינת חומות הנ"ל. וכשפוגמין בהם על-ידי עונות חס ושלום, נתהווה מהם החצים הנ"ל, כי יש חצים דקדושה בבחינת כחצים ביד גבור וכו', בחינת התפלה שעקרה בעשרה, שהיא בחינת דריכת הקשת שמוציא חצים שהם דבורי התפלה

הבארות מים נמשכין בשרשן מיוד חומות של מים הנ"ל ששם הבת מלך שהוא בחינת מלכות דקדושה, בחינת אמונה ועל-כן מחמת שהם עסקו לגלות האמונה הקדושה בעולם, על-כן עסקו בחפירת בארות הנמשכין משם:

ועל-כן בברכת גשם בשמיני עצרת נזכר כל זה בפירוש, הינו כל ענין הבארות של האבות, כי על-ידי כל זה נמשכין גשמי ברכה וכנ"ל:

ד וזה בחינת סכות וד' מינים. וכלל הדבר, כי בחדש הקדוש הזה מראש השנה עד שמיני עצרת עוסקין בתקון מלכות-אמונה שהיא בחינת בת מלך הנ"ל שברחה לתוך היוד חומות של מים שצריכין להוציא ממנה כל היוד מיני חצים וכו', שזה נעשה על-ידי התשובה שעושין בעשרת ימי תשובה מראש השנה עד יום כפור, ואחר כך נכנסין בספה שהיא בחינת ענני כבוד:

"ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה". 'אד יעלה מן הארץ', זה בחינת אתערותא דלתתא, בחינת צדקה. ומזה נעשין עננים ששופכין מימי השפע והדעת שהם נמשכין בשרשן מבחינת היוד חומות של מים, שעל-ידי זה יש כח בהעננים לסבל המים שלא יצאו בשטף חס ושלום, שלא יחריבו העולם שבזה מתפאר ה' תברך מאד בכמה

הסכה מרמזת על סכה של לויִתן, כמו שכתוב: התמלא בשכות עורו. כי הלויִתן בתוך המים וכו' :

ושם בסכה מקבלין רוח חכמה הנמשך מענן שעל הכפרת שמשם למדו שעור סכה יו"ד טפחים (במסכת סכה) ואז זוכין לשמחה, ועל־כן צריכין להרבות בצדקה בערב סכות, כי כל תקון החדש הזה על־ידי צדקה, שהוא בחינת אתערוֹתא דלתתא, שעל־ידי זה עקר התקון :

ה וזה בחינת הארבעה מינים שמצותן רק בידים, כמו שכתוב: ולקחתם לכם ביום הראשון וכו' כדי להמשיך עלינו כח הידים, כי על־ידי הנענועים מוציאים החצים וכו' :

כי הארבעה מינים כנגד ארבע בחינות הנ"ל. לולב כנגד הוצאות החצים, ערבי נחל כנגד המים הנ"ל, הדס בחינת חיות הנשמה, בחינת חכמה שעל־ידי זה יודעין הדפק איך להחיות הנפשות הכלולים בבת מלך הנ"ל, בחינת סמכוני באשישות וכו'. אֶתרוג בחינת עקר השמחה המטיה הבת מלך שהוא בחינת אֶתרוג, בחינת כלך יפה רעיתי וכו' :

ועל־ידי זה (כנסת ישראל) זוכין לסיים התורה ולכלל היד החזקה וכו' ולחזור ולהתחיל בראשית מאמר סתום הנ"ל שצריכין בכל פעם

(כמו שכתוב בסימן פג בליקוטי תניינא), וזה בחינת התקיעות שסימנם קש"ת. וכשדור המבול פגמו בעונותיהם גרמו שנתקלקלו החומות של מים הנ"ל ומשם היה המבול, אבל חס ושלום שיתקלקלו לגמרי, כי אי אפשר לקלקלם בשום אופן רק בערכם נתקלקלו כדי להפיצם, אבל בחמלת ה' המשיך כח החומות המעכבים המים לתוך תבת נח שעל־ידי זה נתקיים העולם, כי סוד תבת נח נמשך מהחומות הנ"ל ואחר כך נשבע ה' שלא יביא עוד מבול בזכות הצדיקים. ואז הבטיח ונראתה הקשת בענן וכו', הקשת דקדשה שמוציא חצים דקדשה והוא נראה בענן שעל ידו כל התגלות התורה וכו'. ועל־כן מזכירין ענין תבת נח בראש השנה בתחלת ברכת זכרונות, כי כל הבחינות הקדושות קשורים זה בזה וכלולים זה בזה כידוע בכל דרכי חכמת האמת :

ועל־כן בסכות עוסקים בתקונים הנעשים על־ידי התשובה של עשרת ימי תשובה, שעל־ידי זה הוציא החצים וכו'. ועל־כן בחג עוסקים בתקון המים שזה סוד נסוף המים בחג לתוך השיתין ואז עקר השמחה בחינת שמחת בית השואבה, ועל־כן בחג נדונין על המים, כי עקר התקון על־ידי השמחה. ועל־כן אז הוא זמן שמחתנו, ואז נכנסין בסכה, שהם בחינת ענני כבוד הנ"ל, ועל־כן

ובכפרט בכל שנה לחזור ולעלות לשם להמשיך משם תורה, שזה בחינת יום כפור גמר העשרת ימי תשובה שאז נתנו הלוחות אחרונות בצנעה שבזה עוסקים בכל השנה על-ידי התשובה של עשרת ימי תשובה שממשיך כל אחד על עצמו קדשת המשכת התורה עשרת הדברות, מבחינת איה שעלה לשם על-ידי הבקשה והחפוש איה וכו', שזה עקר התשובה שהתחיל בראש השנה ונגמר ביום כפור:

ובכל יום מעשרת ימי תשובה עסקו בזה לנסר המלכות מדה אחת בכל יום על-ידי כח התשובה של ראש השנה שהוא העקר, והגמר ביום הכפורים, שהוא בחינת כתר מלכות, עלה אתמר: מגיד מראשית אחרית. ואז ממשיכין תורה משם, שעל-ידי זה חוזרין ומגלין מבחינת א"י דיקא, כי מלא כל הארץ כבודו וכל זה צריכין לבאר הרבה:

'מי יעלה בהר ה', בחינת ראש השנה. 'ומי יקום במקום קדשו', בחינת יום כפור שאז נכנס הכהן גדול למקום קדשו שהוא קדש קדשים לפני ולפנים. 'נקי כפים ובר לבב', בחינת סכות שאז נוטלים הארבעה מינים שעליהם נאמר: ארחץ בנקיון כפי ואסבבה מזבחך וכו', כמו שדרשו רבותינו ז"ל. מראש השנה נעשה אחר כך הושענא רבה הוא גמר החתימה שהתחיל בראש השנה:

ולאור חציף יהלכו וכו' זרמו מים עבות קול נתנו שחקים אף חציף יתהלכו. ישת חשף סתרו סבבותיו ספתו חשכת מים עבי שחקים מנגה נגדו עביו עברו וכו'. וישלח חציו ויפיצם וכו' ישלח ממרום יקחני ימשיני מים רבים. אלוה מתימן יבוא וכו' (חבקיג א) זרם מים עבר וכו'. לאור חציף יהלכו. מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' וכו' עורי עורי דברי שיר:

ז (תקנ ג) מאן דקטיל לההוא חוץ וכו' יהבין לה ברתא דמלכא דאיהו צלותא, בחינת בת מלך של המעשה הנ"ל:

(תקנ כ"א) דף נ"א ע"ב. ועוד שופר וכו' בההוא זמנא וכו' סלקא צלותא בנגינא בארבעה מינין דאנון שיר פשוט כפול משלש רבוע וכו',

ט עֲשָׂרָה יְדוּיִים שֶׁל יוֹם כְּפוּר
 לְהוֹצִיא כָּל הַיּוֹד מִיַּד
 חֲצִים, כִּי עַל-יְדֵי הַיּוֹדוּי עַל הַחֲטָאִים,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲצִים לְהַשְׁכִּינָה, עַל-יְדֵי
 זֶה מוֹצִיאִין פָּגַם הַחֲטָאִים מִמְּקוֹם
 שֶׁהֵגִיעַ הַפָּגַם לְשֵׁם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 הוֹצָאוֹת הַחֲצִים הַנ"ל. וְעַל-כֵּן מִכֵּין
 עֲצָמָן בְּיָדִים עַל הַלֵּב וְהַחֲזֵה בְּשַׁעַת
 אֲמִירַת הַיּוֹדוּי, כִּי עֵקֶר הוֹצָאוֹת
 הַחֲצִים, שֶׁהֵם הַפָּגַמִּים שֶׁל הַחֲטָאִים,
 הוּא עַל-יְדֵי הַיָּדִים (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם בְּהַמְעֻשָׁה
 הַנ"ל). כִּי כָּל הַתְּפִלוֹת וְהַתְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת,
 בַּפֶּרֶט הַיּוֹדוּי שֶׁל יוֹם כְּפוּר, צָרִיכִין
 לומר בְּלֵב שָׁלֵם בְּבַחֲבִינַת נֶשֶׁא לְכַבְּנוּ
 אֶל כַּפָּיִם אֶל אֶל בְּשָׁמַיִם, כִּי כָּל
 הַדְּבוּרִים מִקְבָּלִים מִן הַיָּדִים בְּבַחֲבִינַת
 כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד וְכוּ' (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן
 ג' לִיקוּטֵי חֵלֶק א'). וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהוּא
 עַל-יְדֵי הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ הוּא עַל-יְדֵי
 בְּחִינַת יָדִים שֶׁצָּרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ
 אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל לֵב עַד שִׁיפְרֹשׁ כַּפָּיו
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲבִינַת שִׁטְחֵי אֵלָיִךְ
 כַּפָּי. וּכְתִיב: וּפְרֹשׂ יָדָיו בְּקִרְבוֹ. שֶׁזֶהוּ
 בְּחִינַת נֶשֶׁא לְכַבְּנוּ אֶל כַּפָּיִם וְכוּ'
 הַנ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲנִין הַטַּעַם
 הַפְּשוּט מֵהַ שְׂמִיכִין בְּיָדִים עַל הַלֵּב
 בְּשַׁעַת הַיּוֹדוּי כְּדִי לְהוֹכִיחַ וּלְעוֹרֵר אֶת
 הַלֵּב שִׁיאֲמַר עֲתָה הַיּוֹדוּי בְּלֵב שָׁלֵם
 שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַשְׁתַּטְּחוֹת וּפְרִישׁוֹת הַיָּדִים
 כְּנ"ל. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הוֹצָאוֹת
 הַחֲצִים עַל-יְדֵי הַיָּדִים וְכוּ' ל:

עֵין שָׁם: מֵהָ אַעֲיֹדֶךָ מֵהָ אֲדַמָּה לָךְ מֵהָ
 אַעֲשֶׂה לָךְ וְאֲנַחֲמֶךָ כִּי גָדוֹל כִּיִּם
 שְׁבָרְךָ מִי יִרְפָּא לָךְ, וְאִיתָא שְׁבַחֲבִינַת
 מִי יִרְפָּא לָךְ, הֵינּוּ בְּחִינַת אִי"ה שֶׁהוּא
 בְּחִינַת מִי, בְּחִינַת סְתוּם וְנִעְלָם, עַל-
 יְדֵי זֶה עֵקֶר הַרְפוּאָה כְּנ"ל:

בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוּרְרֵי
 בְּאֲמָרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אִיִּה
 אֲלֵיךָ, כִּי כָּל יְנִיקַת הַצּוּרִים
 הַמְּחַרְפִּים הוּא מִבְּחִינַת אִיִּה וְכוּ'
 כְּנ"ל. וְעַל זֶה מְשִׁיב כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל
 הַחֵס עַל תְּקוּנָה וְאִינוּ מְנִיחַ לְהַפִּיל אֶת
 עֲצָמוֹ וְאִינוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם
 אֶפֶן. מֵהָ תִּשְׁתַּחֲוִּי נֶפֶשׁ וּמֵהָ תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחֵלִי לְאֵלֵיךְ כִּי עוֹד אוֹדְנוּ
 וְכוּ'. 'אוֹדְנוּ' דִּיקָא, הֵינּוּ בְּחִינַת אִיִּה
 הַנ"ל, שֶׁעַל זֶה אוֹמֵר עוֹד אוֹדְנוּ,
 שְׁדִיקָא בְּחִינַת אִי"ה הַנ"ל, אֵלָיו אָנִי
 אוֹחֵל, שֶׁעוֹד אוֹדְנוּ וְאֵעֲלֶה וְאֶכְלֵל בּוֹ
 בְּקִדְשָׁה וּמִשָּׁם דִּיקָא יִמְשֹׁךְ עָלַי כָּל
 הַיְּשׁוּעוֹת בְּחִינַת יְשׁוּעַת פָּנֵי וְאֵלֵיךְ:

ח עֲשֵׂה לָךְ רַב וּקְנֵה לָךְ חֶבֶר
 וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק. וְזֶה
 עַל-יְדֵי מִצּוֹת צְדָקָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרָאוּי
 לְשֵׁם שָׁמַיִם לְבַד לֹא מַחֲמַת הַטָּבַע
 וְלֹא מַחֲמַת כְּבוֹד הַמִּדְבָּה. וְזֶה: וְאֵל
 תִּרְבֵּה לַעֲשׂוֹר אֲמֹדוֹת לְתֵן מַעֲשֵׂר
 בְּחִינַת צְדָקָה מֵאֲמֹד דַּעֲתָךְ רַק כַּפֵּי
 אֲשֶׁר צִוְּתָה עָלֶיךָ הַתּוֹרָה וְעַל-יְדֵי זֶה
 תִּזְכֶּה לְכָל הַנ"ל, כִּי עֵקֶר הַכְּנַעַת
 הַסֶּטְרָא אַחֲרָא וְכוּ' הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה
 כְּתוּבָה:

הכפירות מקבלים חיות מבחינת 'איה'

(הנזכרה ה' אות א. נכתב בכסלו תקס"ט) [ב]

לִידַע שֵׁשׁ קִדְשָׁה גְבוּהַ וְעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, שִׁמְשֵׁם נִמְשָׁךְ אֱלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיָּה, בְּחִינַת מִקִּיף, וְזֶהוּ בְּחִינַת צְלוּחִית שֶׁל שֶׁמֶן חֲתוּם בְּחֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֵן גְּדוֹל שֶׁמְצָאוּ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ. הֵינּוּ שֶׁמְצָאוּ שֶׁמֶן חֲתוּם, הֵינּוּ דַעַת שֶׁהוּא חֲתוּם וְנִעְלָם, בְּחִינַת מִקִּיף, בְּחִינַת אִיָּה, וְזֶהוּ חֲתוּם בְּחֹתְמוֹ שֶׁל כֶּהֵן גְּדוֹל, כִּי כֶּהֵן גְּדוֹל נִכְנָס לַפְּנֵי וְלַפְּנִים בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים, הֵינּוּ בְּחִינַת כֶּתֶר, בְּחִינַת אִיָּה, שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל הָעֲלִיּוֹן, בְּחִינַת אִיָּה מִקִּיף כְּנִ"ל. הֵינּוּ שֶׁמְצָאוּ וְהִשִּׁיגוּ שֶׁכֶל הַכַּפּוּרֹת נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי שֵׁשׁ שֶׁכֶל עֲלִיּוֹן, בְּחִינַת מִקִּיף שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִשִּׁיגוּ שִׁמְשֵׁם נִמְשָׁךְ כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלָּהֶם. וְכִשְׁמְצָאוּ וְהִשִּׁיגוּ זֹאת זֶה הָיָה הַנֶּס נִגְדַּת מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה, דְּהֵינּוּ נִגְדַּת חֲכָמוֹת יוֹן, כִּי הִשִּׁיגוּ שֶׁהַקְּשִׁיּוֹת אֵינָם כְּלוּם, רַק שֶׁהֵם בְּשֶׁכֶל הַמִּקִּיף כְּנִ"ל.

אָמַר רַבְּנּוּ גֵרֹ יָאִיר (בְּלִקּוּטֵי תַנְגָּא סִימָן יב) שֶׁכֶּל הַכַּפּוּרֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִכְבוֹד עֲלִיּוֹן, מִבְּחִינַת אִיָּה שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם, הֵינּוּ שֶׁכֶּל כַּחֲסֵם מִבְּחִינַת שֶׁכֶּל הַמִּקִּיף שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם, בְּחִינַת אִיָּה, שֶׁמִּחֲמַת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִשִּׁיג זֶה הַשֶּׁכֶל, עַל־כֵּן הֵם מְקַשִּׁים כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַאֲפִיקוּרְסִית שֶׁלָּהֶם כְּנִ"ל. נִמְצָא שִׁינִיקְתָּם וְכַחֲסֵם מִקְדָּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל הַמִּקִּיף בְּחִינַת אִיָּה, וְכִשְׁזוֹכִין לְהִבִּין זֹאת שֶׁהַקְּשִׁיּוֹת אֱלוֹ נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת אִיָּה, בְּחִינַת מִקִּיף, שֶׁבְּאֲמַת אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת. וּמִחֲמַת זֶה בְּעֲצָמוֹ קָשָׁה לָּהֶם כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלָּהֶם אִזִּי כְּשֶׁמִּבְּיָנִים זֹאת נִתְבַטְּלִים כָּל הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁלָּהֶם, כִּי יוֹדְעִים שֶׁאֵינּוּ קָשָׁה כָּלָל, רַק שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּחִינַת שֶׁכֶּל הַמִּקִּיף, אֲדַרְבָּה זוֹכִים

ירידה תכלית העליה

(שיאת כפים ב אות ב. נכתב חורף תקס"ט) [ג]

עַל־יְדֵי נִפְלֵה וְיִרְדָּה שֶׁהוּא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ גֵרֹ יָאִיר (בְּלִקּוּטֵי תַנְגָּא סִימָן יב) עֲנִין תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה בְּאֵר הַיֵּטֵב, עֵין שֶׁם הַיֵּטֵב. וְהַכֶּלֶל, שֶׁכְּשֶׁנוֹפְלִין חֵס וְשְׁלוֹם לְמַקּוֹמוֹת הַנְּמוּכִים מְאֹד, וְאִז מְבַקְּשִׁין וּמְחַפְּשִׁין אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, כִּי אִי"ה הוּא קִדְשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה, עֵין שֶׁם הַיֵּטֵב.

בְּחִינַת נִפְלִית אֲפִים אַחַר הַתְּפִלָּה, שְׂאִזִּי הוּא תְּכֵלִית הַיַּחֲוֹד בְּחִינַת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט שְׁנַתְּגַלְהַ. וְעֲנִין הַנִּפְלֵה שְׁצָרִיכִין לִפְלַע עַל פְּנֵיהֶם, וְאִיתָא בְּכַתְּבִים שֶׁהוּא נִפְלֵה מִמֶּשׁ, שֶׁמִּפְּלִיין עֲצָמָן אִז לְמַדְרַגּוֹת הַתְּחִתּוֹנוֹת כְּמוֹכָא, עֵין שֶׁם, הוּא כִּי בַחַל שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַזֶּה, אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַכֵּלֶל בְּקִדְשַׁת הַיַּחֲוֹד בְּבְחִינַת אַחֲדוֹת הַפְּשׁוּט, כִּי אִם

אמצעיות שהם משנים זה מזה, ועל-כן כשרוצים להכליל בבחינת אחדות הפשוט, אי אפשר לבוא לעליה זו כי אם על-ידי בחינת ירידה שהיא תכלית העליה כנ"ל, ואז נכללין כל הפעולות משתנות בבחינת אחדות הפשוט, שזה בחינת נפילת אפים כנ"ל. אבל בשבת ויום טוב שהם בחינת עולם הבא, שבהם עצם ההתגלות אחדות הפשוט, בחינת (זכרה יד) ביום ההוא יהיה ה' אחד וכו', ועל-כן אז נכללין כל ברכות האמצעיות בברכה אחת, שאין מתפללין רק ברכה אחת באמצע, ועל-כן אז אין צריכין לנפילה וירידה, דהיינו נפילת אפים, כי הנפילה והירידה הוא רק כדי לעלות לעליה, דהיינו לבחינת קדשת שבת שהוא בחינת אחדות הפשוט, ועל-כן בשבת ויום טוב בעצמו אין צריכין לזה כנ"ל. וכן בכל יום שיש בו איזה תוספת קדשה, וכל תוספת קדשה נמשך משבת שהוא כלליות הקדשה, ומאחר שיש בו בחינת התגלות קדשת שבת, על-כן אין צריכין לנפילה וירידה, ועל-כן אין בו נפילת אפים. וזהו בחינת הימים שאין נופלין בהם על פניהם, כמבאר בשלחן ערוך:

וזהו בחינת נפילת אפים, שבשעת הנפילה והירידה, אזי דיקא הוא תכלית היחוד בחינת תכלית העליה, כי בחינת איה שהוא הקדשה העליונה, הוא בחינת אחדות הפשוט דלית מחשבה תפיסא בה כלל, שזה בחינת איה וכו', ולבחינת קדשה עליונה זו צריך להיות בחינת ירידה שהיא תכלית העליה. וזה שאומרים ודוי קדם נפילת אפים, כי נפילה וירידה זו שהוא תכלית העליה הוא בחינת תשובה, כמבאר שם, כי זה עקר התשובה, כשמבקשין ומחפשין איה מקום כבודו, כמו שכתוב שם. וזהו בחינת שלש עשרה מדות שאומרים אז, שהם שלשה עשר תקוני דיקנא הנמשכין מאריך אנפין, שהוא בחינת כתר בחינת איה כידוע.

ועל-כן אין נפילת אפים כי אם בחל, אבל בשבת ויום טוב אין נופלין על פניהם. כי בשבת ויום טוב אזי הוא עצם ההתגלות אחדות הפשוט, ועל-כן אין צריכין אז ירידה בשביל העליה. רק בימי החל שהם בחינת עולם הזה בחינת פעולות משתנות, ואפלו התפלה של חל היא גם כן בבחינת פעולות משתנות, כי מתפללין שלש עשרה ברכות

הכפירות מקבלים מבחינת 'איה'

(שחיטה ואבר מהחיה ב', נכתב באות ד חורף תק"ט) [ה]

באמת מלא כל הארץ כבודו, אך הפירות צריכין גם כן לקבל חיות, ואיתא בדברי רבנו גרו יאיר (בלקוטי תנ"א, סימן יב) שהם מקבלים חיות מבחינת 'איה' דיקא, הינו מבחינת איה מקום כבודו שהוא בחינת מה, כי מחמת שזאת הבחינה סתום ונעלם, על כן מקבלין משם חיות. הינו, כי זאת ההשגה של בחינת מה, מי שלבו קטן מהכיל זאת ההשגה, פשהוא נכנס בהשגה זו יכול לפל בכפירה לגמרי חס ושלום, ועל כן דרי מטה צריכין לקבל רק ההשגה של בחינת מלא כל הארץ כבודו. וכל הכפירות דהינו שאין מאמינים שמלא כל הארץ כבודו הם מקבלים חיות דיקא מבחינת איה, בחינת מה כנ"ל. ועל כן אי אפשר להוציא זאת הכפירה שפופרים ואין מאמינים שמלא כל הארץ כבודו, ולגלות האמת שמלא כל הארץ כבודו, כי אם על ידי בחינת מה. הינו, שזה החכם שזוכה להשגה של מה באמת, ואף על פי כן הוא משיג ויודע שמלא כל הארץ כבודו. כי זה החכם יש לו בחינת כל, שהם שני ההשגות הנ"ל. כי באמת כלו חד, וה' הוא האלקים. ואף על גב דלית מחשבה תפיסא ביה כלל, בחינת: מה חמית מה ידעת, אף על פי כן מלא כל הארץ כבודו. כי באמת כלו חד וה' הוא האלקים. ה"ה - זה בחינת מה,

בחינת הניה במלוי מ"ה. 'אלקים' - זה בחינת מלכות, בחינת מלא כל הארץ כבודו. ושני הבחינות הוא כלו אחד, כי ה' אחד ושמו אחד, כי ה' הוא האלקים! ועל כן זה החכם שיש לו השגה זו של מה, שכולל הכל, כי יש לו בחינת כל כנ"ל, על כן הוא יכול לבטל כל הכפירות שניקתם מבחינת מה, לבטלם ולשברם ולגלות כי מלא כל הארץ כבודו, כי הוא משיג שתי ההשגות ביחד, כי זהו תכלית האמונה לידע דלית מחשבה תפיסא ביה כלל, בחינת מה חמית וכו', ואף על פי כן מלא כל הארץ כבודו. הפך הכופרים שנפלו לכפירות על ידי בחינת מה כנ"ל. כי אדרבא, הוא משיג השגה של מה והשגה של מלא כל הארץ כבודו ביחד, כי ה' הוא האלקים כנ"ל. ועל כן זה החכם דיקא יכול לגלות השגה של מלא כל הארץ כבודו כנ"ל. נמצא, שהארת התלמיד, דהינו בחינת התגלות ההשגה שמלא כל הארץ כבודו, זה נתגלה על ידי בחינת מה דיקא, כי זה שהוא בבחינת ההשגה של מה, הוא יכול לשבר ולבטל הכפירות שניקתם מבחינת מה, בחינת איה, ולגלות כי אדרבא, מלא כל הארץ כבודו אף על גב דלית מחשבה תפיסא ביה כלל בחינת מה חמית מה ידעת, אף על פי כן מלא כל הארץ כבודו. כי באמת כלו חד וה' הוא האלקים. ה"ה - זה בחינת מה,

הטומאה יונקת מבחינת אין (דעים ב אות ב. נכתב בקיץ תק"ט) [ו]

לבושין, הינו שלבוש הקשקשים זה סימן שיש בהם חיות מבחינת יראה גם כן שהיא בחינת לבוש כנ"ל. וזהו בחינת סנפיר גם כן, כי סנפיר זה בחינת אבן ספיר, כמו שאמרו (תנחומא כי תשא כט. שיר השירים רבה פה): הלוחות של סנפירינון היו, הינו מין אבן. זה גם כן רמז על בחינת מלכות שנקראת 'אבן ספיר' שהוא בחינת יראה. ואז כשיש בהדגים בחינת סימנים הנ"ל המרמזים על בחינת יראה מלכות, אז הם מינים טהורים ויכולים לאכלם, אבל כשאין עליהם לבושים הנ"ל אזי הם טמאים לגמרי, כי בחינת אין לבד כשקבלין ממנה לבד חיות בזה העולם הגשמי, בפרט מין חי, אזי נעשה מזה בחינת סטרא דטמאה לגמרי, בחינת כפירות, כי הם מקבלין משם חיות כנ"ל, ועל כן צריכין שיהיה על הדגים לבוש קשקשת וסנפיר.

איתא בדברי רבנו גרו יאיר (בלקוטי תנינא סימן יב), שסטרא דטמאה יונקת מבחינת אין, מחמת שבחינה זו נעלמת ונסתרת מאד, על כן הם מקבלים משם חיות ומסתירים ומעלימים לגמרי אלקותו יתברך. נמצא, שעקר הטמאה והכפירה יניקתה מבחינת אין, כי עקר בחינת איה אין יכולים לקבל כי אם דרי מעלה וגם הם צריכים להפיל בבחינת דרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו, אבל דרי מטה כשקבלים בחינת אין לבד, אזי נעשה אצלם חס ושלום, כפירה לגמרי חס ושלום. ועל כן דגים שחיתן מבחינת עינא פקיחא, בחינת רצון, בחינת מקיפים, בחינת אין, הם צריכים להתלבש בלבוש קשקשת, כמו שכתוב (שמואל א יז): ושריון קשקשים הוא לבוש. ולבוש זה בחינת יראה, כי יראה הוא מלכות שהוא בחינת כבוד בחינת

תוקף הקליפות מקבלים חיות מהמאמר סתום (פורים ד' אות א נכתב באדר תקע"א) [ח]

הרחוק ושלא להתדמות להם וכי' (וכמבאר ביורה דעה בהלכות חקת העובדי כוכבים, עין שם). כי באמת אף-על-פי שבאמת לאמתו יכולין למצא אלקותו יתברך אפלו בלשונות העובדי כוכבים, כי

גם עין מאמר של "ואיה השה לעלה" (בלקוטי תנינא סימן י"ב), עין שם היטב: א והנה התורה הזהירה אותנו שלא לילך בחקות העובדי כוכבים ולהתרחק מהם בתכלית

יכולין למצא שם כמה ניצוצות דקדושה כנ"ל. ועל-כן יש שם איזה טעם וענין אף-על-פי שהוא בטעות, כי הם מהפכים דברי אלקים חיים מחמת רבוי הרע. אף-על-פי-כן על-כל-פנים יש שם איזה טעם של טעות ושקר, אבל בבחינת הקלפה השנייה שם אין שום ניצוץ ואין שם שום טעם, כי אין שם שום שכל ושום ניצוץ, והוא שרש הסטרא אחרא והקלפה, כי כל הסטרא אחרא מקבלין משם. וזה בחינת חקת העמים, כי חקה הוא דבר שאין בו שום טעם. ובקדושה חקות התורה הקדושה הוא בחינת למעלה מהשכל והוא בבחינת אהבה שבדעת שיתגלה לעתיד, כגון מצות פרה אדמה, שנאמר בה: "חקת התורה". שלא יתגלה זה הסוד עד לעתיד, ואפלו שלמה עליו השלום אמר (קהלת ז): "אמרתי אהבמה והיא רחוקה" על מצוה זו, כמו-כן בקלפה חקת העמים הוא בחינת הקלפה השנייה הנ"ל, שהוא למטה מהימים והמדות שאין שם שום טעם כלל. ועל-כן נקראים חקה. וכמו שאנו רואין שחקותיהם הם בלי שום טעם כלל, כי הם בחינה זו, ונהו בחינת עבודה זרה שלהם, שהם שטות נגלה ומפרסם ואין להם שום טעם על זה ואף-על-פי-כן הם אדוקים בה, כי זה בחינת הקלפה השנייה הנ"ל, שהוא כלו רע ואין שם שכל ושום ניצוץ ושם אפלו של טעות, כי בבחינת הקלפה של הימים והמדות

איהו מחיה את כלם (וכמבאר היטב במאמר הנ"ל), אף-על-פי-כן אסור לכנס לשם, כי יוכל להתפס שם מחמת רבוי הקלפות שהם רבים על הטוב, והטוב מתעלם שם בתכלית ההעלם, על-כן יוכל לתפס ביניהם חס ושלוש. ועקר אזהרה הזוהירה אותנו התורה שלא ללכת בחקותיהם דיקא, כמו שכתוב: "בחקותיהם לא תלכו". כי את זה לעמת זה עשה אלקים. וכמו שבקדושה יש שני מיני אהבות, אהבה שבמימים, ושם יש בחינת ימי טוב וימי רע (כמבאר במאמר הנ"ל), ויש אהבה שבדעת למעלה מהמח ומהמדות, ושם הוא בחינת כלו טוב, כי הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא, שהוא בחינת כלו טוב, ושם הוא למעלה מהמדות למעלה מהשכל, כי אי אפשר לנו להשיג בשכלנו אור האהבה הזאת שבדעת כנ"ל, כמו-כן את זה לעמת זה בסטרא אחרא יש שני בחינות, יש בחינת קלפות וסטרא אחרא, שהם בבחינת ימים, בחינת ימי רע והם כנגד ימי טוב, ושם יש כמה ניצוצות מהימים והמדות שנפלו כידוע, ויש עוד בחינת סטרא אחרא שהוא כלו רע ואין שם שום טוב, ואין שם שום דעת כלל, הינו שהם כסילות ורע גמור ואין שם שום טוב ושום שכל ושום ניצוץ של הקדושה. ועל-כן כל מעשיהם הם בלי שום שכל וטעם אפלו של טעות, כי בבחינת הקלפה של הימים והמדות

על ישראל בבחינת קלפה זו השנייה הנ"ל, כי עשה עצמו עבודה זרה, ועבודה זרה הוא בחינת קלפה זו השנייה הנ"ל, ועל-כן בקש להשמיד ולהרג וכו' את כל היהודים כי שם הוא בחינת כליה, כי אין שם שום ניצוץ מקדשת ישראל כלל, כי אין שם שום טוב כנ"ל, וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מגלה דף יב): מפני מה נתחייבו שונאייהם של ישראל שבאותו הדור כליה? מפני שהשתחוו לצלם, הינו עבודה זרה שהיא בחינת קלפה זו השנייה שכשנזכרים לשם אזי הוא בחינת כליה ואבדה לגמרי חס ושלום, כי אין שם שום טוב כנ"ל, ועל-כן לא היה מעולם עת צרה כזו, כי כלם לא רצו לכלות לגמרי את ישראל כמו זה הרשע המן ימח שמו, כי הוא בחינת הקלפה שהיא רע גמור שאין שם קדשת ישראל כלל, ועל-כן חשב במחשבתו שלא יהיה באפשרי לישראל להנצל מידו, כי מקלפה השנייה הנ"ל אי אפשר לצאת, כי אין שם שום סומך מאחר שאין שם שום טוב כנ"ל. אבל באמת לאמתו גם זאת הקלפה השנייה שהוא כלו רע ואין שם שום טוב אף-על-פי-כן בודאי היא מקבלת חיות מה' יתברך ברוך הוא כביכול, כי בלעדו לא היה לה שום חיות, ובהכרח שהיא גם-כן מקבלת חיות מאתו יתברך כי הוא יתברך מחיה את כלם, אך מבאר על-פי דברי רבנו הקדוש ז"ל בכמה מקומות ובפרט במאמר "ואיה השה

בה שום ניצוץ דקדשה, והוא בחינת צואה ממש שהוא מותרות גמור שאין בו שום טוב, בחינת צא תאמר לו וכמוכא. וזה בחינת כי כל אלהי העמים אלילים. 'אלילים' דיקא, כי אליל לשון דבר שאינו כמו שפרש רש"י, כי הם אליל גמור שאין שם שום טוב, ועל-כן אין שם שום טעם ושכל. ועל-כן נקראים חקת העובדי כוכבים כנ"ל. ומי שמתחבר עם העובדי כוכבים ומתדמה להם חס ושלום, יכול להתפס ברשתם עד שיהיה נתפס חס ושלום בבחינת הקלפה השנייה הנ"ל, שהוא בחינת חקת העובדי כוכבים, שהוא כלו רע חס ושלום, וכשנזכר לשם חס ושלום אזי אין סומך בידו חס ושלום, מאחר שאין שם שום ניצוץ דקדשה כנ"ל. ועל-כן הזהירה אותנו התורה לפרש מדרכיהם ולהתרחק מהם והכל אסור משום חקת העובדי כוכבים, הינו כדי שלא יהיה נתפס חס ושלום בבחינת הקלפה השנייה, שהיא בחינת חקת העובדי כוכבים ששם אין שום טוב, ומי שנזכר לשם חס ושלום. קשה לו לצאת משם, כי אין סומך בידו מאחר שאין שם שום ניצוץ ושום טוב כלל:

ב וזה בחינת תקף הנס של פורים אשר הפליא ה' יתברך חסדו עמנו בימים ההם, ועשה לנו נסים ונפלאות גדולות, אשר כמוהו לא נהיתה, כי המן הרשע רצה להתגבר

כי הם גם הם מקבלין חיות ממנו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם ואזי, אדרבא, כשזוכה לשוב משם ולמצא שם אלקותו יתברך, על-ידי שזוכין לידע שגם שם נסתר הוא יתברך בתכלית ההסתרה אזי הירידה הוא תכלית העליה, כי באין על-ידי זה להקדשה הגבה מאד מאד שהיתה נעלמת שם כנ"ל (ועין במאמר "נאיה השם לעלה" בחלק ב' בסימן י"ב שם מבאר הענין היטב, עין שם). וזאת הקדשה הגבה בחינת מאמר סתום שהם מקבלין חיות משם, זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מהמדות והימים, שהיא בחינת אורייתא דעתיקא דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא.

לעלה" (בלקוטי תנינא בסימן י"ב) שתקף הקלפות והסטרא אחרא מקבלין חיות מהקדשה הגבה ביותר למעלה מכל הקדשות שזאת הקדשה הוא סתום ונעלם בתכלית ההעלם בחינת מאמר סתום. ומשם דיקא מקבלין חיות תקף הסטרא אחרא דהיגו בחינת עבודה זרה, כי מחמת שזאת הקדשה הוא בחינת סתום ונעלם בתכלית ההעלם על-כן הם מקבלין חיותם משם דיקא, עין שם. ועל-כן אפלו כשנופלין לשם חס ושלום, אף-על-פי שנדמה שאי אפשר לצאת משם בשום אופן חס ושלום, אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל כי גם שם יכולין למצא אלקותו יתברך,

הסטרא אחרא יונקת מבחינת 'איה' [ט]

אבל מי שזוכה להשגה זו של בחינת איה שיודע מבחינת הסתרה זו וזוכה להשיג השגה זו של בחינת איה שהוא תכלית הידיעה, אזי הסטרא אחרא והקלפות בטלים בתכלית הבטול, כי עקר יניקתם מההעלמה וההסתרה של בחינה זו מחמת שאין לנו כח להשיג השגה זו, על-כן הם יונקים משם חס ושלום ומתגברים בכפירות חס ושלום על-ידי ההסתרה וההעלמה של בחינה זו. ועל-כן בזה העולם בחינת דרי מטה צריכין להאיר בחינת מלא כל הארץ כבודו

על תורה שבכתב שהיא בחינת השגת דרי מעלה, בחינת איה מקום כבודו מתר לקבל שכר, כי שם בבחינה העליונה, בחינת איה, אין להקלפות והסטרא אחרא שום אחיזה ומי שזוכה להשגה זו אי אפשר להסטרא אחרא להתאחו שם כלל. כי איתא בדברי רבנו ז"ל (סימן י"ב) שנייקת הסטרא אחרא וחיותם הוא מבחינת איה שהוא בחינת מאמר סתום, היגו מגדל ההסתרה וההעלמה מחמת שבחינה זו היא נעלמת ונסתרת בתכלית ההעלם, על-כן משם חיותם,

כַּן אֵין לָהֶם שׁוּם יְנִיקָה עוֹד, כִּי יְנִיקְתֶּם רַק מֵהֶסְתֵּרָה כַּנִּל, אֲבָל כְּשׁוֹכֵה לְהַשִּׁיג הַסְּתֵרָה זֶה, דְּהֵינּוּ שְׂמֵשִׁיג בְּחִינַת אִיֵּה אֲזִי הֵם בְּטָלִים וּמִבְטָלִים בְּתַכְלִית הַבְּטוּל. וְעַל-כֵּן מִתָּר לְקַבֵּל שְׂכָר עַל הַשְּׂגָה זֶה שֶׁל בְּחִינַת אִיֵּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כִּי שֵׁם אֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה כַּנִּל:

וְזֵהוּ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שְׂמִתָּר לְקַבֵּל שְׂכָר עַל תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, כִּי הוּא שְׂכָר פְּסוּק טַעְמִים, 'שְׂכָר פְּסוּק טַעְמִים' דִּיקָא, כִּי טַעְמִים הֵם אֹר עֲלִיּוֹן מְאֹד מְאֹד שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיֵּה כְּמוֹבָא בְּכַתְבִּים. וְעַל-כֵּן מִתָּר לְקַבֵּל שְׂכָר, כִּי שֵׁם אֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה כַּנִּל, כִּי חִיּוֹת הַסְּטָרָא אַחְרָא הוּא רַק מֵהֶסְתֵּרָה וְהַהֲעֵלְמָה שֶׁל בְּחִינַת אִיֵּה כַּנִּל. אֲבָל מִי שְׂמֵשִׁיג הַשְּׂגָה זֶה שְׂזֵה בְּחִינַת פְּסוּק טַעְמִים כַּנִּל, אֲזִי אֵין לָהֶם שׁוּם חִיּוֹת כָּלָל וּמִתְבַּטְּלִים לְגַמְרִי. וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ כְּשִׂמְקַבְּלִים שְׂכָר עַל זֶה הַלְמוּד אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְאַחֵז חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי שֵׁם בְּהַשְּׂגָה זֶה אֵין לָהֶם שׁוּם כַּח לְהִתְאַחֵז חֶס וְשָׁלוֹם, אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי הַשְּׂגָה זֶה שֶׁל בְּחִינַת אִיֵּה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי שֵׁם אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְאַחֵז חֶס וְשָׁלוֹם וּלְהַעֲלִים הָאוֹר חֶס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שְׁוֹכֵה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה זֶה שֶׁל בְּחִינַת אִיֵּה וְיֹודַע אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת זֶה דִּיקָא. עַל-

דִּיקָא לְגַלוֹת מְלַכּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּחִינַת אִיֵּה אִי אֶפְשָׁר לְדַרְי מְטָה לְהַשִּׁיג וְאֲדַרְבָּא, מִבְּחִינָה זֶה הֵם יוֹנְקִים עַל-יְדֵי גְדֹל הַהֶסְתֵּרָה וּמִכְנִיסִים כְּפִירוֹת חֶס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן עַל תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה אֶסוּר לְקַבֵּל שְׂכָר, כִּי בְּהַשְׂכָּר וְהַמְמוֹן שְׂמִקְבָּלִים עַל תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה הֵם יְכוּלִים לְהִתְאַחֵז חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי עַקֵּר אַחִיזְתֶּם בְּמִמּוֹן שְׂשֵׁם אַחִיזְתֶּם כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַכְּפִירוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתְבֵּי רַבְנּוּ ז"ל בְּמִקּוּם אַחַר (סִימָן כג). וְאֲזִי עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַעֲלִים הָאוֹר לְגַמְרִי וְלֹא יִזְכֶּה לְדַעַת זֶה שֶׁל בְּחִינַת מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַל-יְדֵי זֶה שֶׁהֵם מְעַלְמִים הָאוֹר חֶס וְשָׁלוֹם:

אֲבָל עַל תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיֵּה מִתָּר לְקַבֵּל שְׂכָר, כִּי שֵׁם אֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה, כִּי עַקֵּר יְנִיקְתֶּם הִיא רַק מִבְּחִינָה זֶה, מִבְּחִינַת אִיֵּה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַהֲעֵלְמָה וְהַהֶסְתֵּרָה שֶׁל בְּחִינָה זֶה, אֲבָל מִי שְׁוֹכֵה לְהַשְּׂגָה זֶה בְּקִדְשָׁה בְּבְחִינַת תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדַע וּמֵאַחַר שְׂיֹודַע הַהֶסְתֵּרָה עַל-כֵּן אֵין לָהֶם שׁוּם אַחִיזָה עוֹד. וְעַל-כֵּן מִתָּר לְקַבֵּל שְׂכָר עַל תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיֵּה, כִּי שֵׁם אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהִתְאַחֵז חֶס וְשָׁלוֹם וּלְהַעֲלִים הָאוֹר חֶס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שְׁוֹכֵה לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה זֶה שֶׁל בְּחִינַת אִיֵּה וְיֹודַע אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת זֶה דִּיקָא. עַל-

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

ונוגה לו סביב

[י"א] (י"א) (י"א) (י"א)

רַבְּנוּ ז"ל (בלקוטי תנינא סימן יב) הַרְיֵנִי כְּפֶרֶת מְשֻׁכָּבוּ, הֵינּוּ שְׂהִיא בְּחִינַת עֲרַלְת לֵב הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת רְבוּי אֹר שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת. וְעַל-כֵּן יֵשׁ כַּח לְתַקְנָהּ וּלְבָרָרָהּ.

פְּרִיעָה זֶה בְּחִינַת נִגְה כִּידוּע שְׂהוּא בְּחִינַת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׂהִיא נֶאֱחָזֵת בְּהֵלֵב בְּבְחִינַת לְבִי סַחְרָר, בְּחִינַת סַחֲוֹר סַחֲוֹר, בְּחִינַת וּנְגָה לוֹ סְבִיב, כְּמִבְּאֵר כָּל זֶה בְּדַבְּרֵי

כבוד הוא שורש הבריאה

[טו] (טו) (טו) (טו)

סַעֲרָה שְׁבַלְבַל וְהַפִּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ וְכוּ'. שְׁכַל זֶה הוּא סוּד בְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלִים וְכוּ', שְׂאֵז נִתְבַּלְבְּלוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת וְנִתְהַפְּכוּ מְסַדְרֵן מְסַדְרֵן הָאֱמֶת כִּידוּע. וְעַל-כֵּן אֵז אַחַר הָרוּחַ סַעֲרָה הַנ"ל שְׂהוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלִים, אֵז נִתְהוּוּ כָּל הַפְּתוֹת רַעוֹת הַמְּבַאֲרִין שָׁם, שְׁנִתְעוּ וְנִבְּכוּ בְּדַעוֹת זְרוֹת שְׁלָהֶם. שְׁכַל זֶה נִמְשָׁךְ מִנְּפִילַת הַנִּיּוֹצוֹת מִמְּדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שְׁנִפְלוּ אֲלֵיהֶם עַל-יְדֵי שְׁבִירַת כְּלִים, שְׁעַל-יְדֵי זֶה טַעוּ וְהִפְּכוּ הָאֱמֶת מִהַפִּךְ אֶל הַפִּךְ, וְאָמְרוּ שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד. מֵה שְׂכַאֲמַת אֲדַרְבָּא, הַדְּבַר הוּא בְּהַפִּךְ מִמֶּשׁ, כִּי עַקֵּר הַתְּכָלִית שֶׁל הַבְּרִיאָה הוּא רַק כְּבוֹד ה' יִתְבַּרֵךְ וְתוֹרָתוֹ וְצִדִּיקוֹ הָאֱמֶתִּים, שְׂאִי אֶפְשֵׁר לִזְכּוֹת לְזֶה כִּי אִם כְּשִׁמְמַעְטִין בְּכְבוֹד עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, וּבוֹרְחִים מִן הַכְּבוֹד לְגַמְרִי בְּאֱמֶת, וְיוֹדְעִין פְּחִיתוּתוֹ וְשְׁפִלוּתוֹ, וְהוּא נִבְּזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֵת יִרְאִי ה' יִכְבֹּד, אֵז דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַתְּכָלִית הָאֱמֶתִּי לְעֵתִיד לְהַפְּלֵל בְּכְבוֹד ה' בְּאֱמֶת, בְּבְחִינַת (שְׁעִיָה נח)

יֵשׁ כְּבוֹד דְּקִדְשָׁה שְׂהוּא כְּבוֹד ה' יִתְבַּרֵךְ, וְכְבוֹד תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְצִדִּיקוֹ הָאֱמֶתִּים, שְׁכַל הָעוֹלָמוֹת נִבְּרָאוּ בְּשְׁבִיל זֶה הַכְּבוֹד. כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יומָא לח): כָּל מֵה שְׂבִירָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בְּרָאוּ אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ, שְׁנִאָמַר: כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכְבוֹדִי בְּרָאֵתוֹ יִצְרַתִּיו אֶף עֲשִׂיתִיו. וְכְמִבְּאֵר בְּכִמְה תּוֹרוֹת בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה הוּא שְׂרַשׁ כָּל הַבְּרִיאָה, שְׂרַשׁ כָּל הַנִּפְשׁוֹת בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מט) בְּסֻדָּם אֶל תְּבֵא נַפְשֵׁי בְּקִהְלָם אֶל תַּחַד כְּבִדֵי וְכוּ', עֵינֵן שָׁם בְּהַתּוֹרָה עַל פְּסוּק וְאִיָּה הִשָּׂה לְעֵלָה (בְּסִימָן יב), וּבְהַתּוֹרָה חֻבְלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים (בְּסִימָן עא) בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא וּבְשִׂאָר מְקוֹמוֹת. וּמַחֲמַת שְׂכְּבוֹד דְּקִדְשָׁה הוּא שְׂרַשׁ כָּל הַבְּרִיאָה שְׁנִבְרָא בְּשְׁבִיל הַכְּבוֹד, עַל-כֵּן מַעַת שְׂהִיָּה שְׁבִירַת כְּלִים וּמִיתַת הַמַּלְאָכִים, שְׂאֵז נִפְלוּ כָּל הַמְּדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְמַטָּה, וְאֵז נִתְבַּלְבְּלוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם כִּידוּע, שְׂזִהוּ בְּחִינַת מֵה שְׂכְּתוּב בְּהַמַּעֲשֶׂה הַנ"ל, שְׂפַעַם אַחַת הִיָּה רוּחַ

וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ כְּלָל וְכוּ'
 כְּמִבְדֵּי אֲכֹבֵד וְכוּ'. שְׂאִין אָדָם זוֹכֶה
 לְזוֹה כִּי אִם כְּפִי מֵה שְׂמִבְטֵל כְּבוֹדוֹ
 בְּאֵמֶת לְגַמְרִי, וּמִשְׁתַּדֵּל וּמִתְיַגֵּעַ כָּל
 יָמָיו לְהַרְבוֹת כְּבוֹד הַמָּקוֹם שֶׁהוּא
 כְּבוֹד הַתּוֹרָה וְהַצִּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים,
 דַּעְתָּא:

כְּבוֹד ה' יִאֲסָפֶךָ, בְּחִינַת (שְׂמוּאֵל א ב) כִּי
 מְכַבְּדֵי אֲכֹבֵד וְכוּ'. שְׂאִין אָדָם זוֹכֶה
 לְזוֹה כִּי אִם כְּפִי מֵה שְׂמִבְטֵל כְּבוֹדוֹ
 בְּאֵמֶת לְגַמְרִי, וּמִשְׁתַּדֵּל וּמִתְיַגֵּעַ כָּל
 יָמָיו לְהַרְבוֹת כְּבוֹד הַמָּקוֹם שֶׁהוּא
 כְּבוֹד הַתּוֹרָה וְהַצִּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים,

בראשית מאמר סתום (פריה ורביה ג אות כא. נכתב בקיץ תק"ם) [טז]

הַקּוֹל הַיֵּשֶׁר שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית
 שְׂכוֹלֵל הַכֹּל, אַחַר כֵּךְ תִּכְף נִתְהוֶה קוֹל
 הַחוּזֵר, וְאֵז הַרְכִּיב ה' יִתְבַּרַךְ שְׁנֵי
 הַקּוֹלוֹת יַחַד שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַשְּׁלִישִׁי
 הַנִּזְכָּר, וְבו בְּרֵא הַכֹּל. וְזֶהוּ בְּחִינַת
 'תְּשֻׁעָה וַיֹּאמֶר דְּבַר אֱשֵׁרִית', שֶׁהֵם בְּחִינַת
 קוֹל שְׂאֵפְשֵׁר לְשִׁמְעַ, כִּי נִמְשָׁכִין
 מִבְּחִינַת קוֹל הַחוּזֵר וְהַיֵּשֶׁר הַמְרַכְבֵּין
 יַחַד שְׂבֵהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם בְּפִרְטוּיּוֹת
 וְנִתְחַלַּק לְמִינִים, שֶׁהֵם כָּל הַדְּבָרִים
 שֶׁנִּבְרָאוּ עַל-יְדֵי תְּשֻׁעָה מֵאֲמֵרוֹת
 בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, כִּי בְּבְחִינַת
 בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֵר סְתוּם קוֹל יֵשֶׁר, שֶׁם
 הָיָה הַכֹּל כְּלוּל בְּיַחַד, וְלֹא הָיָה אֲפֹשֶׁר
 עֲדִין לְהַפִּיר פְּרִטוּיּוֹת הַבְּרִיאָה, מִחֲמַת
 שֶׁזֶה הַקּוֹל סְתוּם וְנִעְלָם מֵאֵד. וְזֶה עֵקֶר
 עֲבוּדָתָנוּ לְכֹלל הַכֹּל בְּבְחִינַת בְּרֵאשִׁית,
 לְהַחֲזִיר הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ, לִידַע וּלְהֵאֱמִין
 שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ לְבַד, כִּי אֵין מְצִיאוֹת
 לְקוֹל הַחוּזֵר כִּי אִם מִקּוֹל הַיֵּשֶׁר.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אָבוֹת פ"ה): בְּעֶשְׂרֵה
 מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וְהִקְשׁוּ
 שֶׁם (מְקָרָא רֵאשׁ הַשְּׁנָה ל.ב.): הַנִּי וַיֹּאמֶר
 דְּבַר אֱשֵׁרִית תְּשֻׁעָה נִיְהוּ. וְתַרְצוּ:
 בְּרֵאשִׁית נָמִי מֵאֲמֵר הוּא. וְעַתָּה
 לְכַאֲוֶרָה קֶשֶׁה: מִדּוּעַ בְּאֵמֶת לֹא כְּתִיב
 גַּם בְּמֵאֲמֵר הָרֵאשׁוֹן "וַיֹּאמֶר", כְּמוֹ
 בְּשֵׁאֵר הַתְּשֻׁעָה מֵאֲמֵרוֹת?! אֵךְ זֶהוּ
 בְּחִינַת הַנִּזְכָּר, שֶׁבְּרֵאשִׁית הוּא בְּחִינַת
 מֵאֲמֵר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קוֹל
 הַיֵּשֶׁר' שְׂבו כְּלוּלִין כָּל הָעֶשְׂרֵה
 מֵאֲמֵרוֹת וְכֹל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם מֵרֵאשׁ וְעַד
 סוּף, כִּי כֻלָּם כְּלוּלִים בְּבְרֵאשִׁית שֶׁנִּקְרָא
 'מֵאֲמֵר סְתוּם' שְׂכוֹלֵל הַכֹּל, כְּמִבְאֵר
 בְּדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּלִקּוּטֵי תַנְיָנָא
 סִימָן יב). וּמִחֲמַת שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל הַיֵּשֶׁר
 בְּעֶצְמוֹ, אִינוּ מְכַנֶּה בְּשֵׁם מֵאֲמֵר שֶׁהוּא
 בְּחִינַת קוֹל וְדַבּוּר, כִּי זֶה הַקּוֹל וְהַדְּבַר
 אֵי אֲפֹשֶׁר לְשִׁמְעַ וְלְהַשִּׁיג כְּלָל שְׂלֵא
 יִתְבְּטְלוּ בְּמְצִיאוֹת כְּנ"ל. רַק אַחֵר שְׂיִצָּא

ירידה תכלית העליה (גיטין ג אות כא נכתב באב תק"ם) [יז]

הַסְטָרָא אַחֲרָא, דְּהֵינּוּ בְּתַקְפָּה הַגְּלוּת,
 בְּתַקְפָּה הַיְרִידָה שֶׁל נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל

מִבְּכֵן בְּדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל בְּכַמְּהָ
 מְקוֹמוֹת, שֶׁבְּעַת תַּקְפָּה שְׁלִיטַת

משום קדושה פרטיית, כדי שלא יתאחזו הקלפות יותר. על-כן אי אפשר לקבל חיות, כי אם מהקדושה העליונה בעצמה, מבחינת שכל הכולל בעצמו, בדרך העלם והסתרה בתכלית הצמצום. ועל-כן אז הוא גם-כן חליצת מנעלים כמו ביום-הכפורים.

כי בכל עת שצריכין לקבל מבחינת הקדושה העליונה בחינת השכל הכולל בעצמו, אז צריכין בחינת חליצת המנעלים. רק שביום-הכפורים עולין לשם מחמת גדל העת רצון שמאיר אז מחמת גדל כח התשובה של ישראל, ואז מקבלין האור בשפע גדול וממתיקין כל הדינים, כי אז הוא בחינת יום-כפורים תרין, שהמלכות מתחברת עם הבינה יחד, שהיא בחינת קדש קדשים וכנ"ל.

אבל בתשעה באב הוא מחמת בחינת הירידה, שמחמת חרבן בית-המקדש פגם השכליים הפרטיים, אז יורדת המלכות, ואז צריכה הבינה שהיא בחינת קדש קדשים, לירד עמה, כדי להחיותה בנפילתה שלא תפל לגמרי חס ושלום, שזהו בחינת: ותלכנה שתיהן תרין ההין כחדא. שזהו בחינת בכו תבכה שתי בכיות, על שתי חרבנים, על ירושלים של מעלה וירושלים של מטה, שהוא בחינת מה ששכל הכולל בחינת בינה, צריך להתעלם בגלות, להחיות בחינת המלכות כלליות העולם

כשנופל מאד חס ושלום לסטרא דמסאבא חס ושלום, אז דיקא אינו יכול לקבל חיות משום קדושה פרטית, כי אם מבחינת הקדושה העליונה מאד, שהיא יכולה להתעלם ולהסתור גם במקומות הטמאים לגמרי, ולהחיות הנופלים לשם חס ושלום, בבחינת: ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך. שבארץ מצרים שהיתה מלאה גלולים וטנופים, וישראל היו משקעים שם במ"ט שערי טמאה, אז דיקא לא היה להם חיות כי אם מה' יתברך בעצמו כביכול, שהוא בחינת קדושה העליונה מאד בחינת שכל הכולל וכנ"ל, וכמבאר בהתורה "וביום הבכורים הסתרה שבתוך הסתרה" וכו' (סימן נו) עין שם, וכן מוכן ומבאר בהתורה על פסוק "ואיה השה לעלה" (בלקוטי תנינא סימן יב) עין שם, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה, עין שם.

וזהו בחינת חליצת המנעלים בתשעה באב, וכן במגדה ואבל, שכלם בחינה אחת. שמחמת תקף הסטרא אחרא והדינים וסטרא דמותא אז חס ושלום על-ידי חרבן בית-המקדש, שהוא בחינת בטול ופגם השכליים הפרטיים כנ"ל, וכן מגדה שעבר על מצוות התורה, שהוא גם-כן בחינת פגם השכליים הפרטיים כנ"ל (אות יט), וכן אבל שנפטר נפש מישראל, שהוא בחינת עצה ושכל פרטי, על-כן אז אי אפשר לקבל

הם טובה גדולה, כי על-ידי שמכיר את מקומו ומקיים מצוות חכמינו ז"ל בתשעה באב וכיוצא, שמבין שאז צריכין חליצת המנעלים, להורות שפגם בכל הקדשות, ואין לו שום חיות כי אם מה' יתברך בעצמו בהעלם גדול, כי אין לו כלים שהם המצוות לקבל משם, רק שה' יתברך ברחמיו בעצמו מתעלם ומסתתר להחיותו בעצמו כפיכול בתקף ירידתו, שמחמת זה חולצין המנעלים להורות שאין לו כלים וצמצומים לקבל האור כראוי וכו', על-כן על-ידי זה בעצמו יכול להתעורר בתשובה, מאחר שעל כל פנים ה' יתברך מחיהו, אף-על-פי שהוא בבחינת ירידה, אף-על-פי-כן מאחר שה' יתברך בעצמו מחיהו, יכול להתעורר גם עתה בתשובה ולשוב אליו ממקומו באשר הוא שם ולהפוך הירידה לעליה גדולה, דהינו שיזכה לתשובה, שהוא בחינת יום-הכפורים, שעל-ידי זה עולין לשם לבחינת קדשה העליונה לבחינת קדש קדשים וכו' בבחינת עליה, כי על-ידי התשובה ראויין לעלות לשם ולקבל משם שפע גדול ורב טוב לבית ישראל להמתיק כל הצמצומים והדינים שהוא בחינת כפרת כל העונות, ואז נתבטלין ונתהפכין העונות לזכיות, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה וכו"ל. כי זה ידוע שגם חליצת המנעלים של תשעה באב ואבל ומנדה חס ושלום, הכל בשביל

כלליות הצמצומים, כי אי אפשר לה לקבל כי אם מבחינת קדשה העליונה בעצמה כנ"ל. ועל-כן אז הוא גם-כן בחינת חליצת המנעלים, מחמת שמעט החיות מקבלין רק מהשכל העליון הכולל, שהוא בחינת קדשה העליונה מאד, שמשם דיקא מקבלין חיות בהעלם גדול בעת הירידה והגלות כנ"ל, ועל-כן צריכין חליצת מנעלים אז גם-כן, כי שם בבחינת קדשה העליונה הנ"ל צריכין חליצת מנעלים, בבחינת: של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא כנ"ל:

כב ועל-כן באמת הירידה היא תכלית העליה, כי מאחר שעל כל פנים באמת מקבלין בעת הירידה והגלות מהקדשה העליונה מאד, על-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי מכל המקומות הרעים והטמאים שבעולם יכולין לחזור אליו יתברך, כי אדרבא, שם דיקא מלבש ונסתר ונעלם קדשה עליונה מאד. ועל-כן אם יזכר אדם זאת בתקף ירידתו ונפילתו ויאמין זאת באמונה שלמה שדיקא במקומו מסתיר את עצמו ה' יתברך בעצמו להחיותו, ומרמז לו רמזים מרחוק לשוב אליו בנקל בשב ואל תעשה לכו, אז בודאי יכול לזכות להתקרב אליו יתברך מכל מקום שהוא ולהפוך הירידה לעליה, וכמבאר במקום אחר. **ועל-כן גם חליצת המנעלים בתשעה באב ומנדה ואבל חס ושלום**

וההמתקה של תשעה באב, ועל-כן הוא בבחינת יום-הכפורים, כי כשזוכין בתשעה באב להתעורר בתשובה על-ידי שרואין גדל ירידתו ומאמינים ששם דיקא נסתר ונעלם ה' יתברך בעצמו, על-ידי זה זוכין לבחינת תשובה, לבחינת יום-הכפורים, שאז עולין לשם באמת ונמתק הכל כנ"ל. ועל-כן ט"ו באב שהוא ההמתקה והתקון של תשעה באב, יום-הכפורים, הם בחינה אחת כנ"ל.

תשובה ותקון כידוע, הינו כנ"ל, בבחינת ירידה תכלית העליה כנ"ל: כג וזהו בחינת (תענית כו'): לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום-הכפורים, כי שניהם בחינה אחת. כי ט"ו באב הוא בחינת התקון וההמתקה של תשעה באב, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שבתשעה באב היתה הגזרה של מתי מדבר, שאז היו מתים בכל שנה במדבר, ובט"ו באב פסקו מתי מדבר. נמצא, שט"ו באב הוא בחינת התקון

בחורבן צריך לבקש איה מקום כבודו [כג]

מלכות עד שיתגלה מלכותו לעין כל, שעל זה אנו מבקשין כמה פעמים, כמו שאומרים (בתפלת הימים הנוראים): ותמלך אתה ה' לברך ביה ציון משכן כבודך וכו', כפתיב (תהלים קמו) 'מלך ה' לעולם אלקיך ציון וכו', עד שיקים 'וידע כל פעול כי אתה פעלתו' וכו', אבל על-ידי חטאינו נחרב הבית-המקדש ונתעלם מלכות דקדשה, ומלכות דסטרא אחרא מתגברת וכו', וכל זה מחמת שאין נמשך ההארה מנקדה העליונה לנקדה התחתונה כי אם מעט דמעט בהעלם נפלא, ואז נאמר (איכה א) ותדר פלאים אין עוזר לה, ואז צריכין לחפש ולבקש מאד מאד את ה' יתברך ולבקש מאד איה מקום כבודו' וכו' (כמו שכתוב בלקוטי תנינא סימן יב), שהיא בחינת צעקת איכה וכו'

בשעת החרבן חס ושלום, שהוא בחינת הסתלקות השכינה, בחינת עשר מסעות נסעה השכינה וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ראש השנה לא), אז דיקא מקבלין החיות מבחינת ההעלמה שנמשך חיות בהעלם גדול מנקדה עליונה, שהוא בחינת כבוד אלקים הסתר דבר, בחינת כסא דמתכסיא וכו', ומזה מקבלין חיות בהעלם גדול בשעת החרבן, ובשביל זה צועקין 'איכה' כמה פעמים, שהוא בחינת אי"ה מקום כבודו וכו' (כמובא מזה בדברינו בהלכות יבום וחליצה הלכה ד). כי עקר השלמות הוא לגלות מלכותו בעולם, שזה עקר התקון של בנין בית-המקדש, שהוא להמשיך האור מנקדה העליונה לנקדה התחתונה שהוא בחינת

כנ"ל. כי מהא"ף הנ"ל נעשה פלא בחינת (דברים יז) כי יפלא ממך דבר למשפט וכו', שזהו בחינת (ישעיה כט) הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא וכו', ואז צריכין לחפשו יתברך מאד ולצעק הרבה פעמים 'איכה' בחינת בקשת א"ה הנ"ל, עד שעל-ידי הבקשה יזכה שיתהפך הירידה לעליה עד שה' יתברך יעשה עמנו נפלאות לטובה בבחינת (מלכה ז) אראנו נפלאות, בחינת (תהלים יז) הפלא חסדך וכו', עד שנוזכה לתשובה שלמה ונוזכה להשלים בחינת הא"ף הנ"ל, עד שיהיה נעשה בחינת אדם הנ"ל, שעל זה נאמר (זכריה ח) : והיה כי יפלא בעיני העם הזה גם בעיני יפלא - על החסד הגדול אשר אעשה להם - (רש"י שם) :

וכל זה אי אפשר לזכות כי אם בכח שבת קדש בחינת הצדיק האמת שהוא בחינת משה משיח שנקרא פלא יועץ וכו' (ישעיה ט), שעצותיו נפלאות ועמקות מאד, שזהו בחינת א"ף אורות שנסתלקו על-ידי חטא העגל שאז נסתלקו הכתרים מישראל ומשה רבנו חוזר ומקבלם בשבת ומאירם לישראל וכו' כמו שכתוב בכונות 'שמח משה' וכו', ומשם הוא תוספות קדשת שבת שנמשך מבחינת משה על כל אחד מישראל כפי מה שזוכה לקרב את עצמו אל הצדיק

ואל השבת וכו', שעל-ידי זה יכול כל אחד להחיות ולחזק את עצמו בכל מקום שהוא וכו' וכנ"ל. ועל זה אנו מבקשין בסוף הקינות: אתה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור, שבכל דור ודור אפלו עתה בתקף החרבן והגלות אף-על-פי-כן מאיר בהעלם בחינת 'כסאך', שהוא בחינת נקדה העליונה, בחינת כסא דמתכסא וכו' כנ"ל, רק שאין זוכין שתאיר נקדה העליונה לנקדה התחתונה שתתגלה מלכותו פראוי לעין כל. ועל זה אנו צועקין ומתחננין: למה לנצח תשכחנו וכו', מאחר שבאמת מתעלם 'כסאך', בחינת נקדה העליונה, בכל דור ודור גם עתה, על-כן למה לנצח תשכחנו וכו' רק תרחם עלינו ותשיבנו אליך, שזהו שמסים: השיבנו ה' אליך ונשובה וכו'. נמצא שבסוף קינות איכות מרמז לנו הנביא שעדין ה' עמנו אפלו בתקף החרבן רק שהוא בהעלם, על-כן צריכין להתחזק לטען כל זאת עם ה' יתברך הלא באמת אתה נעלם בינינו גם עתה וכו' כנ"ל על-כן אל תוסיף להסתיר פניך מאתנו רק השיבנו ה' אליך ונשובה וכו'. וזה בחינת הדרך של בקשת איה שגלה רבנו ז"ל לבקשו ולחפשו יתברך תמיד וכו', ועל-ידי זה יזכה סוף כל סוף שתהיה הירידה תכלית העליה, כמו שכתוב בסימן י"ב הנ"ל:

המאמר סתום מחיה כל המקומות הרחוקים (שם אות כג)

שֶׁל הַמְאָמֵר סְתוּם שֶׁמַּחִיָּה כָּל
הַמְקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים מִן הַקִּדְשָׁה וְכוּ'
כְּמוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה 'וְאִיהַ הִשָּׂה לְעֵלְיָה'
בְּסִימָן י"ב, וְאִזְ צְרִיכִין לְצַעֵק
'אִיכָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת אִיָּה (וְכַמְבָּאָר כָּל
זֶה בְּמָקוֹם אַחֵר בְּהַלְכוֹת חֲלִיצָה [שְׁבַהֲלָכוֹת גִּיטִין]
הַלְכָה ג, שְׁמַבְאָר שֵׁם עֵינַי תִּשְׁעֶה-בָּאֵב וְכִינן הַמְצָרִים
וְכוּ', עֵינַי שֵׁם).

כְּשֶׁגָּבְרוּ הָעוֹנוֹת וְנִסְתַּלְקָה נִקְדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה לְמַעְלָה, עַל-יְדֵי
זֶה נִחְרַב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא 'מְכוּן
לְשִׁבְתוֹ' שֶׁמִּשָּׁם הִיָּתָה מְאִירָה נִקְדָּה
הָעֲלִיּוֹנָה לְנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, וְאִזְ הוּא
בְּחִינַת הַסְתַּלְקוֹת הַשְּׂכִינָה, בְּחִינַת
עֶשֶׂר מַסְעוֹת נִסְעָה שְׂכִינָה וְכוּ', וְאִזְ
כָּל חִיּוֹתָנוּ הוּא דִּיקָא מֵהָעֲלָמָה

בחורבן התיקון רק על ידי בחינת איה (שם)

מְקוֹם כְּבוֹדוֹ' (וְכַמְבָּאָר כָּל זֶה בְּהַלְכוֹת שִׁבְת
הַלְכָה ה, עֵינַי שֵׁם הִיטָב), וְעֵינַי בְּדַבְרֵינוּ הִיטָב
עֵינַי בְּקִשְׁת אִיָּה הַנִּלְ שֶׁהָעֵקֶר
שֶׁאִפְלוּ כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה בְּעֵצְמוֹ
שֶׁנִּתְרַחַק מְאֹד מְאֹד עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיו
הָרָעִים וּמִגְנִים מְאֹד עַד שֶׁנִּפְלַח חֵס
וְשָׁלוֹם לְבַחֲינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים,
גַּם אִזְ אֵל יִתְיַאֵשׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּשׁוּם אִפֶּן
רַק יִבְקֵשׁ וַיִּדְרֹשׁ וַיַּחֲפֹשׂ גַּם מִשָּׁם אִיָּה
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכוּ' וְעַל-יְדֵי זֶה
תִּהְיֶה הַיְרִידָה תְּכֵלֶיִת הָעֲלִיָּה, כְּמַבְאָר
בְּסִימָן י"ב הַנִּלְ וּבְמְקוֹמוֹת שְׁדַבְרֵינוּ
מִזֶּה, עֵינַי שֵׁם:

בְּעַת הַחֲרָבָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּין
הַמְצָרִים אִזְ הַתְּקוּן רַק עַל-יְדֵי
צַעֲקוֹת אִיָּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּקִשְׁת
אִיָּה הַנִּלְ. אָבֵל גַּם זֶה אִי אִפְשָׁר
לְזַכּוֹת כִּי אִם עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שִׁבְת-
קִדְשׁ שֶׁאִזְ מְאִיר בְּחִינַת אִיָּה, וְאִזְ זֹכִינן
לְעֵלוֹת לְשָׁם בְּקִדְשָׁה, כִּי אִזְ הוּא
עֲלִית כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד הַמְאָמֵר סְתוּם,
וּבְכַח זֶה יְכוֹלִין לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת שִׁבְת
לְשִׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל לְזַכּוֹת לְתִשׁוּבָה
שְׁלָמָה אִפְלוּ הַיְרִידִים מְאֹד שֶׁהֵם
בְּבַחֲינַת וְנִפְיֵק שִׁיּוּכְלוּ לְמַצָּא אֶת ה'
יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי בְּקִשְׁת וְחַפּוּשׁ אִיָּה

פרפראות לחכמה

הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְעֵשׂוֹתוֹ אוֹ שְׁלֵא
לְעֵשׂוֹתוֹ, וְזֶה גַּם כֵּן בְּחִינַת נְפִילָה, כִּי
מֵאַחֵר שֶׁכָּבַר זְכִינוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה וְכוּ'

אִ בְּמַאֲמֵר אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וְאִפְלוּ
כְּשֶׁנּוֹפֵל חֵס וְשָׁלוֹם בְּסַפְקוֹת. רוּצָה
לוֹמֵר. שֶׁמִּסְפֵּק בְּאִיזָה דְבָר אִם כְּבוֹד

וכו', ויש פגם יותר שעולה עד היסוד בה שהוא החלק התשיעי שבה, ואז מסתלקים ב' החלקים הנ"ל שהם התשיעי והעשירי, וכן פיוצא בהם, עד שיוכל הפגם לסלק ולהעביר טית חלקים התחתונים שבמלכות מחכמה שבה ולמטה, אך חלק העליון שבה שהוא הכתר אי אפשר להסתלק, עין שם הטעם לזה וכו', ונמצא המלכות נתמעטה טית חלקים תחתונים, אשר להיותם תחתונים יכולין להתאחוז בהם הקלפות, ולכן מסתלקים. אמנם הכתר שבה אינו מסתלק לעולם, כי אין בה כל כך שליטת ואחזות הקלפות וכו', שגם אם יתאחוזו הקלפות בה בדרתה למטה ביניהם בסוד (משלי ה) רגליה יורדות מות אינה מתבטלת ביניהם וכו' עין שם עוד. הנה העתקתי לפני המעין קצת בדברי האר"ל בכדי שיבין על ידי זה ביותר דברי רבינו ז"ל שבמאמר זה ועין גם כן בשער ההקדמות דף מ"ה:

ג שם, במאמר זה ואיה השה לעולה וכו' הינו על דרך שאמרו רז"ל (ילקוט שמעוני רמז ק"א) שהס"מ הלך תחלה אצל אברהם ואחר כך אצל יצחק וכו' עד שהביאו לזה ששאל (בראשית כ"ב) ואיה השה לעלה נמצא ששאלה זו היתה מבחינת הספקות הנ"ל, רק שמסתמא היה בדקות גדול מאד כמובן ועל כן בזה בעצמו מרמז התקון לזה, שזה בחינת ואיה השה לעלה כמבאר בפנים:

לא שיק שוב להסתפק בשום דבר, כי איך אפשר להסתפק בדבר מהפך אל הפוך, אם הוא כבוד השם יתברך אם לאו שהוא ההפוך חס ושלום לגמרי, וזה רק מחמת ששכלו מבלבל ואינו יכול להכריע על פי התורה לדע אמתת הדבר, ועל כן בודאי זה נחשב לבחינת נפילה גדולה ויש שנפילתו גדולה מאד מאד רחמנא לצלן וכו', ואף על פי כן אם זוכה לחפש באמת אחר כבודו יתברך אזי הירידה הוא תכלית העליה וכו' כמבאר בפנים:

ב שם, וזה בחינת בעשרה מאמרות וכו'. רוצה לומר, על דרך שפרש בספר מבוא שערים חלק ב' פרק ב' דף י"א דפוס קארעץ, וכן הוא באוצרות חיים שער העבורים טו: דפוס קארעץ, על ענין המשנה בעשרה מאמרות הנ"ל, כי המלכות לא יצאה וכו' רק חלק יוד שבה וכו'. והענין הוא כי אין שליטת החיצונים והקלפות אלא בזו"נ וכו', וכשישראל חוטאין חס ושלום, אזי בתחלה מגיע הפגם במלכות וכו' ויש פגם שיכול לפגם בחלק העשירי התחתון שבה, וכתיב בו (תהלים ה) כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרף רע וכתיב (ישעיה מ"ב) וכבודי לא אחר לא אתו, ולכן לא חלק הכבוד ההוא לאחר, שהיא הקלפה אלהים אחרים וכו', והוא יכול להתקרב שם בדין גמור מחמת עוונות ישראל, ואז מכרח החלקה ההיא להסתלק משם ולהתפסות מעיניהם לבל ינקו מהם

שנבאר בערב שבת בין השמשות
שאו נגה נכללת בקדשה פידוע:

ד שם, בראשית ברא תיש וכו' ויש
לומר שזהו שאמרו רז"ל (אבות ה)

פרפראות על הש"ס

זה ההפך מבחינת התגלות כבודו
יתברך, פי שם עקר העבודה בבחינת
איה מקום כבודו. ועל ידי זה בעצמו
זוכה שהירידה נתהפך לעליה גדולה,
כי זוכה לעלות לבחינת איה העליון
שהוא סוד מאמר סתום דבראשית,
ושם עקר השרש של בחינת אריכת
ימים, שזה סוד אריכת ימים של
דורות הקדמונים כמבאר בתקונים.
ועל פן אם פסק מה שכתב, עליו
הכתוב אומר (דברים לב, מז) ובדבר הזה
תאריכו ימים:

בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא
(שמות כ, כ) אנכי ולא יהיה
לך אמרו אמות העולם לכבוד עצמו
הוא דורש כיון שאמר (שם) כבוד את
אביך ואת אמך חזרו והודו למאמרות
הראשונות. רבא אמר מהכא (תהלים קיט,
ס) ראש דברך וכו' מסוף דברך נפר
שראש דברך אמת (קדושין דף לא.).

מבאר על פי המאמר ואיה השה
לעולה בלקוטי תנינא סימן
י"ב, ועין בלקוטי הלכות הלכות
כבוד אב הלכה ד', על פי מאמר זה
מבאר שם שעל ידי מצות כבוד אב
ואם ממשיכין ומגלין בחינת הכבוד
העליון המלבש במאמר סתום
דבראשית, שעל ידי זה הירידה

איתא בברכות דף כד: אמר רב הונא
אמר רבי יוחנן היה מהלך
במבואות המטנפות מניח ידו על פיו
וקורא קריאת שמע וכו', ולא עוד
אלא שאם היה קורא ובא פוסק לא
פסק מאי אמר רבי מ'אשה בר ברה
ד'רבי יהושע בן לוי עליו הכתוב אומר
וגם אני נתתי להם חקים לא טובים
ומשפטים לא יחיו בהם רב אסי אמר
הוי משכי העון בחבלי השוא רב אדא
בר אהבה אמר מהכא כי דבר ה' בזה
ואם פסק מה שכתב אמר רבי אבהו
עליו הכתוב אומר ובדבר הזה תאריכו
ימים. היה מהלך במבואות המטנפות
לא יקרא קריאת שמע, ולא עוד אלא
שאם היה קורא ובא פוסק. לא פסק
מאי וכו', רב אדא בר אהבה אמר
מהכא (במדבר טו, לא) כי דבר ה' בזה.
ואם פסק מה שכתב אמר רבי אבהו
עליו הכתוב אומר (דברים לב, מז) ובדבר
הזה תאריכו ימים.

עין מאמר ואיה השה לעולה בלקוטי
תנינא סימן י"ב. ועל פן
במבואות המטנפות אסור לקרות
קריאת שמע, כי אלו המקומות הם
בבחינת (ישעיה מב, ח) וכבודי לא אחר לא
אתן, ועל פן אפלו אם קרא פוסק ואם
לא פסק הוא בכלל כי דבר ה' בזה, כי

גם כן מפרש, שאמר אין אני מבקש
מכם אלא אותו ממון שהפסדתי
בשביל כבוד אבא וכו', כי שחר כבוד
אב של יש'אל הוא למען יאריכון
ימיה, ודרשו רבותינו ז"ל בעולם
שכלו ארוף וכו', שזה בחינת הכבוד
העליון של המאמר סתום, שהוא
בבחינת מה רב טובך אשר צפנת
וכו', וכמבאר גם בלקוטי הלכות
הנ"ל. אבל העכו"ם יניקתם הוא רק
מבחינת ההעלמה והסתרה של
המאמר סתום, שזה בחינת העולם
הזה, שעל זה נאמר, גם את העלם
נתן בלבם, שדרשו רבותינו ז"ל
מלשון העלם והסתר, ועקר העלמת
והסתרת כבודו יתברך הוא רק בעולם
הזה, אבל לעתיד לבוא כתיב (ישעיה מ,
ה) ונגלה כבוד ה' וכו'. ועל כן נתן לו
שכרו בעולם הזה, שנולדה פרה
אדמה בעדרו, כי מצות פרה אדמה
נמשך גם כן מסוד המאמר סתום, ועל
כן נאמר על זה, אמרתי אחכמה והיא
רחוקה ממני, כי כבוד הוא בחינת
חכמה פדוע, וזה (משלי ג, לה) כבוד
חכמים ינחלו, אבל הכבוד העליון
של המאמר סתום הוא בבחינת והיא
רחוקה ממני ועל כן היא מטהרת
טמאים, כי משם יכולין להמשיך
טהרה על כל הטמאים, וההיידה
תהיה תכלית העליה כנ"ל. וזה שפרש
רש"י בפרשת בשלח, שם שם לו חק
ומשפט, שבת ודינין ופרה אדמה
במרה נצטוו, ובמכילתא וכן
בסנהדרין אמרו רבותינו ז"ל, שבת

נתהפך לעליה וכו'. ועל כן בתחלה
אמרו אומות העולם לכבודו הוא
דורש, ועל כן רצו לכפר בזה, כי הם
יונקין מההעלמה וההסתרה של
בחינת המאמר סתום, ועל ידי זה
רוצים להתגבר להעלים ולהסתיר אור
כבודו יתברך אפלו של בחינת
המאמרות המתגלים, כי הם כופרים
בכל חס ושלום. אך כיון שאמר כבוד
את אביך וכו' בזה המשיך הארת
הכבוד העליון שבמאמר סתום, ועל
ידי זה נתבטל כחם ויניקתם, ואז
חזרו והודו למאמרות הראשונות. וזה
מסוף דברך נכר שראש דברך אמת,
כי דרשו רבותינו ז"ל על שהתחילה
התורה בראשית ברא וכו', על שם
ראש דברך אמת, ודורשי רשומות
אמרו כי בראשית ברא אלהים את
סופי תבות אמת. וזה מסוף דברך
דיקא, נכר שראש דברך אמת, הינו כי
על ידי זה נתגלה ומאיר גם הכבוד
העליון המלבש במאמר סתום
דבראשית, שזה נמשך על ידי מצות
כבוד אב ואם כנ"ל, ומחמת שיניקת
העכו"ם והסטרא אחרא הוא מבחינת
המאמר סתום הנ"ל, שזה בחינת
מצות כבוד אב על כן גם הם מודים
במצוה זו.

ועל כן בסמוך לזה הביא שם
המעשה דכבוד אב של דמא
בן נתינא, ועל כן נתן לו הקדוש ברוך
הוא שכרו שנולד לו פרה אדמה
בעדרו (ואמרו על זה בפסיקתא כי העכו"ם הקדוש
ברוך הוא משלם להם שכרם בעולם הזה וכו'). וכאן

בְּחִינַת אַבְדָּה הַנֶּאֱכָדֶת וְלֹא נֹדָע
מְקוּמָה אִיָּהּ.

וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סנהדרין קט):
שְׁעֵתֵי דִין לְהִתְבַּקֵּשׁ וְלִמְצוֹא
שְׁנֵאמַר תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבָד וְכוּ', הֵינּוּ כִּי
עַל יְדֵי הַצְדִּיקִים שֶׁמְכַנְיִסִין דַּרְךְ זֶה
בְּעוֹלָם, שְׁאֵפְלוּ גַם בְּנִפְיֵיהֶם וְיִרְיָדָה
גְּדוּלָה חֹס וְשָׁלוֹם יִחְפְּשׂוּ גַם מִשֵּׁם אֵת
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׁזֶה בְּחִינַת תְּפִלַּת
תְּעִיתִי כְּשֶׁה אָבָד בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ (תהלים
ק"ט, קצ"ו). רוֹצֵה לֹאמַר כִּי תְּעִיתִי
לְמִקּוּמוֹת כְּאֵלוֹ שְׁעֵלֵיהֶם נֹאמַר
וְכַבּוּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, שְׂאִין שֵׁם
הָאֵרֶת כְּבוֹדְךָ הַקָּדוֹשׁ, וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹת
שֵׁיִשׁ שֵׁם, הוּא בְּהַעֲלֵם גְּדוּל בְּבִחִינַת
מֵאֵר סְתוּם, וְעַל כֵּן אֲנִי כְּשֶׁה אוֹבֵד
אֵת מְקוֹם בְּעֵלְיָהּ, כִּי נֶאֱבָד מִמֶּנִּי
הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְהַחַיּוֹנִים שְׁעַקֵּר
אֲחִיצְתָּם מִבְּחִינַת הַהַעֲלָמָה שֵׁיִשׁ שֵׁם,
אוֹרְבִים עָלַי מֵאֵד לְלִפְדָּנִי בְּמַצּוֹדְתָם,
אֲבָל אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָהֶם רַק אֲדַרְבָּא אֲנִי
צוֹעֵק אֲלֵיךְ בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ כִּי מְצוֹתִיךָ לֹא
שְׁכַחְתִּי. כִּי אֵין אֲנִי נִפְרָד מִמְּךָ לְגַמְרֵי
חֹס וְשָׁלוֹם, רַק יוֹדַע אֲנִי שְׁבוֹדָאֵי גַם
בְּמִקּוּמֵי יֵשׁ שֵׁם חַיּוֹת דְּקָדְשָׁה בְּחִינַת
תּוֹרָה וּמִצּוֹת, רַק שֶׁהַהַעֲלָמָה הַתְּגַבְּרָה
עָלַי מֵאֵד עַד שְׂאִין לִי כַח אֲפְלוֹ לְחַפֵּשׁ
וּלְבַקֵּשׁ וּלְדַרוֹשׁ אַחֲרַיךָ, רַק אֲדַרְבָּא
בְּקֶשׁ אֶתְּךָ אֵת עֲבָדְךָ, כִּי אֶתְּךָ תּוֹכֵל
בְּקָל לְבַקֵּשׁ וְלִמְצוֹא אוֹתִי וְלִהְיִירָנִי
אֲלֵיךָ, כִּי הַהַעֲלָמָה הִיא רַק מְצַדִּי וְלֹא
מְצַדְךָ חֹס וְשָׁלוֹם כִּי גַם חֲשֵׁךְ לֹא
יִחְשֵׁךְ מִמְּךָ (תהלים קל"ט, י"א). וְעַל יְדֵי
תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת כְּאֵלָה שְׁזֶה בְּחִינַת

וְדִינִין וְכַבּוּד אָב בְּמִרְה נְצֻטוּוּ
(וְהַמְּקָרְשִׁים ז"ל נִתְעוֹרְרוּ בְּזֶה וְכוּ'). וְעַל כֵּן אָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, כְּשֶׁם שְׁפָרָה אֲדָמָה
מִכְּפָרֶת כְּךָ מִיתַת צְדִיקִים מִכְּפָרֶת. כִּי
מִיתַת צְדִיקִים (מ"ק כ"ח). הוּא גַם כֵּן
בְּבִחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה הַנִּמְשָׁךְ
מִבְּחִינַת הַמֵּאֵר סְתוּם כְּמִבְּאֵר
בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת תְּחוּמֵינן הַלְכָה ו'.
וְעַל כֵּן קָרַח שְׁהִיתָה מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָה
מֵאֵד כְּמוֹבָא, כִּי הִיָּה גְּדוּל
שְׁבָלוֹים, שְׁזֶה בְּחִינַת וְעַבְד הַלּוֹי הוּא,
בְּחִינַת הַמֵּאֵר סְתוּם הַנֵּל. רַק
מִחֲמַת שְׁמֵשׁ עַקֵּר הַחַיּוֹת שֶׁל
הַחַיּוֹנִים, הֵינּוּ מִגְּדֵל הַהַעֲלָמָה
וְהַסְתָּרָה שֵׁיִשׁ שֵׁם, עַל כֵּן הַתְּגַרוּ בּו
הַחַיּוֹנִים עַד שֶׁנִּפְּלַל לְסַפְקוֹת
וְהִרְהוּרִים הַמְּבִאֵר בְּמֵאֵר זֶה, וְהִרְהוּ
אַחַר מִשֶּׁה רַבִּינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם וְחֲשָׁדוֹ
שֶׁלְכַבּוּד עֲצֻמוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, וְאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל זֶה (סנהדרין ק'):
הַמְּהַרְהֵר אַחַר רַבּוֹ כְּמִהַרְהֵר אַחַר
שְׁכִינָהּ, וְעַל כֵּן חָלַק גַם עַל מִצּוֹת פָּרָה
אֲדָמָה כְּמוֹבָא. וְעַל כֵּן יָרְדוּ הוּא
וְעַדְתּוֹ חַיִּים שְׂאוּלָה (במדבר ט"ז, ל'), כִּי
מֵאַחַר שֶׁנִּפְּלַל לְמִקּוּמוֹת אֵלוֹ שְׁהֵם
בְּחִינַת מִיתָה מִמֶּשׁ, וְלֹא נֹדְדוּ לְחַפֵּשׁ
גַם מִשֵּׁם אַחַר כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ בְּבִחִינַת
אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ הַנֵּל, שְׂאָז הִיָּה
זוֹכֵה שְׁהִירְיָדָה תַּתְּהַפֵּךְ לְעֵלְיָה, שְׁזֶה
סוּד מִיתַת צְדִיקִים מִכְּפָרֶת בְּחִינַת
פָּרָה אֲדָמָה, וְעַל כֵּן הוּא שְׁפָגַם בְּזֶה
יָרַד חַיִּים שְׂאוּלָה, וְעַיִן בְּהַלְכוֹת
תְּחוּמֵינן הַנֵּל וְתַבִּינן בְּיוֹתֵר, וְעַל כֵּן
נֹאמַר בְּהֵם וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל (ש"ס)

כבוד אב, כי בזה מבטלין ההעלמה רק אדרבא וכו' כמבאר בפנים. ועל כן יש גם בזה שתי בחינות, כי יש מאכילו מאכלים טובים אבל בבזיון, כמבאר שם בשם הירושלמי, בזה נותן כח להעלמה שתתגבר ביותר עד שנטרד מן העולם. ויש מטחינו ברחים אבל עושה זאת לכבודו, כי מציל אותו מטרחות ויסורים גדולים ביותר, נמצא שזאת הירידה היא תכלית העליה, ועל כן בא על ידי זה לעולם הבא.

וזה שסמוך לזה הביאו מענין הכבוד אב של אבימי הנ"ל, יומא חד אמר לה אבוהי רבי אבהו אשקינן מיא, אדאייתי לה נמנס, גחן קאי עליה עד דאתער, אסתיע מלתא ודרש אבימי (תהלים עט, א) מזמור לאסף אלהים באו גוים בנחלתך, ופרש רש"י, שדרש ליה קינה לאסף מבעי לה, אלא שאמר שירה על שכלה הקדוש ברוך הוא חמתו בעצים ובאבנים שבביתו וכו'. והתוספות פרשו, שאמר אסף שירה על אשר טבעו בארץ שעריה, ועל כן מי שיוציא השערים יוציא גם את קרח ובני ביתו שהיו בלועים וכו'. והכל טוב והולך על ענין הנ"ל, כי על ידי שהיה אבימי נזהר מאד בכבוד אביו, שנוגע לסוד המאמר סתום, וענין שהירידה תתהפך לעליה, על כן זכה להשיג אז הדרשות שדרשו רבותינו ז"ל על ענין מזמור לאסף וכו', שתכן הכוונה, שדיקא על ידי הירידה של

איה מקום כבודו הנ"ל, נתהפך הירידה לעליה כל כך, עד שנתגלין כל ההעלמות ונתבטלין כל הסטרא אחרא, עד שגם עדת קרח עתידין לעלות כנ"ל. ועליהם אמרה חנה ה' ממית ומחיה כו' מוריד שאול ויעל, כי גם ירדתם שירדו חיים שאולה ומשם צועקין משה ותורתו אמת כמו שאמרו רבותינו ז"ל, על ידי זה גם ירדתם תתהפך לעליה, והכל בכח הצדיקי אמת שהם בחינת משה רבינו עליו השלום.

ועל כן סמכו רבותינו ז"ל לענין הכבוד אב של דמה בן נתינא וכו', תנא אבימי יש מאכיל אביו פסיוני וטורדו מן העולם ויש מטחינו ברחים ומביאו לעולם הבא, כי מבחינת המאמר סתום הנ"ל נמשך בחינת טמאה, וטהרה מן הטמאה, בבחינת (איוב יד, ד) מי יתן טהור מטמא לא אחד. שזה בעצמו סוד כבוד אב, כי דיקא מטפה טמאה וסרוחה שנמשך בשרשה ממקום גבוה ועליון, רק מחמת גדל ההעלמה שיש שם על כן משם עקר אחיזת הטמאה, ואף על פי כן על ידי זה דיקא נולדין בני אדם שמגדלין ומגלין כבודו יתברך. כי העקר צריכין לזהר שלא תתגבר עליו ההעלמה שיש שם במקומות אלו, רק לחפש ולדרוש גם משם אחר כבודו יתברך, ואז על ידי זה נתהפך הירידה לעליה, עד שזוכה להתגלות כבודו יתברך בהארה עצומה ביותר, שזה בעצמו מצות

כּו', זֶה טִיטוּס שְׁחָרַף וּגְדַף וּנְכַנַּס לְבֵית קֹדֶשׁ קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים וְכוּ' וּגְדַר אֶת הַפְּרָכָת וְכוּ', שְׁזָה עֲקַר בְּחִינַת אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתָךְ טָמְאוּ אֶת הַיִּכַּל קֹדֶשְׁךָ, שְׁשָׁם עֲקַר הָאָרֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת (תהלים כט, ט) וּבְהִיכָלוֹ כָּלוּ אִמְרֵי כְבוֹד. וְזֶה בְּחִינַת (דברי הימים ב כ, ט) וּכְבוֹד ה' מָלָא אֶת הַבַּיִת וְכוּ'. וְזֶה לְמָה יֵאמְרוּ הַגּוֹיִם אִיִּה אֱלֹהֵיהֶם וְכוּ' (שם עט, י), וּמָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אסתר פתיחה יא) בְּיוֹם שְׁחָרַב הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ נוֹלַד מְשִׁיחַ, וְנִטְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶפִּיכוּ = תְּשׁוּלוּם חוֹב עוֹנֵשׁ וְהַשְׁלַמַּת כִּפְרָה] עַל עוֹנוֹתֵיהֶם. וּמָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (איכה ב) טָבְעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ (איכה ב, ט) לְפִי שְׁחָלְקוּ כְבוֹד לְאֶרֶז וְכוּ' לְפִיכֶךָ לֹא שָׁלְטָה בְּהֶם בְּרִיָּה וְכוּ':

חֲרַבְנָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הִיָּה הַקִּיּוּם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת שְׁפִלָּה חֲמַתוֹ בְּעֵצִים וּבְאֲבָנִים שְׁבִבִיתוֹ וְכוּ', כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י, וְכֵן עַל יְדֵי הִירִידָה הַגְּדוּלָּה שֶׁטָּבְעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא יְהִיָּה עֲלִית בְּנֵי קַרְחַת. עַל כֵּן צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד אֶפְלוּ בְּשַׁעַת הִירִידָה הַגְּדוּלָּה, שְׁצְרִיכִין בּוֹדָאֵי לְצַעֵק מְאֹד, בְּבְחִינַת הַצַּעֲקוֹת שְׁצַעֵק אֶסְפִּי, אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתָךְ טָמְאוּ אֶת הַיִּכַּל קֹדֶשְׁךָ וְכוּ', וְאָף עַל פִּי כֵן יֵאמְרוּ בְּבְחִינַת מְזוֹמֹר, וְיִהְיֶה חֲזֵק בְּדַעְתּוֹ שְׁבוֹדָאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע צַעֲקוֹתוֹ, עַד שְׁיִוְכַל לְהִיּוֹת שְׁהִירִידָה זֹו בְּעֵצְמָה תַּתְּהַפֵּךְ לְעֲלִיָּה גְדוּלָּה כְּנ"ל, וְצְרִיכִין לְבָאֵר עוֹד בְּזֶה. שִׁיף לְעִנְיָן זֶה גַּם מָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (גטין נז, ט), וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵינוּ

יקרא דשבתא

וּבְשַׁבַּת קוֹדֶשׁ נִמְשָׁךְ הָאָרֶת הַדַּעַת הַקְּדוּשׁ עַל כָּל אֶחָד בְּבְחִינַת 'לְדַעַת פִּי אָנִי ה' מִקְדְּשֵׁכֶם'. וְכֵן 'לְדַעַת פִּי אָנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם', עַל כֵּן צְרִיכִין לְהִתְקַשֵּׁר מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בְּקַבְלָה גְּמוּרָה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה לְעוֹלָם רַק מָה שֵׁישׁ בְּזֶה כְּבוֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאֶפְלוּ אִם נוֹפֵל חֵס וְשְׁלוֹם לְסַפְּקוֹת וְיֵשׁ שְׁנִפְּלִיתוֹ גְּדוּלָּה מְאֹד רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן, שְׁנוֹפֵל לְסַפְּקוֹת וְהַרְהוּרִים גְּמוּרִים וּמְהִרָּה אַחַר הַשֵּׁם

שַׁבַּת הוּא אִתְּכַלִּית מַעֲשֶׂה שְׁמַיִם וְאֶרֶץ, וְהוּא עֲקַר קִיּוּם וְשְׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְכָל מָה שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא בְּרָא אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ. וְעֲקַר הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי קֹדֶשֶׁת שַׁבַּת, בְּבְחִינַת 'וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וְיִשָּׁב עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ'. וְזֶה בְּחִינַת כְּבוֹד שַׁבַּת, וְזֶה בְּחִינַת 'מַעֲנִיָּה לְעוֹלָם כְּבוֹד יִנְחַלוּ', בְּחִינַת 'כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבְּדוּ'.

הרהור הלב וכו', וזה בחינת תשובה, כי זה עקר התשובה כמוכא בפנים.

ועקר תקון זה נמשך על ידי קדשת שבת, כי שבת הוא בחינת

תשובה, ואז עולין באמת בתכלית העליה לבחינת איה, שהוא בחינת הכבוד העליון של המאמר סתום הנ"ל. שזה בחינת מה שאומרים אז

בקדשת פתח איה מקום כבודו. וזה בחינת עלת שבת בשבתו על עלת

התמיד, כי ענין זה של בקשת איה הנ"ל הוא בחינת קרבן עולה כנ"ל,

ובשבת נשלם זה התקון ביותר. ועל כן על ידי קדשת שבת זוכין לחזק לבו

בהשם יתברך תמיד ולחפש ולבקש תמיד אחר כבודו יתברך כנ"ל. וזה

בחינת מה שאמרו רז"ל 'מתן שכרה של שבת לא עבידא לאגלויי', כי הוא

בחינת הכבוד העליון של המאמר סתום הנ"ל, וזה בחינת הנפש יתרה

של שבת, כי הנפש שרשה בכבוד כמבאר במקום אחר.

ועל כן על ידי קדשת שבת שאז מתנוצץ הארת קדשת הכבוד

העליון הנ"ל על כן זוכין על ידי זה לנפש יתרה.

וזה שדרשו ז"ל 'שבת וינפש' פיון ששבת וי אבדה נפש, כי בשבת

עצמו זוכין לקבל נפש יתרה על ידי הארת הכבוד העליון הנ"ל שהוא

בחינת איה. ואחר שבת שאז חוזר ונתעלם הכבוד הנ"ל בתכלית

ההעלמה, אף אף על פי כן על ידי

יתברך, אף על פי כן אם יחזיק עצמו בקדשת שבת אז בודאי סוף כל סוף יעלה מפילתו ויוכל להיות שהנפילה והירידה תהיה תכלית עלייתו.

וזה בחינת אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שמר שבת

מחללו וכו', ודרשו רז"ל 'אפלו עובד עבודה וזה כדור אנוש מוחלין

לו'. כי בודאי על ידי קדשת שבת יזכה לתשובה שלמה עד שיתתקן

הכל. כי מי שנופל לספקות והרהורים הנ"ל, שהם בחינת מקומות

המטנפים, שעליהם נאמר 'וכבודי לאחר לא אתן', אף על פי כן גם שם

יש חיות מהבורא יתברך, רק ששם חיותו וכבודו יתברך סתום ונעלם

בתכלית העלמה, כי הם מקבלין חיות מבחינת מאמר סתום דבראשית

שהוא בחינת איה מקום כבודו. כי איה וכו', הוא בחינת הכבוד

העליון של המאמר העליון מכל העשרה מאמרות, שהוא מאמר סתום

דבראשית, ועל כן כשנופל למקומות הנ"ל, ומתבונן על עמק נפילתו

יצועק ומבקש ומחפש ושואל גם ממקומות הנ"ל אחר כבודו יתברך

בבחינת איה מקום כבודו, על ידי זה הוא מדבק עצמו אל בחינת הכבוד

העליון הנ"ל שהוא בחינת איה כנ"ל, ועל ידי זה הוא מחיה את נפילתו,

ועולה משם בתכלית העליה עד שזוכה על ידי זה להתגלות כבודו יתברך.

וזה בחינת קרבן עולה שמכפר על

לחזק לבו בהשם יתברך ולהרבות בדבורי אמונה, ולהאמין כי גם שם נמצא השם יתברך, ולחפש ולדרוש גם משם אחר כבודו יתברך בבחינת איה הנ"ל. וזה 'עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון ככנור', שזה בחינת 'עורה כבודי עורה הנבל וכנור' כי גם נגינה דקדשה מסגל לזה, לעורר הלב לחפש ולדרוש אחר כבודו יתברך, בבחינת 'אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי וכו'. וזה 'כי שמחתי ה' בפעלך' וכו', כי בשעת נפילה שנתעלם ממנו הארת כבודו יתברך, אזי אי אפשר לו לשמח בפעלו יתברך, מאחר ש'כל פעל ה' למענהו' ו'הכל ברא לכבודו', והוא יודע בעצמו שרחוק כל כך מכבודו יתברך אכל על ידי בקשת איה הנ"ל, שזוכה לעלות בתכלית העליה אז בודאי הוא שמח בפעלו יתברך.

וזה 'מה גדלו מעשך ה' מאד עמקו מחשבותך', 'מאד' דיקא, שדרשו רז"ל על סטרא דמותא שהם בחינת מקומות הנ"ל, וגם שם נעלם חיותו וכבודו יתברך, על כן יכולין לעלות גם משם על ידי בחינת איה הנ"ל. וזה 'איש בער לא ידע וכו' בפרח רשעים כמו עשב' וכו', הינו התגברות הסטרא אחרא בחינת מקומות המטנפים, שניקתם הוא רק מהסתרה והעלמת כבודו יתברך, עד שרוצים לכפור בכל חס ושלום,

הרשימה שנשאר מהארת שבת, זוכין על כל פנים לבלי לשאר לגמרי בתוך ההעלמה וההסתרה חס ושלום, רק לחפש ולחתר ולהתגעגע ולצעוק שיזכה לצאת מתוך ההסתרה שזה בחינת 'וי אבדה נפשי', שמרגיש וצועק על כל פנים על אבדן נפשו, שזה בחינת בקשת איה מקום כבודו הנ"ל, שעל ידי זה זוכה לעלות בעליה גמורה באמת כנ"ל.

וזה 'מזמור שיר ליום השבת' ראשי תבות למשה. כי משה זכה לעלות לבחינת הכבוד העליון של מאמר סתום דבראשית הנ"ל ולהמשיך משם הי"ג מדות של רחמים ולכפר עונת ישראל ועל כן דרשו רז"ל 'בראשית' 'בשביל משה שנקרא ראשית' וכו', ובכל שבת יורד משה עם שאר צדיקים להעלות נפשות החיים והמתים שנפלו לתוך עמקי הקלפות, ועליתם הוא על ידי שמחפשי אחר איזה הרהורי תשובה שהרהרו בחייהם וכו', וכמוכן בזהר הקדוש, שזה בחינת הענין של איה מקום כבודו הנ"ל, שמאיר ביותר על ידי קדשת שבת כנ"ל. וזה טוב להדות לה' ולומר לשמך עליון הינו בחינת הכבוד העליון הנ"ל.

'להגיד בבקר חסדך' הינו בעת הארת התגלות כבודו יתברך. ו'אמונתך בלילות', הינו שאפלו בעת החשכות וההעלמה יתרה, בחינת חשכת לילה, צריכין

שיניקתם מבחינת ההסתרה וההעלמה הנ"ל. 'והאכלתיך נחלת יעקב אביך' זה בחינת התגלות כבודו יתברך בבחינת 'כל זרע יעקב כבדוהו', ובשביל התגלות כבודו יתברך היתה כל הבריאה נ"ל, שזה בחינת 'עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך'. וזה בחינת 'גדול יהיה כבוד הבית האחרון' וכו', כי הבית האחרון הוא כנגד יעקב כמו שאמרו רז"ל ואז יהיה עקר שלמות התגלות כבודו יתברך. וזה שדרשו רז"ל שזוכה לנחלה בלי מצרים הינו בחינת 'מלא כל הארץ כבודו', בחינת 'וימלא כבוד ה' את כל הארץ'. ועין בלקוטי הלכות הלכות תחומין הלכה נאו שם מבאר גם כן ענין קדשת שבת וכו' על פי המאמר הנ"ל ומאריך שם בדברים נפלאים.

ובאמת הוא 'להשמדם עדי עד, ואתה מרום לעלם ה', כי הגה איביך וכו', יתפרדו כל פעלי און, ותרום כראם קניי'. כי 'לעולם ידו על העליונה' 'ומלכותו בכל משלה', ואפילו מי שהתגברו עליו בחינת המקומות הנ"ל, אם לא יתיאש עצמו מן הצעקה והחפוש ודרישה אחר כבודו יתברך, גם משם בבחינת איה הנ"ל על ידי זה בעצמו יתבטלו ממנו כל ההסתרות הנ"ל ויזכה לעלות משם בתכלית העליה.

וזה 'אם תשיב משבת וכו' אז תתענג על ה' דא עתיקא קדישא', שזה בחינת שרש הכבוד העליון של המאמר סתום הנ"ל. 'והרכבתיך על במתי ארץ' 'שנצול משעבוד מלכיות' הינו שנתבטלין כל הסטרא אחרא

זמרת הארץ

החכמה כמבאר במקום אחר. וכן כבר מבאר לעיל כמה פעמים שעקר התגלות כבודו יתברך הוא בארץ ישראל, ושם שרש כל הבריאה שנבראת בשביל כבודו יתברך, כמו שכתוב 'מציון מפלל יופי' וגו' וכמו שדרשו רז"ל. ושם האבן שתיה שממנו השתת העולם. וזה בחינת 'בהיכלו כלו אומר כבוד' כפשוטו, כי שם מאירין כל המאמרות שהיו בשביל כבודו

כבר מבאר לעיל שבארץ ישראל צריכין לזהר ביותר לעבד את ה' בתמימות ופשיטות, בבחינת 'כי ישרים ישכנו ארץ ותמימים יתרו בה'. כי דיקא מחמת ששם מאירים החכמה והשכל דקדשה ביותר, כי 'אין חכמה כחכמת ארץ ישראל', על כן צריכים לזהר ביותר לבלי לילך אחר חכמות ושכל עצמו, רק שיהיו 'מעשיו מרבין מחכמתו' ולעבד את ה' בתמימות, אשר באמת זהו עקר

הרבה אחר כבודו יתברך גם במקומו ובעמק נפילתו, אזי יוכל להיות שהידידה תתהפך לעליה וכו' כמבאר בפנים, עד שנעשה מזה בחינת קרבן עולה שמכפר על הרהור הלב וכו', עד שזוכה לתשובה שלמה ולהתגלות כבודו יתברך.

וזה שכתוב בפרשת ואתחנן כי תוליד בנים וגו' עין שם, איך שיהיו גולין מארץ ישראל ויהיו מפזרים בין העכו"ם, ועבודתם שם אלהים מעשה ידי אדם וגו', הינו שיפלו לבחינת מקומות המטנפים ממש שהם בבחינת וכבודי לאחר לא אתן. אף על פי כן ויבקשתם משם (ד"קא) את ד' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך עין שם עוד. וזה שכתוב (ד"ה ב ט"ו) וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת וללא כהן מורה וללא תורה וישב בצר לו על ה' אלקי ישראל ויבקשהו וימצא להם. ושם, ובכל רצונם בקשהו וימצא להם וינח ה' להם מסביב (ועין שם גם

בקפיטל כ', גם מכל ערי יהודה כאו לבקש את ד' וגו', ותפלת יהושפט שם, כי שיה גם כן לענין זה).

וזה שהוכיחם הנביא (ירמ' ב) ממה מצאו אבותיכם בי עול כי רחקו מעלי וגו', ולא אמרו איה ה' המעלה אתנו מארץ מצרים וגו', ואביא אתכם אל ארץ הכרמל וגו', ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה הכהנים לא אמרו איה ד' וגו', הנהמיר גוי אלהים וגו', ועמי המיר כבודי

יתברך, שעקר התגלות כבודו יתברך הוא בבית המקדש, כי שם משכן כבודו יתברך. על כן בארץ ישראל בפרט בירושלים, שהם בחינת היכל המלך, צריכים לזהר ביותר להסתכל בכל דבר שעושה שיהיה בזה כבוד השם יתברך. ואפלו כשנופל לספקות ומספק אם יש בזה כבוד השם יתברך או להפך חס ושלום, ואפלו אם נופל לספקות והרהורים גמורים רחמנא לצלן שמהרהר כפיכול אחר השם יתברך (כי גם שם הבחירה חספית וכמו שראינו ממה שנעשה בימים הראשונים רחמנא לצלן אבותינו חטאו ואינם וכו') צריך להתבונן בעצמו הלא בודאי מלא כל הארץ כבודו בפרט בארץ ישראל, אשר שם כפיכול משכן כבודו יתברך, ומעולם לא וזה שכונה משם, ואף על פי כן נפילתי גדולה כל כך עד שבמקום קדשו כפיכול אני מהרהר מחשבות וספקות כאלו שהם בחינת מקומות המטנפים רחמנא לצלן אשר עליהם נאמר וכבודי לאחר לא אתן.

אף אף על פי כן אחר כל זה אני מאמין ויודע שבודאי גם בעמק נפילתי יש שם חיותו יתברך, רק שהיא בבחינת מאמר סתום דבראשית שהוא בחינת איה. על כן אני שואל מבקש ומחפש איה מקום כבודו יתברך, והיכן אני בעולם שנפילתי כל כך ונתעלם ונסתר ממני כל כך כבודו יתברך. ואז כשהוא חזק בזה לזעק ולצעוק ולחפש ולבקש

מעברות חמורות שבין אדם לחברו, הכל על ידי שאינם מתבוננים עצמם שגם בעמק נפילתם יש חיות השם יתברך, ואז היו צועקים ומבקשין ומחפשיין גם במקומם איה מקום כבודו, והיו אומרים 'איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה'. הינו שגם בעמק החושך גם שם מזמר כבודו יתברך בכחינת 'למען יזמרך כבוד וגו'. וזה 'מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמנו'. על דרך שאמרו ז"ל (עירובין ק) 'אלמלא נתנה תורה לישראל למדנו זניעות מחתול, גזל ממנלה, עריות מיונה, דרך ארץ מתרנגול וכו'. נמצא שאנו רואים בחוש שגם בבהמות וחיות ועופות מלבש ומטבע בהם דרכי התורה הקדושה, שהם הארת כבודו יתברך, 'אין כבוד אלא תורה', עד שהאדם שהוא בר שכל ובר חכמה יכול ללמד חכמה ודרך ארץ מהם, שזה בחינת 'אשר נתן אלהים חכמה בהמה' כמו שדרשו רז"ל. ומזה יכולים ללמד ולהבין גם פן שצריכים לילך רק בתמימות ופשיטות בלי שום חכמות, רק להסתכל בכל דבר שעושה שיהיה בזה כבודו יתברך, על פי התורה ועל פי דרך ארץ. ובמה שהוא מספק יחקר וידרש ויבקש איה מקום כבודו יתברך עד שהירידה תתהפך לעליה כנ"ל:

בְּלֹא יוֹעִיל. וְזֶה שְׁכָתוֹב (ישעי' ס"ג) 'וְיִזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם מִשֶּׁה עָמוּ אִיִּה הַמַּעַלְס מִיָּם וְגו', אִיִּה הַשֵּׁם בְּקִרְבוֹ אֶת רוּחַ קְדָשׁוֹ וְגו', הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאָה וְגו', אִיִּה קִנְאָתְךָ וּגְבוּרָתְךָ וְגו'.

וְזֶה שְׁכָתוֹב (הושע ג') 'כִּי יָמִים רַבִּים יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין מֶלֶךְ וְגו', אַחֵר יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹקֵיהֶם וְגו'. כִּי בִקְשָׁה זֹה הִיא עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה כַּמְבָאָר בַּפְּנִיִּים. וְשֵׁם (ה) 'אֱלֹכָה וְאֲשׁוּבָה אֶל מְקוֹמִי עַד אֲשֶׁר יֵאָשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָנַי בְּצַר לָהֶם יִשְׁחַרְגְּנִי'. וְשֵׁם (ו) 'וְעֵנָה גְאוֹן יִשְׂרָאֵל וְגו', וְלֹא בִקְשׁוּהוּ בְּכָל זֹאת. וְנֶאֱמַר (צפניה א') 'וְאֶת הַנְּסוּגִים מֵאַחֲרַי ה' וְאֲשֶׁר לֹא בִקְשׁוּ ה' וְלֹא דִרְשׁוּהוּ'. וְשֵׁם (ב) בִקְשׁוּ אֶת ה' וְגו'.

וְזֶה 'דִּרְשׁוּ אֶת ה' וְעִזּוּ בִקְשׁוּ פָנָיו תְּמִיד' דִּיקָא הֵן בַּעֲלֵיהָ הֵן בִּירִידָה כְּנ"ל. וְזֶה שְׁאֲמְרוּ רַז"ל 'אֵין תְּמִיד אֶלָּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל', כִּי מַחֲמַת שְׁשֵׁם עֵקֶר מִשְׁכָּן כְּבוֹדוֹ כְּבִיכּוֹל, עַל כֵּן צָרִיכִים לְזַהֵר בְּיֹתֵר בְּזֶה כְּנ"ל.

וְזֶה שְׁכָתוֹב (איוב ל"ה) 'מֵרֵב עֲשׂוּקִים יִזְעָקוּ וְגו' וְלֹא אָמַר אִיִּה אֱלֹהֵי עֲשִׂי נָתַן זְמֵרוֹת בְּלִילָה מִלְּפָנָיו מִבְּהֵמוֹת אֶרֶץ וּמֵעוֹף הַשָּׁמַיִם יִחְכְּמוּ וְגו'. הֵינוּ שְׁעָקֵר נְפִילַת הַרְשָׁעִים עַד שְׁבָאִים לִידֵי עֶשֶׂק וְגוֹל וְכִיּוּצָא, שְׁהֵם

כוכבי אור

דבריו הקדושים שבפרוש הכתוב ואיה וכו' הנ"ל, כי הוא עצת התפלה היא עצה הכללית אצלו לכל מיני ישועות, וממילא נכלל בזה גם הישועה בברור הספקות, ולא כן נראה מבאר מזה המאמר למעמיק בו, כי מזה המאמר נראה מבאר שמצא רבנו זכרוננו לברכה עצה נפלאה ומיוחדת לאלה הספקות, אשר לא יועילו כלל שאר העצות המועילות בהמדרגות שלמעלה מזה.

וטרם נבוא לבאר בזה, הנני להקדים מה שמבאר מזה המאמר, שגם גדולי גדולים, קדם שמחדשים חדושי תורה, מכרחים לבוא בספקות שבקלפות נגה ועץ הדעת טוב ורע, עד שגם הם מכרחים אז לעצת החפוש והדרישה "איה וגו'" הנ"ל.

וכפי הנראה בפרוש הפשוט מזה המאמר, לקיום ולמעשה, כי

מלת "איה" הוא משרש "איכה" שנזכר בהקינות [ועם מלת "איכה" שבפרשת בראשית (ג' ט)]. ומכון לפי זה מה ששמעתי מאבי מורי זכרוננו לברכה, בשם מוהרנ"ת זכרוננו לברכה, על אודות אשר נחלש דעתו בראותו כמה פעמים שגם בעסקי הנפש נתקים הכתוב (איכה ג, ח): "גם כי אזעק ואשוע שתם תפלותי". ואמר בזה הלשון: "איך קען מיר מערער נישט קילן דאס הארץ, נאר תשעה באב און בין המצרים ביי די קינות,

בפרושו לכתוב: "ואיה השה לעלה", אשר נראה מדבריו הקדושים, שכל עצת החפוש והשאלה והבקשה "איה וגו'" שמיעץ, הוא למי שיורד ונופל לספקות, אשר בזאת הירידה יורדים לתחתיות המדרגות, אשר לשם לא נשפע החיות רק מהמאמר סתום. ויש להתפלא בפרוש העצה הזאת, ומה קונתו בזה בפשיטות לעבדא ולמעשה.

כי זאת ידענו, שרבנו זכרוננו לברכה כבר אמר ונתפאר כמוכא בספר חיי מוהר"ן (אות רפ"ט): "אני קנן חדש מלא ישן", וכל העצות והעבודות אשר ידענו בספריו הקדושים, לא לתורה חדשה יחשבו, כי כל עסקי רבנו זכרוננו לברכה בדבריו הקדושים לא יהיה רק לחדש את התורה הישנה, בכתיב ובפה, אשר הורישו לנו אבותינו הקדושים. כי ההתחדשות לא דבר ריק הוא, ואין דבר גדול מזה, ואין ביכלת להאריך בזה שלא להפסיק את הענין. ועתה, היכן מצינו עצה ועבדא כזאת.

ואין לפרש מצרופו לזה מלת בקשה הנ"ל, שכונתו על תפלה, שנקראה גם בשם בקשה. כי לפי זה תהיה מכרח לפרש גם במלת החפוש הנ"ל, שכונתו על תפלה, ואין זה רק דחק גדול לפרש כן. וגם אחר הדחק לא תמצא לפי זה פרוש לכלליות

וכל עצת השושבין העוסק בתקון,
הוא לזרק ולהמציא אלה הקולות
בעצמם מזה לזה, עד שעל ידי זה
לבד יהיו כל התקרבותם
ומציאותיהם זה לזה.

ובצרוף המבאר מדבריו הקדושים

(עין שיחות הר"ן ש"א, ובסוף תורה

נ"ד) שפכו כן גם לגאלת הנפש
בפרטיות, מכרח גם לאלה העצות
בעצמם, לקיים את הכתוב (איכה ב' ט"ו):
"קומי רני בלילה וגו' שפכי כמים
לבך וגו'" [והעקר הוא בהצות,
כנודע (עין זהר חלק ג קכא: ובסוף תורה נ"ד)].

וכן מכרח אחר כך לבלי להשאיר
ולהאריך יותר מדי בדבר הקינות
והיללה, כי כל זאת היללה אשר
בלילה הוא מהכרח המתקת הדין
בשששו בעצמו, ובבוא האדם לשרש
הדין, שמשם גם שרש היצר הרע
והקלפה (על פי תורה ע"ב), שנקראה על
שם זאת היללה (על פי תורה ר"ה, רכ"ו),
יש שמתגבר עליו יותר על ידי זה
בעצמו קלפת העצבות והיללה, כפי
נמצא בזה מלחמה גדולה, כמבאר
כל זה גם במקום אחר (שיחות הר"ן
מ"א), מכרח מאד להזהר "ברן יחד
כוכבי בקר" (איוב ל"ח ז), להתחזק
בקול רנה ושמחה, שיש תקנה
לאחריתנו, [ובאחרית הימים (מיקה ד):
"נכון יהיה וכו'"], עד שעל ידי זה
בעצמו עוסק בתקונו [נשמת משה],
השושבין הנ"ל. לקרב אותו גם עתה
בהכרת והשגת אלקותו ותורתו
וצדיקיו האמתיים.

און אגאנץ יאר ביי תפלת חצות,
חאטש קלאגן אויף דעם חרָן [=]
בית המוחין בכלליות ובפרטיות],
וואס מען איז נישט אזוי ווי מען
דארף צו זין" (איני יכול יותר לקרר את לבי, רק
בתשעה באב ובימי בין המצרים באמירת הקינות, ובכל
ימות השנה בתפלת חצות, לכל הפחות לבכות על
החרון, מה שאיננו כמו שצריכים להיות).

ובצרוף המבאר מדבריו הקדושים

(לקוטי הלכות נדרים ד' כ"ה),

בפרוש המעשה מהשבעה בעטלערס
(בספורי מעשיות מעשה י"ג), על אודות השתי
צפורים הנזכרות שם בספור יום
הרביעי, שהם פעין השני פרוכים
שהיו בבית המקדש, אשר באו בסוד
קודשא בריך הוא ושכינתא [כנסת
ישראל כנודע]. ובזמן שאין ישראל
עושין רצונו של מקום, שזה ענין
אבדה, שנאבדת [ומחזרת פנים]
מאתו, גורמים כמו כן שגם הוא
מחזיר מהם את פניו. וכעין אבדה
[אסור בזיקים כפיכול] שפביכול אין
ביכלתו למצאם, [מאחדותו במדותיו
ומשפטיו], ואז (ירמיה ל"א ט"ו): "קול
ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל
מבכה וגו'". וכנגדה (שם כ"ה): "ה'
ממרום ישאג וגו'", [על נוה דילה (זהר
חלק ג ע"ד)] ויקרא וגו'". ואף על פי
שבכל בקר מתנחמים בנחמה
ושמחה [וקול פסוקי דזמרה], שסוף
כל סוף נגמר התקון, אבל זה הקול
לא נשמע כל כך למרחוק, והעקר מה
שנשמע הקול למרחוק מאד הוא
הקול יללה הנ"ל שבלילה, עין שם.

[עוד בענין הנ"ל]

שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי וזָכְרוֹנוּ לְבִרְכָה, שְׁשַׁמְעַת
מִמוֹהֲרֵנִי תְּ זָכְרוֹנוּ לְבִרְכָה,
שְׁעַקְר שְׁבִירַת לְכָבוּ בַּחֲצוֹת וְקִינּוֹת
הוּא בְּהַרְגָּשְׁתּוֹ מֵלֵת "אֵיכָה" [אֵיכָה
נִחְרַב וְכוּ' (בְּקִינּוֹת שִׁבְתִּיקוֹן חֲצוֹת, וְעֵינַי שִׁיחוֹת
הָרָ"ן רס"ח)]. וְגַם מִבְּאֵר מִדְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים בְּלִקְוֵי הַלְכוֹת (בְּטִי"ג ג' כ"ה),
שְׁזֹאת הִיְתָה עֲצַת יִרְמְיָה הַנְּבִיא בַּעַת
הַגְּלוּת וְהַחֲרָבָן, לִפְתּוֹחַ בִּ"אֵיכָה" בְּכָל
הַשְּׁלֵשָׁה קִינּוֹת שֶׁחִבֵּר בַּתְּחִלָּה
[כְּמִבְּאֵר בְּדָבָרֵי רַבְּנוּ זְכוֹרוֹנוּ לְבִרְכָה]
שֶׁהוּא מְלִשׁוֹן "אֵיכָה", כִּידוּעַ. וְהַפֶּה
הוּא מְכַבּוּד בְּעֲצָמוֹ יִתְבָּרַךְ (= אֵיכָה'
מְקוֹם כִּיבוּדוֹ), כְּמִבְּאֵר גַּם זֶה מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ
(תוֹרָה ו' ב, פ"ב חֶלֶק ב) וּמוֹהֲרֵנִי ז"ל (שם).
וְהַנִּרְאָה מִכָּל זֶה, שֶׁזֶה עֵינֵי הָעֲצָה
הַנִּלְל, לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵיזָה
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ. וּמִמִּילָא מוֹכֵן, שְׁעַקְר
הַזְּמַן לְזֶה, הוּא בַּחֲצוֹת, וְעַל כֵּן
פָּנִים אֵיזָה שְׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם קֵדָם אוֹר
הַבְּקָר]. וְאֵף עַל פִּי שֶׁגַם זֶה נִקְרָא
בְּשֵׁם תְּפִלָּה, מִבְּאֵר כְּכֹל זֹאת מִדְּבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוּשִׁים (תוֹרָה ה' חֶלֶק ב, וְעֵינַי בְּבִאֲוִירִים
עַל תוֹרָה זוֹ אוֹת י"ז, וּבְבִאֲוִירִים עַל תוֹרָה ז' ט' ק"ב עַל
עֵינַי כְּמָה מְרַחֲקִינוּ מִמֶּנָּה וְכוּ'), שְׁמַעְלָתָהּ
גְּדוּלָה כָּל כֵּן, עַד שְׁלִפְעָמִים לֹא
יִקְרָאָה כָּלֵל בְּשֵׁם תְּפִלָּה, רַק בְּשֵׁם
צַעֲקַת הַלֵּב, שְׁעַל זֶה יְסוּכֵב הַכְּתוּב
(אֵיכָה ב, י"ח י"ט): "צַעֲקַת לִבִּי וְגו'",
הַנִּסְמָךְ לְכַתּוּב הַנִּלְל "קוֹמִי רֵנִי וְגו'",
[וְהוּא, שֶׁגַם בַּעַת שֶׁהַתְּפִלוֹת אֵינָם
נִתְקַבְּלִים, יֵשׁ בִּיכְלָתָהּ לְהוֹעִיל
וְלְהַתְקַבֵּל].

עוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ שֶׁגַם זֶה כָּל עֵינֵי וְדוּי
דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם מְחִיב עַל פִּי
הַתּוֹרָה כְּמֵאֵמֶר הַכְּתוּב: "וְהִתְדוּ אֶת
עֵינֵיכֶם". כִּי גַם בְּדָבָרֵי הַיְדוּי הָאָדָם
מִלֵּל וּמְקוֹנֵן עַל עֲצָמוֹ בַּחֲרָטּוֹ
'אֲשַׁמְנוּ בְּגִדְנוּ' וְכוּ', וּבִנְסַח אֲנָשִׁי
כְּנִסְתָּ הַגְּדוּלָה שְׁכוֹנֵנוּ לְסִים בְּזֶה תְּעִינוּ
תְּעַתְּעֵנוּ, (וְכֵנ"ל בְּדָבָר הַצְּפָרִים וְהַכְּרוּבִים שֶׁנִּתְעַוּ
וְכִיכּוֹ זֶה מְזֵה). וְזֶה כָּל הַהִתְחַלָּה בַּתְּקוּנָה
חֲצוֹת שְׁעַל פִּי הָאֲר"י ז"ל. כִּי גַם כָּל
אֲשֶׁר הוֹסִיף רַבְּנוּ ז"ל עַל הַשְּׁלֵשָׁה
תְּפִלוֹת בְּיוֹם, וְהִזְהִיר לְמִקְרָבָיו לְשִׁיחַ
וּלְסַפֵּר לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם כָּל
מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו נִכְנָס לְסוּג תְּפִלַּת
חֲצוֹת, אֲשֶׁר לְדַעַת הָאֲר"י ז"ל יֵשׁ בָּהּ
הַכְּרַח וְנִחְיָצוֹת גְּדוּל מְאֹד. כִּי גַם
הָאֶפְלָה וְהַחֲשֵׁף הַרוּחָנִי אֲשֶׁר בְּלֵב
הָאָדָם הוּא מִתְאַחֵד עִם הָאֶפְלָה
וְהַחֲשֵׁף הַגִּשְׁמִי כְּמוֹכֵן מִדְּבָרֵי
הַקְּדוּשִׁים. וְהַנִּתְעוֹרֵר מֵאֲמָצְעוֹת
הָאֶפְלָה וְהַחֲשֵׁף הַזֶּה לְקוֹנֵן וּלְבַקֵּשׁ
לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִקְרָא גַם-כֵּן בְּשֵׁם
תְּפִלַּת חֲצוֹת. רַק מִחֲמַת זֶה בְּעֲצָמוֹ
שֶׁהֵם מִתְאַחֲדִים זֶה בְּזֶה, מִסְּגֵל יוֹתֵר
לְכוּן זֹאת הַתְּפִלָּה בַּחֲצוֹת לִילָה מִמֶּשׁ.
וְכֵן מִבְּאֵר מִדְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים שְׁעַקְר
אֲמִירַת תְּקוּנָה חֲצוֹת הוּא עַל מָה
שֶׁנִּעֲשָׂה עִכְשָׁו עִם הָאָדָם, וְשִׁישׁ לְפָרֵשׁ
בְּזֶה אֶת שִׁיחְתּוֹ לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּכֹל
אֲשֶׁר עִם לְכָבוֹ. וְעֵינַי אֲשֶׁר בְּכָל זֶה
מִבְּאֵר מִצְרוּפֵי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁגַם
כְּאֲשֶׁר יִתְבּוֹדֵד הָאָדָם לְהִתְדוּת וּלְקוֹנֵן
כְּנ"ל, יִבְקֵשׁ וְיִתְפַּלֵּל בְּפִרְטוּת עַל כָּל
דְּבָר (וּמִדְּבָרֵי מוֹהֲרֵנִי ז"ל מִבְּאֵר שִׁישׁ לְצָרָה לֹאֵת

יְדֵי זֶה חוֹזְרִים וּמוֹצְאִים אֶת הָאֲרֶתּוֹ
 בְּיִרְשָׁיו (ומכל שפן בירעה), וְשֹׁזָה מֵהָ
 שְׂאֵסְרוֹ חֲכִמֵּנוּ ז"ל לְהֶאֱרִיךְ בְּכִי
 וְהִסְפֵּד יוֹתֵר מֵהַזְמַן שֶׁקָּצְבוּ לָזֶה (שבועה
 לככי וכר) שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר יוֹתֵר עַל־יְדֵי זֶה
 מִדַּת הַדִּין וְהָאֲבִלוּת חֵס וְשְׁלוֹם (וכנ"ל
 באת ד' עין שם), וְשִׁישׁ לְהָאֲבֵל לְקַבֵּל אֶת
 הַנְּחוּמִים שֶׁמִּנְחָמִים אוֹתוֹ. וְכַעֲנִן
 הַחַיּוֹב בְּכֻלְיֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפְטִיר
 אַחֵר תִּשְׁעָה בָּאָב ז' דִּנְחָמְתָּא. (שיחות
 וסיפורים כו כז)

הַתְּפִלָּה גַם תְּהִלָּה וְתוֹדָה עַל הַעֲבֹרָה, יֵשׁ לְפָרֵשׁ
 בְּעֵנִיּוֹת דַּעֲתִי לְפִי הַנ"ל שֶׁזֶה מֵהָ
 שְׂנַחֲלֵק גַם תְּפִלַּת חֲצוֹת לְשָׁנִים, תִּקְוֶן
 רַחֵל וְתִקְוֶן לָאָה. כִּי עַקֵּר הַקֵּינּוֹת הוּא
 בְּתִקְוֶן רַחֵל (ובקמים שאין אומרים בהם תחננו
 מדלגים אותו) וְלֹא תִקְוֶן לָאָה כְּנוֹדָע.
 כְּפִי הַנ"ל נִרְאָה מְבֹאָר, שֶׁהוּא
 הַהֶכְרַח עַל פִּי הַתּוֹרָה לְהַסְפִּיד
 וּלְקוֹנֵן עַל נַפְשׁ הַנִּפְטָר (שֶׁזֶה עֵינָן אֲבֵרָה
 כמיון מדבריו הקדושים במקום אחר), וְשֹׁזָה מֵהָ
 שְׂמֵבָאָר מְדַבְּרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל שֶׁעַל־

ליקוטי תפילות יב

נִתְעַקֵּם לְפִי וְדַעֲתִי וּמוֹחִי, וְנִשְׁלַכְתִּי
 לְמַקּוֹמוֹת הַרְחוּקִים מִן הַקִּדְשָׁה מְאֹד,
 הַנִּקְרָאִים מְקוֹמוֹת הַמִּטְנָפִים, עַד אֲשֶׁר
 נִתְעַקֵּם וְנִתְבַּלְבַּל וְנִשְׁחַת לְפִי, וְנִתְעַקֵּם
 וְנִתְעַקֵּשׁ וְנִתְפַּתַּל בְּכֶמֶה מִיָּנִי
 עַקְמִימִיוֹת עַל עַקְמִימִיוֹת, בְּלִי שְׁעוֹר
 וְעָרֶף וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר "כִּשְׁל פַּח הַסִּבְל",
 אוֹי וְמֵר וְצַר וְאָח וְאֲבוֹי וְאֵלֵלִי, אוֹי לִי
 מְאֹד, עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים שֶׁעֲשִׂיתִי
 מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר "לְבִי
 סִתְרַחַר עֲזַבְנִי כַחֵי וְאוֹר עֵינַי גַּם הֵם
 אֵינִן אִתִּי, אוֹהֲבֵי וְרַעֵי מִנְּגִד נִגְעֵי
 יַעֲמוּדוֹ וְקוֹרְבֵי מִרְחוֹק עֲמָדוֹ". מֵהָ
 אוֹמֵר מֵהָ אֲדַבֵּר מֵהָ אֲצַטְדֵּק, מֵהָ
 אוֹמֵר מֵהָ אֲדַבֵּר מֵהָ אֲצַטְדֵּק, הָאֱלֹקִים
 מְצָא אֶת עוֹנֵי אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי
 רַבּוֹת פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר,
 "וְעַתָּה מֵהָ יֵשׁ לִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעַק
 עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ"

אֲשׁוּטְטָה "בְּשׁוֹקִים וּבְרַחֲבוֹת
 אֲבַקֶּשֶׁה אֶת שְׂאֵהְבָה
 נִפְשִׁי בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מְצֹאתִי. אֲקוּמָה
 נָא וְאִסּוּבְכָה בְּעִיר". אֲלֶכָה לִי אֶל
 הַהָרִים, אֲשָׂא עֵינַי לְמִרְחוֹק, אֲחַפֵּשׁ
 וְאֲבַקֶּשׁ אִיָּה אֶפּוֹא הוּא, "אִיָּה מְקוֹם
 כְּבוֹדוֹ", אִיָּה הַעֲצָה וְהַתְּחַבּוּלָה
 שֶׁאֲזַכֶּה לְמַצְאוֹ וְלַהֲפִירוֹ, אֲשׁוּטְט
 לְבַקֵּשׁ אֶת ה' וְלֹא מְצֹאתִי, חֲלֵץ מִמֶּנִּי
 בְּעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים. שׁוּטְטִיתִי בְּאַרְבַּע
 פְּנוֹת תְּרוּפָה לֹא מְצֹאתִי, שְׂבִיתִי אֵלַיִךְ
 בְּבִשְׂת פָּנִים לְשַׁחֲרֹךְ אֶל בַּעַת צָרְתִּי.
 כִּי צַר וְמֵר לִי מְאֹד, צַר וְמֵר לִי מְאֹד.
 לֹא יַדַּעֲתִי נִפְשִׁי, אֵן פְּנִיתִי, אֵן פְּנִיתִי, כִּי
 הַסִּתְרַתְּ פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְתַמּוּגְנִי בְיַד
 עֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד
 יוֹתֵר מִחוּל יָמַיִם. אוֹי וְאֲבוֹי, כִּי "הֲלֹא
 עַל כִּי אֵינִן אֱלֹקֵי בְּקִרְבִּי מְצֹאוּנִי
 הָרַעוֹת הָאֵלֶּה", כִּי בְּעֲוֹנוֹתֵי הַרְבִּים

המעלה אותנו מארץ מצרים מערות הארץ, איה המעלה אותנו מים, איה מקום כבודו, שעל ידי זה זוכין שתהיה הירידה תכלית העליה, כן ברחמיך הרבים תעזרנו ותזכנו שנזכה לקיים את כל דברי התורה הזאת באמת כרצונך וכרצון צדיקיך האמתיים שגלו זאת התורה הגנוזה בעולם, באפן שנזכה למצא אותך באמת תמיד, ותהיה הירידה תכלית העליה, ואזכה לצאת ולעלות מהרה מכל המקומות המטנפים שנפלתי בהם בעונותי הרבים, ולעלות בתכלית העליה, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת ובלב שלם כרצונך הטוב, ואזכה להתקרב לכבודך הגדול והקדוש ותעזרני שיהיו כל מעשי לשם כבודך באמת. ואזכה לפלס דרכי תמיד, ולהסתכל בכל דבר, אם יש בו רצון השם יתברך וכבודו אז אעשה אותו בזריזות, ואם אין בו כבוד השם יתברך אמונע לעשותו. ולא אסתכל על עצמי וכבודי כלל, ולא על שום דבר שבעולם, רק אכונן בכל דבר לשמך ולכבודך באמת, עד שאזכה ברחמיך הרבים ובישועתך הגדולה, לגדל ולנשא ולרומם ולפאר כבודך הגדול בעולם. ונזכה כלנו עמך בית ישראל לעבדך באמת בתמימות גדול כל ימי חיינו לעולם, בלי שום חכמות כלל. ולא נלך עוד אחרי שרירות לבנו הרע, ולא נטה אחר שכלנו ונחמנתנו המטעית, רק נטה כל דעתנו

רבוננו של עולם כבר הבטחתנו בכמה הבטחות והזהרתנו בכמה אזהרות שאין שום יאוש בעולם כלל. על כן כל עוד נפשי בי אפרש כפי לרחמיך ולחנינותיך, אולי יעשה ה' ככל נפלאותיו ויחדש נפלאות חדשות "אשר לא נבראו בכל הארץ", ויחזירני בתשובה שלמה לפניך באמת ובלב שלם. זכני שאזכה לחפש ולדרוש ולבקש אותך באמת, עד אשר אזכה למצא אותך מהרה, באפן שאזכה להתקרב אליך באמת, עזרני כי עליך נשענתי

מרא דעלמא כלא "צרות לבבי הרחיבו, ממצוקותי הוציאני". צרות לבבי הרחיבו וגדלו ושגבו ורבו מאד מאד, אשר לא יאמן כי יספר. אהה יי, אהה אדוני, רבוננו של עולם רבוננו של עולם, עיני תלויות לך, עיני צופיות אליך. כי אתה יודע האמת עצם הרחמנות שעלי עד אין סוף ואין תכלית. הביטה בעניי כי רבו מכאובי וצרות לבבי. "ראה ה' כי צר לי, מעי חמרמרו, נהפך לפי בקרבי, כי מרו מריתי". זכני עזרני שאזכה לבקש ולחפש את כבודך באמת עד שאמצאך באמת. חנני חנני, כשם שגברו רחמיך עלינו והודעתנו מרחוק תורה הגבוהה הזאת שיכולין למצא אותך אפלו בתכלית תכלית הירידה על ידי החפוש והבקשה, איה, איה איפוא הוא, איה קדשתי איה טהרתי, איה נפשי ורוחי ונשמת, איה ה' אלקי אבותינו

נפשי מיד כלב יחדיתי, הצילני מטיט
 ואל אטבעה, אנצלה משונאי
 וממעמקי מים, אל תשטפני שבלת
 מים ואל תבלעני מצולה, ואל תאטר
 עלי באר פיה. ענני ה' כי טוב חסדך,
 כרב רחמין פנה אלי. ואל תסתר פניך
 מעבדך, כי צר לי מהר ענני". ראה כי
 אזלת ידי, ראה אנחתי ואנקתי. עזרני
 עזרני, הושיעני גאלני פדני. כחסדך
 עשה עמי, כחסדך חייני והחזירני
 בתשובה שלמה לפניך. ותמלא
 רחמים עלי, ותכפר ותסלח ותמחל לי
 על כל החטאים והעונות והפשעים
 שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך
 מנעורי עד היום הזה, ובכפרט מה
 שפגמתי בפגם הברית

אנא יי, סלח לי מחל לי כפר לי,
 וסלח לי על כל ההרהורים
 רעים הרבים מאד מאד אשר הרהרתי
 מעודי עד היום הזה, בין בשוגג בין
 במזיד בין באנס בין ברצון. ואזכה
 לבקש ולחפש אותך באמת, עד
 שיתקנו ויתכפרו על ידי זה כל
 ההרהורים רעים וכל העקמימות
 שבלב, וכל ההרהורים שהרהרתי
 אחריך ואחרי צדיקיך האמתיים
 ואחרי מדותיך ודרכיך הקדושים
 והטהורים והנכונים, כלם תכפרו
 ויתתקנו פאלו הקרבתי עולות לפניך,
 שהם באים לכפר על הרהורי הלב
 אנא יי, חזקני ואמצני בקדשתך
 העליונה. "אל תעזבני יי, אלקי
 אל תרחק ממני, חושה לעזרתי אדני
 תשועתי". זכני מעתה לקדש ולטהר

ומחשבתנו ולבבנו לשמך ולכבודך
 הגדול והקדוש, לשמך ולעשות
 ולקים את כל דברי תורתך באהבה
 באמת ובתמימות ובפשיטות, בדרך
 אשר דרכו בו אבותינו הקדושים
 מעולם. ונזכה מהרה למלאות רצונך
 הקדוש אשר רצית בבריאת עולמך,
 אשר בראת הכל לכבודך, כמו
 שכתוב "כל הנקרא בשמי ולכבודי
 בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". ויתגלו
 על ידנו כל חלקי כבודך הקדוש מכל
 דבר ודבר שבעולם שנברא בעשרה
 מאמרות, אשר כל העשרה מאמרות
 שבהם בראת העולם, כלם היו בשביל
 כבודך הגדול והקדוש, שיתגלה
 ויתגדל על ידי כל חלקי הבריאה
 אנא יי, זכני להיות מכלל הצדיקים
 המקימין את העולם שנברא
 בעשרה מאמרות, עזרני עזרני, זכני
 זכני, תן לי חנינה ולא אוכד, "תעיתי
 כשה אוכד בקש עבדך". ואם איני
 זוכה לחפש ולבקש אותך כראוי, נא
 אבי אדוני מלפי ואלקי, בקש אתה
 אותי ברחמין הרבים ובחסדיך
 הנוראים, עשה עמי פלא לחיים, בקש
 צאן אוכדות, צאן נדח ואין מקבץ,
 בקש וחפש נדח ונשלך ושנוא כמוני,
 חמל על פגום כמוני, חוס ורחם על
 נבזה ונמאס כמוני. הוציאני מכל
 התאוות ובכפרט מתאוות המשגל,
 חלצני מהם הצילני מהם. חמל עלי
 רחם עלי, חוסה עלי ועל עוללי וטפי.
 "אל תתנני בנפש צרי", אל תתן את
 עבדך לפני בת בליעל. "הצילה מחרב

המבִּלְבָּלִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַדַּעַת מִלְחַפְשׁ
וְלַחֲשׁב וְלַחֲדַשׁ בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. רַק
אֲזָכָה שְׂיֵהִיָּה דַעְתִּי וּמוֹחִי וּמַחֲשַׁבְתִּי
דְּבוּק וּמְקַשֵּׁר בְּכָל עֵת בְּתוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, בְּקֶשֶׁר אֲמִיץ וְחֹזֵק מְאֹד בַּל
יִמוּט לְעוֹלָם, עַד שְׁאֲזָכָה לְמִצָּא
וְלַחֲדַשׁ בְּכָל פֶּעַם חֲדוּשֵׁין דְּאוּרֵיתָא
אֲמַתִּים כְּרִצוּנְךָ הַטּוֹב, וְכַח הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה תִּלְךָ לְפָנַי וְתִנְחָה אוֹתִי בְּכָל
עֵת בְּדֶרֶךְ הָאֲמֶת וְהַיֶּשֶׁר, בְּנִקְדַת
הָאֲמֶת לְאֲמַתּוֹ כְּרִצוּנְךָ הַטּוֹב, בְּכָל יוֹם
וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, וַיְקִים בִּי מְקָרָא
שְׁכָתוֹב "בְּהִתְהַלְכְּךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ,
בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהַקִּיצוֹת הֵיא
תְּשִׁיחֶךָ"

אֲבִינוּ מִלְּפָנַי גְּלָה כְבוֹד מַלְכוּתְךָ
עֲלֵינוּ מִהֲרָה וְהוֹפַע וְהַנְּשֵׂא
עֲלֵינוּ לְעֵינַי כָּל חַי, חוֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ
הַגָּדוֹל הַמְּחַלְלֵל בֵּין הַגּוֹיִם בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, וְהַחֲזִירוּנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה
לְפָנֶיךָ, בְּאִפְסָן שְׁנוֹזָכָה לְהַעֲלוֹת וּלְנַשֵּׂא
כְבוֹדְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ, וּכְבוֹדְךָ יִמְלֵא
כָּל הָאָרֶץ. וְכֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
בְּאִפְיוֹ יִתְּנוּ כְבוֹד וְהַדָּר לְשִׁמְךָ, וְיִסְפְּרוּ
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ. "כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ
יֵאמְרוּ וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ"

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם מְלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם
כְּלוּ בְּכְבוֹדְךָ, וְהַנְּשֵׂא עַל כָּל
הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ, וְהוֹפַע בְּהַדָּר גְּאוֹן עֲזָךְ
עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֶרֶץ, וַיִּדַע כָּל
פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וַיִּבִּין כָּל יִצְרוֹר כִּי
אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֵּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בְּאִפּוֹ, ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ, וּמַלְכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה. "וַיִּבְרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ

עֲצָמֵי בְּאֲמַת, וְאֲזָכָה לְהַרְגִישׁ אֱלֹהוּתְךָ
עָלַי בְּכָל עֵת. וְתַחַנְנֵי שְׁאֲזָכָה לְדַעַת
בְּאֲמַת וּבְלֵב שְׁלֹם בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה
כִּי מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ, וּמַלְכוּתְךָ
בְּכָל מְשָׁלָה. וַיְקִים מְקָרָא שְׁכָתוֹב
"שְׂוִיתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד". וְלֹא אֶשְׁכַּח
אוֹתְךָ לְעוֹלָם, בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה,
בֵּין בְּהַקִּיץ בֵּין בְּשָׁנָה, בְּשִׁכְבִּי בְּבֵיתִי
וּבְלַכְתִּי בְּדֶרֶךְ, בְּשִׁכְבִּי וּבְקוּמִי,
בְּאֲכִילְתִּי וּבְשִׁתִּיתִי, בְּעִמִּידְתִּי
וּבִישִׁיבְתִּי, בְּמַחֲשַׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה
וּבְכָל תְּנוּעוֹתַי. בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה,
אֲזָכָה לְמִצָּא וְלַהַרְגִישׁ אֱלֹהוּתְךָ
וּמְשַׁלְתְּךָ עָלַי אֲשֶׁר מֵלֵא כָּל הָעוֹלָם,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב "אִם יִסְתֵּר אִישׁ
בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יי',
הֲלוֹא אַתְּ הַשָּׁמַיִם וְאַתְּ הָאָרֶץ אֲנִי
מֵלֵא". מוֹשֵׁל בְּכָל, מֵלֵא רַחֲמִים, מֵלֵא
חֶסֶד וְטוֹב בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגַע, זְכַנִּי
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֲמַת. טְהַרְנִי וּקְדַשְׁנִי
מִכָּל הַטְּנוּפִים וְהַלְכָלוּכִים שְׁלַכְלַכְתִּי
וְטַנְפָּתִי אֶת נַפְשִׁי עַל יְדֵי עוֹנוֹתַי
הַרְבִּים שְׁעִשִׁיתִי מַעוּדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
הַעֲלֵנִי מִהֲרָה מִטְּמֵאָה לְטִהָרָה מַחֲל
לְקַדֵּשׁ, הוֹצִיאֵנִי מֵאִפְלָה לְאוּרָה. וַקִּים
בְּנוֹ מִהֲרָה מְקָרָא שְׁכָתוֹב "וְזִרְקִתִּי
עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם, מִכָּל
טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר
אֶתְכֶם"

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לַחֲדַשׁ בְּתוֹרָה
תְּמִיד חֲדוּשֵׁין דְּאוּרֵיתָא
אֲמַתִּים. וְאֲזָכָה לְדַלֵּג וּלְעַבֵּר מִהֲרָה
בְּכָל עֵת עַל כָּל הַפְּלִבּוּלִים
וְהַעֲקֵמִימוֹת וְעַל כָּל הַמְּנִיעוֹת

ומרומם על כל ברכה ותהלה. ברוך ה' אלקים אלקי ישראל עשה נפלאות כבודו. וברוך שם כבודו לעולם ועלמלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן

תפילות הבוקר

המחשבות רעות והמעשים רעים שעשיתי מעודי עד היום הזה. ועתה אבי שבשמים אין לי שום תקנה ומנוס, כי אם לזעק אליך בקול מר מעמק הלב, אולי יחוס אולי ירחם. רבונו של עולם, הודיעני איך לצעק אליך באמת מעמקי הלב.

רבונו של עולם, עזרני שאזכה לחפש ולבקש ולדרש אותך בכל עת, ולמצא קדשת אלקותך בכל עת, ואזכה שיתגדל כבודך על ידי דייקא, על ידי מרחק מפל הקדשות כמוני, וכל זה אזכה על ידי מצות ציצית שאזכה בכל יום להתעטף בציצית כשרים ויפים. ועל ידי מצות ציצית אזכה שהציצית ישמרו אותי ויצילו אותי מפל הקלפות וסטרוא אחרא המעלימים כבודך הקדוש, ואזכה לגלות כבודך מקדשות המאמר סתום שמשם נמשך הכבוד העליון מבחינת בראשית מבחינת "ואיה השה לעלה". ועל ידי קדשת הציצית אזכה לתקן הרהורי לבי, שלא אהרהר חס ושלום במחשבות רעות, רק תהיה מחשבתי דבוק תמיד בתורה ובתפלה ובכסופין דקדשה, ויחשב לפניך כאלו הקרבתי קרבן עולה שמכפר על הרהור הלב. ואזכה על ידי שאתעטף בהציצית למצא אותך בכל צד שאפנה אמצא תמיד אלקותך וכבודך

תפילה יא (על הלכות השכמת הבוקר ונטילת ידים)
"אבא ביתך בעולות אשלים לך נדרי.
 אשר פצו שפתי ודבר פי בצר לי". רבונו של עולם, צר לי מאד, צר ומר לי מאד, ואין לי פה להשיב ומצח להרים ראש, כי נפלתי מאד למקומות מטנפים ומגנים מאד ואין לי שום עוזר וסומך להעלני ולהוציאני משם, כי נתרחקתי מאד מכל הדברים שבקדשה, וטנפתי את מחי במחשבות והרהורים רעים ומגנים מאד בין ביום ובין בלילה בשכבי ובקומי, ואני מודה ועוזב שפכל זה אני בעצמי החיב והפושע, כי המשכתי עלי את היצר הרע והמחשבות הפגומות האלה בשאט בנפש במרד ובמעל, והעזתי פני נגדך כמה וכמה פעמים אין מספר. ועתה "מה יש לי עוד צדקה ולזעק עוד אל המלך", כי נפלתי כל כך אשר אני כמיאש חס ושלום בעצמי, ונדמה לי שאין לי עוד תקנה חס ושלום, כי כל ימי עברו במעשים רעים ואין יכלת בידי לעשות איזה נחת רוח לפניך כי אני רחוק מפל הדברים שבקדשה, ובפרט מהתורה הקדושה, ובפרט מקדשת צדיקי אמת, אשר אני ידעתי שרצונם הקדוש לעזרני גם עתה, אבל מה אעשה שנטמטם מחי בטנופות

מלא כל העולם, על ידי זה יתבטלו ויכנעו כל הקלפות והסטרא אחרא, וידעו הכל כי מלכותך בכל משלה ובכל מקומות המטנפים, ואדע שמלכותך

וזפני לקדשת יום כפורים, שאזכה לעשות תשובה שלמה על כל מעשי הרעים, ואזכה לקבל עלי קדשת יום כפורים הקדוש בקדשה ובטהרה ובתשובה שלמה, ואתה ברחמיך תעורר ותסלח לכל פשעינו, לקים מקרא שכתוב: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו", ויהיה נראה לפניך אפרו של יצחק אבינו שגלה העצה הקדושה "ואיה השם לעלה", ואזכה ביום הכפורים הקדוש להתעטף בציצית כל היום, שעל ידי זה יתכפרו כל העונות שלי ושל כל עמך בית ישראל, ונזכה שגם אתה תתברך תתעטף בטלית לבן שהוא טלית של רצון ותסדר הי"ג מדות של רחמים על ידי הציצית, ותמלא עלינו רחמים ורצון וסליחה וכפירה, ותכפר לנו על כל עונותינו, כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור, כי אין לנו מלך מוחל וסולח אלא אתה. "ברוך ה' לעולם אמן ואמן".

אשר הוא מלא כל העולם ולית אתך פנוי מנך כלל, ואזכה להכניע ולבטל כל הקלפות והסטרא אחרא שנמשכין ממקומות המטנפים, ואדע שמלכותך בכל משלה, ועל ידי זה בעצמו יהיה נכנעין כל הקלפות הנאחזין במאמר הסתום, ואזכה לגדל כבודך על ידי בקשת איה, ולקבל משם ממאמר הסתום קדשה וטהרה, שאזכה לעלות ממקומות המגנים שנפלטתי לשם, ועל ידי הציצית הקדושים אזכה לעלות משם ולטהר ולקדש את עצמי מקדשת המאמר סתום, ואבטל על ידי זה יניקת החיצונים אשר הם יונקים מהעלמה שנעלם המאמר סתום, ועל ידי קדשת הציצית שהם מצמר אזכה לגלות הקדשה של המאמר סתום, שהוא למעלה מכל היוד מאמרות, שכלם מקבילים קדשתם ממאמר הסתום הקדוש, ולא יהיה להסטרא אחרא שום שליטה כלל, רק אזכה לכבס ולטהר נפש רוח נשמה שלי מכל המחשבות רעות ומגנים שנפלטתי בהם, ואזכה לתשובה שלמה, כי עקר חיות הקלפות הוא רק מהסתרות הקדשה, אבל כשאזכה לחפש ולבקש איה מקום כבודך ולגלות אשר כבודך

ברסלב'ר חסיד

כל דרגא ודרגא שאתה רוצה לזכות, הוא אך ורק ע"י התורות של רביה"ק, והם הערובה היחידה להינצל מהבלי העוה"ז ולהתקדש ולהתעלות בתורה ותפילה. אי לכך, קבוע לעצמך סדר קבוע בו אתה עוסק והולך עם התורה הזמנית, בג' דברים אלו:

א. "ללמוד את התורה" [והליקוטי הלכות שעליה] בבקיאות.

"כי צריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה" או בעומק העיון "כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאד על פי פשוטן של דברים" "ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על פי פשוטו ככל. אשורי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה" (חיי"מ ש"מ, ש"מ"ז).

ב. "לעשות מתורות תפילות" – להתפלל על התורה, הן ע"י אמירת תפילתו של מוהרנ"ת הן בהתבודדות בשפתך האישית.

"אף על פי שבתחלה יכול להיות שיידמה לו שהתורה הזאת אינה מדברת מהכרחיות שלו, ומהחסרונות והפגמים שלו באותו העת, אף על פי כן כשייתחיל לדבר על ידי אותה התורה בודאי יעזרהו השם יתברך ויוכל להכניס כל שיחתו שם, ואת כל אשר עם לבבו יוכל לפרש על ידי כל תורה ותורה". "ואמר: שעדין לא עלו שעשועים כאלו לפני השם יתברך כמו אלו השעשועים שנעשין מתפללות אלו שעשועים מן התורות" (הקדמת ליקר"ת).

ג. "לילך עם התורה" – לקשר את חיי היום - יום אל התורה; הן הדברים של קדושה, כגון צייצית ותפילין, תורה ותפילה, שבת ומועדים וכיו"ב. הן צרכי הגוף, אכילה ושתייה, שינה ושיחת חברים וכיו"ב. "ואפלו בקצת מקומות אשר לפום ריהטא בהשקפה ראשונה אין מבינים היטב איך נוגע הענין הזה לעבודה לפי מדרגתו, אף על פי כן באמת יש שם עצות נפלאות והתעוררות נורא לשוב אליו יתברך ממקום שהוא שם ואם תשים עיניך ולבך שם היטב בודאי תמצא גם שם עצות ודרכים טובים לפי מדרגתך" "ותבקש מהשם יתברך שיאיר עיניך לזכות לזה להבין הדברים היטב למעשה, כי כל דבריו זכרוננו לגרבה, כלם נצרכים ומכרחים לעבודות ועצות טובות לעבדו יתברך" (שיחות הר"ן קל"א). "ויהיה כל העבודה רוחנית על פי התורה הזאת הן התורה ותפילה ומצות ועבודת השם הכל על פי התורה הזאת, וכן כל העבודות הגשמיות, אכילה ושתייה, ושינה ושיחה עם הבריות ומשא ומתן, הכל על פי התורה הזאת. ולחשב תמיד בה בשכבך ובקומך ובלכתך בדרך וכו' תהיה כל מעינה בה. מי שמקים זאת, בודאי יזכה לכל הברכות אפילו בגשמיות בעולם הזה, כי התורה נותנת חיים גשמיים גם כן ועשר וקבוע ונכסיו מצליחים וכו', ומכל שכן שיזכה בזה לחיי עולם הבא ולזכות לכל המדרגות שבעולם שאדם צריך לזכות" (מכתבי שמואל, פג).

קונטרס זו יצא לאור ללומדי
התורה הזמנית - התורה שבה
הולכים יחד אלפים מאנ"ש בארץ
ובתפוצות

**ע"י ארגון 'תמימי דרך'
בשיתוף 'תורות והלכות'**

להצלחת

הרה"ח ר' בנימין יעקב נתן בן

איטא וויצהנדלר

ובני ביתו

בכל מילי דמיטב

בסיוע 'לטייל בתורתו'

המעוניין להשתתף בהוצאות
הקונטרסים וספרי תורות והלכות

יפנה לפל'

0548531995